

conceptnotulen raadsvergadering

Presentielijst

Vergadering:
Gemeenteraad Heerlen

Vergaderdatum:
2 en 3 november 2022

Tijdstip vergadering:
14.00 uur

Aanwezig:

Leden:

K. Adema, S. Bayraktar, M.M.M. van den Berg, J.P. Bertholet, M.T. Bosch, S. Bottenberg-Brylka, M.T.A. Butink, F.W.S. Daamen, A. Damen, T. Dragstra, J.L.M. Ermers, E.A.N.M. Géron, T.G.M.M. de Groot, J.A. Heine-van Dartel, A.M.G. Hendriks-Berg, P.E.J. Hoogers, D.C. IJzerman, S. Jacobs, A.L.B. Janssen, B. Karabacak, P.C.C. Kastrop, A.W.A. Keulen, R.H.F. Leers, T. Nefjodov, M. van Oosterhout, A. Oulad Lmaroudia, P.A. Pauwels, T. Reijnders, R.W.T.A. Rozestraten, A.A.W.G.M. Santegoeds, M.H. Schreurs, A.A.M. Stöcker-Bus, P.S.G.M. Vaessen-Stollman, I.J. Vermeulen-Klamerek, H.M.A.M. Verreck en A.E.H.T. Vrusch

Wethouders:

M.E.E. De Beer, J.M.M. Clemens, C. Gelderblom, M.P.G.M. Peters en P.M.A. van Zutphen

Voorzitter:

R. Weaver

Griffier:

T.W. Zwemmer

Verslaglegging:

O.H.M.H. Toirkens-Geurts

Afwezig:

Leden:

J.T.M. Hendriks

Agenda

- | | |
|---|---------|
| 1. Opening en vaststellen agenda raadsvergadering | pag. 04 |
| 2. Begroting 2023 en MBP 2023-2026 | pag. 04 |

Eerste termijn

Inbreng door de fracties:

SP	pag. 04
OPH	pag. 08
CDA	pag. 14
Jongerenpartij	pag. 16
Partij Hoensbroeks Belang	pag. 21
PVV	pag. 26
VVD	pag. 31
Forum voor Democratie	pag. 38
D66	pag. 41
Hart-Leers	pag. 43
Partij voor de Dieren	pag. 45
GroenLinks	pag. 48
PvdA	pag. 52
Wethouder De Beer	pag. 57
Wethouder Clemens	pag. 71
Wethouder Peters	pag. 80
Wethouder Van Zutphen	pag. 90
Wethouder Gelderblom	pag. 98
Burgemeester Weaver	pag. 108

Tweede termijn

SP	pag. 116
OPH	pag. 120
CDA	pag. 126
Jongerenpartij	pag. 128
Partij Hoensbroeks Belang	pag. 132
PVV	pag. 135
VVD	pag. 136
Forum voor Democratie	pag. 139
D66	pag. 141
Hart-Leers	pag. 143
Partij voor de Dieren	pag. 147
GroenLinks	pag. 148
PvdA	pag. 149
Burgemeester Weaver	pag. 152
Wethouder Gelderblom	pag. 158
Wethouder Van Zutphen	pag. 164
Wethouder Peters	pag. 167

Wethouder Clemens
Wethouder De Beer

pag. 178
pag. 184

3. Belastingverordeningen 2023

pag. 198

1. Programma en vergaderorde 2 en 3 november 2022

De voorzitter

Ik open de vergadering. Ik stel voor om het lied "Lang zullen ze leven" aan te heffen, want er zijn twee jarigen, namelijk mevrouw Hendriks en de heer Adema.

De aanwezigen zingen "Lang zullen ze leven".

De voorzitter

Ik heb eenzijdig besloten dat deze tijd afgaat van de spreektijd van de heer Jacobs, die mij welkom heette als de heer Leers. Dat lijkt mij een gepaste straf.

De heer Leers, Hart-Leers

Meneer de voorzitter. Ik hoor mijn naam en dan moet ik altijd oppassen. Wat zei u?

De voorzitter

Mevrouw Vaessen komt later en de heer Hendriks is afwezig. Als we een beetje goed in de tijd zitten, stel ik voor dat we ergens rond 15.30 uur even vijf minuten handen wassen ofzo. Anders worden het wel steeds erg lange zittingen. Met uw toestemming proberen wij dat te doen.

Kunt u instemmen met de agenda van deze vergadering vandaag en morgen?

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

Voorzitter. Ik wil even een opmerking maken aan de voorkant. We hebben gisteren de Stadskant mogen ontvangen. Tot mijn verbazing stond daar een stuk in over de Begroting 2023. Zonder mitsen en maren en zonder voorbehoud. Ik vind dat eigenlijk een beetje een vreemde gang van zaken.

De voorzitter

Ik stel voor dat u dat lekker meeneemt in uw eerste termijn. Nog iemand? Niet.

2. Begroting 2023 en MBP 2023-2026

De voorzitter

In het presidium hebben we een volgorde van sprekers afgesproken. Ik geef dus het woord aan de heer Reijnders van de SP.

Eerste termijn

De heer Reijnders, SP

Dank u wel, voorzitter. 1999. Het jaar waarin ik Heerlen, de stad waar ik opgroeide, verliet om te studeren. De stad die ik in "Holland" vurig verdedigde, als men Heerlen niet anders kon zien dan junkenstad met een verschrikkelijk treinstation. De stad waar ik opgroeide in Schandelen in de jaren '80 en '90 en die lamgeslagen leek door de enorme armoede, de heroïne-epidemie en bijbehorende criminaliteit. Maar ook de stad die zichzelf in de 21e eeuw opnieuw uitvond, lef en doorzettingsvermogen toonde en eigenzinnig zijn grote problemen te lijf ging.

Doorzettingsvermogen door met Operatie Hartslag de drugsproblematiek onder controle te brengen, lef om op de donkerste plek van onze stad het Maankwartier te laten verrijzen, eigenzinnigheid waarmee Heerlen zich ontwikkelde als interessante cultuurstad met zijn Murals, De Nieuw Nor en Cultura Nova. Er werden en worden stevige sociale keuzes gemaakt, tegen de landelijke stroom in en met resultaten die er mogen zijn: dakloosheid is tegen de landelijke trend afgenomen, we introduceerden een coöperatief model van samenwerking boven marktwerking voor de zorg en we hielpen bovengemiddeld veel mensen van bijstand naar werk in de afgelopen jaren. Maar, te veel mensen in onze stad hebben het nog steeds moeilijk. We

moeten dus vol overtuiging sociale keuzes blijven maken, zoals we nu ook doen om de gevolgen van energiearmoede te verzachten.

20 jaar later staat onze stad weer voor grote uitdagingen. De energiecrisis en inflatie maken zichtbaar dat voor veel te veel mensen in onze stad de lijn tussen bestaanszekerheid en onzekerheid heel dun is. Dit komt niet zomaar uit de lucht vallen, maar is het gevolg van een overheid die zich al decennia steeds verder terugtrekt. Een overheid die bezuiniging na bezuiniging op de zorg doorvoerde, die het onderwijs verwaarloosde met lerarentekorten tot gevolg, die bezuinigt op politie en justitie en die van het basisrecht wonen een woningmarkt maakte door volkshuisvesting te schrappen en vastgoedcowboys ruim baan te geven. Ga maar eens aan Melissa, Chantal en Michael, bewoners van de Geerstaete, uitleggen dat ze uit hun huis worden gejaagd omdat de overheid het winstbejag van vastgoedeigenaren belangrijker vindt dan de rechten van huurders.

De samenhang tussen al deze problemen mag duidelijk zijn. Een overheid die liever vertrouwt op de markt bij het organiseren van basisvoorzieningen, die mensen als consumenten ziet in plaats van als burger, die "invechten" verkiest boven solidariteit, maar zich vervolgens niet schaamt om bedrijven en kapitaalkrachtigen voortdurend in de watten te leggen. Een liberaal paradijs voor wie er warmpjes bij zit, een nachtmerrie voor veel te veel mensen.

De huidige crisis is, kortom, al jaren in de maak. In eerste instantie voltrok die zich bij de werkende klasse in de kwetsbare buurten. Corporatiewoningen vol vocht en schimmel; huisjesmelkers die huizen opkopen en volproppen met arbeidsmigranten; criminaliteit en onveiligheid die zichtbaar toenemen; buslijnen, pinautomaten en buurtsupers die verdwijnen; salarissen die al niet hoog zijn, en steeds verder achterblijven bij de kosten van levensonderhoud. Lindsay en Marcel, die met hun 3 kinderen in een doortocht woning in Verschillenbosch wonen, weten er alles van. Hun huis verwarmen is geen luxe, maar is gewoon bittere noodzaak om het vocht en de tocht te bestrijden. En ondanks alle moeilijkheden, blijft Lindsay zich inzetten voor haar buurt door wekelijks voedselpakketten uit te delen. Het moge duidelijk zijn, in Meezenbroek, Molenberg en Versiliënbosch is het al jaren crisis. De huidige energiecrisis bonst nu ook op de deuren waar de crisis tot nog toe aan voorbijging. Neem Anne uit Heksenberg. Zij werkt bij de thuiszorg en haar man bij NedCar. Ze hebben samen twee kinderen en eten momenteel hun spaargeld op om de energierekening, die meer dan drie keer zo hoog is, te kunnen betalen.

2022. Het jaar waarin we weer het lef, het doorzettingsvermogen en de eigenzinnigheid nodig hebben die onze stad zo kenmerkt. We moeten alert zijn op de gevolgen van de crisis en tegelijkertijd doorbouwen aan onze stad. We kunnen het ons voor de Heerlenaren van nu, maar ook voor de Heerlenaren van morgen, niet permitteren om stil te blijven staan. En doorbouwen is dan ook wat we doen.

We bouwen aan een sociale stad waar we alles in onze macht doen om de gevolgen van armoede te bestrijden, sociale keuzes blijven maken en er zo nodig een schepje bovenop doen, zoals we recentelijk deden met de gemeentelijke energietoeslag en de duurzaamheidscheques. Waar we werk maken van een regionaal, sociaal en duurzaam energiebedrijf waarvan de inkomsten niet in de diepe zakken van aandeelhouders verdwijnen, maar naar de gemeenschap terugvloeien. Waar we mensen die bij of voor onze gemeente werken een fatsoenlijk loon van minimaal 14€ per uur geven. Te beginnen met Werk voor Heerlen komend voorjaar. Waar we als partner en aanjager van Nationaal programma Heerlen-Noord de achterstanden in onze stad te lijf gaan, met Sociaal veilig en de rijke schooldag als belangrijke initiatieven. We werken ook aan een levendige stad, waar we verder bouwen aan een aantrekkelijk centrum waar je kunt winkelen, ontspannen en wonen. En met de komst van het onderwijs naar het centrum straks ook leren. Waar we vol blijven inzetten op cultuur en het koesteren en beleefbaar maken van onze geschiedenis, nu al met het Mijnmuseum en in de toekomst ook met het Romeins museum.

Tot slot bouwen we ook aan een leefbare stad, waar we met woningcorporaties samenwerken, en wanneer nodig de druk opvoeren om de woningvoorraad sneller te verduurzamen. Waar we het onderhoud van groen, stoepen en straten goed, nee beter, uitvoeren dan in voorgaande jaren. En een leefbare stad waar we buurtconciërges gaan inzetten om buurten netjes en veilig te houden, buurtbewoners actief te betrekken bij hun buurt en verloedering tegen te gaan. De SP zal hiervoor een voorstel doen.

De SP gelooft in de kracht, kansen en plannen voor onze stad. Maar we zien ook zorgelijke ontwikkelingen. De woonlasten voor huurders in onze stad lopen de laatste jaren veel sneller op dan die van kopers, terwijl de huurders in de huidige crisis veel kwetsbaarder zijn. Kan het college de SP uitleggen waarom de gemeentelijke lasten voor huurders al jaren harder stijgen dan die voor kopers? Welke redenering zit hierachter? Vindt het college het eerlijk dat huurders in Heerlen sinds 2019 hun lasten met 25% zagen toenemen, en kopers in diezelfde periode met maar 16%? Terwijl al jaren bekend is dat huurders een fors groter deel van hun besteedbaar inkomen aan woonlasten kwijt zijn dan kopers. En als het college dit net als de SP oneerlijk vindt, wat gaan we er dan aan doen? Kunnen we op zijn minst zorgen dat de woonlastenstijging voor huurders in 2023 lager is dan die van kopers?

Door de absurde kosten voor energie is het plan voor een regionaal, sociaal en duurzaam energiebedrijf nog urgenter geworden. Ziet het college dit net als de SP als een van de structurele oplossingen tegen de absurde energiekosten? Hoe is de stand van zaken op dit moment rond dit plan? Is er een aanpak en een tijdslijn? We vernemen het graag.

Dan onze buurten. We willen allemaal dat deze leefbaar zijn, maar we constateren ook dat dit in veel buurten onder druk staat. Buurtconciërges kunnen een grote bijdrage leveren aan de leefbaarheid, door samen met buurtbewoners te zorgen voor goed onderhoud en daarnaast de ogen en oren in de wijk te zijn. We zullen een motie indienen om te starten met een pilot in twee buurten.

Ook moeten we blijven investeren in onze jeugd. Via onze scholen, waar het ontbreken van de conciërge een groot gemis is. De werkdruk is voor leerkrachten heel erg hoog. Hoewel ze de rijke schooldag en het schoolontbijt toejuichen, vragen ze zich ook af hoe ze dit er nog bij moeten doen. We vragen het college snel werk te maken van de terugkeer van conciërges met behulp van basisbanen en vernemen hier graag een reactie op.

Daarnaast en tot slot mist de SP concrete plannen over de terugkeer van een voorziening in de geest van het jongerenloket, zoals in het coalitieakkoord staat. Juist bij jongvolwassenen in de bijstand zien we vaak een stapeling van problemen, en is een aanpak die niet louter gericht is op werk heel belangrijk. Graag vernemen we van het college hoe aan deze doelstelling uit het coalitieakkoord invulling zal worden gegeven. 2016. Het jaar waarin ik terugkeerde naar de stad die ik liefheb. De stad die zijn grote problemen te lijf ging en zichzelf opnieuw uitvond. Heerlen was wat, is wat, en wordt wat! In 2022 en 2023 bouwen we met lef, doorzettingsvermogen en eigenzinnigheid door aan Heerlen. Uit liefde voor onze stad.

De voorzitter

Dank u wel, meneer Reijnders. Meneer De Groot, heeft u een interruptie? Gaat uw gang.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

De SP heeft uiteraard veel aandacht voor de sociale problematiek in onze stad. Dat is volgens mij ook terecht. Heel specifiek aan het begin van het betoog geeft de heer Reijnders aan dat nu ook al actie is ondernomen - ik zeg het even in mijn eigen woorden - met betrekking tot de energiearmoede. Dat is natuurlijk ook heel specifiek voor uitbreiding van de doelgroep met een bepaald bestaansminimum gebeurd. Dat hebben we met zijn allen geaccordeerd. Mijn vraag aan de heer Reijnders is: vindt hij nu dat op het gebied van energiearmoede voldoende maatregelen zijn genomen of zegt hij: daar zal in ieder geval voor wat betreft de SP ook nog wel een extra steentje bijgedragen kunnen worden?

De heer Reijnders, SP

Je kunt de vraag stellen: is het ooit genoeg? Je hebt ook te maken met beperkingen. Je hebt geen oneindige zak met geld. Je kunt niet alle problemen oplossen. Maar ik denk dat we wel heel alert moeten blijven. Volgens mij hebben we het college ook gevraagd om te kijken hoe de verenigingen ervoor staan. Wat kunnen we doen voor de verenigingen? Dat is ook mijn oproep in mijn betoog en ik denk voor de hele raad. We moeten alert blijven. Wat op ons afkomt is heel ongewis. We zullen daar waar nodig wellicht nog een tandje bij moeten zetten.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Waarschijnlijk heb ik niet goed genoeg geluisterd naar het betoog van de heer Reijnders. Is het correct dat ik het vertrek van de Aldi in Zeswegen en het vertrek van het hoofdkantoor van DSM - het een vindt dit jaar plaats en het ander volgend jaar - niet heb horen terugkomen in het betoog van de SP? Zo ja, zijn de acties gestopt? Wat is de reden?

De heer Reijnders, SP

Volgens mij hebt u goed geluisterd, want die hebt u inderdaad niet horen terugkomen. Ik heb wel iets gezegd over de basisvoorziening in onze wijken. Voor de Aldi geldt het volgende. We hebben met z'n allen in deze gemeenteraad een motie aangenomen om in ieder geval niet mee te werken aan vluchtwegen voor de Aldi als die zich dadelijk ergens langs de snelweg wil vestigen. Daar ben ik heel blij om.

Meneer Leers, voor de rest zijn we helaas overgeleverd aan de vrije markt. Ik zou heel graag die Aldi willen stoppen, maar die vertrekt nu. Ik ben blij dat de bestemming supermarkt voorlopig op dat pand blijft. We staan in contact met de vastgoedeigenaar van dat pand. We hopen dat zich weldra een supermarkt meldt. Als wij het zelf konden doen, dan hadden we dat meteen gedaan. Maar u weet dat dit helaas niet kan.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Dus ik trek de juiste conclusie dat al de poeha rond het behouden van de Aldi in Zeswegen en de protestbijeenkomsten behouden hoofdkantoor DSM totaal niets hebben opgeleverd.

De heer Reijnders, SP

Nee, volgens mij trekt u totaal niet de juiste conclusie.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Via de voorzitter nog één punt. De heer Reijnders geeft aan dat de motie voor wat betreft de winkelcentra unaniem aangenomen zou zijn. Bij mijn weten is dat niet zo.

De heer Reijnders, SP

Ook daar hebt u toch slecht opgelet, want volgens mij heb ik het woord unaniem niet in de mond genomen. Maar wel dat die motie met een meerderheid in deze raad is aangenomen.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Ik weet even niet of ik het goed begrepen of goed gehoord heb. Volgens mij zei de heer Reijnders: de inflatie ontstaat door een terugtrekkende overheid. Heb ik dat goed verstaan?

De heer Reijnders, SP

Nee, dat hebt u ook niet goed verstaan. U kunt morgen overigens mijn betoog nog terugluisteren voor dingen die jullie hebben gemist, maar dat terzijde. Nee, dat heb ik niet zo gezegd.

De voorzitter

Meneer Jacobs, tweede interruptie.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Ik meende het toch gehoord te hebben, maar goed. Ik lees de tekst dadelijk nog een keer na.

De voorzitter

Prima. Dank u wel, meneer Reijnders. Dan gaan we naar de heer De Groot van de OPH, de Ouderenpartij.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Uit liefde voor onze stad, of uit liefde voor de mensen van onze stad? Geachte voorzitter, college en leden van deze raad. Laat ik beginnen met een compliment. Namelijk met de mededeling dat voor zover de Ouderenpartij Heerlen dat kan beoordelen, er een kloppende begroting voorligt voor 2023. Er worden gelukkig geen extra schulden aangegaan.

Echter, lang niet alle keuzes die voor 2023 en de jaren daarna worden gemaakt in het bestuurlijk programma, kunnen onze goedkeuring dragen. Ik zal hier zo meteen specifiek op ingaan.

Voorzitter, we leven in een moeilijke tijd. De crisissen buitelen over elkaar heen. Wat ons nog allemaal te wachten staat, weet niemand. Maar wat we wel met enige zekerheid durven te stellen, is dat we voorlopig nog lang niet klaar zijn. Mogelijk dat ook 2023 een jaar zal zijn waarin de energiearmoede de pan uitrijst. Staat ons daarnaast bijvoorbeeld ook nog eens een keer een overstromingsramp met wellicht nog grotere gevolgen, te wachten? Dat is allemaal zeker niet onwaarschijnlijk. Je volledig voorbereiden op dit soort rampen is natuurlijk een utopie. We doen wat we kunnen aan de voorkant.

Wat echter wel een verstandige zet zou zijn, is als dit college in ieder geval zorgt voor een grotere financiële buffer voor hetgeen ons waarschijnlijk te wachten staat. Want dat missen we in deze vooruitblik en de daaraan gekoppelde financiële verantwoording. We hebben recent kunnen vaststellen dat 2 miljoen van de algemene reserve is gebruikt om eenmalig een deel van onze inwoners tegemoet te komen middels de energietoeslag. Dat is fijn voor die mensen, maar het is wel slechts een druppel op de gloeiende plaat. Het is zo weg. 25% van onze totale reserve.

Het lijkt wel of het college zijn kop in het zand steekt, en afwacht wat er gaat gebeuren. De hand moet echt op de knip, voorzitter. Als ik op deze manier mijn familie zou beschermen voor rampspoed, dan wordt mij, terecht, onverantwoordelijk gedrag verweten. Want dat mogen onze burgers toch op zijn minst van dit college verwachten. Namelijk dat het anticipeert op zware tijden, waarvan met enige zekerheid kan worden aangenomen dat die ook werkelijkheid worden. En natuurlijk mogen wij rekenen op primaire steun vanuit onze landelijke overheid. Maar we weten ook maar al te goed, dat deze gemeente dan toch weer altijd bij moet springen om haar kwetsbare inwoners op de been te houden. Dus moeten wij niet zorgen voor een appeltje voor de dorst, maar voor een mandje vol. Laat dit college een voorbeeld nemen aan hoe de provincie haar verantwoordelijkheid neemt. Daar wordt niet voor niks de komende jaren tientallen miljoenen in de beurs gehouden, gezien hetgeen Limburg nog te wachten staat.

De vraag die de OPH dan ook heeft aan de wethouder van Financiën is: bent u bereid om binnen de bestaande begroting meer geld te reserveren om indien nodig, de Heerlense bewoners te ondersteunen in hun primaire levensbehoeften?

Voorzitter. Een crisis die ik er wel even uit wil pikken, is die met betrekking tot het grote probleem rondom de ontwikkeling van onze jeugd. Al jaren bungelt Heerlen onderaan de lijstjes met betrekking tot jeugdproblematiek. Een paar dagen geleden maakte de Volkskrant er nog melding van.

Je kunt het eigenlijk vergelijken met een in slowmotion ontploffende atoombom. Eentje, die steeds meer slachtoffers maakt, verminkt, ontregelt en generaties opzadelt met de ziekmakende gevolgen hiervan.

Natuurlijk moeten wij bij een grotere vraag naar jeugdsupport, deze bieden. En ja, er worden ook al preventieve maatregelen genomen om de koers te veranderen. Maar het is niet genoeg, voorzitter. Normen en waarden lijken steeds meer te vervagen, zeker ook onder onze kinderen en kleinkinderen. Blijkbaar zijn het gezin, school en hulpinstanties lang niet altijd in staat om dit tijt te keren. Op enig moment is praten alleen niet meer voldoende en mag er ook duidelijker worden opgetreden. De jeugdoverlast in steeds meer delen van onze stad neemt alleen maar toe. We krijgen daar veel schrikbarende voorbeelden van binnen. Ook boa's staan dikwijls machteloos en voelen zich niet serieus genomen, zijn ontevreden en overwegen elders te gaan werken waar men zich prettiger voelt en wellicht iets meer verdient.

Voorzitter. Die boa's zouden eigenlijk meer zichtbaar moeten zijn in alle stadsdelen en zeker daar waar rotzooi wordt getrapd. En natuurlijk adequaat uitgerust, maar dat is een kwestie van tijd. Lossen we daarmee alle problemen op? Natuurlijk niet, maar meer zichtbaarheid gaat vast en zeker helpen. Het respect en ontzag voor politie en boa's moet terugkomen.

Maar we hebben er simpelweg niet genoeg. Wij zullen dan ook een motie indienen om het komende jaar minstens 7 nieuwe boa's aan het huidige totaal van 21 toe te voegen. Ook zullen wij hierbij pleiten voor

het samen met de Parkstadgemeenten inrichten van een grensoverschrijdend interventieteam, dat indien nodig met machtsvertoon kan optreden rondom escalaties.

Voorzitter. Repressie alleen zal niet de oplossing zijn. Er moet meer gebeuren. Naast de zojuist al genoemde opgestarte preventieacties, pleiten wij er dan ook voor om de rol van jeugdconsulenten te versterken op de middelbare scholen en in de buurten. Zij kunnen niet alleen aanvoelen wat er speelt, maar ook actief zijn op het gebied van creatieve projectjes om de jeugd op een gezonde manier bezig te houden.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)

Hoorde ik de heer De Groot bij zijn vorige punt over de boa's zeggen dat hij eigenlijk voor een boa ME gaat lobbyen? Zo klonk het wel. Een grensoverschrijdend snel interventieteam dat snel in actie kan komen. Dan moet ik aan een soort boa ME denken. Ik ben dus heel benieuwd hoe hij dat voor zich ziet en vooral hoe hij dat juridisch en wettelijk wil afdekken.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Ik begin met dat laatste. Dat is evident. We doen niets buiten de wet om, laat dat duidelijk zijn. Ik bedoel niet zozeer dat een ME-eenheid moet optreden om daar eens flink bovenop te meppen. Er wordt wel het volgende mee bedoeld. We hebben grensoverschrijdende problematiek. Jongeren die voor jeugdoverlast zorgen, beperken zich niet alleen maar tot de gemeentegrenzen van Heerlen. Zij komen uit Landgraaf, Brunssum, Heerlen en Kerkrade. Het mag niet zo zijn dat op het moment dat die groepen samen rotzooi trappen, de activiteiten zouden moeten stoppen bij de grens van Heerlen. Het zou een goede zaak zijn indien nodig als de Parkstadgemeenten vanuit samenwerking zich samenpakken om daar waar nodig gezamenlijk met in ieder geval voldoende massa te kunnen optreden, zodat dit in ieder geval afschrikwekkend werkt. Uit vele voorbeelden merken wij op dit moment dat het met name de jongeren die voor jeugdoverlast zorgen amper boeit of daar een boa of een politieagent komt opdruiven. Het respect is daarmee ontzettend laag.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)

Ik moet bij grenzen niet zozeer aan de gemeentegrenzen denken, maar aan internationale grenzen. Ik dacht al dat de boa's naar Aken gaan om daar op te treden. Maar u hebt het over een Parkstadbrede boa-actie.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Gemeentegrensoverschrijdend.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)

Een soort herindeling van boa's op Parkstadniveau.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

In ieder geval meer flexibiliteit.

De voorzitter

Gaat u verder, meneer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Ik was bij de projecten die de jeugdconsulenten vanuit hun eigen ervaring nog beter zouden kunnen oppakken en natuurlijk het liefste in samenspraak met de jongeren zelf. De gemeente kan hier een faciliterende rol in oppakken. Daar zullen wij ook een motie voor indienen.

Voorzitter. Maar niet alleen jongeren zijn kwetsbaar. Enkele jaren geleden heeft het college de weg ingeslagen om ook kwetsbare ouderen meer support te bieden om hun leven aangenaam te houden.

Zo zijn er 10 beleidslijnen uitgezet waarmee bijvoorbeeld stappen zijn gezet op het gebied van eenzaamheidsbestrijding en digitale ondersteuning. In de voorliggende meerjarenplanning wordt gesteld dat de verantwoordelijke wethouder zelfs meer gaat doen dan dat. Als wij dan lezen wat dit inhoudt, komen we niet verder dan een aantal dooddoeners als, meedenken, in gesprek gaan, onderzoeken, aandacht geven, etc. Enige concreetheid ontbreekt volledig. Tenzij de wethouder – dat is een concrete vraag aan hem - concreet maken wat hij dan nog meer gaat doen. Maar als we dan kijken naar hetgeen is begroot voor integraal ouderenbeleid in de Begroting 2023, dan zien we dat er sprake is van een verlaging van het budget van 8 naar 3,5 ton. Ik weet dat dit voor een deel in een aantal andere programma's wordt gestopt, maar dit gaat wel ten koste van de specifieke aandacht voor onze oudere doelgroep.

Als we dan weten dat deze gemeente nog steeds in rap tempo aan het vergrijzen is met een groeiende groep kwetsbare ouderen, dan vraag ik echt aan de wethouder: hoe durft u nog uw naam te verbinden aan het programma integraal ouderenbeleid. We hebben een dezer dagen de nieuwe Stadskrant ontvangen. Daarin geven de collegeleden aan welke aandacht zij binnen hun eigen programma's willen geven. Bij de verantwoordelijke wethouder voor ouderenbeleid geen woord over integraal ouderenbeleid. Dat is toch wel verbazingwekkend, moet ik zeggen.

Eigenlijk is het een belediging naar al die kwetsbare ouderen waar met name onze partij zo voor heeft gestreden om meer te doen voor deze groep.

Dat brengt me bij de volgende motie, namelijk dat wij het college oproepen om het bestaande budget zoals dat in dit lopende jaar 2022 is vastgesteld rondom integraal ouderenbeleid minimaal te handhaven voor de komende jaren. En bovendien met een concreet actieplan te komen hoe kwetsbare ouderen ondersteund kunnen worden. Let wel, we hebben het dan voor ouderenbeleid over een percentage van 0,0134% op de totale begroting. En dat percentage wil dit college nog eens een keer met 60% verlagen. Wat de Ouderenpartij betreft, is dit onacceptabel.

Natuurlijk willen ook wij niet dat dit college de stad opzadelt met schulden. We zijn nota bene net weer een beetje boven Jan. Dus de accenten die wij willen zetten, zullen uit het bestaande budget moeten komen. En in dat kader hebben wij nog een aantal vragen.

Uiteraard steunen wij het continueren van Heerlen als cultuurstad. We hebben hier een naam hoog te houden. Maar moet in deze moeilijke tijden nog eens 1,5 miljoen extra aan cultuur worden besteed? The sky is the limit, zo lijkt het wel. In dat kader stellen wij de volgende vragen.

Wat gaat er nog meer gebeuren behalve extra uitgaven in relatie tot de ambitie om culturele hoofdstad van Europa te worden? Zit hier de indexatie voor culturele verenigingen reeds bij inbegrepen? Hoe is in 2022 invulling gegeven aan de extra gelden die nog dit jaar naar die verenigingen zouden gaan? Daar hebben wij verleden jaar een motie voor ingediend.

Is er al geld in de 1,5 miljoen gereserveerd voor de verwachte extra energiekosten voor bijvoorbeeld Parkstadtheater, Nieuwe Nor, Schunck, Cultuurhuis?

De voorzitter

U heeft nog een halve minuut.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Ik ben net wel even opgehouden.

De voorzitter

Dat halen we eraf.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Voorzitter. Ik zal vaartmaken. Naast cultuur, komen we dan natuurlijk ook bij de extra investeringen in het sociaal domein. Ook voor ons is dit een belangrijk onderdeel om in te investeren. Zoals gezegd, zijn we absoluut voorstander om voor de jeugdzorg datgene te doen wat nodig is. Maar waar komt de

onderbouwing vandaan voor de extra 5 miljoen voor maatwerk volwassenen? We halen dit in ieder geval niet uit de stukken.

Voorzitter. Dan als laatste nog even aandacht voor het groen in onze stad. Het college zegt: rigoureuus meer vergroenen. Wij vragen ons af of we niet veel meer aandacht zouden moeten hebben voor het rigoureuus onderhouden van het bestaande groen. Al dat onkruid dat er groeit, is namelijk nog steeds een doorn in het oog.

We hebben ook al eerder een aantal concrete voorstellen gedaan. Daar ga ik nu verder niet op in, gezien de tijd. Die gaan we nog wel even schriftelijk stellen.

Voorzitter. Ik moet een stukje overslaan gezien de tijd. Het is wel belangrijk dat wij met betrekking tot economische groei ook nog wel wat missen qua ambitie binnen dit college voor wat betreft een stukje visie op de ontwikkeling van onze regio. We hebben recent gezien dat Maastricht daar een visie op heeft ontwikkeld. Dat is ook gecommuniceerd. Waar is dan die samenwerking? Wij missen dat.

Voorzitter, als laatste. Ik ga afronden. Het zal u zijn opgevallen dat wij in ons betoog vooral hebben ingezet op de behoeften van kwetsbare mensen in onze stad. Want daar moeten wij ons vooral voor inzetten. Gebouwen, evenementen, cultuur en erfgoed zijn zeker belangrijk. Maar laten we ons primair inzetten voor de noden van jong en oud, die het zelf moeilijk hebben en het niet redden zonder steun. Dat is voor de OPH het ware 'de basis op orde, uit liefde voor de mensen van onze stad'.

Wij wensen het college veel kracht en wijsheid toe om samen met ons en de overige raadsleden te werken aan het beste voor onze inwoners.

Dank voor uw aandacht.

De voorzitter

Dank u wel. Meneer Janssen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Ik heb een vraag aan de heer De Groot van de OPH. We hebben uw verhaal gehoord. Wij horen u ook de jeugd en de jongeren in verband brengen met overlast en problemen. Dat zagen wij ook terug in het meerjarig bestuurlijk programma en de begroting. Wij zagen daar het woord 'jeugd' veelal gekoppeld aan negatieve woorden. Ergens vinden wij dat enorm vervelend, omdat dit natuurlijk niet illustratief is voor het gros van de jongeren in de stad. Bent u het met mij eens dat wij op zijn minst als wij over dit meerjarig bestuurlijk programma spreken, of waar u het over heeft, ook heel duidelijk maken dat het hier om een beperkte groep jongeren gaat en dat wij hartstikke trots kunnen zijn op het overgrote deel van onze jeugd en jongeren?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Daar ben ik het volledig mee eens. Als het percentage jongeren dat voor overlast zorgt, legt op het totale aantal jongeren in onze stad, dan is dat een relatief klein percentage. Op basis van de signalen die wij krijgen, zien wij wel dat de jeugdoverlast alleen maar toeneemt. Het wordt steeds erger. Er is ook sprake van steeds meer normvervaging op dat gebied. Ook daar krijgen wij de nodige voorbeelden van binnen. Ik ben het dus volledig met u eens dat wij niet alleen maar het accent op die negativiteit zouden moeten leggen, maar we moeten er wel wat mee. Nogmaals, er worden aan de voorkant al heel veel goede activiteiten opgepakt. Maar zo'n insteek om meer jeugdconsulenten die op de scholen en in de wijken actief zijn - dat zijn vaak de ogen en oren in de praktijk; zij hebben vaak contact met de jongeren zelf - meer te betrekken in de aanpak en in preventieve projecten om een leuke tijdsbesteding te hebben. Zo houd je zo veel mogelijk jongeren op de goede weg. Daar hebben we dus ook aandacht voor. Ik ben het volledig met u eens dat het niet alleen maar moet gaan over die kleine groep die voor overlast zorgt.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Ik hoor de OPH zeggen dat ze graag het voorbeeld van de provincie zouden willen volgen. De provincie is behoorlijk rijk. Ik geloof dat ze 1 miljard op de bank hebben, maar ze hebben wel zo'n beetje de hele

sociale agenda wegbezuinigd. Het college en de SP kiezen er in Heerlen voor om te investeren. Natuurlijk niet roekeloos investeren, maar te investeren binnen een sluitende begroting in plaats van te bezuinigen. Volgens mij wordt een stad niet veiliger en leefbaarder als we keihard gaan bezuinigen.

Dat brengt mij ook tot een vraag. Enerzijds hoor ik een oproep tot bezuinigen en anderzijds hoor ik ook vooral een oproep om te investeren in kwetsbare ouderen, in de langzaam ontploffende atoombom die jongeren zouden zijn in onze stad. Wat wil de OPH nu? Wilt u investeren, wilt u oppotten? En als u wilt oppotten, waar wil u dan eigenlijk op bezuinigen?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Zoals ik eerder heb aangegeven, willen wij niet bezuinigen. Wij doen binnen het totale budget, de totale geldpot van de gemeente, voorstellen om anders om te gaan met de gelden. In mijn betoog heb ik het nog niet gehad over het volgende. We hebben een aantal megamiljoenenprojecten op stapel staan die we al een aantal jaar geleden hebben ingepland. Wij budgetteren gewoon door alsof er niets aan de hand is. We pakken 2 miljoen af van de algemene reserve. Ik heb net aangegeven dat dit zo weg is. Dat is een druppel op de gloeiende plaat. Je ziet hoe snel die miljoenen verdwijnen. Maar tegelijkertijd blijven we wel rustig doorbudgetteren richting de grote projecten. Je zou je kunnen afvragen of het niet verstandig zou zijn om hier en daar even pas op de plaats te maken. Dat wil niet zeggen dat die dingen allemaal van tafel moeten worden geveegd. Maar ik denk dat het een verstandige keuze zou zijn om iets meer appeltjes voor de dorst te houden voor hetgeen hier mogelijk volgend jaar gaat gebeuren rondom energiearmoede en wat ons nog allemaal te wachten staat. Dat wil niet zeggen dat wij ons in de schulden moeten gaan steken of dat we nog extra moeten bezuinigen. Het gaat om een andere besteding van de gelden. Meneer Reijnders, dat betekent heel concreet dat een groter bedrag zou kunnen worden gereserveerd dan nu het geval is.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Mijn moeder zei vroeger altijd tegen mij: je kunt niet gaan liggen, voordat je valt. Waarom is dat zo? Omdat je helemaal niet weet of je zult vallen. Dan lig je daar en je valt misschien niet. Kan de heer De Groot het met mij eens zijn dat het geen zin heeft om preventief allerlei maatregelen te nemen als je niet weet of je gaat vallen. Je moet dus wel alert zijn, maar tegelijkertijd moet je gewoon doorbouwen aan je stad.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Er komen nu zo veel signalen op ons af vanuit allerlei hoeken, vanuit het kabinet, van Klaas Knot, de voorzitter van De Nederlandsche Bank. Hij heeft afgelopen zondag ook nog gewaarschuwd dat het hele volgend jaar de inflatie hoog zal blijven. Veel gezinnen zullen in de problemen blijven, ook in het komende jaar. De maatregelen die nu worden getroffen, zullen waarschijnlijk pas het jaar daarna effectief zijn. We kunnen dus al met grote zekerheid zeggen dat ook volgend jaar structureel een heel moeilijk jaar wordt voor heel veel mensen, ook binnen de gemeente Heerlen. Meneer Reijnders, het is dus niet zo dat je kunt zeggen: je weet niet wat er op je af gaat komen, wacht maar af en dan zien we wel hoe we dan acteren. Nee, je moet proactief zijn op de signalen die je op je af ziet komen. Als het weerbericht is: we krijgen een moesson die drie maanden gaat duren, dan ga je er primair in je eigen huis voor zorgen dat je huis beveiligd is, dat je genoeg te eten op voorraad hebt. Dan ga je niet de geplande verbouwing doen of de tuin opnieuw aanleggen. Want ja, we weten niet of het allemaal in praktijk wordt gebracht.

De voorzitter

De laatste interruptie op dit onderwerp.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Dan maak ik het toch een slag concreter: waar wil de OPH dan op bezuinigen? Dat blijft mij toch onduidelijk. Wat is nou concreet het voorstel van de OPH?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Zoals gezegd, hebben wij het niet zozeer over bezuinigen op het totale budget, maar wel over het anders besteden van de centen dan we nu doen. Als nu 1,5 miljoen naar cultuur gaat, moet je je heel concreet afvragen of wij nu al kosten moeten maken voor een programmadirecteur om over 10 jaar de culturele hoofdstad van Europa te worden. Zou het niet verstandig zijn om een of enkele van de miljoenenprojecten eventjes in de ijskast te zetten? In ieder geval een stukje geld dat je daarvoor voor volgend jaar hebt gereserveerd, in de algemene reserve te doen. Dat zijn een aantal concrete voorbeelden, meneer Reijnders.

De voorzitter

Dank u wel. Mevrouw Schreurs.

Mevrouw Schreurs, Partij Hoensbroeks Belang (interruptie)

Mijn vraag ligt in het verlengde hiervan. De toelichting hielp al. U begon met: een buffer aanleggen en meer geld reserveren voor de eerste levensbehoefte van mensen. Dus ik had zoiets van: gaan we nu geld apart zetten, terwijl nu de nood heel hoog is en je nu moet investeren? Gelukkig kwam in de toelichting net dat het gaat om het blijven investeren in de kwetsbare mensen. Mijn concrete vraag is: gaat de OPH daar nu ook wat voorstellen, wat moties ofzo voor indienen?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Ja, dat heb ik net aangegeven. Wij gaan in ieder geval een motie indienen voor de doelgroep kwetsbare ouderen. In deze motie geven wij aan dat wij ervoor pleiten om de 8 ton die daar dit jaar voor is gereserveerd niet alleen komend jaar maar ook het jaar daarna minimaal weer zo te benoemen. En daar ook een aantal concrete uitvoeringsacties aan te koppelen, zodat die ook worden uitgevoerd. Als voorbeeld heb ik de automatiseringsprogramma's genoemd die in het afgelopen jaar in twee wijken met groot succes zijn gedraaid. Daarvan staat nu eigenlijk in het programma: als dat soort particuliere initiatieven er zijn, dan staan wij daar positief tegenover. Maar daar staat niet bij dat de gemeente die kosten voor haar rekening neemt, zoals ze dat voorheen heeft gedaan. Dat is ook weer een stukje mensen meer laten participeren in de maatschappij, waarmee je ook de eenzaamheidsproblematiek terugdringt. En zo hebben we nog wel een aantal voorbeelden, mevrouw Schreurs.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)

Meneer De Groot, ik hoor u zeggen: reserves opbouwen. Dat is prima voor de energiecrisis. Ik hoor u niet zeggen: we moeten actief gaan werken aan die energiecrisis, om de noden te voorkomen. Dus toch je huis verbouwen, je huis isoleren. Dan doe je meer dan pleisters plakken. Met pleisters plakken lossen we het niet op. Bent u het daarmee eens?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Volledig, mevrouw Géron.

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)

Ik hoor de heer De Groot zojuist vertellen dat hij in het kader van de ouderen wil verschuiven van € 300.000 naar € 800.000. Sorry, andersom. Daar komt ook een motie over. Zou het niet handiger zijn om dit ook in een amendement naar voren te brengen, waarin u concreet aangeeft: in deze lopende begroting willen we van daar naar daar verschuiven. Dat heeft misschien een veel krachtigere werking dan dat wij nu de motie neerleggen en dat het college met een voorstel zou moeten komen. Dat zou mijn suggestie zijn op het voorstel dat u aandraagt.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Dank voor de suggestie, meneer van den Berg. We zullen het in overweging nemen.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)

In beginsel is een GroenLinks een voorstander van meer boa-capaciteit. Daarbij vroeg ik mij wel af waarom specifiek voor zeven wordt gekozen.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

We hebben aangegeven: minstens zeven. Zoals ik net heb gezegd, betekent dit dat je daarmee de huidige capaciteit van 21 naar 28 tilt. In Maastricht zitten op dit moment 40 boa's en daarnaast nog een keer 3 leidinggevendenden. De huidige verhouding is 21-40. Dit doet geen recht aan de populatie en aan de problematiek zoals wij die kennen in Heerlen. Ik denk, maar dat is een inschatting, dat die problematiek misschien nog wel groter is dan in het Maastrichtse. Dat wil niet zeggen dat daar ook geen problematiek is.

Daarnaast heb ik ook gesproken met een coördinator van de boa's. Die geeft aan: als we er al zeven bij zouden krijgen, dan zouden we echt al behoorlijk geholpen zijn en veel meer kunnen doen.

De voorzitter

Dank u wel, meneer De Groot. Dan gaan we naar mevrouw Heine van het CDA.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA

Voorzitter. Het CDA Heerlen gaat deze periode overduidelijk voor een leefbare en veilige stad. Niet alleen in het centrum, maar ook op de plekken waar deze waarden het meest onder druk staan, in onze eigen buurten en wijken. De opgave op dit gebied is enorm. Twee essentiële onderdelen hierin zijn: 1. Veiligheid 2. De kwaliteit van de openbare ruimte.

Veiligheid, voorzitter. Het CDA Heerlen vindt het heel goed dat de succesvolle Sociaal Veilige aanpak de komende jaren wordt doorgezet op de plekken waar dit het hardst nodig is. Zo werken we concreet aan leefbaarheid voor onze inwoners in onze buurten en wijken, vaak op plekken waar dit een enorm verschil maakt. Desondanks is er op het gebied van veiligheid meer dan genoeg te doen. De gemeente heeft nauwelijks grip op onze politiecapaciteit, maar des te meer op onze eigen boa's. Wij dringen er bij de burgemeester op aan om te blijven pleiten voor meer Blauw op straat. Zowel in het coalitieakkoord als in het MBP en de begroting wordt het duidelijk genoemd. Zo staat op pagina 46 van het boekwerk: Het aantal Boa's wordt uitgebreid. Of wordt het aantal slechts eventueel uitgebreid? Dit staat in elk geval in diezelfde alinea op pagina 46 van het boekwerk te lezen.

Ook spreekt u van het verder optimaliseren van de zichtbaarheid van onze boa's, het verder vormgeven van loopbaanperspectieven en dat u zich blijft inzetten voor een goede uitrusting met beschermingsmogelijkheden. Bij datzelfde kernthema veiligheid staat bij investeringen echter niets dat u komend jaar gaat investeren in onze boa-capaciteit en dat baart onze fractie zorgen. Wij vinden het namelijk van groot belang dat we meteen meters maken op dit punt en stellen dan ook voor om - zeker gezien de situatie op de arbeidsmarkt en het feit dat er met de huidige capaciteit al vacatures open staan - elk jaar bij te plussen in het aantal boa's en niet te wachten tot een later moment. Dat betekent dus ook in 2023. Onze fractie lijkt het goed om meteen 10 extra Boa's aan te nemen. Wanneer wordt dit nu concreet, voorzitter? Hoeveel Boa's komen er volgend jaar bij? Onze fractie dient daarom samen met de hele coalitie een motie hierover in.

Een specifiek thema als hebt gaat om veiligheid is jongerenoverlast. Het CDA Heerlen vraagt hier al jaren aandacht voor. En ook onlangs weer, toen in Beersdal een inwoner letterlijk het ziekenhuis werd ingeslagen. Of de problemen met jongeren op de kermis vorige maand. Volledig onacceptabel. Wij willen dat hier paal en perk aan wordt gesteld en dat er nog veel harder tegen wordt opgetreden dan nu het geval is. Daarom vragen wij het college ook om extra te investeren in straatcoaches. Is diegene die de betreffende inwoner in Beersdal een gebroken oogkas geslagen heeft opgepakt en veroordeeld? Zo nee, waarom niet? Hoe gaat u zorgen voor een hardere aanpak van dit soort raddraaiers?

Tegelijkertijd constateren wij ook dat er voor de doelgroep die het betreft geen activiteiten in de buurt zijn, of een plek waar zij kunnen vertoeven. De grootste raddraaiers weerhoudt het misschien niet om door te

blijven gaan, maar de vele meelopers misschien wel. Hoe gaat u ervoor zorgen dat jongeren een alternatief hebben in plaats van op straat rond te hangen? Graag een reactie hierop van het college.

Dan voorzitter, de kwaliteit van de openbare ruimte in onze stad en ook het beheer en onderhoud. Dat moet echt veel beter. Ook daarover wordt in het coalitieakkoord, MBP en de begroting duidelijke taal gesproken. Het CDA Heerlen is ervan overtuigd dat meer kwaliteit in de directe leefomgeving van onze inwoners ook zorgt voor meer betrokkenheid. Dus mensen des te meer reden om daar snel werk van te maken. Beter onderhoud dus en dan het liefst zo snel mogelijk. Graag een reactie hierop van het college. Daarnaast spreken de stukken ook van rigoureuze vergroening door de hele stad. Het CDA Heerlen is van mening dat wij hierbij in de meest versteende omgevingen in onze stad, en dat zijn er nogal wat, moeten beginnen. Er zijn namelijk wijken waar bijna geen groen te bekennen is, op wat schrale grasveldjes na. Door daar juist te beginnen, levert het ook meteen het meeste resultaat op. Op sommige plekken doen inwoners dit zelf ook. Een geweldig voorbeeld hiervan was het Plantweekend op Heerlerheide. Een burgerinitiatief dat door de ondernemers en eigenaren van het winkelcentrum in Heerlerheide werd georganiseerd, waarbij meer dan 1.500 planten en 600 bloembollen in de Wannerstraat werden geplant. Het centrum heeft hierdoor een hele nieuwe groene aanblik gekregen en ziet er geweldig uit. Om ervoor te zorgen dat dit op nog meer plekken gaat gebeuren, dient onze fractie een motie in.

Voorzitter. Het verkeer in en rondom het centrum. Onze fractie vindt dat er bij het nieuwe verkeerscirculatieplan goed gekeken moet worden naar de routing en doorstroming in de stad. Het komt vaak genoeg voor dat alles vaststaat als er ergens gewerkt wordt, zoals pas op de Gasthuisstraat richting Landgraaf. Hierdoor stond op de Groene Boord alles vast en verkeer vanuit de Klompstraat komt er dan onmogelijk tussen. Of toen er aan het begin van het jaar zowel bij 't Loon als bij de rotonde aan de Groene Boord gewerkt werd. Toen stond het hele centrum vast. Hier moet in de toekomst beter over worden nagedacht en een betere planning worden afgestemd. Heel tevreden zijn we met het doorzetten van het parkeertarief van 1 euro per uur.

Voorzitter, ten slotte de Jeugdzorg. Het beleid in de jeugdzorg baart ons zorgen. Naar aanleiding van de artikel 33-vragen die wij aan het college gesteld hebben, was het antwoord dat geld nooit de reden mag zijn dat jongeren niet geplaatst worden waar zij thuishoren. Tegelijkertijd geven gemeentes veel minder geld uit aan subsidie voor zelfstandigheidstraining. Dat betekent dat jongeren die in een woongroep leven en zelfstandig gaan wonen nu grotendeels aan hun lot worden overgelaten. Bovendien worden groepen vanuit Sittard naar Heerlen en vanuit Heerlen naar Kerkrade verplaatst.

Reguliere jeugdzorg is heel anders dan de zorg voor jongeren uit de GGZ. Vaak worden jongeren met verschillende gedragsproblematiek bij elkaar geplaatst, omdat er geen plaats is op de geschikte locaties. Bovendien moeten de huizen het met minder begeleiders doen. Dat is niet goed voor de jongeren, maar ook voor hun begeleiders die daardoor vaak de ziektewet ingaan of een andere functie gaan zoeken. Over de interne huishouding bij die organisaties gaan wij niet, maar wel over de subsidie. De CDA-fractie verzoekt u dan ook om met deze organisaties in gesprek te gaan om ervoor te zorgen dat duidelijk wordt waar de problemen liggen en hoe wij dat als gemeente kunnen ondersteunen om dit te verbeteren.

Voorzitter. Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt, zijn er in onze gemeente nog genoeg gezinnen die van de bijstand leven en dat wordt van ouder op kind overgedragen. Hoe kunnen wij vanuit de gemeente ondersteuning geven aan deze kinderen, zodat zij minimaal een vmbo-opleiding kunnen gaan volgen en een goed betaald beroep aanleren, zodat deze cirkel doorbroken wordt? De CDA-fractie bedankt de mensen van de Griffie, de bodes en ambtelijke organisatie voor de goede ondersteuning in de afgelopen jaren.

Dank u, voorzitter.

De voorzitter

Dank u wel, mevrouw Heine. Meneer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Op de eerste plaats zijn we blij met de steun die het CDA uitspreekt met betrekking tot zorg voor de jeugd. We zijn natuurlijk heel specifiek ook blij met het pleiten voor meer boa's, dus daar vinden we elkaar in,

mevrouw Heine. Ik geloof dat u aan het begin van uw betoog ook hebt aangegeven hoe belangrijk het is - even los van het feit of jongeren al zorg nodig hebben - om er met name aan de voorkant voor te zorgen dat je de groep die zorg nodig heeft zo klein mogelijk houdt. Misschien is het mij ontgaan, maar heeft u daar ook een aantal concrete voorstellen voor?

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA

Veel meer jeugdhonks. Er moet veel meer aandacht worden gegeven aan de jeugd. Het is eigenlijk maar kleine groep raddraaiers. Maar als je veel meer gaat organiseren voor de jeugd en de wijk zorgt voor meer jeugdhonks of bepaalde gebouwen waar de jeugd gaat vertoeven, en met hulp van straatcoaches, dan krijg je eigenlijk een veel kleinere groep. Je voorkomt dan ook dat het met de meelopers erger wordt.

De voorzitter

Dank u wel. Dan gaan we over naar de Jongerenpartij. Meneer Janssen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen

Dank u wel, meneer de voorzitter. Bij afwezigheid van onze fractievoorzitter Jeroen, die helaas heel ongelukkig te kampen heeft gekregen met corona, neem ik vandaag de hooners waar. Dus bij deze.

Beste voorzitter. Met bijzondere interesse, nieuwsgierigheid en steeds groter wordende verbazing hebben we de begroting doorgenomen. Tijdens de coalitie-onderhandelingen viel ons al op dat er geen duidelijke keuzes werden gemaakt in waar men de beperkte middelen aan uit wilde geven. Destijds werd meegegeven dat prioriteiten markeren vooral iets van het college moest zijn. Als nieuwkomers waren wij dan wellicht wat goedgelovig en gingen ervan uit dat die prioriteiten wel snel genoeg zouden volgen. Maar helaas. We zijn een beetje teleurgesteld, voorzitter.

In het coalitieakkoord werden serieuze ambities en plannen gepresenteerd. Eén ding is voor iedereen nu helder: dit is een coalitieakkoord dat totaal niet te realiseren valt met de beperkte middelen die de gemeente nu eenmaal heeft. Zeker wanneer we ons realiseren dat de economische wind fors gedraaid is en enorm veel van onze burgers, verenigingen en ondernemers moeite hebben om rond te komen.

We kunnen de berichten in de media niet ontkennen. De Provincie Limburg trekt de handrem fors aan, deskundigen zoals onder andere Noud Wellink en Jan Latten, waarschuwen voor een langdurige periode van inflatie en economische krimp. Het CBS meldt dat het consumentenvertrouwen een historisch dieptepunt heeft bereikt, en ook is te lezen dat 74% van de Limburgers ervan uitgaat dat ze het volgend jaar financieel slechter zullen hebben. En neemt u maar van ons aan dat dit percentage binnen onze gemeente, vanwege onze bevolkingssamenstelling, nog eens flink wat hoger ligt.

Het is dus inmiddels niet meer de vraag óf er een recessie komt, maar vooral hoe erg deze gaat zijn. Daarbij zijn de uitdagingen in Heerlen onverminderd groot. Een sterk tekort aan passende woningen voor jong en oud, aanhoudende sociaaleconomische problemen, een sterk toenemende vergrijzing, explosief stijgende kosten voor zorg, de WMO en de jeugdzorg én daarbij de kwaliteit van zorg die onder druk staat, maar ook de noodzaak om te verduurzamen met daarbij de forse investeringen die van de burgers gevraagd worden, vragen om een nieuwe, doortastende aanpak. Vergeet niet dat duizenden Heerlense huishoudens, verenigingen en ondernemers, in allerlei rangen en standen, nu al de eindjes aan elkaar moeten knopen. Kortom, er ligt een bijzonder moeilijke periode voor ons.

Aangezien het grootste gedeelte van de begroting al rechtstreeks bestemd is voor zaken zoals het Sociaal Domein, is de speelruimte van dit college eigenlijk niet al te groot.

Maar goed, we hebben ook voldoende goede zaken gezien. De investeringen in scholen, onderwijs en ontwikkeling van onze jeugd en de investeringen ten behoeve van de verduurzaming van faciliteiten van onze sportverenigingen, plus het benoemen van een Johan Cruyff Court en een Urban Sport Park zijn fantastisch.

De aanpak van kansengelijkheid door Programma Heerlen-Noord en de samenwerking met woningverenigingen waarbij we inzetten op verduurzaming van woningvoorraad is eveneens toe te juichen. Verder is de nieuwbouw van het Romeins Museum en het onderhouden van bijvoorbeeld het Kasteel

Hoensbroek en de renovatie van het stadscentrum met de komst van Zuyd en de OU iets waar wij erg naar uitkijken, vanwege de positieve effecten die wij hierdoor op onze stad verwachten.

Toch zijn er een groot aantal zaken waar wij op zijn zachts gezegd niet enthousiast van worden. Wij begrijpen namelijk de naïviteit van deze begroting niet. Dit college geeft letterlijk aan om scherp aan de wind te willen varen en daarmee risico's te willen nemen door nergens op te bezuinigen. Dit college heeft blijkens deze begroting ook niet de noodzaak gevoeld om voeling te houden met de werkelijkheid. En die werkelijkheid is evident. We komen in een recessie terecht en onder andere rekenen met 2,4% inflatie is daarom niet alleen naïef, maar wat ons betreft zelfs onverantwoord te noemen.

Zeker gelet op de minimale algemene reserve die we hebben, waar ongetwijfeld nog vaak beroep op gedaan zal moet worden. We verkeren in dusdanige bijzondere omstandigheden die daarom een passende aanpak verdient. En concreet: dat zien we in deze begroting helaas niet terug.

Terwijl de gemiddelde burger in Heerlen nu de broekriem aantrekt en vooral de focus heeft op belangrijke basisbehoeften, lijkt het alsof er in deze begroting niks aan de hand is. Dit college is onvoldoende bezig met de basisbehoeften van onze burgers en beschermen en behouden van hetgeen wat er al is. En lijkt vooral veel oog te hebben voor meerdere risicovolle, miljoenen kostende, nieuwe projecten.

Wij noemen ter verduidelijking en als voorbeeld daarom een aantal zaken met minder of wellicht geen prioriteit in deze bijzondere tijd.

Soms moet je namelijk uit liefde voor de stad je plannen durven te heroverwegen. We noemen bijvoorbeeld het centrumbad, het Filmhuis, het Landsfort Herle en de ambitie om in 2030 Cultuurhoofdstad van Europa te worden. Dit zijn plannen waar heel veel geld mee gemoeid gaat. Eerst maar eens de impact van al deze plannen goed in kaart brengen en belangrijke stakeholders betrekken om het plan vervolgens opnieuw aan de raad voor te leggen. Zeker omdat de kosten van nieuw- of herbouw vandaag de dag exorbitant hoog zijn en iedereen last heeft van extreme energieprijzen en die ook weer impact hebben op exploitatiebegrotingen hoeft je wat ons betreft geen raketgeleerde te zijn om te begrijpen dat deze grootse plannen wellicht op zijn minst uitgesteld, aangepast of in het slechtste geval helemaal van tafel moeten.

Meermaals hebben we nu al gevraagd om een prioriteitenlijstje en horen we alleen maar waar dit college allemaal van dagdroomt. Torenhoge ambities die allemaal zeker mooi klinken, maar het lijkt alsof het college niet beseft dat we leven in een keiharde realiteit en soms plannen uitgesteld moeten worden. De realiteit is dat we geen grote pot met goud hebben hier in Heerlen en we niet zomaar alles kunnen doen wat we willen. Met een hoge schuldratio is er ook weinig rek meer om bij te lenen. De stevig oplopende rentes maken dit nog eens extra gecompliceerd. Voordelig financieren is er immers niet meer bij voorlopig. Dan een aantal zaken die totaal niet voldoende als prioriteit gemarkeerd zijn in onze ogen. En waarvan wij het college vragen dit met spoed hoger op hun agenda te zetten of tenminste meer prioriteit te geven.

Behoudens de opgave aan de woningverenigingen om hun woningvoorraad te verduurzamen, horen wij dit college niets over de Heerlense woningbouwopgave zeggen in de bestuurssamenvatting. En dat is veelzeggend over de agenda van dit college:

Ook de gemeente is medeverantwoordelijk voor de realisatie van nieuwe passende woningen voor jong en oud. We willen dat dit college die belangrijke woningbouwopgave hoger op hun agenda zet. We dienen daar dan ook graag een motie voor in.

Wij missen ook een visie en een plan van aanpak voor het beheersbaar houden van de kosten in de Wmo. Logischerwijs stijgt door de vergrijzing de behoefte aan zorg en zal ook de Wet Langdurige zorg vaker aangesproken worden. Daarom lijkt het ons nodig om vanwege die veranderende tendens te onderzoeken of er mogelijkheden zijn om een rem op de kostenstijging te realiseren. Een duidelijk plan van aanpak en de link leggen naar integraal ouderenbeleid kan hieraan bijdragen. In Heerlen komt er voor integraal ouderenbeleid juist geen euro bij. Juist daar is het geld wellicht heel hard nodig, maar kennelijk ligt hier geen prioriteit.

Last but not least, de jeugdzorg. Ook de kosten van de jeugdzorg nemen stevig toe, zonder dat er een waarborg is dat de kwaliteit van de dienstverlening verbetert. We zijn blij met de toezegging van het college dat ze willen investeren in de jeugd die het nodig heeft en iedere euro is het wat ons betreft waard. Maar we zijn ook heel benieuwd naar de prestatieafspraken en tegelijkertijd zeer sceptisch over mogelijke

kostenstijgingen. Onze verwachting is dat JENS bijvoorbeeld zeer snel weer zal aankloppen voor meer geld ondanks de lumpsum, zonder een incrementele verbetering van de kwaliteit van zorg te hebben gerealiseerd. Dat is iets waar onze jeugd zo'n behoefte aan heeft.

Wij vragen jullie daarom: ga eens bij jezelf te rade, maak prioriteiten, concentreer je op de hoofdzaken en durf te heroverwegen. Zoek waar mogelijk partnerships met marktpartijen die je kunnen helpen om zo veel mogelijk van de ambities waar te maken. Niets is zo dapper om in cruciale tijden maatregelen te nemen die er echt toe doen. Daar hoort soms bij dat je terug moet komen op beloftes die je eerder gedaan hebt.

Begrijp ons niet verkeerd, we zijn enthousiast over een hele hoop plannen van dit college, maar we zijn desondanks ook kritisch op de haalbaarheid van deze plannen in deze tijd. Wat goed is, wat haalbaar is zullen wij zeker steunen, maar wat niet goed past in deze tijd, daar kunnen we gewoonweg geen goedkeuring voor geven. We dienen daarom wellicht onze belangrijkste motie in. Die luidt: prioriteiten van dit college in tijden van recessie.

Wij constateren dat er in de begroting en in de meerjarenbegroting een veelvoud aan kapitaalintensieve projecten zijn opgenomen die geen verband houden met zorg, woningbouw of onderwijs. Er ligt een begroting voor die alleen sluitend is wanneer de aannames van het college kloppend blijken te zijn, er geen duidelijke volgorde van prioriteit gemarkeerd is tussen diverse geambieerde projecten.

Overwegende dat

- in de meerjarenbegroting grote projecten of ambities, zoals onder andere de nieuwbouw van het Centrumbad, de Royal, Landsfort Herle en de kandidaatstelling van Heerlen als culturele hoofdstad van Europa opgenomen zijn;
- in de gemeente Heerlen de begroting structureel en reëel in evenwicht dient te zijn;
- het weerstandsvermogen van de gemeente Heerlen reeds geormerkt is als kwetsbaar/ attentie en de schuldpositie zelfs als kwetsbaar;
- het ambtenarenapparaat van de gemeente Heerlen als gevolg van de toegenomen werkdruk en de krapte op de arbeidsmarkt onder spanning staat en het langdurig verzuim behoorlijk toegenomen is;
- de kosten van verbouw en nieuwbouw fors gestegen zijn;

En zo nog een heel rijtje.

Draagt het college op:

- om voor het eind van het jaar aan de raad zijn prioriteiten mede te delen daar waar het gaat om de volgorde per project en dit in een tijdslijn te communiceren;
- een geactualiseerd overzicht van kosten per project of plan, zowel op basis van investeringen als in een mogelijke noodzakelijk bijdrage in de exploitatie aan te leveren;
- een actueel overzicht aan te leveren van eventuele co-financierders per project;
- een scenario te ontwikkelen om de volgorde van projecten voor te bereiden wanneer de inflatie hoger blijkt te zijn dan de 4,6% die in het meerjarenplan werd genoemd en/of wanneer er zich een economische recessie voordoet en dit met de raad te delen.

Dank u wel.

De voorzitter

Dank u wel. De heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Ik heb net aandachtig geluisterd naar de Jongerenpartij Heerlen. Op een gegeven moment vroeg ik mij af: maar wat willen de jongeren dan nu? Ik hoor nu een opgeschoten jongere, zal ik maar zeggen, met een heel wijs en doordacht verhaal. Maar je zou bijna denken: wil jongeren niet meer feesten of meer jongerenhonken, zoals mevrouw Heine zei of allerlei andere zaken die mensen graag willen die stukken jonger zijn dan wij. Hoe zit dat nou? Hebt u dat bewust achterwege gelaten? Of kunt u mij nu verblijden met een heel lijstje waarvan u zegt: als het om jong Heerlen gaat, dan zijn dit de prioriteiten.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Ik ben blij dat u mij dat vraagt. Ik ben inderdaad een opgeschoten jongere. Maar we moesten het binnen de tijd houden en dat is volgens mij nog niet gelukt. Desondanks hebben we ook echt benoemd dat we hartstikke blij zijn met de investeringen in onderwijs. Dat vinden we heel belangrijk voor jongeren. We zijn blij met een urban sportspark. We zijn blij met de investeringen in onze sportverenigingen. We vinden het belangrijk dat jongeren kunnen sporten, bewegen en gezond kunnen leven. Daar worden we heel erg enthousiast van. Daar hebben we dus ook helemaal geen klachten over. We herkennen dat ook in het coalitieakkoord en we zien het terug in de begroting. Dat prijzen we alleen maar aan. Dat hoeven we hier niet nog eens 10 minuten lang te benadrukken. Dus ere wie ere toekomt. Daar zijn wij blij mee.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Is er dan voor de jongeren in Heerlen echt niets waarvan zij zeggen: hier schort het nu aan, dit moet gebeuren en Jongerenpartij, jullie zijn door ons gekozen, gaat daarvoor. Hebben ze alles wat hun hartje begeert of heb ik het dan mis?

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen

Ik vind dat een lastige vraag om te antwoorden, want ik kan niet in de geest kijken van iedere jongere in Heerlen. Er zijn ongetwijfeld nog voldoende wensen voor allerlei jongeren. Een voorbeeld waar wij wel blij mee zijn, is de komst van van het urban sports park, het skatepark in Heerlen. Daar hebben wij raadsbreed een motie voor ingediend. Deze is praktisch unaniem aangenomen. Daar worden wij natuurlijk hartstikke enthousiast van.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Ik hoor de Jongerenpartij stellen dat de rem maar een beetje op de Wmo moet. Kunt u iets concreter zijn? Gaan we de rollators verminderen? Gaan we de dagbesteding afschaffen? Omnibuzz? Wat stelt u concreet voor ten aanzien van de Wmo?

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen

Ik vind het goed dat u dat vraagt. Wij willen zeker niet beknibbelen op hetgeen de mensen echt daadwerkelijk nodig hebben. Maar we constateren wel dat de kosten van de Wmo structureel oplopen. We zien in de komende jaren ook dat die kostenstijging zal blijven doorzetten. Wij vragen dus eigenlijk aan het college om een plan te maken om de kwaliteit die we kunnen leveren binnen de Wmo te handhaven, maar gelet op de kosten, wel te zorgen dat die kosten in de komende jaren niet totaal uit de hand gaan lopen. We vragen dus niet om bezuinigingen. Dat hoort u mij niet zeggen. We vragen gewoon: "College, kijk nu gewoon. Volgend jaar wordt de hulp in de huishouding weer aanbesteed. Kijk nou hoe je dat gaat aanpakken. Kijk gewoon of het mogelijk is om die kosten een beetje in de hand te houden."

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Volgens mij hebben wij nog niet zo lang geleden een raadsinformatiebrief ontvangen van de wethouder Sociaal Domein, met daarin een soort financieel overzicht van hoe het met de gemeentelijke zorg gaat. Kent u die?

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen

Ja.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Heeft u daarin ook geconstateerd dat we alle zorg bij elkaar opgeteld kunnen leveren en dat we ook nog eens ruim binnen budget blijven? Ik vraag me dus even af voor welk probleem u een oplossing aan het zoeken bent.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen

Het is goed dat u dat vraagt, maar dat is dan relatief korte termijn. We kijken ook verder vooruit. Als je vooruitkijkt, dan kampen we dadelijk toch met een significante vergrijzing. We willen dus ook zo snel mogelijk zorgen dat het straks niet uit de hand gaat lopen. Ik vind het prima als het nu allemaal binnen de begroting past, alleen zou het mooi zijn als wij een langetermijnvisie hebben. Dat spreek ik hier niet over deze bestuursperiode, maar dan kijken we wel echt wat verder vooruit.

De heer Bertholet, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

De heer Janssen had het over een motie waarin om een prioriteitenlijst wordt gevraagd. Vraagt hij daarin een top, een ranking? Te beginnen met het meest urgente programma en dan de lijst afdalend de steeds minder urgente? Of wil hij ook een budgetplafond? We hebben dit jaar al een aantal projecten van meer budget moeten voorzien. Vraagt hij een plafond, een maximumbudget per project? In het verleden - dat is al heel lang geleden - hebben we ooit de Ladder van Lodewijks afgesproken als financieel kader om dit soort beslissingen te maken. Ik ben ze even kwijt. Ik kijk naar de heer De Beer. Hij zal ongetwijfeld nog weten welke stappen in de Ladder van Lodewijks zitten. Ik dacht dat de eerste was 'efficiëntieverhoging', de laatste 'niet door laten gaan en de een-na-laatste was 'lastenverhoging'. Vraagt hij dat of is een prioriteitenlijst voldoende?

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen

Ik zie dat hetzelfde als ik dat thuis doe. Dat leer ik mijn kinderen ook. Wij proberen thuis met de middelen die we hebben een volgorde aan te houden waar we onze centen als eerste aan uitgeven. Dat begint bij onze hypotheek of huur, vervolgens de boodschappen, de energierekening en dan zo door tot aan als het even gaat de vakantie of andere leuke dingen. Ik vraag eigenlijk gewoon niet meer of minder van het college dan een tijdlijn neer te zetten, zo van: "Onder welke omstandigheden doen we wat? Wat vinden we als eerste belangrijk? Starten we bijvoorbeeld het met het Romeins Museum? Als dat goed gaat en we blijven binnen de begroting, dan starten we met de Royal" of doen we alles tegelijk op hoop van zegen, God zegene de greep. En volgend jaar staan onze burgers weer zwaar onder water of kunnen de energierekening niet betalen, terwijl wij op 20 plekken tegelijkertijd zijn aan het bouwen. Vervolgens kunnen we die burgers niet meer helpen. Dat is wat ons betreft niet de manier waarop je met de centen moet omgaan. Wij zouden graag een volgordelijkheid zien.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Als ik de begroting niet had doorgenomen, dan zou ik na dit verhaal echt denken dat wij voor tientallen miljoenen, honderden miljoenen, in de rode cijfers gaan. Maar volgens mij hebben wij echt een sluitende begroting en ook een sluitende meerjarenbegroting. Dat is ook iets wat ik mijn kinderen altijd leer. Je moet geen geld uitgeven dat je niet hebt. Volgens mij hebben we dat goed op orde. Kan de heer Janssen dat met mij eens zijn?

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen

Laat ik het zo zeggen, ik heb grote twijfels of dat ook bewaarheid gaat worden. Ik heb grote twijfels of rekenen met 2,4% inflatie - het maximale bedrag dat ik in de begroting heb zien terugkomen, is 4,6% - de werkelijkheid gaat zijn. Ik probeer alleen maar even aan te stippen: reken jezelf niet rijk. De septembercirculaire gaat het waarschijnlijk over veel hogere percentages spreken dan de meicirculaire op basis waarvan deze begroting is geformuleerd. Die gaan we over twee of drie weken bespreken. Waarschijnlijk kunnen we dan op basis van voortschrijdend inzicht al gaan strepen in de plannen die we hebben. Als we nu uit het raam kijken en u kijkt met enige regelmaat in de krant of u volgt het nieuws, dan ben ik bang dat het daar in de komende jaren niet bij zal blijven. Voor dat perspectief wil ik een scenario zien van het college voor wat zij wel of niet gaan doen op het moment dat het een beetje tegenzit. Een noodscenario, zullen we maar zeggen.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)

Aansluitend op wat de heer Leers eerder heeft gezegd over mogelijke voorzieningen die jongeren zouden kunnen aantrekken, is GroenLinks al eens te rade gegaan bij verschillende jongeren. Onze partij bestaat voor de meerderheid uit jongeren. Onze raadsfractie bestaat voltallig uit jongeren. Zijn er dus een aantal voorzieningen waar jongeren zich al over hebben uitgesproken? Dit zijn onder andere nacht-ov op uitgaansdagen, afschaffing dan wel verruiming van de horecasluitingstijden, kookworkshops gegeven door ouderen aan jongeren – dat was er ook een – voldoende verblijfsmogelijkheden voor een fatsoenlijke prijs en de oprichting van een stichting studentenhuysvesting in Heerlen of een dergelijk centraal laagdrempelig punt voor studenten die in hun huurprijs worden uitgeknepen. Deelt de Jongerenpartij deze visies die door jongeren zijn gegeven?

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen

Alle input die wij van jongeren krijgen, ook als die wordt aangereikt door onze collega's van GroenLinks, willen wij graag naar luisteren. Wij willen even goed kijken naar wat men precies wil. Ik hoor u spreken over studenten. Het ligt voor de hand dat met de komst van meer studenten naar het centrum wij alle steun geven aan het faciliteren van die studenten, in welke vorm dan ook. Ook als dat om vrije tijd gaat. Ook als dat om koken met ouderen gaat. We staan er zeker altijd voor open om daarin mee te denken. Wij ondersteunen dat van harte. Zeker.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Ik kom even terug op het vorige onderwerp met betrekking tot de donkere wolken boven de stad aangaande de financiën. Duidt de heer Janssen dan ook op een van de staatjes op pagina 186? Dan gaat het onder andere over de vaste schulden die in de jaarrekening van 2021 nog zo'n 300 miljoen waren en voor 2026 een prognose kennen van dik 400 miljoen. Dat is een verschil van bijna 100 miljoen. Doet hij daarop als hij zegt: jongens, dit gaat faliekant mis als we zo doorgaan?

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen

Ja, onder andere die staat. Vooral de staat waarin je ziet dat we qua schuldpositie boven de 400 miljoen uitkomen. Dat is een combinatie van: we gaan die richting uit en we zien die rentes gewoon waanzinnig oplopen. De burger heeft daar ook last van als hij een hypotheek wil afsluiten. Ook de gemeente gaat daar last van krijgen als zij moet herfinancieren. Zij berekenen op basis van de meicirculaire. De wereld zag er een halfjaar geleden heel anders uit. De hypotheekrentes zagen er een halfjaar geleden heel anders uit. Ik voorspel u dat komend jaar de wereld er ten negatieve ook heel anders uit ziet. Daar hebben we dan als gemeente ook maar mee te dealen. Ik heb liever dat men daar vooraf rekening mee houdt, dan dat men achteraf in de problemen zit.

De voorzitter

Danku wel, meneer Janssen. Dan gaan we naar de Partij Hoensbroeks Belang. Meneer Daamen.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

Voorzitter. Voor ons ligt het Meerjarig Bestuurlijk Programma 2023-2026 en de begroting van 2023. Allereerst een compliment, dat ondanks de grote financiële onzekerheden, wij toch blijven investeren in onze gemeente. We hebben op dit moment te maken met allerlei crisissen. Deze raken onze inwoners direct in de beurs. Allemaal delen wij de zorg dat onze inwoners, ondernemers en verenigingen financieel niet meer rond kunnen komen. Er zijn al acties uitgezet om te helpen, maar we missen een opvallende actie: wat doen wij als gemeente om de lasten voor al onze inwoners niet te laten stijgen? Als we naar de gemiddelde lasten kijken, dan stijgen deze namelijk. De afvalstoffenheffing gaat van €333,40 naar €342,53. Rioolheffing gaat van €184,27 naar €189,78 en de onroerendzaakbelasting van €306,97 naar €311,85.

Waarom zetten we niet in op een nullijn? Deze maatregel zou per direct en voor iedere inwoner een voordeel opleveren. Wij vinden dat we in deze moeilijke tijd onze inwoners niet zwaarder moeten belasten. Uiteraard betekent dit minder inkomsten en zullen wij verantwoorde keuzes moeten maken.

Wij zijn een gemeente met ambities. En dat is prima, maar Partij Hoensbroeks Belang is van mening dat nu extra goed gekeken moet worden naar nog uit te voeren projecten c.q. investeringen. Kunnen wij deze niet in de tijd naar achteren schuiven? Het vrijgekomen geld kunnen we dan inzetten om de huidige financiële nood te verlichten.

Ons voorstel met betrekking tot de nullijn zou voor onze burgers een belangrijk signaal zijn, dat wij als gemeenteraad alles eraan willen doen om in deze moeilijke tijd alle inwoners te helpen.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Het is een zeer begrijpelijk signaal van Partij Hoensbroek Belang met betrekking tot het niet verhogen van de lasten voor onze inwoners. Het is ook begrijpelijk om dan in de uitgaven te snijden. Ik neem aan dat PHB inzichtelijk heeft gemaakt om welk bedrag het gaat en dat zij dan ook weet welke projecten daarmee voorlopig niet of wellicht helemaal niet door zullen gaan. Kunt u daar wat concreter in zijn?

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

Zeker. Wij hebben als volgt gerekend. De afvalstoffenheffing gaat met € 9,13 omhoog, de rioolheffing € 5,51 en de onroerendzaakbelasting € 4,88. In totaal is dit een stijging van € 19,52. Volgens de laatste gegevens waren er 45.614 huishoudens. Dat betekent dat de stijging ongeveer 8 of 9 ton zou zijn. Zoals aangegeven, roepen wij het college op - wij gaan die beslissing niet maken - om te kijken naar de investeringen en of daar iets naar achter kan worden geschoven. Dat is onze dekking.

De voorzitter

De heer Leers, tweede interruptie op dit punt.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Welk concreet voorstel doet u? U kunt zeggen: college kijk er eens naar. Ik kan me voorstellen dat de Partij Hoensbroeks Belang zegt: in Hoensbroek even niets, maar in het centrum van Heerlen even niet dat zwembad, dat nieuwe filmhuis niet en die fietsenstalling even niet. Wat heeft dan voor u de hoogste prioriteit om nu even niet te doen?

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

Wij gaan niet op de stoel van het college zitten. Wij laten het even aan het college over om daar een beslissing over te nemen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Geeft u daarmee aan dat u zelf geen idee hebt van wat uw prioriteiten nou zijn of hebt u zelf geen beeld van wat u belangrijker vindt mocht het nodig zijn om ergens in te snijden? Daar ben ik wel heel even benieuwd naar.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

Ik snap de vraag. Als ik in uw positie zou zitten, zou ik hetzelfde doen. Nogmaals, ik laat het aan het college over om een prioritering te geven zonder dat wij aan de voorkant onze prioriteit eraan geven.

De voorzitter

Gaat uw gang, meneer Daamen.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

Heerlen-Noord. In het verleden is al vaker aangegeven dat er veel focus lag op Heerlen centrum en met name op het gebied van stenen in plaats van mensen. Nu zijn toch echt de stadsdelen buiten Heerlen centrum aan de beurt.

De rapportage van het Burgeronderzoek Heerlen 2021 is heel helder: de problemen in veel wijken in Heerlen-Noord, nemen alleen maar toe: geweld, overlast, achterstallig groenonderhoud en heel veel klachten over de openbare ruimte. Zowel het rapport als de huidige ontwikkelingen tonen de kwetsbaarheid van deze wijken aan. Ze onderschrijven daarmee het belang en de noodzaak van het Programma Heerlen-Noord. Het programma biedt perspectief om de problemen aan te pakken. Het is onze morele plicht om te blijven investeren en de negatieve spiraal te doorbreken.

Helaas waren de Haagse potjes over de financiële bijdrage niet erg doorzichtig. Daarom is het noodzaak om snel en adequaat geld te verkrijgen. Het bedrijfsbureau dient hierbij als vliegwieltje. De inzet en ondersteuning van dit bureau is voor het programma onmisbaar. Voortdurende investering hierin door onze gemeente is wat ons betreft een must.

Gelukkig heeft de raad zich vorig jaar unaniem uitgesproken over de noodzaak van investeringen en ging het akkoord met een generatielange inzet voor dit gebied. Wat ons betreft staat bij onderdelen van project Heerlen-Noord te vaak de zin: "Realisatie is afhankelijk van het al dan niet beschikbaar komen van financiering". Wij roepen op om als raad steviger ons eigen besluit te ondersteunen. De tekst zou wat ons betreft vervangen moeten worden door: "Wij zetten ons 100% in voor de meerjarige realisatie van de ambities van het programma Heerlen-Noord en zullen de financiering hiervoor vinden."

Onderhoud. Juist nu is het belangrijk voor de burgers om een schone, leefbare en veilige woonomgeving te hebben.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ik heb toch even een vraag. Ik hoor het betoog van de heer Daamen met betrekking tot het belang van Heerlen-Noord. Dat onderschrijft onze partij natuurlijk ook. Maar toch zou ik ook in dit kader - die vraag werd net ook gesteld - willen vragen: kunt u het concreet aangeven? Ik hoor u zeggen: een investering in het bedrijfsbureau is noodzakelijk. Kunt u concreet aangeven waar u dan aan denkt? Wat zou die extra investering moeten zijn?

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

In het meerjarig bestuurlijk programma staat een bedrag vermeld dat wij bijdragen. Wij roepen wel op om voorzichtig te zijn. Geld genereert geld. Dat is iets wat je op school hebt geleerd. Op het moment dat je zelf een vliegwieltje aan zet om geld te investeren, kan andere partijen over de drempel trekken om zelf ook meer te investeren. Onze oproep is eigenlijk: zie het niet als een weggevertje. Nee, het is een investering. Het geld wordt gebruikt om ander geld los te peuteren.

De voorzitter

Gaat uw gang.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

In 2018 werden 1000 extra bomen toegezegd, het zogenaamde duizendbomenplan. Hiervan waren tot oktober 2021 daadwerkelijk zeven stuks de grond ingegaan. Het merendeel zou in 2022 aangeplant worden. Waar staat de teller nu op?

Nog steeds is er veel onvrede over het groenonderhoud in de wijken. Het is voor de burgers onduidelijk wanneer dit onderhoud in hun wijk plaatsvindt. In 2019 is er een eenmalig groenonderhoudoverzicht aangeboden aan de burgers. We stellen voor om dit overzicht structureel ieder jaar aan onze burgers te verstrekken. Daarnaast stellen we voor om bij onderhoud van groen ook direct de rommel op te ruimen. Bij het snoeien wordt afval zichtbaar en dat vervolgens blijft liggen. Dit zorgt bij veel mensen voor grote frustratie. Een simpele oplossing zou zijn: Koppel een prikker aan het groenonderhoud team. Wij dienen hiervoor een motie in.

Vorig jaar hebben we ook aandacht gevraagd voor afvaldumping. Wij zien dat er verbetering optreedt, maar we zijn er nog lang niet. Wat gaan we doen om afvaldumpingen terug te brengen? Tijdens de laatste algemene beschouwingen hebben we gevraagd of er gesnoeid kon worden op plaatsen waar bomen zorgen voor een verminderde opbrengst van de zonnepanelen. Men besloot dit niet te doen. Gezien de huidige crisis vragen we de wethouder om dit te heroverwegen. De toenmalige wethouder opperde destijds dat verplaatsing van panelen ook een oplossing zou kunnen zijn. Kan de gemeente hierin een faciliterende c.q. financiële rol spelen?

Project Heerlen Schoon. Dit is een goed initiatief en wij als Partij Hoensbroeks Belang doen hier al jaren aan mee.

Wij roepen andere partijen van de raad op om ook bij dit project aan te sluiten. Wij hebben daarvoor aan alle raadsleden "symbolisch" een ministarterspakket met een containertje en een zak van Heerlen Schoon uitgedeeld. Wellicht kan de wethouder daar nog een grijper aan toevoegen?

Naast politieke zichtbaarheid levert het prikken interessante gesprekken en ontmoetingen op, een leuke, gezonde activiteit in de buitenlucht en het levert een mooi resultaat op. Wij stellen voor om alle prikploegen van Heerlen Schoon eens bij elkaar te roepen om ervaringen uit te wisselen. Organiseer een leuke ontmoeting. Zie het ook als een stukje PR voor het project. Bovendien toon je als gemeente ook je waardering voor de vrijwilligers.

Buurtgericht werken. Een zinsnede uit de begroting van 2022 luidde: "We gaan meer aandacht hebben voor communicatie en burgerparticipatie." Helaas zijn er meerdere voorbeelden geweest waarbij de gemeente wederom steken heeft laten vallen naar onze inwoners toe. Met name op het gebied van tijdige proactieve communicatie hebben we nog een lange weg te gaan.

Er wordt in het MBP gesproken over netwerken verbinden met allerlei activiteiten in de buurt. Onze tip: verbindt organisaties met elkaar, niet alleen voor veiligheid en buurtbeheerplannen, maar kijk breder. Hoe gaat u dit verbinden concreet vormgeven? En nog belangrijker: wat merkt de inwoner van onze gemeente hiervan?

Veiligheid. Wij willen allemaal meer blauw op straat zien. Feit is echter dat we hierin niet gesteund worden door de landelijke overheid. We moeten nog steeds capaciteit inleveren. Vorig jaar hebben wij een motie ingediend om het oude politiebureau van Hoensbroek invulling te geven om meer zichtbaarheid van blauw in dit gebied te realiseren. Wij zijn zeer verheugd over de ambitie om in dit gebouw, medio 2023, een sociaal veiligheidscentrum te realiseren met daarin onder andere: Zorg -en- veiligheidshuis Parkstad, politie, boa's en straatcoaches. Wederom staat bij dit project de zin: "Realisatie is afhankelijk van het beschikbaar komen van financiering". Wat ons betreft moet het gewoon gerealiseerd worden.

Centrum Hoensbroek. Eindelijk gaat er gesproken worden over het creëren van een visie voor het centrum van Hoensbroek met een bijbehorend uitvoeringsplan. Kan de wethouder ons voorzien van een tijdspad?

Gemeenschapshuizen. In het MBP lezen we: we creëren in elke buurt een buurtpunt c.q. gemeenschapshuis.

Aan de wethouder de vragen:

- Is er al/ een analyse gemaakt waar dit wel/niet het geval is?
- Wat is het plan van aanpak om dit in iedere wijk gerealiseerd te krijgen?

Volwaardig gemeentelijk steunpunt. Partij Hoensbroeks Belang maakt zich al jaren sterk voor een volwaardig gemeentelijk steunpunt in Hoensbroek-Centrum. In het coalitieakkoord "uit liefde voor onze stad" is de passage opgenomen: De dienstverlening moet zo dicht mogelijk bij mensen in de stadsdelen plaatsvinden en dit zou onderzocht worden. Wat is hiervan de status?

Basisvoorzieningen. Vorig jaar hebben wij een motie ingediend waarin wij het college opriepen om te onderzoeken welke basisvoorzieningen in een wijk minimaal aanwezig moeten zijn. Met name supermarkten in de buurt behouden, was een basisvereiste. Waar wij vorig jaar al bang voor waren, blijkt nu een feit: De Aldi uit De Dem gaat verhuizen naar de Markt in Hoensbroek.

Concreet de volgende vragen aan het college:

- Hoever bent u met het onderzoek?
- Hoe gaan we aanpakken dat de voorzieningen in de buurten blijven gehandhaafd?

- Welke acties zijn ondernomen om de Aldi op andere gedachten te brengen?
- Welke acties gaat u ondernemen om een supermarktvoorziening voor De Dem te verkrijgen, zodat deze wijk, waar veel ouderen wonen, zijn voorzieningen behoudt?

Huisjesmelkers. Partij Hoensbroeks Belang heeft al vaker aangegeven zich ernstig zorgen te maken over de overlast in onder andere de Hoofdstraat en de Harmoniestraat. Helaas komen er nu ook al meldingen binnen van de Hommerterweg. Veel woningen in Hoensbroek zijn gekocht door huisjesmelkers. Deze worden volgestopt met arbeidsmigranten. De woonomstandigheden zijn vaak dubieus en de overlast is erg groot. Kunt u een update geven met betrekking tot de controles? En in welke mate wordt er voldaan aan de veiligheidsvoorschriften met betrekking tot bewoning? Vorig jaar hebben wij een motie ingediend over de zelfbewoningsplicht en gevraagd naar een onderzoek om samen met andere gemeentes op te trekken. Wat is hier tot nu toe mee gebeurd?

Jeugd. Wij willen nogmaals aandacht vragen voor onze jeugd in de leeftijdsgroep van 13 tot 18 jaar. Voor hen is in onze wijken weinig te beleven. Verveling slaat toe en kan leiden tot overlast. Wij hebben in het verleden gevraagd om onderzoek te doen naar wat mogelijk zou zijn voor deze doelgroep en uiteraard te komen met een plan van aanpak. Tot op heden is er nog niet veel gebeurd. Wij vragen de wethouder nogmaals om hiermee aan de slag te gaan en te komen met een plan van aanpak voor deze doelgroep.

Economie. Op pagina 61 staat dat Netbeheerder Tennet aangeeft dat het elektriciteitsnetwerk vol zit. Grootverbruikers zouden niet meer aangesloten kunnen worden. Dit was toch opgelost? Wat zijn hiervan de consequenties voor potentiële ondernemers en wat doet dat met het werkgelegenheidsperspectief?

Voorzitter, ik ga afronden. In onze bijdrage spreken wij bewust over "de gemeente" als het de totale gemeente betreft. We spreken over "de stad" als het "het centrum" betreft. Dit doen wij niet voor niets. Onze inwoners in de wijken/herkennen zich niet in onze stukken als er over de stad gesproken wordt. Het roept een beeld op dat wij alleen bezig zijn met het centrum. Dit beeld wordt verstevigd door de grote projecten aldaar. Als wij meer betrokkenheid wensen van al onze inwoners, dan moet er meer gelet worden op het taalgebruik, dat moet bij hen aansluiten.

Ook de brieven van onze gemeente zijn nog altijd moeilijk te begrijpen voor vele inwoners. We roepen op om actief aan de slag te gaan met communicatie die is afgestemd op onze burgers. Het doel moet zijn: de gevoelde afstand te verkleinen.

Afsluitend enkele woorden met betrekking tot onze griffie. Deze willen wij wederom bedanken voor hun inzet. Wij hebben een kleine griffie die veel werk verzet. Wij vragen veel en wij vragen steeds meer. Wij adviseren daarom om vanuit onze rol als werkgever op korte termijn, kritisch te bekijken of de bezetting nog wel voldoende is. Tot zover onze eerste termijn.

De voorzitter

Dank u wel, meneer Daamen. Meneer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ik heb nog een vraag aan de heer Daamen. Ik kan me heel goed voorstellen dat hij vanuit de rol van Partij Hoensbroeks Belang een lans breekt voor het belang van het Hoensbroekse. Dat lijkt me evident. Ik vraag me wel het volgende af. Als hij constateert dat met name de grote projecten in het centrum van Heerlen worden opgetuigd en in de planning zitten, hij ook bedoelt dat er voldoende aandacht voor projecten en kwaliteitsverbeteringen in het centrum van Hoensbroek nodig zijn. Ik zie hem ja knikken. Dat had ik ook wel verwacht. Mijn concrete vraag aan de heer Daamen is dan ook: heeft de heer Daamen ook enig zicht op over welke bedragen het dan zou moeten gaan en hoe dit dan past in de begroting van komend jaar en de jaren erna?

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

In mijn betoog heb ik heel duidelijk aangegeven dat ze aan de slag gaan met een visie voor Hoensbroek. Zolang die visie er niet is, is het natuurlijk heel moeilijk in te vullen over welke bedragen wordt gepraat.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Dank u wel, meneer Daamen, voor uw bijdrage. Ik begrijp dat heel goed. U staat hier natuurlijk als fractievoorzitter van Hoensbroeks Belang. Maar als ik dan vervolgens naar deze begroting kijk voor dat hele plan van aanpak voor het centrum van Hoensbroek, dan kan ik daar niets over terugvinden. Ik zie daar geen middelen voor beschikbaar. Ik kom dan even terug op mijn eerdere vraag: wat zijn dan uw prioriteiten binnen deze begroting? Even een gewetensvraag: als u de keuze zou moeten maken tussen of wij worden in 2030 culturele hoofdstad van Europa of we gaan nu het centrum van Hoensbroek aanpakken, wat vindt u dan belangrijker en wat is het u waard?

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

Ik meen dat ik eenzelfde soort vraag daarstraks al heb beantwoord. Ik geef eerst het college de mogelijkheid om daarop te antwoorden en om plannen te maken. In het mbp staat ook: het is nu heel moeilijk aan te geven wat wij voor de lange termijn aan investeringen gaan doen en welke ruimte er is. Ik wil hun dus wel die ruimte geven.

De heer Ermers, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ik heb nog even een kleine vraag aan de heer Daamen. Als het over het ontwikkelen van het centrum in Hoensbroek gaat, welke rol ziet u daar weggelegd voor de burger? Of zouden het alleen de ondernemers moeten zijn die daar een rol in spelen?

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

Dat is een heel terechte vraag. Ik denk dat de vraag aan het college moet zijn: welke projecten ze daar gaan uitzetten. Ik wil het vooral bij het college laten liggen. Dat burgers daar een rol in moeten spelen, lijkt me heel helder met onze doelstellingen.

De voorzitter

Dank u wel. Dan gaan we naar de heer Bosch van de PVV.

De heer Bosch, PVV

Voorzitter. Uit liefde voor onze stad met hetzelfde lef en dezelfde daadkracht die ons jaren ver hebben gebracht. Dat lezen wij in het meerjarig bestuurlijk programma 2023-2026.

Met hetzelfde lef en daadkracht van de afgelopen jaren dat ons ver heeft gebracht, daar is naar de mening van de PVV vaak geen sprake van geweest. Om te beginnen hebben wij in de afgelopen jaren een fors herstelplan van de Provincie opgelegd gekregen. Daarnaast voelen onze burgers zich niet meer vertegenwoordigd in de raad. Daar is onder andere de historisch lage opkomst slechts een voorbeeld van. Wat de PVV betreft, beperken wij ons in deze begrotingsbespreking tot het jaar 2023.

De PVV is van mening dat de huidige economische financiële situatie nog niet geland is bij de coalitie: de oorlog in Oekraïne, de stijgende energieprijzen, de gigantische inflatie en de dreigende recessie met renteverhogingen. Het is bij de coalitie nog niet doorgedrongen welke grote financiële impact dit heeft op onze stad en zijn inwoners.

Om te beginnen, voorzitter, geeft deze begroting aan slechts een doorkijk te zijn naar 2026. Het is voor de coalitie al een brug te ver om een meerjarig bestuurlijk programma op te stellen en moet ze een mid-term evaluatie toepassen.

Het is gelukkig niet allemaal kommer en kwel. De PVV is verheugd dat de begroting sluitend is tot en met een overschot van 2,9 miljoen wat aan de reserves wordt toegevoegd. De PVV vindt het spijtig dat desondanks het streven van het weerstandsvermogen matig is en uitkomt op een magere 0,84%.

De begroting is met een indexering van 2,4% verhoogd. De PVV is van mening dat dit voor 2023 absoluut te weinig is. Er wordt een hogere indexering verwacht van tussen de 4% en 5% en dit is aanmerkelijk meer dan het uitgangspunt dat de coalitie in deze begroting heeft aangegeven.

Wij baren ons grote zorgen over de algemene financiële situatie van onze stad. Graag hebben wij meer informatie over het herstelplan van de provincie en hoelang wij de begroting nog van tevoren dienen aan te leveren. Daarnaast vraagt de PVV wat hier met de Provincie over is afgesproken en op welke wijze wij deze begroting ook ter controle dienen aan te bieden bij de Provincie.

De PVV valt op dat wij een schulddispositie op vreemd vermogen hebben. De VNG geeft aan dat een factor van 80% of hoger gezien wordt als een hoge mate van financiering met vreemd vermogen. Onze stad heeft een resultaat van bijna 115%, voorzitter, dit betekent kwetsbaar. Sterker nog, dit is niet meer kwetsbaar maar bijna niet meer op te lossen zonder duidelijke bezuinigingen uit te voeren. De PVV vraagt zich dan ook af: hoe wilt u dit resultaat binnen een of een paar jaar terugbrengen?

Ook bij de netto schuldquote, dat wil zeggen de netto schuld en exploitatiebaten voor bestemming, hebben wij een overschrijding waarbij de VNG aangeeft dat bij een resultaat van meer dan 90% voorzichtigheid dient te worden geboden. Onze stad heeft naar verhouding een resultaat van 96%, bijna 97%, en scoort daarmee 'attentie'. De PVV wil graag weten hoe de voorzichtigheid hierin geborgen wordt.

De PVV is verbaasd over de netto schuld per inwoner. Het landelijke gemiddelde is 1.790 euro per inwoner. In onze stad is de gemiddelde netto schuld 5.000 euro per inwoner. De PVV verbaast zich dat het beleid desondanks met hetzelfde lef en daadkracht wordt doorgezet.

Bovengenoemde schulddispositie en schulden per inwoner kunnen niet verminderen als de gemeente armoede in wijken wil bestrijden zonder externe financiering. Dit geldt als er véél achterstandswijken en sociale problemen zijn. De ambitie van de gemeente, om de sociale agenda tegen de stroom in vol te houden, roept de vraag op: met wiens geld? Van de minderheid van de beter gesitueerden? Dan wordt het dus gaten dichten door nieuwe gaten te graven. Graag hoort de PVV wat het actieplan is om deze schuld per inwoner te laten verminderen.

De PVV is van mening dat conform de regels uit onze financiële verordening de raad bevoegd is om alle mutaties van baten en lasten goed te keuren. Voorzitter. In dit programma wordt aangegeven dat dit lastig uitvoerbaar is en onze controlebevoegdheid indirect beperkt wordt. De PVV wil graag weten over welke omvang van bedragen het hier gaat.

Voorzitter. Desondanks zijn wij verheugd te vernemen dat er geïnvesteerd gaat worden in de aanpak van de criminaliteit in onze wijken. De begroting is echter onvolledig over de uitbreiding van onze boa's. De PVV wil alleen graag antwoord op hoeveel extra boa's worden aangenomen en hoeveel van die boa's worden opgeleid voor ondermijning.

De PVV benadrukt het belang dat zo veel mogelijk Heerlenaren dienen mee te doen in onze samenleving. Daar zijn onze Heerlenaren, maar ook onze ondernemers, mee geholpen. De PVV acht het noodzakelijk om met de huidige financiële vooruitzichten juist in ons arbeidsmarktbeleid te investeren en niet in de meerjarige raming te gaan bezuinigen.

Voorzitter. Eén ding moet de PVV nog van het hart. In de huidige economische crisis en met in het vooruitzicht nóg slechtere economische tijden waar staan wij als gemeente voor de burger? Laten wij onze ouderen, kinderen en werkenden in de rij staan bij de voedselbank? Of gaan wij het geld van de burgers van Heerlen verbrassen aan straatkunst?

De coalitie is daar duidelijk over: in deze begroting investeert zij bijna 1,4 miljoen extra in elitaire hobbyprojecten, terwijl onze inwoners de verwarming niet durven aan te zetten en ieder maand financieel de eindjes aan elkaar moeten knopen. Wij brengen hier in tweede termijn een amendement voor in.

De PVV hoopt niet dat hetzelfde lef en daadkracht doorgezet wordt voor Heerlen -Noord. Wij helpen u eraan herinneren dat Heerlen-Noord mede onder leiding van de SP in de afgelopen 10 jaar van 2 naar 14 achterstandswijken is gegaan. De PVV geeft prioriteit aan deze achterstandswijken, maar in deze begroting van 2023 hebben wij nog niets kunnen lezen wanneer eindelijk de beloofde financiering vanuit het Rijk komt en hoe groot deze bijdrage zal zijn. Wij vinden het niet bestaansbaar dat deze rijksbijdrage na bijna een jaar functioneren van de Alliantie, nog niet geregeld is. Ook hier dienen wij in tweede termijn een motie in voor Heerlen-Noord politiek.

De PVV uit haar zorgen. Wat als de financiële middelen die de gemeente heeft voorgefinancierd uitgeput zijn? Waar heeft Heerlen dan in deze begroting de middelen gereserveerd om verdere financiering voort te

zetten of gaat het college een inhaalrace starten op het moment dat het te laat is, zoals eerder gebeurd is met het verloederen van onze wijken?

Voorzitter, tot slot. De PVV kan over één ding duidelijk zijn. De asielcrisis waar de coalitie over spreekt, is geen Heerlens probleem. Wij, de PVV maar ook de inwoners van Heerlen, zien allemaal de beelden van jonge mannen uit veilige landen die zich melden in Ter Apel en daar ligt ook het probleem van de migratie. Laat Heerlen niet de oplossing worden voor een probleem dat een Nederlands probleem is. Daar dient namelijk de oplossing gevonden te worden voor wat die dan ook moge zijn. De PVV is van mening dat het allemaal begint in Den Haag om landelijk de enorme instroom te beperken.

Voorzitter, tot zover in eerste termijn.

De voorzitter

Dank u wel. De heer Reijnders.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Ik heb eigenlijk twee dingen. Laat ik met het eerste beginnen. Ik had heel erg het gevoel dat ik naar het verslag van de accountantscontrole op mijn werk zat te luisteren. Ik zou eigenlijk ook even willen weten wat de ideeën van de PVV zijn voor onze stad. Die heb ik er niet echt uit gehaald.

De heer Bosch, PVV

De ideeën van de PVV voor onze stad, zijn om een goede stad te creëren waarvoor haalbaarheid, betaalbaarheid en draagvlak is. In de plannen die ik hier zie, zitten ook goede dingen bij, maar er zijn ook minder goede dingen bij. De PVV doelt op de financiële gezondheid. Als we zeggen dat we € 5000 per inwoner schuld hebben, dan is dat gigantisch. Ik vraag me dan ook af of we er dadelijk in Heerlen mee wegkomen, zonder dat de provincie ingrijpt. Dat is voor mij eigenlijk het grootste probleem.

De voorzitter

De heer Reijnders, tweede interruptie.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

U zegt: we hebben zeker plannen, namelijk de haalbaarheid, de draagkracht en nog iets voor onze stad. Ik hoop dat heel veel Heerlenaren nu meeluisteren, want dit is een belangrijk debat. Wat bedoelt u nu concreet? Ik snap het niet. Welke concrete plannen hebt u voor onze stad om het veel beter te doen dan die verschrikkelijke SP die zogezegd 14 buurten heeft doen verloederen. Daar wil ik het dadelijk nog wel even over hebben.

De heer Bosch, PVV

Wij vinden het inderdaad dat de achterstandswijken zoals ze nu zijn, moeten worden aangepakt en dat er een beter klimaat moet komen. Dat Heerlen progressief vooruit zou moeten kunnen in bouwen, nieuwbouw en revitaliseren van wijken. De ambities die we hier in de stad hebben, kunnen we wat dat betreft onderschrijven. We zeggen alleen dat het financieel niet goed gaat, zoals we het nu zien. Daar zouden wij graag de nadruk op gelegd hebben in dit betoog. Het heeft geen zin om hoogdravende dingen te vertellen, terwijl we het dadelijk niet kunnen betalen. Dan kunnen we alle plannen die we hebben, wegduwen.

De voorzitter

Nog een derde en laatste interruptie van de heer Reijnders.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Ik hoor de PVV, overigens niet voor de eerste keer, zeggen dat de SP er verantwoordelijk voor is dat de wijken waar het slecht gaat, van twee naar veertien wijken zijn gegaan. Dat hebben we al een keer eerder gehoord. Ik sta daar nogal van te kijken.

De heer Bosch, PVV

Het is een feit. Meneer Reijnders, u kunt niet ontkennen dat we 14 of 15 achterstandswijken hebben.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Nee, maar het gaat mij vooral om de koppeling dat dit de schuld zou zijn van de SP. Ik maak even mijn vraag af en dan kunt u reageren. U woont ook al lang in Heerlen. In mijn betoog vertel ik dat ik in Schandelen ben opgegroeid in de jaren 80 en 90. Ik kwam ook erg veel in Meezenbroek, want dat ligt er per slot van rekening vlak naast. Kunt u het met mij eens zijn dat deze twee wijken, ondanks dat daar ongetwijfeld nog veel problemen zijn, enorm zijn opgeknapt in vergelijking met de jaren 80 en 90?

De heer Bosch, PVV

Ja, daar kan ik het mee eens zijn. Gelukkig is er iets gebeurd. Dat is ook goed. Maar u kunt niet ontkennen dat u in de jaren die ik zojuist heb genoemd, als SP in de coalitie hebt gezeten en duidelijk een lijn had kunnen geven, waardoor het niet zover zou zijn gekomen zoals het nu is. Dus wat dat betreft denk ik dat de SP daar niet zonder meer vanaf komt.

De heer Oulad Lmaroudia, D66 (interruptie)

Bedankt, meneer de voorzitter. Ik hoorde de collega praten over asielzoekers uit veilige landen. Kunt u een aantal voorbeelden noemen van landen die veilig zijn?

De heer Bosch, PVV

De PVV staat ervoor dat de asielzoekers en de mensen die asiel aanvragen eigenlijk zouden moeten worden opgevangen in de buurt. Dat weet u. Dat is een algemeen landelijk standpunt. Natuurlijk zijn overal veilige landen. Dat is niet alleen Nederland.

De heer Oulad Lmaroudia, D66 (interruptie)

Dat vroeg ik niet. Ik vroeg of u een lijst kan geven van een aantal landen die veilig zijn volgens u. U had het over: asielzoekers die uit veilige landen komen, willen wij hier liever niet hebben. Kunt u een aantal voorbeelden van die landen noemen?

De heer Bosch, PVV

In Afrika, Zambia en weet ik allemaal die landen die daar liggen, zijn niet extreem gevaarlijk. Natuurlijk zullen er altijd uitschieters zijn die wij niet kennen, maar ik denk niet dat ze er apart voor zouden hoeven te vluchten. De vluchtelingen op zich komen trouwens via Duitsland, Frankrijk enzovoorts hier binnen. Het is niet zo dat ze niet onderweg zijn.

De heer Oulad Lmaroudia, D66 (interruptie)

De laatste keer, meneer de voorzitter, anders gaat het te lang duren. De asielzoekers die wij voornamelijk in Nederland hebben en die bij Ter Apel komen, zijn Syriërs en mensen uit Afghanistan en Somalië. Laat dat nou de lijst met onveilige landen zijn. Ik hoor u duidelijk zeggen dat we de jonge mannen die zich melden bij Ter Apel liever niet willen hebben. Maar dat zijn juist de mensen uit de onveilige landen. Dat punt wilde ik even maken.

De voorzitter

Dat was geen vraag, maar een opmerking.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

De heer Bosch namens de PVV sluit zijn betoog af met het feit dat hij een aantal zaken zegt met betrekking tot de asielcrisis in Nederland en specifiek de situatie in Heerlen. Onderstreept hij daarmee ook dat met de

opvang van 800 asielzoekers in Imstenrade en tot 150 oorlogsvluchtelingen uit Oekraïne, Heerlen meer dan bijdraagt aan het oplossen van het probleem en daarmee eigenlijk feitelijk al meer dan genoeg doet?

De heer Bosch, PVV

Ik denk inderdaad dat wij in Heerlen een ruimhartig beleid voeren. Dat kunnen we hier niet ontkennen. Nogmaals, ik denk dat het zo goed is, maar we moeten hier niet het probleem van Den Haag gaan oplossen. Dat moet Den Haag aangeven. Dat is waar wij op doelen.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)

De PVV had net zijn pijlen vooral gericht op specifiek de SP. Zij zouden de oorzaak zijn van de achterstanden et cetera. Deelt de PVV de mening niet dat het echte probleem komt van het landelijke bezuinigingsbeleid van de afgelopen 15 jaar?

De heer Bosch, PVV

Dat kan ik zo niet beamen. De afgelopen 50 jaar zegt u? 15? Ik heb dat niet echt gevoeld. De enorme bezuinigingen van Den Haag. Wij hebben in Heerlen ook een verplichting. Het ligt er maar aan waar je je prioriteiten legt. Waar investeert je in? Wat wil je?

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)

Ik snap dat u het misschien niet hebt gevoeld, maar het gaat over de achterstandsbuurtten die het wel hebben gevoeld. Dat is wat ik zojuist ook al zei. Waarin investeert je? Wat is het beleid geweest in de afgelopen 15 jaar? Wat hebben we gedaan? Wat hebben we voorrang gegeven? Als we toen al hadden aangepakt waar we nu die 14 achterstandswijken hebben, dan hadden we er minder gehad. Dat wil niet zeggen dat we er geen hadden gehad. Dat lijkt mij bijna niet haalbaar. Dat is in ieder geval onze mening.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren

Ik ben ook verbaasd over wat de heer Nefjodov zegt. De oorzaak van de achteruitgang van de wijken, of meer wijken, waar problemen leven, ligt niet in Heerlen. Dat is voornamelijk overheidsbeleid. Het verschil tussen arm en rijk is alleen maar gegroeid. Het overheidsbeleid is daar medeoorzaak van.

De voorzitter

Dat is een statement.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)

Sorry, ik vraag of hij daar toch nog even over wil nadenken. Kan hij daar toch mee instemmen?

De heer Bosch, PVV

Ik neem het mee.

De voorzitter

U neemt het mee en u gaat nadenken. Dank u wel. Nee, ik doe geen pauze, want we gaan het gewoon niet redden in het schema. Degenen die vrij kunnen lopen, weten wel wat ze even moeten doen. Maar we gaan door met de heer Van den Berg van de VVD. We zitten alweer lastig in de tijd richting de echte pauze.

De heer Van den Berg, VVD

Voorzitter, wethouders, collega-raadsleden, balanceren tussen ambitie en realisme. Wie herkent zich niet in de volgende situatie: je gaat naar de bioscoop, de zaal is niet al te vol en je kunt gaan zitten waar je wilt. En in de pauze ga je nog wat popcorn halen. Vervolgens ga je weer zitten waar je zat. Maar waarom gaan we niet ergens anders zitten? Voorzitter, dat doen we niet omdat we het plekje als de onze beschouwen. Het is vertrouwd en veilig.

Alleen de wereld verandert drastisch. Wat een vertrouwde gewoonte was, is morgen niet meer vanzelfsprekend. Corona, Oekraïne, inflatie, energiecrisis, kortom de mondiale ontwikkelingen veroorzaken grote gevolgen en onzekerheid voor onze Heerlense inwoners, ondernemers, instellingen en onze gemeentelijke organisatie. Moeten we daarom bij de pakken neerzitten? Nee, voorzitter. Waar nodig en mogelijk zullen we onze burgers, bedrijven, instellingen en verenigingen bijstaan. Sterker nog: we blijven in onze stad investeren.

Het coalitieakkoord is wat de liberale alliantie VVD/D66 betreft de routekaart voor de komende jaren. Maar is die bestuurlijke en politieke snelweg een strakke highway? Dat is die zeker niet. Onze democratie is voortdurend een kwestie van afwegen, bijsturen, draagvlak vinden, besluiten en uitvoeren. Kortom: balanceren. Balanceren tussen een ambitieus investeringsniveau en een realistisch financieel beheer. Balanceren tussen het grijpen van kansen en het wegwerken van achterstanden. Balanceren tussen nieuwe investeringen en de basis op orde brengen.

1. Balanceren tussen een ambitieus investeringsniveau en een realistisch financieel beleid. Voorzitter. Hoe de wereld er komend jaar uit zal zien, is moeilijk te voorspellen. Aannemelijk is dat de koopkrachtdaling van grote invloed zal zijn op de economische situatie, ook die van de gemeente Heerlen. De inflatie is historisch hoog. En in onze begroting wordt gerekend met een inflatie van slechts 2,4%.

Vraag 1: Hoe realistisch is dat? Maakt dat de begroting niet bijzonder kwetsbaar? Bedenk daarbij dat de rente snel oploopt en daarmee ook het renterisico. Geld lenen voor nul procent lijkt echt verleden tijd.

Vraag 2: Wat betekent dat naar verwachting voor de meerjarenbegroting en hoe gaat de gemeente daarmee om?

Daarnaast bestaat het enorme energierisico voor onze eigen gemeentelijke energierekening en het arbeidsmarktrisico als gevolg van personeelstekorten. De looneisen zullen de komende tijd aanmerkelijk gaan oplopen als gevolg van de krapte en de koopkrachtdaling. Opgeteld levert dat een behoorlijk pak aan donkere financiële wolken op. De VVD wil niet meer geconfronteerd worden met een negatieve algemene reserve, gedwongen bezuinigingen en een herstelplan van de provincie, laat staan een onder curatele stelling. Wij verwachten van het college dat er op tijd wordt gemanoeuvreerd om grote risico's op een verantwoorde manier te incasseren of liever nog: te omzeilen. Daarom zijn we blij dat de reservenorm van 2 procent van de begroting wordt aangehouden. Al vragen we ons af of die niet te laag is, gezien de risico's. Sommige risico's kunnen we inschatten, maar van sommige risico's hebben we nog helemaal geen weet. De traditionele planning- en controlcyclus biedt daarop maar een beperkt antwoord. Grote professionele organisaties maken daarom gebruik van scenarioplanning. Wat zou er kunnen gebeuren; en hoe zijn organisaties daarop voorbereid? Hoe maken we ons als gemeente robuuster? Juist om te zorgen dat onze hoge investeringsambities ook op de lange termijn overeind kunnen blijven. Voorzitter. Om dat vorm te geven, dienen we een motie in om te komen tot een relevante scenarioplanning voor de gemeente Heerlen met relevante handelingsperspectieven.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Dank u, voorzitter. Met betrekking tot de voorliggende begroting hoor ik de heer Van den Berg zeggen welke risico's aan deze begroting kleven. Even los van wat u net zegt over diverse scenario's, mag ik dan de conclusie trekken dat u zich als VVD niet kan vinden in de wijze waarop deze begroting is opgesteld? Hoor ik dat goed?

De heer Van den Berg, VVD

Nee, dat hoort u niet goed. We hebben aangegeven dat de begroting zoals deze er nu ligt, de leidraad is voor het meerjarig bestuurlijk programma. We geven alleen een zogenaamde winstwaarschuwing af: wees voorbereid op hetgeen op ons afkomt en help ons daarbij in de komende periode.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Dat betekent dan toch dat je toch keuzes zou moeten maken als je rekening houdt met hetgeen allemaal op ons af gaat komen? Want dat hoor ik u zeggen. Zoals het nu in de begroting staat, wordt daar eigenlijk

geen rekening mee gehouden. Tenminste, dat is mijn afdrank van hetgeen voorligt. Maar als je daar rekening mee moet gaan houden, dan moet je toch ook prioritering gaan stellen in de begroting?

De heer Van den Berg, VVD

Naar mijn mening wordt in deze begroting wel rekening gehouden met de risico's die er op dit moment zijn. Het is alleen de vraag of dit ook de juiste afwegingen zijn. Het is aan het college om de begroting hier te verantwoorden. We geven alleen aan: let op, zijn dit wel de juiste keuzes die je op dit moment maakt? Met een aantal afwegingen. Is het inflatierisico van 2,4% wel het juiste percentage waar je nu rekening mee moet houden? Zou je niet moeten overgaan tot de risicoanalyse? Wat zou er kunnen gebeuren en wat is een worstcasescenario?

Uiteraard zal een college daarop moeten bijsturen, moeten afwegen en misschien wel andere wegen moeten bewandelen.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Ik hoorde goed dat de VVD zei er ook rekening mee te houden mogelijk onder curatele te komen van de provincie. Dat hebt u toch gezegd?

De heer Van den Berg, VVD

Nee, dat heb ik niet gezegd. Ik heb gezegd: we willen er wel voor waken dat wij niet onder curatelestelling komen van de provincie. Daarom is ook een juist adequaat financieel beleid noodzakelijk. We hebben nu een sluitende begroting en een sluitende meerjarenbegroting, maar op het moment dat wij van de strakke highway af zouden gaan en we zouden maar doen wat we graag willen, dan zouden we nog weleens in financiële nood kunnen komen. Dat is natuurlijk niet de bedoeling. Daarom roep ik het college ook op om strak te blijven sturen op de keuzes die zij maken.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Maar de wethouder van Financiën komt toch uit het VVD-nest c.q. uit uw fractie? Ik neem niet aan dat uw fractie reden heeft om te twijfelen aan haar eigen wethouder en zijn capaciteiten. Of is er wel iets aan de hand wat u met ons wilt delen? Een artikel 12-gemeente onder curatele van de provincie, dat is niet iets wat je hier zomaar ter sprake brengt als het allemaal niet dermate nijpend is.

De heer Van den Berg, VVD

Meneer Leers. U bent zaken aan het zoeken die er helemaal niet zijn. We geven alleen aan: maak de juiste keuzes, zodat we niet strakjes weer met allerlei zaken worden geconfronteerd. Bij mijn weten speelt er helemaal niets. Volgens mij ligt er op dit moment een hele goede en strakke begroting voor.

De voorzitter

Gaat u verder.

De heer Van den Berg, VVD

Voorzitter. Waar was ik gebleven? Dat we een motie indienen om te komen tot relevante scenarioplanning voor de gemeente Heerlen met relevante handelingsperspectieven. Bijzonder positief vindt de VVD overigens de zeer gematigde ontwikkeling van de woonlasten. Een belangrijke afspraak uit ons coalitieakkoord. Een troost voor huishoudens die hun koopkracht toch al aanzienlijk aangetast zien. Ook de afbouw van de hondenbelasting, hoe klein ook, zien we als een belangrijke stap naar afschaffing.

2: Balanceren tussen het grijpen van kansen en het wegwerken van achterstanden. Investeren doen we in Heerlen en de regio Parkstad over de hele breedte. Enerzijds door structuurversterkende kansen te grijpen en anderzijds achterstanden weg te werken. In de regio Parkstad doen we dat samen met het Rijk en de Provincie in het kader van de Regiodeal.

Vraag 3: Hoever staat het met de nieuwe Regiodeal-aanvraag en wat is de rol en bijdrage van de Provincie Limburg daarbij?

Kansen verzilveren doen we ook op het gebied van grensoverschrijdende samenwerking, verduurzaming en economische structuurversterking. Wat betreft de grensoverschrijdende samenwerking is de komst van de RWTH naar het centrum een belangrijk historisch wapenfeit. Wat betreft de economische structuurversterking merken we op dat er vrijwel geen locaties meer zijn waar grote nieuwe bedrijven zich kunnen vestigen of bestaande bedrijven kunnen uitbreiden. Zo is er vrijwel geen groei meer mogelijk op Avantis en Trilandis voor onder andere de medische logistiek. Een sector waar we ons internationaal mee op de kaart hebben gezet. En een sector die uitstekend matcht met onze arbeidsmarktopgave. De locatiekeuze voor bedrijven wordt bepaald door de ruimtelijke mogelijkheden, bereikbaarheid, beschikbaarheid van personeel, aanwezigheid van kennis- en ketenpartners, internationale ligging enzovoorts. De VVD roept het college op om op Parkstadniveau met een passende facilitering te komen. Hiervoor is onder meer in beeld de Oostflank van Brunssum.

Vraag 4: Kan het college aangeven wat de stand van zaken is met betrekking tot de Oostflank en hoe Heerlen daarin zou kunnen participeren/bijdragen? Welke andere mogelijkheden ziet het college om op lange termijn werkgelegenheidsontwikkeling te faciliteren? En in het verlengde daarvan dienen we ook een motie in om de potentie van de sector medische logistiek de komende jaren verder uit te bouwen.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

De heer Van den Berg zei een paar alinea's terug dat er niet of nauwelijks ruimte is te vinden voor bedrijvigheid van enige schaal. Ik neem aan dat de VVD ook voorstander is van het herbestemmen en inbreiden op bedrijventreinen, zoals bijvoorbeeld in het afgelopen jaar tegenover de Peppermill. Oud voor nieuw. Het ene slopen en op dezelfde plek iets nieuws bouwen. Zijn er dan niet veel meer kansen aanwezig dan alleen in het groen, in de wei nieuwe bedrijventreinen realiseren? Of zie ik het dan helemaal verkeerd?

De heer Van den Berg, VVD

Dat is zeker een heel goede kans. Dat zijn zogenaamde brown fields and green fields. Daar waar we lege stukken op Avantis of Trilandis hebben waar nog niet op gebouwd is, is een zogenaamd green field. Maar het voormalige Scheldeterrein is een brownfield. Een ontwikkelaar heeft gezien dat daar serieuze kansen zijn. Daar sloop je dus iets dat oud is. Natuurlijk geniet dat de voorkeur. We moeten ons echter ook realiseren, kijkend naar de voorraad die we in Heerlen hebben, dat deze plekken vaak te klein zijn voor grote internationale partijen om opnieuw in te investeren. Als zich op zo'n brownfield een kans voordoet om iets te slopen dat niet meer van deze tijd is, dan werkt de gemeente daar natuurlijk uitstekend in mee. Vaak zitten we dan ook al heel goed in de bestemming. Dat is een heel goed voorbeeld van hoe het zou kunnen. Daar waar we mogelijkheden zien om werkgelegenheid hiernaartoe te halen, moeten we dat niet nalaten om dat ook te faciliteren. Wat ons betreft hoeft dat niet alleen maar op het grondgebied van Heerlen te zijn, maar mag het ook nog veel breder hier in Parkstad zijn. Je hebt ook mensen die in Brunssum en Landgraaf wonen en in Heerlen komen werken.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Is het dan toevallig dat diezelfde investeerder binnenkort iets verderop in hetzelfde gebied precies hetzelfde trucje gaat uithalen? Is het dan toevallig dat net die partij die locaties weet te vinden en die her kan bestemmen en anderen dat niet kunnen? Of betekent dit dat wellicht dat de lokale overheid die bril nog enigszins moet bijstellen, op een andere manier naar het bestaande moet kijken en daardoor meer kansen kan creëren?

De heer Van den Berg, VVD

Ik ken toevallig deze partij. Die koopt dat anders in dan andere partijen. Vaak is de gemeente Heerlen daar op bestemmingsplanniveau bij betrokken. Natuurlijk kijken ook andere partijen in deze regio naar de zogenaamde brownfields. Deze partij ziet daar misschien meer kansen in dan andere partijen.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ik hoor de heer Van den Berg pleiten, net zoals wij dat ook in ons betoog hebben gedaan, voor toch wat meer ambitie met betrekking tot economische ontwikkeling in onze regio. Dat onderschrijven we. Daar zijn we heel blij mee. Daaraan gekoppeld natuurlijk ook het bijbehorende arbeidsmarktbeleid. Ik krijg toevallig net een berichtje binnen dat we een grote werkgever hebben binnengehaald op De Beitel. Een logistiek bedrijf.

De heer Van den Berg, VVD

Meneer Leers haalde het net ook aan.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Dan hebben we het over hetzelfde. Dat is hartstikke goed. De heer Van den Berg pleit voor nog meer bedrijven in deze regio. Maar tegelijkertijd hebben we natuurlijk ook te maken met een krap aanbod van werkgelegenheid. Ziet u daar dan ook een stukje extra investering, ambitie in voor dit college om daar meer werk van te maken? Het moet natuurlijk wel bij elkaar passen.

De heer Van den Berg, VVD

De knikker begint niet te rollen bij het college. De knikker begint te rollen bij de bedrijven die de mening zijn toegedaan om te investeren in deze regio om daar hun gebouw in te realiseren. Dat doen ze niet op basis van: hoeveel stenen kunnen wij hier stapelen? Dat doen zij op basis van onze internationale ligging en op basis van het arbeidspotentieel.

Daar waar mogelijk, zal de gemeente kijken of ze een hand in de rug kunnen geven. Maar we moeten ook realistisch blijven. In de komende periode zullen er waarschijnlijk ook nog wel bedrijven zijn die het misschien heel moeilijk gaan krijgen en waar mensen weer als nieuwe toetreders tot de arbeidsmarkt zullen komen. U leest allemaal wat met NedCar aan de hand is. Daar is ineens een hele boom van werknemers. Misschien zal het daar in de nabije toekomst wel anders zijn. Dat is nieuw arbeidspotentieel voor bedrijven die wel ervoor kiezen om zich hier te vestigen.

De voorzitter

Gaat u verder met uw betoog.

De heer Van den Berg, VVD

Dank u wel. De werkgelegenheidsontwikkeling kan de brugfunctie zijn tussen het grijpen van economische kansen en het wegwerken van achterstanden. Dat laatste is het hoofddoel van het Nationaal Programma Heerlen-Noord. In de begroting wordt een financiële aanzet gegeven voor de gemeentelijke bijdrage aan Heerlen-Noord. Onder andere via een programmabudget van een half miljoen euro.

Vraag 5: Hoe vindt de besluitvorming plaats met betrekking tot de inzet van dit programmabudget en hoe wordt een en ander verantwoord in de richting van de gemeenteraad?

3: Balanceren tussen nieuwe investeringen en de basis op orde brengen.

Dat deze coalitie en dit college ambitieus zijn mag duidelijk blijken uit de begroting en het Meerjarig Bestuurlijk Programma. Nieuwe investeringen worden aangekondigd die de stad structureel een ander aanzicht en dynamiek gaan opleveren. Denk aan het onderwijs naar de binnenstad. Vier jaar geleden nog ondenkbaar en nu een realistisch perspectief: een 'game-changer' voor ons centrum. Het nieuwe gebouw van Zuyd Hogeschool moet een nieuwe architectonische blikvanger voor Heerlen worden. Geen second best ontwerp, maar hoogstaande kwaliteit met een uitzonderlijk goede verbinding en programmering richting de rest van de stad.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

De heer Van den Berg heeft het over de vestiging van scholen in de stad. Wat de Open Universiteit betreft, dat horen we al enige tijd, in het Maanhotel, of die locatie, of het ervan gaat komen, moeten we zien. Misschien kan het college daar wat duiding over geven. Wat de hogeschool betreft, ook daar valt het te bezien. Ik weet niet of u het investeringsplaatje kent en wie wat gaat betalen om panden te kopen, te slopen en iets nieuws te realiseren. Ik weet niet over wat voor bedragen we het hebben. 5 miljoen, 50 miljoen of 100 miljoen. En dat in deze tijd waar u het over had. Mensen iets beloven, is een. Maar iets waarmaken, is iets anders. Hoe staat u in dat verhaal?

De heer Van den Berg, VVD

Ik geloof dat mijn collega Dico IJzerman een glazen bol bij zich heeft. Dan kunnen we daar eens even in kijken om te zien wat dit allemaal betekent qua investeringen. Dat weten we natuurlijk op dit moment niet. Feit is natuurlijk wel dat het begint met de ambitie om dat ook te doen. De ambitie is enerzijds primair vanuit de hogeschool. Die zegt: "Wij willen weer terug naar het centrum toe. Wij zijn bereid om daarin te investeren". Daar hoort ook de medewerking van de gemeente bij. Of dat 10 miljoen of 100 miljoen is, dat durf ik u echt niet te zeggen. Dat het een substantiële investering is met een substantiële spin-off voor de hele stad, en ik durf te stellen voor de hele regio, lijkt me evident.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Heel kort. Als je gisteren de krant bekijkt en je ziet een Heerlense ondernemer die al 25 jaar drukdoende is in de stad en vervolgens zegt: "Ik zit in die hoek waar men mogelijk iets wil gaan doen met de hogeschool. Ik zal wel zien wat er gaat gebeuren. Als ik concreet weet wat er gaat gebeuren, kan ik daarop anticiperen." Ik neem dus aan dat u het met mij eens bent dat als die plannen uitgesproken zijn, dan ook als de wiedeweerga op zo kort mogelijke termijn duidelijk moet worden of het wel of niet doorgaat, om daarmee onze stad goed te doen of onze stad van minder goeds te besparen.

De heer Van den Berg, VVD

Meneer Leers, de snelste weg van de desbetreffende ondernemer waar u het over hebt, is nadat wij in december dat besluit nemen in het kader van de Wet voorkeursrecht gemeenten de desbetreffende ondernemer een belletje pleegt naar deze gemeente of een briefje stuurt naar de gemeente: "Ik wil eens met u praten over de verkoop van mijn vastgoed in het desbetreffende stuk. Beste college, ik zou eigenlijk van u willen weten wat u daar precies gaat doen en wat zou ik van meerwaarde kunnen zijn?" Tot die tijd, zou ik bijna zeggen, even op de handen blijven zitten en wachten tot het besluit gaat komen. Ik kijk naar de heren die naast mij zitten en achter mij zitten. Dan is het aan hen om verder in gesprek te gaan met de desbetreffende partijen.

De voorzitter

Gaat u verder.

De heer Van den Berg, VVD

Voorzitter. Ik was bezig met de verbinding en de programmering. Daar had ik de vraag bij: hoe gaat het college hierop sturen? En wat zijn de verwachtingen aan de kant van Zuyd Hogeschool ten aanzien van die kwaliteit?

Investeren in nieuwe ambities is één. Maar ook de basis moet op orde zijn. Te beginnen met de veiligheid en leefbaarheid. Zij die onze samenleving willen verstoren moeten weten dat ze in Heerlen aan het verkeerde adres zijn. Zichtbaar optreden is een belangrijke voorwaarde, in het bijzonder voor het gezag van de politie en de politiek als geheel. De invloed die we op het politieapparaat kunnen uitoefenen, is kennelijk beperkt en ook onze lobby naar Den Haag voor meer blauw vindt onvoldoende weerklank. Moeten we het dan niet veel meer zelf organiseren? Door snel meer boa's op te leiden. Ook zij kunnen met gezagwekkende uitstraling worden ingezet op de door Heerlenaren ervaren leefbaarheid en

veiligheidsproblemen. Hun aanwezigheid in de publieke ruimte bevordert het veiligheidsgevoel en frustreert structurele raddraaiers.

Voorzitter. Het CDA heeft hiertoe namens de coalitie een motie ingediend voor de uitbreiding van het aantal boa's.

Voorzitter. Naast de ordehandhaving is er ook de bestuurlijke handhaving. Ook hier spelen meer dan genoeg ergernissen waar Heerlenaren zich aan storen. Van afvaldumping, nalatig onderhoud van vastgoed tot oneigenlijk ruimtelijk gebruik. De begroting duidt al jaren op goede voornemens om dat aan te pakken.

Vraag 7: Wat kunnen we concreet over de bestuurlijke handhaving afspreken? Is er een lijst van opgaven? Zo ja, is die lijst in te zien of beschikbaar te stellen, eventueel onder geheimhouding?

Voorzitter. In mijn inleiding had ik het al over "je veilige" plek. Dat is in ieder geval je huis: huur- of koop. Je huis als vast anker in je bestaan. Maar een passende woning is steeds minder een vanzelfsprekendheid. Meer woningen voor starters, doorstromers en vrije kavels zijn nodig. Uit onderzoek komt naar voren dat in Parkstad behoefte is aan moderne nultreden-woningen. Recent is bijvoorbeeld becijferd dat landelijk met de bouw van 450.000 extra levensloopbestendige woningen de groeiende druk op zorgpersoneel en mantelzorgers is te beperken. Hiermee kunnen tot 2040 ruim 100.000 zorgvacatures worden opgevangen en zijn er tegelijkertijd 130.000 minder mantelzorgers nodig. Levensloopbestendige woningen maken de kans op ongelukken kleiner en sociaal contact groter. Juist in onze regio is dat meer dan relevant.

Vraag 8: Hoe kunnen we woningcorporaties aansporen om hun bezit te vernieuwen en verouderd bezit te slopen? En hoe geven we meer ruimte aan de vrije markt om te bouwen?

Voorzitter. Ik wil nog even kort stilstaan bij het budget van de rekenkamer. Door allereerst mijn ongenoegen te uiten dat de rol van de rekenkamer niet zichtbaar is in de begroting.

Vraag 9: Is het college bereid om de rekenkamer voortaan apart op te vermelden in de begroting via een paragraaf?

Voorzitter. In de begroting maakt het college een verkeerde keuze ten aanzien van de rekenkamer: slechts 32 cent per inwoner tegen de landelijke norm van €1,30. Nog geen 25% van hetgeen gebruikelijk is. De rekenkamer ondersteunt onze raad bij het uitvoeren van haar kaderstellende en controlerende taken. Zo werden de afgelopen onderzoeken als zeer waardevol beschouwd en zijn alle voorstellen aangenomen.

Wij dienen hierover dan ook een motie (4) in om het budget voor de rekenkamer te verhogen tot een hoogte van € 65.000, --.

Tot slot. Voorzitter. Besturen is vooruitzien. Maar in deze turbulente tijden is de toekomst niet te voorspellen. Dat vraagt om balanceren tussen onze ambities en behoedzaamheid. Tussen gas geven en manoeuvreren. Wij wensen het college, onze gemeenteraad en de ambtelijke organisatie daar veel wijsheid bij.

De voorzitter

Dank u wel. De heer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ik heb toch nog even vraag aan de heer Van den Berg. Hij ging op een gegeven moment een versnelling hoger, dus ik dacht: ik bewaar de vragen even tot het einde. Hij had het op enig moment over de noodzaak van meer boa's. Ik ben blij dat na ons voorstel, het CDA daar hetzelfde over denkt en de VVD dat ook doet. Ik heb een concrete vraag aan de heer Van den Berg. In deze krappe arbeidsmarkt is het concurreren om de beschikbare banen gevuld te krijgen. Dat geldt natuurlijk ook voor de boa's. Zeker als we de nodige zouden willen werven. Is de heer Van den Berg het met mij eens dat als de ons omringende gemeenten arbeidsvoorwaardelijk stappen zetten richting de functie van boa's in algemene zin, dat dit een groot risico is om zeker de wat meer ervaren boa's in deze stad kwijt te raken en tegelijkertijd ook een risico is om adequaat mensen met ervaring op het gebied van uitoefening van deze functies niet alleen te behouden, maar ook binnen te krijgen?

De heer Van den Berg, VVD

Dit is typisch iets dat op uitvoeringsniveau zou moeten liggen van het college. Zij moeten aan de slag gaan om de mensen met de juiste talenten, met de juiste gezagwekkende uitstraling naar Heerlen te krijgen. Dat het een gevecht is op de arbeidsmarkt, betekent dit misschien wel dat hier en daar de juiste instrumenten moeten worden ingezet om in deze ambitieuze stad als boa aan de slag te gaan. Misschien is het juist wel leuker om in Heerlen als boa aan de slag te gaan dan in Brunssum of Landgraaf. Misschien moeten we wel naar een pool van boa's op Parkstadniveau gaan. Daarbij zou het niet moeten uitmaken of een boa in zijn auto naar Kerkrade of naar Brunssum rijdt.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ook met dat laatste ben ik natuurlijk blij dat u onze mening deelt. Hoe hoor ik u nu wel zeggen dat als het arbeidsvoorwaardelijk noodzakelijk is om de boa-capaciteit kwantitatief, maar ook kwaliteif op orde te krijgen, het college daar ook stappen in zou moeten zetten?

De heer Van den Berg, VVD

Het lijkt me wel dat als je uitvoering wil geven aan de motie waarvan ik hoop dat die het gaat halen, het college dat wel goed interpreteert en daar dus ook de sporen in het boa-paard zet.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Aansluitend op alles wat er al over boa's is gezegd en het versterken van het blauw op straat, het volgende. We kennen in Heerlen de opleiding tot beveiligers van het VISTA College. Vaak genoeg zie je jongeren in onze stad in hun tenue van de opleiding rondlopen. Er zijn ook al evenementen geweest waar een heel blik jongeren werd opengetrokken in tenue om te assisteren in het veilighouden en te begeleiden van mensen. Waarom zouden we niet een beetje hoeout of the box denken en de jongeren die nota bene die opleiding in onze stad of aan de rand van onze stad krijgen veel vaker betrekken bij de praktijk. Ik weet niet of dat kan en of we dat mogen, maar ziet u ook dergelijke kansen en mogelijkheden als iets dat we zeker moeten aangrijpen om hetgeen dat in onze stad speelt qua veiligheid en onveiligheid wat meer de kop in te kunnen drukken. Ziet u dat als een kans of denkt u: dat is voor ons een stap te ver of wellicht te ongewis?

De voorzitter

Ik heb even een opmerking voordat u antwoord geeft. We hebben nog zes fracties te gaan tot aan de pauze. Ik doe een dringend beroep op u om een beetje terughoudend te zijn in het interpelleren en als u het doet, kort en krachtig met een vraag. We gaan anders echt uitlopen op deze manier. Meneer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD

Iedere kans die we in de stad kunnen grijpen om de juiste mensen op de juiste plek te krijgen, moeten we aangrijpen. Wat mij betreft zou dit ook een traineeship kunnen zijn van bijvoorbeeld mensen bij de afdeling Beveiliging of wat dan ook. Dat vind ik echt uitvoeringsniveau voor het college. Ik hoop dat uw oproep zoiets is als een inspiratie om dat ook gewoon te doen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Ik zal het kort houden. Het doet mij goed dat u als rechtgeaarde VVD'er waarde hecht aan een sluitende begroting en het feit dat we ons niet verder in de schulden moeten steken. U hebt zojuist in uw verhaal de woningbouwopgave nog eens aangestipt. Ik wil u er nog even aan herinneren dat wij zojuist twee moties hebben ingediend die uw wil en wens kunnen ondersteunen. Ik nodig u dan ook van harte uit om daar goed naar te kijken en om die te steunen. Ik denk dat we elkaar enorm kunnen helpen en ervoor kunnen zorgen dat dit college binnen de lijntjes blijft kleuren en de prioriteiten scherp heeft. Wilt u de moeite doen om ons daarin te steunen?

De heer Van den Berg, VVD

Het lijkt me meer dan relevant om dat ook te doen. Ik heb nog geen kennis kunnen nemen van de moties. Maar dat wonen een heel belangrijk thema is in onze stad, rekeninghoudend met de vergrijzing die we in deze stad hebben, lijkt me zeer evident. Daar moeten we goed naar kijken.

U had het over rechtgeaarde VVD'ers. Dat geldt voor wonen zowel in de koopsfeer als in de huursfeer. Dat geldt ook voor het middeninkomensniveau, maar ook voor het sociaal huisvestingsniveau. Daar kan ook absoluut nog wel een tandje bijgezet worden.

De voorzitter

Dank u wel, meneer Van den Berg. Dan is nu het woord aan de heer Jacobs van Forum voor Democratie.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie

Voor ons ligt het Meerjarig Bestuurlijk Programma 2023-2026 en hoewel de begroting voor de komende jaren sluitend is, is het natuurlijk maar de vraag in hoeverre deze - gezien de zeer onzekere tijden - überhaupt realistisch te noemen is.

Wat opvalt in dit Meerjarig Bestuurlijk Programma zijn de verslechterde cijfers in vergelijking met de in juni van dit jaar aan onze raad gepresenteerde jaarcijfers 2021. De schuldratio stijgt met 19,9%. De netto schuldquote stijgt met 21,4%. De solvabiliteitsratio daalt met 3,3%. De netto schuld per inwoner is gestegen met € 969 naar € 5.000. Zou het college deze sterk verslechterde cijfers nader kunnen duiden en hoe denkt zij deze negatieve ontwikkeling te kunnen keren?

De hoge energieprijzen en de almaar stijgende inflatie zorgen bij een groot aantal huishoudens, ondernemers, maar ook gemeenten voor grote financiële problemen. De Vereniging Nederlandse Gemeenten heeft over de gemeentelijke energiekosten een enquête gehouden onder gemeenten waaruit blijkt dat bijna 80% van de gemeenten een financieel tekort op de begroting verwacht. Aangezien het huidige energiecontract van onze gemeente een looptijd heeft tot het einde van het jaar, is de vraag van onze fractie dan ook hoe in deze voorliggende begroting rekening is gehouden met de stijgende energieprijzen binnen onze gemeente.

Voor wat betreft de energie-armoede van onze inwoners. Ik ben bang dat een groot aantal burgers/ondernemers en verenigingen een barre financiële tijd tegemoet gaan. De ondernemers die net de coronacrisis achter de rug hebben, moeten zich nu zien te wapenen tegen de personeelstekorten, de energiecrisis en de steeds verder dalende koopkracht van de consument. Ik hoop dat ook bij een groot aantal collega-raadsleden een keer het besef gaat indalen dat we hier als gemeente helaas weinig tot niets aan kunnen doen. Vouchers en energiecoaches gaan ons echt niet verder helpen.

De diverse partijen zullen voor de Bühne weer tijdens de diverse commissie- en raadsvergaderingen uitspreken hoe erg zij het vinden voor onze burgers/ ondernemers en verenigingen, terwijl u uiteraard ook wel weet dat het momenteel dweilen met de kraan open is. Om de woorden van mijn collega van de SP te gebruiken: dit zijn hondenfluitjes die over de Heerlense burger lijken te gaan, maar deze oeverloze discussies gaan louter over eigen politiek gewin.

Laat ik vooropstellen: wij staan er niet negatief tegenover dat het college onverminderd blijft voortbouwen en investeren in het centrum. Zo is blijkbaar een van de grootste ambities om het onderwijs een plek te geven in het stadcentrum. Ook aan projecten zoals het Centrumbad, het Romeins Museum en de Royal/Rivoli wordt verder gebouwd en de culturele lente bloeit voort en al dat moois moet voor iedereen zijn.

De vraag is echter of we op dit moment als gemeente niet een kleine pas op de plaats moeten maken wat betreft dit soort prestigieuze projecten. Burgers weten straks niet meer hoe rond te komen, voedselbanken krijgen steeds meer aanloop, ondernemers staat het water tot aan de lippen. En de verwachting in de markt is dat stroom- en gasprijzen ook in 2023 en 2024 relatief hoog zullen blijven.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Ik hoor u net zeggen dat alle partijen al weken blijkbaar volgens u voor de Bühne aan het pleiten zijn voor een aantal sociale maatregelen. Ik hoor u nu pleiten om pas op de plaats te maken met allerlei projecten,

juist voor diezelfde burger. Betekent dit dat ik kan concluderen dat u het nu ook voor de bühne aan het opnemen bent voor mensen die het moeilijk hebben?

De heer Jacobs, Forum voor Democratie

Volgens mij heeft het een niets met het ander te maken. In mijn betoog zeg ik duidelijk: we kunnen hier nog uren gaan praten. We gaan het niet oplossen hier binnen de gemeente. Mensen tot 130% hebben nu een bijdrage gekregen. Maar wat wil je nog meer doen?

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Ik zou zeggen: doorbouwen aan onze stad op basis van een fantastische begroting die voorligt.

De voorzitter

Gaat u verder met uw betoog.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie

De problemen stapelen zich derhalve op, mensen weten vaak niet wat ze met de situatie aan moeten en zijn bang voor hun toekomst en die van hun kinderen. Wat zullen deze burgers in godsnaam denken als zij lezen dat de culturele lente in Heerlen weer bloeit? Ik denk dat het ze een rotzorg zal zijn. Deze mensen denken maar aan een ding: overleven.

De jeugdhulp. Zonder een gezonde jeugd heeft ook Heerlen geen toekomst. Belangrijk dat we daarom ook de komende jaren blijven inzetten op goede jeugdzorg. Een jaarlijks bedrag van maximaal € 23.365.236 alleen al aan de ambulante hulp lijkt een groot bedrag, maar als dit goed en adequaat wordt besteed, is dat wat onze fractie betreft prima.

Grote vraagtekens zetten wij echter bij het verlengen van het contract met JENS, wel heel erg toevallig de enige organisatie die zich heeft ingeschreven bij de nieuwe aanbesteding. En nee, dit zijn geen smerige hondenfluitjes over de rug van onze jeugd, maar controle op en realistische vragen over de financiën van onze gemeente.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)

Hier zijn geen hondenfluitjes. Die kun je bestellen of die kun je in een winkel voor dierbenodigdheden halen.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie

Mevrouw Géron, ik kende de term 'hondenfluitjes' ook niet. Ik hoorde die vorige week of de week daarvoor voor de eerste keer. Ik heb even uitgezocht wat hondenfluitjes zijn. Dus bij deze.

De voorzitter

Gaat u verder.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie

Een kritische blik op de cijfers van JENS geeft het volgende weer:

De resultaten. 2019: €3.263.602 negatief. De bijdrage van de gemeente bedroeg €21.061.461

2020: Een negatief resultaat van €311.016. De bijdrage van de gemeente bedroeg ruim 22 miljoen.

2021: Het resultaat €143.081 negatief. Bijdrage van de gemeente Heerlen bijna 24 miljoen.

De prognose voor 2022 is bijna 1,5 miljoen negatief. Bijdrage van de gemeente Heerlen: voor mij onbekend.

In dit kader de volgende vragen:

1. Hoe werkt het plafondbedrag in de aanbesteding voor 2023 en is ditzelfde bedrag ook meegenomen in de begroting van 2023? Het bedrag is €23.365.236.

2. Hoe wordt de indexatie van dit plafondbedrag over de jaren 2024 t/m 2026 vastgesteld?

3. Gezien het feit dat door de gemeente Heerlen reeds in 2021 bijna 24 miljoen is bijgedragen, in hoeverre is het dan realistisch voor 2023 het prijsplafond op een bedrag van € 23.365.236 vast te stellen en wat gebeurt er indien JENS boven dit plafond uitkomt? Hetgeen gezien de berichten over toenemende psychische problemen onder jongeren niet onrealistisch is te noemen.

4. Twee grote spelers binnen de coöperatie JENS hebben het financieel moeilijk: Xonar en in mindere mate Radar. Indien een van deze partijen uit de coöperatie zou vallen, wat betekent dat voor de continuïteit en kosten van de jeugdzorg in Heerlen?

Overigens heeft blijkbaar een onderzoek plaatsgevonden naar de structurele tekorten van JENS. Dit in opdracht van de gemeenten Heerlen, Landgraaf en Voerendaal onder de naam: "JENS helpt beter voor minder". Een onderzoek waarbij de interviews beperkt zijn gebleven tot de kring van de coöperatieleden. Over de slager keurt zijn eigen vlees gesproken.

Voor de meesten hier onder u is het een gegeven dat de klimaatcrisis een grote bedreiging vormt voor het leven van de mens en daarom om directe actie vraagt. Ik zou u zo graag hier tot andere inzichten willen brengen, maar er wordt wel enige moeite van u gevraagd. U zult zich dan immers buiten de wereld van de MSM, Greta Thunberg en Frans Timmermans moeten begeven. Niet de klimaatverandering, maar de klimaatplannen zullen ons overigens in de nabije toekomst aan de rand van de afgrond brengen, een economische afgrond welteverstaan.

Dit Meerjarig Bestuurlijk Programma is doordrenkt van de op ons afstevende klimaatramp en in nagenoeg elk van de negen programma's worden we hiervan bewust gemaakt. Wat de concrete kosten van dit alles zijn, is echter nergens terug te vinden.

Onze concrete vraag aan het college in deze is dan ook om inzichtelijk te maken welke bedragen per programma worden uitgetrokken voor het tegengaan van de vermeende klimaatramp. Daarnaast hadden wij graag geweten wat de gemiddelde kosten voor onze burgers zullen zijn om de energietransitie te verwezenlijken. Het valt overigens op dat dit college de woorden klimaatcrisis, verduurzaming van woningen en energiegearmoede steeds vaker in één zin gebruikt. Het zal aan mij liggen, maar ik zie het verband niet.

Naast de aankomende klimaatramp staat dit meerjarig bestuurlijk programma bol van modewoorden die geen duidelijke betekenis hebben, zoals klimaatadaptatie, biodiversiteit, duurzaamheid, circulaire verstedelijking, energieneutraal en inclusiviteit. Blijkbaar is het gedachtegoed van onder andere het World Economic Forum en de Verenigde Naties – al dan niet bewust – diep geïntegreerd in de politieke doelstellingen van onze gemeente.

Een en ander blijkt ook wel uit de deelname van onze gemeente aan de zogeheten 'Sustainable Development Goals' (SDG's) ...

De voorzitter

Nog een halve minuut.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie

... die in 2015 zijn opgesteld en door de Verenigde Naties zijn aangenomen. Het betreft zeventien onhaalbare, idealistische doelen, zoals 'geen honger', 'goede gezondheid voor iedereen' en 'schoon drinkwater', die precies vanwege hun onhaalbaarheid, eindeloze overheidsinspanningen zullen vergen. Deze doelen moeten in 2030 zijn gerealiseerd. Ook hier in Heerlen wordt met grote trots de SDG-vlag gehesen.

Voorzitter, ik ben bijna klaar.

Onze gemeente gaat in het kader van de Global Goals zelfs overstappen op duurzaam bankieren. Mij zegt deze term niets, dus wellicht dat het college hier opheldering over kan geven.

Over deze SDG's – de wereldwijde duurzaamheidsagenda – is bij mijn weten binnen deze raad nooit een fatsoenlijk debat gevoerd. Ik ga er zelfs vanuit dat het overgrote deel van deze raad niet eens weet waar ik het over heb, laat staan onze inwoners. Reden temeer onze raad eens goed te informeren over de

achtergrond, de impact, de te ontvangen subsidies en de kosten van de implementatie van de SDG's in onze gemeente.

Concrete vraag in dezen dan ook aan het college: is het college bereidt de raad op korte termijn nader mee te nemen in de wereld van de SDG's? In dit kader tevens het verzoek mij alle communicatie vanuit en naar het college, alsook die vanuit en naar de burgemeester te doen toekomen, betreffende: WEF, SDG, smart city, slimme stad en Smart City Alliance. De laatste drie als zijnde onderdeel van de SDG's.

Tot zover mijn bijdrage in de eerste termijn.

Tot slot een oprecht dankwoord aan de griffie die altijd voor ons klaar staat. Dank Teun, Alexandra, Manon, Karin en Camiel.

De voorzitter

Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan de heer Dragstra van D66.

De heer Dragstra, D66

Beste voorzitter, beste college en beste toeschouwers in de zaal en thuis.

Meevliegen met d'r JUUL over onze gemeente, dat zouden we misschien allemaal wel willen. Hierover werd bij de onthulling van het gelijknamige nieuwe Heerlense icoon eerder dit jaar gedroomd.

Van de Heerlerbaan tot aan Nieuw Lotbroek en van Vrieheide tot over Welten. De goede en slechte kant van het spoor van bovenaf zien. Maar ook het Maankwartier, Glaspaleis, het schachtgebouw van O.N. 1, moskee Nour, het Corneliushuis en natuurlijk de Brunssummerheide.

"Geoorloofd chauvinisme", zo noemde maker Michel Vanderheijden het, toen we afgelopen zomer, tijdens Cultura Nova, kennis mochten maken met JUUL. Het symbool voor de teruggekeerde trots, het nieuwe elan. En voorzitter, met u hebben we natuurlijk de peetoom van d'r JUUL in ons midden.

Voorzitter. Er zijn zo veel positieve ontwikkelingen in onze gemeente waar nog steeds de Heerlense wind waait. Waar het verhaal van het verleden steeds zichtbaarder wordt, waar kunst en cultuur een belangrijke rol spelen, waar we rigoureuus gaan vergroenen en we een rijk verenigingsleven kennen.

Toch kennen we ook de andere zijde van de medaille; de complexe sociaaleconomische problematiek waarmee onze gemeente al decennialang kampt en waarin we ook stappen voorwaarts zetten, maar waar we zonder hulp niet uitkomen.

Vandaag gaan wij het over beide gezichten van Heerlen hebben. Over de lastig te maken afwegingen die we de afgelopen maanden hebben gemaakt en nog steeds moeten maken. Hoe we de inwoners van onze gemeente, maar ook de ondernemers, verenigingen en alle andere organisaties, het beste helpen. In deze onzekere tijden moeten we deze afwegingen waarschijnlijk nog vaker maken.

Voorzitter. Namens D66 Heerlen en de liberale alliantie besteed ik vandaag aandacht aan de volgende vijf onderwerpen: energie, de driehoek Willemstraat – Kempkensweg – Spoor singel, rigoureuus vergroenen, onderwijs naar de binnenstad en de financiën.

Voorzitter. We zitten midden in de Nationale Klimaatweek. Een onderwerp wat nu actueler dan ooit is, want niet alleen moeten we snel stappen nemen om onze planeet niet onherstelbaar te beschadigen. Maar door de energiecrisis komen nu de gevolgen van jarenlang niet verduurzamen van een groot deel van de woningvoorraad nog schrijnender naar voren. Hoge energierekeningen van meer dan 1.000 euro per maand en meerdere energie-armste buurten van het land. Van klimaatrechtvaardigheid is allerm minst sprake.

In de afgelopen maand zijn noodzakelijke en goede maatregelen getroffen om de energiearmoede op korte termijn voor een deel tegen te gaan. Wel willen wij daarbij de kanttekening plaatsen dat de brief over de energiebesparende maatregelen wat moeilijk geschreven was. Dat is een verbeterpuntje van onze kant.

Voor de lange termijn moeten ook grote stappen gezet worden. De woningcorporaties hebben daarin een belangrijke rol, maar ook voor particuliere verhuurders en huiseigenaren in het lager segment moet dit mogelijk zijn. Juist nu moet een versnelling in isolatieprogramma worden gemaakt. De slechtste energielabels E, F en G moeten zo snel mogelijk geïsoleerd worden. Een vraag daarover: hoe verlopen de gesprekken met de woningcorporaties?

Voorzitter. Afgelopen maanden hebben we het meermaals onder de aandacht gebracht: de energiekosten zijn voor veel verenigingen en maatschappelijk georiënteerde stichtingen explosief gestegen. Bij sportverenigingen liggen die stijgingen tussen de 185 en 350%.

Deze gestegen energielasten zorgen ervoor dat het voortbestaan van verenigingen en stichtingen in gevaar kan komen óf dat zij de contributie stevig moeten verhogen, terwijl de kosten voor het levensonderhoud voor hun leden sowieso al behoorlijk gestegen zijn. Wij dienen dan ook een motie in om uiterlijk eind 2022 met een voorstel voor een noodfonds te komen én gemeentelijke (sport)accommodaties uiterlijk 2023 te verduurzamen met LED-verlichting.

Voorzitter. U kent ons speerpunt over de ontwikkeling van de veelbesproken driehoek Willemstraat – Spoorring – Kempkensweg. Het gebied aan de Noordkant van het Maankwartier, de poort naar Heerlen-Noord, heeft een stevige impuls nodig. Door de schoonheid en kwaliteit van het centrum via het Maankwartier naar de driehoek door te trekken, waarin de openbare ruimte van het gebied hervormd wordt. Met aandacht voor parkeer-, laad- en losproblematiek, vervoerstromen en met ruimte voor ondernemers om te ondernemen. Komend jaar komt het college met een renovatie-/herstructureringsplan voor de driehoek in samenspraak met alle stakeholders, lezen wij in de begroting. Daar zijn we heel blij mee. We hebben wel nog een paar concrete vragen. Wanneer wordt dit plan precies verwacht? Is Q2 van 2023 haalbaar?

College, wanneer verwacht u dat de investeringsmiddelen en -krediet vrijgemaakt kunnen worden. En wanneer kan volgens uw verwachting met de uitvoering worden gestart?

Voorzitter. Onder het credo “hoe groener, hoe beter”, kan de ambitie om rigoureus te vergroenen wat ons betreft niet ver genoeg gaan. Allereerst met groene schoolpleinen die zorgen voor gezondere kinderen. Zo bewegen kinderen meer en kunnen zij ook geconcentreerder zijn als dat gevraagd wordt. Kinderen maken meer vrienden op groene schoolpleinen, voelen zich zelfverzekerder en er is minder pestgedrag. Het lijkt te mooi om waar te zijn, maar dit blijkt uit vele onderzoeken. D66 is dan ook erg blij dat er middelen zijn gereserveerd om de schoolpleinen samen met scholen rigoureus te vergroenen.

Een vraag: is er een update na de raadsinformatiebrief van het college d.d. 28 september jongstleden? Zijn er nog scholen bij gekomen die plannen gaan maken om hun schoolplein te vergroenen?

Voorzitter. Anderhalve week geleden vond in Heerlerheide het ‘Plantweekend’ plaats, op initiatief van de ondernemersvereniging, waarbij vrijwilligers een oppervlakte van 214 vierkante meter hebben vergroend. Niet alleen levert een groener winkelcentrum in Heerlerheide voordelen op het gebied van biodiversiteit, luchtkwaliteit, klimaatadaptatie, mentale gezondheid en het voorkomen van hittestress op; ook toverde de gezellige onderlinge samenwerking en de betrokkenheid van toevallige voorbijgangers een lach op ieders gezicht.

Dit gunnen we iedere wijk en daarom dienen we een motie in om initiatieven voor rigoureuze vergroening in buurtwinkelcentra en wijken te stimuleren, uiteraard naast de andere projecten van de gemeente.

Ten aanzien van het maaibeeld hebben we nog een extra vraag: wat doen wij op dit moment in ons maaibeeld aan behoud van biodiversiteit? College, bent u bekend met sinusmaaien en hoe kijkt u hier tegenaan?

Voorzitter. Het college verdient een compliment voor de voortvarende wijze waarop de ambitie, om het onderwijs naar het centrum te halen, opgepakt wordt. De Open Universiteit vestigt zich zeer waarschijnlijk in het Maankwartier en voor Zuyd Hogeschool is Promenade I de aangewezen plek. Details moeten nog uitgewerkt worden, maar de eerste grote stappen zijn al gezet. Daar komt bij dat het Grotius-, Herle college en Vrije School Parkstad ook naar het centrum willen komen. Wat ons betreft zijn dit allemaal zeer goede ontwikkelingen.

Nu de verhuizing van duizenden studenten, leerlingen, docenten en medewerkers naar de binnenstad concreter aan het worden is en de gesprekken met bewoners en ondernemers op de Promenade gestart zijn, lijkt dit het uitgelezen moment om met een integrale visie op het onderwijs naar het centrum te komen. En deze samen met onderwijsinstellingen, studenten, ondernemers, bewoners en andere belanghebbenden op te stellen. Waarmee veel verbindingen kunnen worden gemaakt tussen een

aantrekkelijke openbare ruimte, onderwijs, culturele instellingen, bibliotheken, (fiets-)infrastructuur en ondernemers. Daartoe dienen we een motie in.

We hebben ook nog een aanvullende vraag gerelateerd aan onderwijs. Mogen alleen kinderen met een taalachterstand deelnemen aan de verlengde schooldag? De tekst op pagina 73 lijkt dat te suggereren. Graag de reactie van het college daarop.

Voorzitter. D66 heeft geen opmerkingen over de inhoudelijke kant van het beleid in het sociaal domein. We zien dat er veel aan het gedachtegoed van positieve gezondheid is gelinkt. Dat vinden wij goed en goede inhoudelijke motiveringen van het gevoerde beleid. Dat, naast hulp, gericht wordt op het begeleiden van mensen naar eigen regie en zelfredzaamheid vinden wij ook een heel goede zaak. Daarnaast zien wij dat er aandacht is voor de goede organisatie van de zorg en ketenzorg, waarmee veelal in samenwerking in de regio vaak goedkoop ingekocht kan worden. Wel hebben wij een paar vragen over de risico's: ten aanzien van de open eind-regelingen: hoe worden overschrijdingen op deze regelingen opgevangen? Waar zit de ruimte of rek in deze?

Voorzitter. Afsluitend een aantal vragen over de financiën:

- Kunnen we wel alles doen wat we willen? Daar maken we ons zorgen over. Hoe ziet het college de scenario's in de prioritering?
- Hoe ziet het college de risico's om financieel scherp aan de wind te varen, zoals in de begroting staat?
- Kunt u toezeggen dat de weerstandscapaciteit op 2% blijft? Zoals de norm is, in lijn met het VVD/D66 amendement vorig jaar.
- Bovengrondse Vakschool: Hoe zit het precies met de meerjarige financiële dekking van de Bovengrondse Vakschool?

De voorzitter

U bent door uw tijd heen.

De heer Dragstra, D66

Dan tot zover. Voorzitter.

De voorzitter

Dank u wel, meneer Dragstra. Dan gaan we door met de heer Leers van de fractie Hart-Leers.

De heer Leers, Hart-Leers

Een 'nieuwe voorziening onderhoud roltrappen Maankwartier' -65.000 euro- lees ik verderop in de stukken. Het springt direct in het oog bij het openslaan van de begroting. Zijn die roltrappen niet pas sinds Augustus 2019 in gebruik?

Reden voor optimisme is er allerm minst vervolgt het stuk. Toren hoge inflatie, flink stijgende kosten van het levensonderhoud en zo ook van de gas- en elektriciteitsrekening. Het doet menig een de das om. U wil de dienstverlening weer goed op peil brengen, het onderhoudsniveau in de stad vergroten en investeren in veiligheid. Kortom: tot op heden schort het er nu al aan.

Alleen al qua energiekosten kunnen tienduizenden Heerlenaren -nu al- niet aan hun verplichtingen voldoen, vervolgt het stuk. Ondanks dit bepleit u financieel beleid waarmee u scherp aan de wind vaart.

Gelukkig is er ook ander nieuws. U wil de publiekshal ook op zaterdag openstellen en daarmee toegankelijker maken. Dat dit goed is, kent geen twijfel. Wellicht ook een kans om juist op die momenten als raad een stap naar voren te doen en ook dan in de publiekshal in gesprek te gaan.

Als het gaat om identiteitsfraude richt u zich enkel op de jeugd. Terwijl echt iedereen hiervan de dupe worden kan. Neem tenminste in het lesprogramma op ook ouders en grootouders te waarschuwen. Laat het niet enkel bij de jonge stadsgenoot.

Leefbaarheid en veiligheid staan al jaren stevig onder druk. Er is meer overlast, criminaliteit en ondermijning, terwijl politie en openbaar ministerie forse capaciteitsproblemen hebben. U wil verschillen

tussen Heerlen Noord en Zuid verkleinen. Hoe zorgt u ervoor dat daar waar u aan de ene kant aanpakt het aan de andere zijde simpelweg meer de kop opsteekt en problematiek verplaatst?

Vergelijken we Heerlen met landelijke cijfers, dan zie je dat in onze stad veel meer jongeren naar Halt verwezen worden, winkeldiefstal fors hoger is en ook het aantal geweldsmisdrijven en vernielingen fors boven het landelijk gemiddelde ligt.

Ondanks het voorgaande moet Heerlen fors aan politiecapaciteit inleveren. Ongelofelijk. Het zadelt Heerlen op met een (veel) te geringe politiecapaciteit. Daar waar politie noodgedwongen moet inbinden, zetten BOA's -waar mogelijk- een stap vooruit. Tja.

Politie kan met grootste moeite kerntaken invullen. Dit met vrijwel geen ruimte voor flexibiliteit of voor nieuwe ontwikkelingen. Alhoewel de politie het niet redt en de veiligheid zwaar onder druk staat, kiest u toch voor het zo nodig aanpassen van subsidies van culturele instellingen en stelt u zich kandidaat als culturele hoofdstad van Europa. Denkt u niet dat eerst de basis op orde moet voordat u de slingers ophangt om feest te vieren?

'We stimuleren initiatieven om het Heerlens dialect onder de aandacht te brengen' is een mooi streven. Iets waarop de vraag volgt: hoe gaat u dat doen en waarmee?

Dan nog wat cijfers aangaande het sociaal domein:

in Heerlen staan tweemaal zoveel jongeren na een delict voor de rechter dan het landelijk gemiddelde. Onze stad kent tweemaal zoveel kinderen in uitkeringsgezinnen en tweemaal zoveel werkeloze jongeren. Het jeugdhulppercentage is 1,5 maal zoveel en jeugdigen in jeugdbescherming meer dan een factor 2 dan het landelijk gemiddelde, terwijl het aantal in jeugdreclassering ook meer dan het dubbele van het landelijk gemiddelde is.

Daar waar u de afgelopen jaren (ruim) 700.000 euro in uw begroting opnam voor integraal ouderenbeleid zet u daarvoor de komende jaren 345.000 euro apart. Dit terwijl onze stad een heel groot percentage ouderen kent en dit percentage allesbehalve afneemt.

Daar waar u rept over circulair bouwen (en slopen) kent ook u -al jarenlang- het voorbeeld van die Heerlense ondernemer die in Brabant een gebruikte loods kocht. Daarvoor 25.000 euro betaalde, waarna Heerlen vervolgens -ter kennelijke beloning van diens recycling - meer dan 12.500 euro aan legeskosten in rekening bracht.

Een lichtpuntje na een reeks dieptepunten. U gaat voor de hoogste kwaliteit van onze begraafplaatsen en maakt daarmee een goede keuze voor het waarderen van onze geschiedenis in een veelal fraaie parkachtige omgeving. Jarenlang actief pleitbezorger hiervoor -Jan Teunissen- is helaas niet meer onder ons, maar zal zeker tevreden neerkijken op dit besluit. Hij heeft u tot dit besluit gebracht om ons ergoed beter te koesteren en juist te waarderen. Hartelijk dank daarvoor aan u en aan hem. Dit ergoed beschrijven, waarderen en beschermen was een levenswerk voor hem. Iets wat u nu compleet maakt. Waardering daarvoor.

Als klap op de vuurpijl zorgt u niet alleen ervoor dat er vaker medewerkers op de begraafplaats zijn, ook zorgt u daarmee voor een zeer gewaardeerd sociaal component die velen zeer op prijs stellen als zij de begraafplaats bezoeken. Funerair ergoed is een nieuwe loot aan de boom van onze geschiedenis.

Oppassen moeten we echter voor het feit dat u zich garant wil stellen voor bijdragen van derden aan het tot stand komen van een nieuw Thermenmuseum. U ziet die noodzaak nu, omdat u wil gaan aanbesteden echter nu nog geen zekerheid hebt aangaande (mogelijke) bijdragen van derden die u voor vele miljoenen hoopt in te mogen calculeren.

Daar waar u in het kernthema wonen flexwoningen benoemt, druk ik u nogmaals op het hart ons voorstel voor een flexwoonwijk tegenover het (voormalige) CBS nader te bekijken. Een snel te realiseren nieuwe woonwijk waarmee onze stad zich onderscheiden kan. Een spoedig iets dat de huidige druk op de woningmarkt zou kunnen doen afnemen. Dit liever daar dan dat u er 150.000 euro voor langdurige parkeerplekken uitgeeft, terwijl u ook heel gemakkelijk -en vele malen goedkoper- rondom Kinderstad Heerlen daaraan vorm kan geven.

Het stelt mij teleur dat u de hondenbelasting enkel iets verlaagt en deze niet in het geheel afschaft, terwijl dat toch in de lijn der verwachtingen lag.

De stijgende lijn met woonlasten voor zowel eigenaren als huurders zet u voort. Terwijl de netto schuldquote flink stijgt en u afstevent op een vaste schuld van zo'n 400 miljoen waarmee deze dan zo'n 100 miljoen toegenomen is. Ondanks dat we inkomsten goed kunnen gebruiken, staat het geldelijk tegood dat u voor de Mijwater BV hoopt te krijgen ondertussen op bijna 19 miljoen euro, maar moeten we op een uitbetaling daarvan nog vele jaren wachten.

Afsluitend. Jaarlijks 250.000 euro besteden aan de Stadskrant, die onlangs weer in de bus viel, is aan de hoge kant. Betaalbare alternatieven hiervoor vinden, lijkt zeker mogelijk. Dat is ook mogelijk. Aan u de taak daarvan snel werk te maken. Indien nodig, geef ik u daarvoor graag, gratis zelfs, enig advies. Hierbij laat ik het, want geld is er toch niet.

De voorzitter

Dank u wel. Dan is nu het woord aan mevrouw Géron, Partij voor de Dieren.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren

Dank u. Nog heel even volhouden. Na mij nog twee mensen en dan hebben we dit doorstaan.

Goed, voorzitter. Uit liefde voor de stad, maar vooral uit liefde voor de planeet en al het daarop voorkomende leven. Tegen het eind van dit agendapunt zullen er naar schatting 25 tot 30 soorten zijn uitgestorven. Een kever, een vis, een mos, een salamander. Het kan van alles zijn. Na miljoenen jaren van bestaan, zullen ze dit agendapunt niet overleven en onherroepelijk van deze aardbodem verdwijnen. Morgen rond deze tijd zullen rond de 160 soorten zijn uitgestorven en bij de volgende begrotingsbijeenkomst in 2023 kan de teller op 55.000 uitgestorven soorten staan. We zitten midden in de zesde grote uitstervingsgolf, de eerste echter die door menselijk handelen wordt veroorzaakt. Dit stukje was ontleend aan de lezing van David van Reybrouck uit de Huizingalezing 2021.

Het laatste rapport van het VN-klimaatpanel, gebaseerd op 14.000 wetenschappelijke publicaties, laat er geen twijfel over bestaan. De aarde warmt snel op en dat komt door de mens. De CO₂-concentratie is de hoogste sinds de voorbije 2 miljoen jaar en veroorzaakt een enorme versnelling in opwarming van de aarde. De aarde mag niet meer dan 1,5 graden opwarmen en we zitten al op gemiddeld 1,1 graad gemiddeld en in Nederland zelfs op 2 graden.

Gevolgen van de opwarming zijn enorme wateroverlast met daarnaast extreme droogte en stijging van de zeespiegel, waardoor Nederland letterlijk wegzakt en ons drinkwater in gevaar komt. En de gevolgen voor de gematigde streken zijn nog relatief beperkt. In delen van het zuidelijk halfrond dat niet of nauwelijks heeft bijgedragen aan de uitstoot van broeikasgassen, is het leven intussen al een hel. Klimaatchaos veroorzaakt daar armoede, honger, gebrek aan bestaanszekerheid en dood. Boven de 1,5 graden kunnen riskante kantelpunten worden bereikt. Die kunnen onomkeerbare, let wel onomkeerbare, zichzelf versterkende processen in werking zetten. Delen van de planeet worden daardoor onleefbaar voor mens en dier. Dit vraagt anders handelen van ons allemaal. Niet enkel uit liefde voor de stad, maar ook uit liefde voor alle leven op deze planeet. In het licht daarvan, hebben we een paar voorstellen.

Voorstel 1. Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) met de CO₂-Prestatieladder. De CO₂-Prestatieladder bestaat inmiddels 12,5 jaar. 29 Nederlandse gemeenten, 3 provincies, 7 waterschappen en alle ministeries hebben zich al laten certificeren of doorlopen op dit moment de certificering. De ladder bestaat uit 5 tredes. De eerste drie zijn bestemd voor de eigen CO₂ uitstoot. De andere twee hebben betrekking op de uitstoot van opdrachtnemers. Doel van de prestatieladder is om inzicht te krijgen in reductie van CO₂ en te zien of men zelf op de goede weg is richting klimaatneutraliteit in 2040, waarbij aangetekend dat dit bij een eerlijke verdeling al dit decennium zo zou moeten zijn.

Daarnaast is het doel om ook opdrachtnemers te stimuleren de CO₂-uitstoot te reduceren en die organisaties dan weer te stimuleren om hun klanten en hun leveranciers ook minder te laten uitstoten. Opdrachtnemers die aantoonbaar hun best doen om minder CO₂ uit te stoten krijgen voordeel bij gunning. Tot slot worden de doelen verankerd en gemonitord, zodat we die doelen niet uit het oog verliezen en dat we op de lange termijn aandacht blijven houden voor CO₂-reductie.

Maatschappelijk Verantwoord Inkopen betekent dus dat niet enkel de prijs de doorslag geeft, maar dat ook het effect op milieu en sociale aspecten niet vergeten wordt. Dat laatste betekent, dat men erop let dat ingekochte goederen onder goede arbeidsomstandigheden zijn geproduceerd, dat opdrachtnemers mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt inzetten, het zogenaamde Return of Investment, en dat men zo veel mogelijk lokaal, biologisch en diervriendelijk inkoopt. Dit dient nauwgezet te worden gemonitord.

Nu we het nog hebben over emissie: wat bedoelen we in het MBP met emissieloos bouwen? Zijn dat de bouwplaatsen zonder uitstoot van stikstof? De ladder kan ook een rol spelen in het verlagen van stikstofuitstoot in de bouw. De vraag is: gaat het college kijken naar de CO₂-Prestatieladder als inkoopinstrument?

Het tweede voorstel is bankieren met een partner die niet enkel winst beoogt. Het verheugt Partij voor de Dieren om in het MBP te lezen dat we in deze bestuursperiode de ambitie hebben over te stappen op duurzaam bankieren en in 2023 verkennen we de route. Ten tijde van de begrotingsbehandeling 2022 had het pensioenfonds ABP net aangekondigd dat het zijn investeringen in olie, kolen en gas ging terugtrekken. Bij een gemeente die haar duurzaamheidsambities serieus neemt, hoort ook een bank die dat ondersteunt en die aantoonbaar daaraan meewerkt. Dat betekent een bank die geen investeringen doet in fossiele brandstoffen. Sinds het Parijse Klimaatakkoord uit 2015 hebben de 60 grootste banken ter wereld naar schatting 4.600 miljard dollar geïnvesteerd in de industrie van fossiele brandstoffen. En nog steeds gaan er wereldwijd enorme bedragen in de vorm van subsidies en verkapte subsidies vanuit overheden naar de fossiele sector, veel meer dan naar hernieuwbare energiebronnen. Dit zet ons dan weer op achterstand. Dat zet de uitstoot van broeikasgassen voor decennia vast en daarmee wordt de energietransitie ook duurder, aangezien die CO₂-uitstoot weer extra moet worden gecompenseerd. De Gemeente Utrecht heeft BNG Bank gekozen als nieuwe hoeder van de schatkist evenals Den Haag en Maastricht. Zal deze ambitie voor duurzaam bankieren daadwerkelijk in 2023 tot concrete stappen leiden? We horen het graag.

Het derde voorstel gaat over natuurinclusief en groen bouwen. Natuurinclusief bouwen is zodanig bouwen dat de natuur er baat bij heeft. Het is meer dan groen opnemen in een plan, op het dak of in de gevel. Het gaat om het creëren van fysieke ruimte voor groen en het beschermen en bevorderen van de biodiversiteit. Natuurinclusiviteit beoogt herstel van oorspronkelijke ecosystemen die onder andere door de intensivering van de landbouw en verstedelijking de afgelopen eeuw onder druk is komen te staan. Dit was ook al in mijn inleiding te horen.

Nederland heeft nog maar 15% van de in 1900 aanwezige inheemse planten- en diersoorten over. Om dat tij te keren, is het belangrijk dat de inheemse natuur zijn plek in Nederland terugwint. Dat steden vergroenen én dat bewuste keuzes gemaakt worden om de invloed van invasieve exoten een halt toe te roepen. Door ruimte voor onder andere planten, insecten, vogels en vleermuizen te creëren, wordt het gehele ecosysteem versterkt.

Veel gemeenten hebben inmiddels het voornemen geuit om natuurinclusief bouwen en ontwikkelen te stimuleren. We vinden het fantastisch dat we in het MBP lezen dat ook Heerlen hierbij wil aansluiten. Maar hoe zorgen we voor de slag van beleid naar uitvoering?

Den Haag heeft als eerste stad in Nederland het kant-en-klare puntensysteem van ecooloog Max Klasberg ingevoerd voor groen- en natuurinclusief bouwen. Met dit puntensysteem kan een gemeente bijvoorbeeld het minimaal aantal punten dat moet worden behaald, voorschrijven voor bouwprojecten. Het vereenvoudigt vergunningstrajecten en met zo'n systeem lopen we vooruit op wetgeving die er sowieso aan gaat komen. Bijkomend voordeel is dat we met zo'n puntensysteem te zijner tijd niet onder druk zaken hoeven te implementeren.

Dit systeem wordt door gemeenten die het toepassen als bruikbaar en effectief ervaren en wordt op dit moment al in meerdere gemeenten, zoals Tilburg, toegepast.

Voorzitter, ik ben bijna klaar.

De voorzitter

Helemaal top.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren

Zou het college zijn licht kunnen opsteken bij die gemeenten om te kijken wat hun ervaringen zijn en of wij dat hier ook kunnen toepassen. Dan hoeven we het wiel niet uit te vinden.

De rest en het leukste, bewaar ik tot morgen. Dat gaat over dierenwelzijn, waar we allemaal een bijdrage aan kunnen leveren.

Dank u.

De voorzitter

Kijk, dat is de trigger om hier morgen weer gewoon met enthousiasme te zitten. Mevrouw Géron, u krijgt nog wat vragen. Dus blijf staan alstublieft. Meneer Janssen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Met het grootst mogelijke respect voor mevrouw Géron, die natuurlijk vanuit haar achtergrond als Partij voor de Dieren hier een totaal ander verhaal neerzet als al uw andere coalitiepartijen. We hebben de SP gehoord over hoe mooi de begroting eruitziet. We hebben de VVD en D66 daadwerkelijk horen vertellen: let toch even op de centen, want het rekent wellicht niet rond. Hoor ik u hier vertellen dat u onder andere natuurinclusief bouwen ontzettend belangrijk vindt? Maar u bent zich ongetwijfeld ook bewust van de bouwopgave die we hier in Heerlen hebben en van het feit dat we in een heel snel tempo ontzettend veel woningen moeten verduurzamen, zodat niet al onze burgers jaar op jaar een hele hoge energierekening voor de kiezen krijgen.

Nu is de concrete vraag aan u: mevrouw Géron, wat vindt u nu belangrijker? Vindt u het belangrijker dat we snel genoeg voldoende woningen bijbouwen of vindt u het belangrijker dat u hele agenda's van vergroenende, duurzame en natuur inclusief bouwen maatregelen worden geïmplementeerd?

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren

Beide.

De voorzitter

Kijk! Een vervolgvraag. Dat is gewoon goed en kort. Neem nou een voorbeeld aan mevrouw Géron!

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Ja, kort en krachtig. Ik vind het hartstikke mooi als dat zou kunnen, maar bent u dan ook bereid om samen met de afgevaardigde wethouder van klein links na te denken over hoe dat met elkaar te vereenzelvigen is en of we dan die belangrijke opgave van voldoende nieuwe woningen in onze stad, en wellicht ook nog groen, gaan bereiken?

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren

Op basis van het coalitieakkoord is dat een taak van ons allemaal, maar zeker ook van het college. Dit overschrijdt de portefeuille van één wethouder, maar dit raakt alle wethouders, aangezien het gaat om gezond leven en een gezonde toekomst en omgeving voor ons allemaal.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Ik heb natuurlijk goed geluisterd. U hebt deze kans natuurlijk gegrepen om nog eens flink op de trom te slaan en om uw verhaal met ons allemaal te delen. Ik ga ervan uit dat hetgeen u hebt verteld, u ook opgetogen bent over het feit dat hier voor deze zaal steeds meer fietsen staan, dat steeds meer raadsleden te voet naar deze vergadering komen. Ik ga ervan uit dat u dit opgetogen stemt en dat u zegt: dat is iets waar wij naartoe moeten. Minder auto en meer fiets en te voet.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren

Meneer Leers, met zulke opmerkingen bent u welkom bij onze partij!

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Ik weet niet of ik dit als een compliment of als een dreigement moet zien! Ik zal me daar eens over gaan beraden. Het kan zijn dat ik daar nooit op terug kom.

De voorzitter

We zijn wel benieuwd naar de uitkomst van uw beraad. Meneer Jacobs.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Ik zal het heel kort houden. Allereerst vind ik mevrouw Géron een heel sympathieke dame, ook al zitten we wat dit betreft mijlenver uit elkaar. Ik heb een drietal vragen aan haar. Het gaat over het klimaat. Mevrouw Géron, bent u ermee bekend dat sinds 1969 de aarde 0,5 graad is opgewarmd? Bent u ermee bekend dat we sinds 1929 99% minder klimaatdoden hebben? Bent u ermee bekend dat de klimaateconoom, de heer Nordhaus, nota bene in zijn Nobelrede in 2018 liet zien dat het economische optimum bij 3,5 graad wereldwijde opwarming ligt in 2100? Dat wil zeggen dat het economisch gezien veel gunstiger is om enige klimaatschade te accepteren en de kosten van mitigatie te beperken dan andersom. Dus met andere woorden, op het moment dat ik het Klimaatakkoord van Parijs erdoorheen wil duwen, snapt u of beseft u dat dit ons in een economische afgrond gaat duwen?

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren

Meneer Jacobs, u begon met te zeggen dat u mij sympathiek vindt. Buiten deze zaal vind ik u ook zeer sympathiek.

De voorzitter

Dit vind ik als voorzitter wel jammer hoor. Maar ja, vooruit.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren

Wij volgen de wetenschappers. Ik heb aangehaald dat 14.000 wetenschappers hebben bijgedragen aan het VN-klimaatpanel et cetera. Wij zullen het in de uitvoering nooit eens worden. Maar wetenschap is wetenschap en daar houden we het bij.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Ik respecteer dat antwoord. We komen er ook niet uit. Alleen geeft ze geen antwoord op mijn vragen.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren

Ik vond u sympathiek. Dat heb ik toch gezegd?

De voorzitter

Ik stel vast dat u er niet uitkomt met elkaar in deze zaal. Dus ik zou voorstellen dat u samen wat gaat drinken.

Nog twee. De heer Nefjodov van GroenLinks, aan u het woord.

De heer Nefjodov, GroenLinks

Klimaatbeleid, woonbeleid, veiligheid en diversiteit. Dat zijn de thema's waar GroenLinks zich op voorbereid. Eerste levensbehoeftes zijn immers een must, daar waar ze in onze stad leiden tot geluk en rust. Wat wij kunnen doen, wat wij kunnen bereiken, om Heerlen als stad en gemeenschap te verrijken. Het idee gecreëerd, de voorbereidingen getroffen, wij zijn klaar om deze niet te laten verstoffen. Zolang wij samen actief te werk gaan, kunnen wij een baan naar een betere toekomst slaan.

Allereerst het klimaatbeleid. Ook Heerlen ontsnapt niet aan de gevolgen van de klimaatcrisis. Zo hebben we de afgelopen periode met eigen ogen gezien dat je er als inwoner niets aan hebt om te wonen in de

sociaalste stad van Nederland, als die stad ook onder water staat. Het verblijdt me dan ook dat de klimaatadaptatie, hittebestendigheid, circulariteit en bovenal de energietransitie de aandacht krijgen die ze verdienen, en waar GroenLinks al sinds diens bestaan op attendeert. We zijn in het bijzonder tevreden over het duurzaam energiebedrijf in hoofdstuk 2.1.7. We zullen dan ook aandachtig toe blijven zien op de ontwikkelingen hiervan. Daarbij nemen we ook alvast een voorschot op de ideeën omtrent hoe dit plan er ongeveer uit zou moeten zien volgens GroenLinks. Die geven we dan gewoon mee aan het college. Dit bestaat uit twee ideeën, die ik nu voorleg.

Ten eerste verzoek ik het college om de mogelijkheid te onderzoeken om er een multifunctionaliteit aan te verbinden, namelijk als het ware een soort energiecentrum te maken in plaats van een eendimensionaal energiecentrum, energiebedrijf et cetera. Het idee achter dit centrum is dan dat enerzijds primair duurzame energie wordt opgewekt, zoals het idee ook is, maar anderzijds subsidiair ook dat in dit centrum onderzoek wordt verricht naar innovatieve vormen van energieopwekking. Ik verzoek u zich hierbij te oriënteren in de partnerschappen met onze kennisinstituten op BrightLands, Zuyd en RWTH Aachen.

Daarnaast is het vermelden waard dat het van groot belang is dat het energiecentrum niet alleen duurzaam is, maar ook maximaal voor en van burgers moet zijn. Daarom attendeer ik het college erop dat het cruciaal is om ook coöperaties te betrekken bij de totstandkoming van een energiecentrum.

Van de klimaatcrisis ga ik vervolgens naar een overlappend thema: de wooncrisis. Wonen is volgens GroenLinks de grote sociale kwestie van de 21ste eeuw. Er is een groot gebrek aan goede en betaalbare woningen en de huurprijzen blijven oneindig doorstijgen. Op dit moment wint kapitaal het altijd. Beleggers kopen hele straten op, terwijl veel mensen geen huis kunnen vinden. Wonen is een recht. Geen verdienmodel. Het systeem moet anders, en wat GroenLinks betreft kunnen hier niet genoeg maatregelen voor worden genomen.

Laat ik allereerst benadrukken dat er topmaatregelen worden genomen in hoofdstuk 2.1.8 inzake het woonbeleid. Echter, het is tijd om nog een gedurfde maatregel op te nemen. GroenLinks vindt dat de tijd meer dan rijp is om een zelfbewoningsplicht in te voeren. Dit houdt in dat als je een huis koopt, je er ook in moet wonen voor een bepaald aantal jaren. Landelijk hebben we hier al sinds februari vorig jaar voor gepleit. Aangezien dit wordt nagelaten door de landelijke regering, pleiten we in Heerlen ook voor een lokale variant. De motie hierover wordt nader toegelicht in de volgende termijn.

Hiermee wordt het idee van een huis als beleggingsobject effectief bestreden. Hiermee lopen we niet achter op een goede maatregel die al genomen wordt of gaat worden door circa 200 gemeenten. Hiermee wint een mens het van het kapitaal.

Van de landelijke wooncrisis ga ik vervolgens naar de Heerlense veiligheidsproblematiek. Allereerst mijn complimenten aan het college en aan de burgemeester. Het programma ziet er in grote lijnen goed uit, en we laten zien dat we doen wat we ons kunnen permitteren om onze veiligheidssituatie te verbeteren.

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)

Gaat het om een woonplicht voor de hele stad of geldt dit voor bijzondere projecten? De zelfbewoningsplicht voor de hele stad?

De heer Nefjodov, GroenLinks

In beginsel wel. We zijn ook vooral benieuwd naar hoe het college dit uiteindelijk zal uitwerken.

We doen in ieder geval wat we ons kunnen permitteren om onze veiligheidssituatie te verbeteren.

Echter, over één onderdeel, het veiligheidsbeleid, ben ik wat minder tevreden. Het Heerlens vuurwerkbeleid is gebrekkig. Nog ieder jaar vergt het veel van ons zorgpersoneel, waar we al te veel van hebben gevraagd sinds de pandemie. Nog ieder jaar veroorzaakt het ontielig veel dierenleed. En in het bijzonder dit jaar komt daar nog bij dat veel Oekraïense vluchtelingen het geknal verwarren en associëren met het geknal van bombardementen en beschietingen. Geluiden waar velen van hen eerder dit jaar hun familieleden aan zijn verloren. Dit is vergelijkbaar met hetgeen sommige van onze veteranen ook moeten doorstaan.

Kortom: het is slecht voor mens, dier, eigendom, natuur en klimaat. Het is dan ook niet voor niets, dat uit onafhankelijk onderzoek blijkt dat een duidelijke meerderheid van 77% van alle Heerlenaren positief staat tegenover een dergelijk vuurwerkverbod. Toch zie ik hier weinig van terug in hoofdstuk 2.1.1.

In 2021 heeft het college aangegeven dat het algeheel vuurwerkverbod goed heeft gewerkt om bijvoorbeeld de extra druk op de medische zorg te voorkomen. En dan hebben we het niet eens over de toename van het veiligheidsgevoel en de besparing op fijnstof, dierenleed, vluchtelingenleed, schade aan de natuur en tal van eigendommen. Een opvallend gegeven bij al dit leed, is dat het merendeel van dit leed wordt veroorzaakt met vuurwerk onder legale omstandigheden, en dat de helft van de letselgevallen omstanders en passanten betreft. Ook de 'amateuristische' burger met goede intenties richt dus onbedoeld veel schade aan. Het is daarom juist van groot belang dat ook bij wetsgetrouwe burgers die geen handhaving nodig hebben, wordt voorkomen dat zij onbedoeld schade en leed toebrengen. Het gaat hier dus niet puur om de vraag of er handavingscapaciteit voor is. Ik ga daar niet van uit. We doen hier namelijk vooral ook een beroep op de wet getrouwe burger. Laat alsjeblieft alleen professionals spelen met vuur. Middels een motie geeft GroenLinks het college daarom de opdracht om met een voorstel voor een vuurwerkverbod te komen. Het laatste onderwerp wat ook nog mijn aandacht verdient, is diversiteit. Dit omvat natuurlijk talrijke thema's, maar binnen de huidige spreektijd beperk ik me tot de regenbooggemeenschap en Heerlenaren met een migratieachtergrond.

Dames, heren, en alles wat er tussenin zit. Er komt nog steeds veel discriminatie voor vanwege seksualiteit en genderidentiteit met ernstige gevolgen. Een op de tien LHBTI'ers, ook in Heerlen, wordt fysiek aangevallen. Zelfmoordpogingen komen 4,5 keer vaker voor bij LHBTI-jongeren dan onder heteroseksuele leeftijdsgenoten. Homoseksuele jongens en biseksuele meisjes hebben vaker te maken met seksuele grensoverschrijding. Dit geweld beperkt zich niet tot de openbare ruimte, maar vindt zelfs plaats op scholen, zo blijkt uit onderzoek uitgevoerd door Brenninkmeijer.

Ik vind dat hoofdstuk 2.1.4, het onderwijshoofdstuk, er prima uitziet. Echter, het onderdeel over inclusief onderwijs zit me een beetje dwars vanwege de heftige statistieken die ik zojuist heb genoemd. Zo wordt er nergens in het hoofdstuk aandacht besteed aan het belang van educatie van de regenbooggemeenschap. Uit de opsomming van de beleidsstukken blijkt ook van geen beleidsstuk dat zich toespitst op dit belangrijke onderwerp. Mijn vraag is daarom ook waarom hier amper in wordt voorzien, en of het college bereid is hier voorzieningen in te treffen.

Voor wat betreft inwoners met een migratieachtergrond, becomplimenteer ik het college over het beleid inzake taalstimulering. Het is fantastisch dat kinderen met een taalachterstand gratis aanspraak mogen maken op een schakelklas of verlengde schooldag. Dat voornemen van het college is gewoon echt goed. Echter, ik weet dat veel van deze ouders, met vaak ook een taalachterstand, weinig kennis hebben van de voorzieningen die we bieden en gaan bieden.

Ik weet dat dit bij mij ook zo was. Extra taallessen zagen we als een onbetaalbare voorziening, waarvan we niet eens wisten hoe dit aan te vragen. Hierdoor liepen veel van mijn klasgenootjes en ik een taalachterstand op waardoor, in mijn geval, in groep 2, in de toenmalige Dr. Albert Schweitzerschool in Hoensbroek, bijna al mijn klasgenootjes met een migratieachtergrond bleven zitten vanwege taal.

Het verzoek dat ik daarom heb verwerkt in mijn motie, ook voor in de tweede termijn, is om ouders van kinderen met een taalachterstand bij aanvang van ieder basisschooljaar, beter te attenderen op de mogelijkheid tot het deelnemen aan schakelklassen, verlengde schooldagen en andere voorzieningen die we treffen. Dit zodat ieder kind begint met een gelijke kans.

Beste raad en college. Klimaatbeleid, woonbeleid, veiligheid & diversiteit. Ik zou nog veel meer willen behandelen, maar daarvoor is geen spreektijd. Het college heeft wel vier jaar de tijd, en hopelijk verklaart het zich bereid tot het uitvoeren van een groen en links beleid. Uit liefde voor onze stad, zijn in ieder geval deze thema's voor GroenLinks een onmiskenbare topprioriteit. Dank u wel.

Mevrouw Butink, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Meneer Nefjodov, we hebben hier net een persoonlijk onderonsje gehad over de vuurwerkmotie die u gaat indienen. U refereerde daar in uw betoog natuurlijk ook al aan. Ik heb daar eigenlijk twee vragen over. U

gaf zojuist aan: we hebben een beetje dezelfde achterban. Die zit eigenlijk alleen maar in dat jongerensegment. U hebt die motie aan ons voorgelegd. Die hebben wij, los van onze persoonlijke mening, voorgelegd aan onze achterban. Het beeld dat u schetst, herkennen wij niet. Zij zien dat vooral als een onlosmakelijk deel van de oud en nieuwtraditie. Ik vraag me af wat de reden is die de jongeren bij u aangeven.

De heer Nefjodov, GroenLinks

Dat is inderdaad een goede vraag. Dank u wel daarvoor. Allereerst laat ik zeggen dat het natuurlijk niet puur om jongeren gaat, maar om de gehele doelgroep. Uit de hele bevolkingsgroep blijkt dat 77% van de Heerlenaren zich daarin wel herkent. Voor wat betreft de doelgroep jongeren is er inderdaad enige verdeling, omdat jongeren wat sneller geneigd zijn om vuurwerk af te steken. Dat snap ik ook wel. Een van de argumenten die bij ons vanuit de jongere doelgroep kwam, was het eerdergenoemde letselargument. Ook jongeren zijn zich bewust van wat jongeren, volwassenen en ouderen aan vuurwerkletsel kunnen aanrichten. Het zijn eigenlijk vrijwel dezelfde argumenten als volwassenen zouden aandragen.

Mevrouw Butink, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Ik heb nog een korte vervolgvraag. U geeft aan dit vooral te doen om letsel te voorkomen, de druk op de zorg te verminderen of zelfs helemaal uit te sluiten. Maar ook mensen die trauma's hebben vanuit oorlog en vanuit mens-, dier- en milieuaspecten. Dan ga ik heel flauw zijn. U geeft aan: wij willen dat met professionele vuurwerkshow gaan doen. Zijn dat dan geluidsarme vuurwerkshows ofzo?

De heer Nefjodov, GroenLinks

Geluidsarm, nee. We willen ervoor zorgen dat in ieder geval voor de vuurwerklocatie of locaties - dat moet het college maar bezien - wordt gezocht naar plekken waar minimale schade kan optreden. Zo had ik bijvoorbeeld laatst begrepen van de heer Fred Daamen dat in Hoensbroek bij de Sint Janskerk een geschikte plek kan zijn waar zo'n vuurwerkshow plaatsvindt met minimale schade. Ik roep in principe op dat het college nagaat in hoeverre de vriendelijkere locaties in Heerlen beschikbaar zijn om daar een goede vuurwerkshow te geven in plaats van dat we verschillende mensen laten spelen met vuur die daar niet professioneel toe zijn opgeleid. Daarmee refereer ik met name naar pyrotechnici en dergelijke.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Een beetje flauw, maar ik heb een drietal vragen aan de heer Nefjodov. Qua klimaat zit hij ongeveer op een lijn met mevrouw Géron. Ik heb dus de volgende drie vragen aan hem. Bent u ermee bekend dat sinds 1969 de temperatuur op aarde met 0,5 graad is gestegen? Bent u ermee bekend dat we vanaf 1929 99% minder klimaatdoden hebben? En de derde: kent u de klimaateconoom, meneer Nordhaus, de Nobelprijswinnaar?

De voorzitter

Ik heb die vragen eerder gehoord. Meneer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks

Deze vragen hebben we inderdaad eerder gehoord. Waar wilt u naartoe gaan met dit betoog?

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Het is geen betoog, ik vraag gewoon om een antwoord.

De heer Nefjodov, GroenLinks

Ja ...

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

U mag erop terugkomen, hoor.

De heer Nefjodov, GroenLinks

Nee, ik kom er niet op terug. U mag ook lid worden van GroenLinks in plaats van de Partij voor de Dieren, wat dat betreft.

De voorzitter

Volgens mij krijgt u een herkenbaar antwoord. Ik denk dat u met zijn drieën nog een keer wat moet gaan drinken. Ik roep volgens mij wel op voor verkeerde dingen! We gaan naar de laatste spreker voor het diner. De heer Verreck van de PvdA.

De heer Verreck, PvdA

Uit liefde voor onze stad durven wij als Partij van de Arbeid te kiezen.

Geachte voorzitter, college, mede raadsleden, toehoorders op de tribune en via de livestream. In mijn bijdrage wil ik het hebben over een aantal hoofdthema's: energiearmoede, duurzaamheid, digitalisering en langlopende schulden.

Energiearmoede - misschien wel het woord van het jaar 2022 - is een probleem dat iedereen treft. Of je nu in Heerlen Noord woont of in Douve Weien, dat maakt niet uit. Echter de impact is zeer verschillend. Als je in een nieuw, goed geïsoleerd huis woont, heb je effectief minder energiekosten dan in een vochtig huis of een huis met enkel glas waar de wind door de kier langs de deur blaast. Als je 2x modaal of meer verdient zal het betalen van een hoge energierekening makkelijker op te vangen zijn dan wanneer je moet leven van een uitkering of een minimuminkomen.

Het is daarom goed dat we als gemeente onze verantwoordelijkheid nemen door de ondersteuning die het Rijk geeft tot 120% als Heerlen uit te breiden tot 130% van het bijstandsniveau. Wij als PvdA-fractie hadden dit natuurlijk ook graag uitgebreid tot bijvoorbeeld 150% of misschien zelfs heel veel hoger. Maar we moeten ook als fractie constateren dat Heerlen niet in staat is om alle problemen op dit vlak en van deze omvang op te lossen.

De afgelopen tijd heeft nogmaals pijnlijk duidelijk gemaakt dat de markt de burger niet zal helpen in moeilijke tijden, kijk naar de energiemarkt. Grote winsten worden geboekt, zelfs in tijden dat steeds meer mensen het hoofd niet boven water kunnen houden. Daarom zijn we blij dat de gemeente de ambitie heeft om tot oprichting te komen van een sociaal energiebedrijf.

Daarnaast is het goed dat we als gemeente de afgelopen jaren stappen hebben gezet op het gebied van het verduurzamen van woningen. Zoals het zonnepanelen project. Ik heb hier een vraag over, namelijk of er nog geld in die pot zit. En zo ja, hoeveel is dat en kunnen wij dit geld gebruiken om een versnelling aan te brengen binnen de verduurzaming van woningen?

We zijn een aantal weken geleden gestart met het "verbond tegen energiearmoede". Binnen dit verbond kunnen inwoners een energiecoach krijgen en kunnen ze voor €250,- besparende energieproducten kopen. Het goede van dit project is dat het laagdrempelig en snel te realiseren is. Maar met deze stappen zijn we er nog lang niet. Binnen de gemeente hebben wij en de woningbouwcoöperaties een grote opgave rondom het verduurzamen van woningen. De vraag is welke actie heeft de gemeente tot vandaag gedaan om in gesprek te gaan met de woningbouwcorporaties over de verduurzaming van het huidige woningbestand? En kan het college ons een overzicht verstrekken wanneer welke woningen verduurzaamd worden?

Het is goed om te lezen dat we binnen Parkstad verschillende onderwerpen met betrekking tot verduurzaming oppakken. Want, zoals we als PvdA-fractie al eerder hebben aangegeven, zijn de problemen die we in Heerlen aantreffen dezelfde problemen die we zien in Kerkrade, Landgraaf en Brunssum. Dat vraagt wat ons betreft ook om een gezamenlijke aanpak. Zoals het aardgasvrij maken van woningen en wijken, de RES (Regionale Energie Transitie) en PALET (Parkstad Limburg Energie Transitie). We hebben het regionale beleid PALET 1.0 naar Heerlen doorvertaald naar het beleid PALET 2.0 tot 2040. Het

uitvoeringsPALET 3.0 had een looptijd van 2016 tot 2020 en zou opgevolgd moeten worden door PALET 3.1 van 2021 tot 2024.

We vragen ons daarbij af: hebben we het gestelde doel van 8%, de eerste stap naar de energieneutrale regio 2040 in 2020 gehaald? Gaan we het gestelde doel van 12% in 2024 halen plus het eventuele tekort van PALET 3.0 inhalen? Wanneer kunnen we het gemeentelijk uitvoeringprogramma verwelkomen?

Wanneer kunnen we de eerste stappen zien met betrekking tot de proeftuin aardgasvrij en de inrichting van warmtenetten? En hoe worden de burgers die niet computervvaardig zijn, laaggeletterd zijn of een andere taal spreken, optimaal bereikt en begeleid in het verduurzamen van hun woning in het kader van de energie armoede?

Een andere belangrijke opgave is wat ons betreft digitalisering. Het wordt niet zo vaak genoemd in het MBP/begroting. Maar het is volgens de PvdA-fractie de ruggengraat van de dienstverlening van de gemeente. Binnen de verschillende velden gaan we de digitalisering verbeteren of samenwerken, zoals bijvoorbeeld met Aken, met betrekking tot de Omgevingswet en de informatievoorziening. Aan de hand van het MBP/begroting krijgen wij geen goed beeld van hoe het met de digitalisering gesteld is en of er een achterstand is die om maatregelen vraagt. Kunnen wij een overzicht krijgen van de stand van zaken en mogelijke achterstand wat betreft digitalisering? En wat is er nodig is om de digitalisering op een acceptabel niveau te krijgen?

Waar we ons als PvdA-fractie verder ook zorgen over maken, is de lange wachttijd bij de aanvragen van bijvoorbeeld de Wmo. Er staat een wettelijke reactietermijn van 8 weken voor. Wij begrijpen dat dit zelden of nooit gehaald wordt. We lezen in het MBP/begroting dat er het komende jaar gewerkt wordt aan een toetsingskader voor kwaliteit en rechtmatigheid. Kan het college zorgdragen voor een overzicht van het aantal aanvragen en doorlooptijden? En kan het college aangeven hoe er wordt omgegaan met urgente aanvragen? Kan het college aangeven hoe we op de lange termijn gaan zorgen voor een goede toegeruste toegang voor de Wmo? Kan het college een toelichting geven op het ontwikkelen van het toetsingskader? En is er dan nu geen toetsingskader? We kunnen nog heel veel vragen stellen over onder andere JENS, aanbesteding HSB, onderwijs naar het centrum, verzuim, het vertrek van Villa Franka, het effect van ledverlichting op het nachtleven van dieren et cetera. Ik heb echter maar 10 minuten en we gaan ervan uit dat deze onderwerpen in de komende periode in de commissie en/of de raad uitgebreid besproken gaan worden.

Voordat ik aan mijn afronding kom, wil ik nog één punt naar voren brengen, namelijk de oplopende rentelasten en schuldpositie van 114,9% van de gemeente. Als fractie maken we ons daar zorgen over. Elke euro die je aan rente betaalt, kan je niet aan andere zaken uitgeven. We snappen echter ook dat, als je wil investeren in de gemeente, dat gefinancierd moet worden. We hebben nu de status 'kwetsbaar'. Wanneer gaat de gemeente van de status kwetsbaar naar zorgelijk? En wanneer wordt dit een hoofdpijndossier?

Ik kom tot een afronding. Eva Rovers, overigens dank voor het boek, zegt in haar boek "Nu is het aan ons" dat je de politiek niet te veel aan politici moet overlaten. Daar zijn onze problemen te complex voor. Ik ben het gedeeltelijk met haar eens. Veel zaken kan je wel vanuit de raad en het college oplossen. Maar goede inbreng vanuit de burger is daarbij onmisbaar. Wij moeten helaas constateren dat de relatie met de inwoners van de gemeente Heerlen ernstig verwaterd is. Het burgerberaad biedt, volgens de PvdA-fractie gelukkig een mogelijkheid om die relatie weer te verstevigen. Want, zoals er staat in de begroting: in het Heerlen van morgen werken we van buiten naar binnen, met de burger als vertrekpunt.

Tot zover.

De voorzitter

Dank u wel. De heer Janssen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Ik ben blij dat ik de heer Verreck als de enige van de drie kleine linkse partijen ook zijn zorgen hoor uitspreken over de oplopende rentelasten en de schuldpositie van deze gemeente. Uw twee collega's

hebben daar eigenlijk geen woord over verteld. Mijn vraag aan u is: als u al die grote projecten in de gemeente Heerlen hebt gelezen, waar liggen dan voor u wat u betreft de prioriteiten? Denkt u dan aan de basisbehoeften van onze inwoners, zoals de Wmo waar u zonet over hebt gesproken? Of vindt u het net zo belangrijk om al die grote nieuwbouwprojecten door te zetten? Zo ja, wat is wat u betreft een belangrijke volgorde van prioriteiten?

De heer Verreck, PvdA

Kunt u die laatste zin even herhalen, want die ging me net te snel.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

We hebben een aantal belangrijke projecten op stapel staan. Daar zijn de nodige miljoenen mee gemoeid. Die hebt u waarschijnlijk ook gelezen. Ik hoor u zeggen dat u zich zorgen maakt over de oplopende rentelast. U hebt waarschijnlijk ook gezien dat de wind een beetje tegenzit en dat de rentelasten oplopen. Op welke projecten liggen voor u de prioriteiten of richt u zich vooral op het verbeteren van de service op de Wmo? Wat vindt u nu echt belangrijk en wat mag wat u betreft ook op de lange baan worden geschoven?

De heer Verreck, PvdA

Dat is een duivels dilemma, want zoals u weet hebben wij als PvdA-fractie de vorige keer tegen de aanleg van het zwembad in het centrum gestemd. Dat weet u misschien. Maar daar heeft de rest van de raad in meerderheid voor gestemd. Wij werken zo in een democratie: als de meerderheid voor is, dan ga je daarin mee. Dat zwembad zou wat mij betreft nu opnieuw in discussie kunnen komen. Maar dat is voor mij ook een gepasseerd station.

Verder denk ik dat we in deze stad grote uitdagingen hebben, zowel op het gebied van de Wmo, maar ook in het verbeteren van onze stad. Dat zijn twee dingen die we niet los van elkaar kunnen zien. We kunnen niet zeggen: "Hogeschool Zuyd, daar gaan we geen energie in steken. Laat maar daarachter zitten. Of we gaan het Thermenmuseum niet vernieuwen. Laat dat maar gewoon vervallen." Dat zijn dingen die naast elkaar lopen. Aan de ene kant moet je aandacht hebben voor de burger van de stad, maar ook voor de leefbaarheid van de stad. Dat zijn twee dingen die wat mij betreft wel voorop staan. Ik kan nu niet zeggen: laten we dat maar wel doen of laten we dat maar niet doen. Laten we kasteel Hoensbroek maar wat minder onderhoud geven of laten we dat maar wat minder doen. Dat zijn voor mij lastige keuzes om te maken. Ik heb een aantal dingen opgenoemd waarvan ik vind dat we die in de komende periode uitgebreid met elkaar gaan doordiscussiëren. De aanbesteding van Heerlen standby, het verhaal van JENS zullen we nog in de raad krijgen. We zullen het over een aantal dingen nog gewoon in de raad gaan krijgen, waarvan we per keer met elkaar moeten gaan kijken of we dat nu moeten doen, of we dat misschien een jaar moeten uitstellen of niet. Alleen dat kan ik nu aan de voorkant niet zomaar zeggen: dat kan wel en dat kan niet. Elk onderdeel is met elkaar verweven.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

U zegt: JENS komt nog in de raad. Maar volgens mij is dat toch lang en breed beslist? De nieuwe aanbesteding ligt er toch al?

De heer Verreck, PvdA

Volgens mij is de raad het hoogste orgaan in deze gemeente. De wethouder zal een aanbesteding uitschrijven. Daar zal een voorstel uit komen en dit zullen we als raad moeten bekrachtigen.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Nee, volgens mij ligt die aanbesteding er vanaf 2023 tot 2027. Ik heb in de commissievergadering ook gevraagd waarom wij daar niet bij betrokken zijn. Die aanbesteding ligt er volgens mij.

De heer Verreck, PvdA

Dan hebben we daar een ander beeld bij.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Als ik me goed herinner, had de heer Verreck het aan het begin van zijn betoog over energiearmoede en tochtige huurwoningen, noem maar op en het feit dat daar toch wel iets aan gedaan moet worden. Wat ik dan niet hoor, dat hoor ik wel vaker niet, is dat de sociale woningcorporaties, daar hebben wij er diverse van in onze stad, eigenlijk al jarenlang hebben verzaakt op dat gebied. Bijvoorbeeld wel honderden miljoenen investeren in een stationsomgeving, maar niet investeren in de talloze woningen. Hoe denkt u daarover? Moeten die verhuurders niet ook de hand in eigen boezem steken en net zoals wij nu, dat doen zij al deels, maar op kleinere schaal zorgen voor een tegemoetkoming?. Hoe zit u in dat verhaal?

De heer Verreck, PvdA

U hebt niet goed geluisterd. Of misschien heb ik het niet duidelijk genoeg verteld. Ik heb vooral ook aan het college gevraagd: neem ons nu mee in het proces dat wij met elkaar afleggen samen met die woningbouwcorporaties. Welke woningen gaan we wanneer doen? Ook in het hele verhaal van de samenwerkingscorporatie met betrekking tot de korte stap, spelen de woningcorporaties een duidelijke rol. Weller heeft bijvoorbeeld een duidelijke rol in dat hele verhaal. Volgens mij hebben alle woningcorporaties dat. Ik laat Me daar graag straks door de betreffende wethouder verder over informeren. Die hebben daar een duidelijke rol in. Het is niet zo dat ik nu zeg: Weller doet maar en die hebben geen rol erin. Die hebben er een heel grote rol in, wat ook zij zijn medeverantwoordelijk voor hun eigen woningbestand.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Naar voren kijken is duidelijk. Dan zie je wat er nu zou moeten gebeuren om een betere situatie te creëren. Maar als je terugkijkt, zelfs op de kortere termijn, dan hebben we relatief veel woningen in het sociale segment, waarvan veel te veel tochtig zijn en qua energie armoede juist daar de problemen plaatsvinden. Nu wil ik niet flauw zijn en zeggen: één van uw oud-voorgangers zwaait daar nu de scepter, maar er zijn wel heel grote partijen in onze stad die daar gewoon willens en wetens verzaakt hebben door verkeerde keuzes te maken, nota bene in de sociale woningbouw.

De heer Verreck, PvdA

Het lastige is dat ik niet weet of dit willens en wetens is gebeurd. U doet het voorkomen alsof zij een bewuste keuze hebben gemaakt. U zou kunnen zeggen: het Rijk heeft in de afgelopen jaren altijd de gelden afgeroomd van de woningbouwcorporaties, waardoor ze veel minder geld te besteden hadden in de broodnodige renovatie van woningen of het opknappen van woning. Daar waar woningcorporaties de kans hebben, denk ik dat ze dat ook best willen doen. Alleen moet je met elkaar bekijken hoe je dat goed gaat doen. Daar zul je in moeten prioriteren. Daarom moet je kijken welk tempo je nodig hebt in die woningcorporaties om die woningen up to date te krijgen. Bij de ene woning zal dat misschien komend jaar zijn en bij de woning daarna is het misschien pas over twee jaar of drie jaar, maar je zult er wel in moeten. Dat ben ik volstrekt met u eens.

De voorzitter

Meneer Leers, laatste interruptie.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Als je dan naar de huidige situatie kijkt waar een tekort is aan materialen en als je materialen kunt krijgen, dat ze aan de prijs zijn en je dan van geluk mag spreken als je een aannemer vindt die tot actie kan overgaan, dan is dat een cocktail om in ieder geval op korte termijn niet veel meters te maken. Of zie ik dat dan helemaal verkeerd?

De heer Verreck, PvdA

Ik denk dat u dit heel goed ziet, alleen kunnen wij dat probleem hier niet oplossen. Of we moeten u omscholen tot installateur. Dat zou kunnen. Dan kunt u meewerken met een installatiebedrijven of als aannemer, als metselaar. Dat is de mogelijkheid. Als mensen die nu thuis zijn zich even laten omscholen. Nou ja even, u maakt het heel makkelijk, maar dat probleem kunnen we hier niet oplossen. We hebben niet meer handen dan we hebben.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Al laten we iedereen omscholen, als we het materiaal niet hebben dan komen we er toch niet?

De voorzitter

Meneer Leers, u heeft drie interrupties gehad. Meneer Damen.

De heer Damen, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Meneer Verreck, bent u het met mij eens dat er prestatieafspraken tussen de woningcorporaties en de gemeente worden gemaakt waarin deze zaak een zeer hoge prioritering zou moeten hebben?

De heer Verreck, PvdA

Ik vind het een goede vraag. Ik denk dat de wethouder er misschien straks een antwoord op kan geven. Ik vind het een goede vraag, maar ik ga er niet over. Ik zit niet aan tafel bij de woningcorporaties om die afspraken te maken. Ik vind het dus een goede vraag. Ik wil deze graag doorgeleiden naar het college, zodat zij daar antwoord op geven.

De heer Damen, Ouderenpartij Heerlen

Nee, ik vraag of u het ermee eens bent.

De heer Verreck, PvdA

Serius. Ik vind het een goede vraag. Misschien zijn die prestatieafspraken er wel tussen de gemeente en de woningcorporaties.

De voorzitter

Die komen vast in de eerste termijn van de beantwoording vanuit het college. Meneer De Groot nog.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ik heb een vraag aan de heer Verreck. Meneer Verreck geeft aan het begin van zijn betoog terecht aan dat heel veel mensen in die tochtige woningen zitten. We hebben het er nu uitgebreid over dat er ook bij de corporaties een opgave ligt om de slechte labels zo snel mogelijk aan te pakken. Maar dat gaat niet zomaar van vandaag op morgen. Dat weten we ook. Daar zit natuurlijk een aanpak achter die ook in de tijd gaat zitten.

Nadat de overheid maatregelen heeft getroffen met het energieprijssplafond heeft de overheid ook een eenmalige energietoeslag toegekend. Wij hebben daar nog een keer een plusje bovenop gezet richting die 130%. Maar dat zijn tijdelijke maatregelen. De verwachting is natuurlijk dat volgend jaar nog langer heel veel gezinnen in diezelfde tochtige, vochtige woning zullen moeten blijven wonen en dan nog steeds financiële problemen hebben om die energierekening te kunnen betalen. Ik hoor u ook zeggen: "het centrumbad is nu eenmaal een gelopen race. Daar heeft de raad toe besloten."

De voorzitter

Volgens mij heb ik iets gezegd over interrupties: kort en eindigend met een vraag. Dit is een betoog aan het worden.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Ik kom tot mijn punt. Dit is wel even belangrijk om zo in te leiden. De heer Verreck zegt: die andere miljoenenprojecten zijn ook allemaal heel belangrijk en moeten ook allemaal gebeuren. Mijn vraag is eigenlijk concreet: als je maar een beperkte zak met centen hebt en met name de mensen die in die woningen wonen, komen financieel maandenlang in de problemen, waar gaat de heer Verreck dan voorrang aan geven voor wat betreft de besteding van de totale zak met geld?

De heer Verreck, PvdA

Volgens mij was u vorig jaar een grote voorstander van een centrumbad. Volgens mij heeft de OPH daar met zijn allen enthousiast voor gestemd. Dus in die zin kan ik op die vraag geen goed antwoord geven. We hebben natuurlijk als gemeente - daar zijn we als PvdA-fractie erg blij mee - een oplossing gezocht voor de korte termijn. Voor de mensen die in slechte huizen wonen hebben we de middelen van het verbond tegen energiearmoede, in combinatie met een energiecoach en een budget om energiebesparende middelen. Dat zijn de pleisters. Dat ben ik volstrekt met u eens. Alleen kunnen wij op dit moment niet zeggen: we gaan de volledige woningvoorraad van de gemeente Heerlen vernieuwen en verbeteren. Dat kunnen we niet.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Sorry, meneer Verreck, maar dat is mijn vraag niet. Ik zal proberen om mijn vraag nog even kort te herhalen. Als wij in al die miljoenenprojecten in de komende jaren al investeringen moeten doen en we tegelijkertijd nu al weten dat nog heel veel mensen volgend jaar financieel in grote problemen gaan komen, waar gaat dan uw voorkeur naar uit voor wat betreft de besteding van die grote zak met geld?

De heer Verreck, PvdA

Als gemeente hebben we extra gelden uitgegeven aan de 10% boven de 120%. Daar hebben we natuurlijk al geld aan uitgegeven. Je kunt als gemeente niet alle problemen oplossen. Dat kan niet. Daar kunnen we het volgens mij met elkaar eens over zijn. Je kunt niet alle problemen oplossen, dus je zult met elkaar moeten kijken naar welke keuzes je dan maakt. Misschien kunnen we de actie die we dit jaar hebben gedaan met de 10% ophoging ons volgend jaar niet meer financieel veroorloven. Maar we zullen ook met elkaar stappen moeten zetten om die stad te blijven vernieuwen, om dingen op het gebied van de sociale dienstverlening te blijven doen en op het gebied van digitalisering te blijven doen. Je zult stappen moeten zetten. Dat zul je moeten doen.

De voorzitter

Dank u wel, meneer Verreck. Dames en heren, we zijn wat uitgelopen, maar ik ga niet knabbelen aan de tijd van de pauze. Dat heb ik vorig jaar wel gedaan en dat was volgens mij niet helemaal goed bevallen met al dat eten. De raadsleden eten in de kantine van de school. Dat is de parkeerplaats over en dan naar binnen, maar volgt u alstublieft onze mensen. Dan komt u in ieder geval op de goede plek terecht. Volgens mij was dat vorig jaar ook een zoektocht. Het is nu 17.40 uur. Om 18.55 uur gaan we hier weer verder. Dus dan houd ik vast aan dat uur en een kwartier.

De vergadering wordt geschorst van 17.40 tot 18.55 uur.

De voorzitter

Ik heropen de vergadering. Wethouder De Beer.

Wethouder De Beer

Voorzitter. Ik begin de beantwoording per fractie. Ik probeer dat enigszins compact te doen. De vraag van de SP was: waarom is de woonlastenstijging voor huurders hoger dan voor woningeigenaren? De systematiek is als volgt. De opbrengst van de totale woonlasten, dus afvalstoffenheffing, riool en ozb gaan we jaarlijks niet meer dan indexeren. Althans, dat is een afspraak die we als lijn proberen vast te houden. Onder die woonlasten gaan dus voor huurders schuil de rioolrechten en de afvalstoffenheffing en voor

woningeigenaren is dat riool, afvalstoffenheffing en de ozb. Als de afvalstoffenheffing als gevolg van gestegen kosten bij de afvalophaaldienst en de rioolrechten stijgen, dan bepaalt dat mede het percentage dat nog overblijft voor de stijging van de ozb om in het totaal niet boven de indexering of het inflatiepercentage uit te komen.

Dat heeft er in het verleden overigens toe geleid dat voor mensen met een huurwoning de woonlasten behoorlijk zijn gedaald als we kijken over een periode van de afgelopen tien jaar. Dat had te maken met het feit dat de systematiek van de rioolrechten die is aangepast in die 10 jaar en ook dat de afvalstoffenheffing in een bepaalde periode is kunnen gaan dalen.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Ik hoor u zeggen dat het altijd in het voordeel van de huurders heeft uitgepakt. Als wij kijken naar het verloop van woonlasten tussen 2019 en 2023. Dat is vijf jaar, u hebt het over 10 jaar, dus dan moet het in de vijf jaar daarvoor feest zijn geweest voor de huurders. Ik zie dat absoluut niet. Ik zie jaar in jaar uit dat de lasten voor huurders procentueel fors hoger zijn dan die van kopers. Ik snap de uitleg dus niet helemaal.

Wethouder De Beer

Het zit hem inderdaad in de lengte van de periode. Als we kijken over een periode van 10 jaar, dan weten we dat de woonlasten voor woningeigenaren met 20% zijn gestegen en voor huurders met 6%. Overigens moet er ook bij worden opgemerkt dat als je een kortere periode neemt dat de huiseigenaren de stijging van de afvalstoffenheffing en de rioolrechten natuurlijk ook betalen. Zij betalen die procentuele stijging over een hoger bedrag, want zij betalen ook nog de ozb. Meneer Reijnders zoomt specifiek in op de procentuele stijging. Dan zie je inderdaad de ontwikkeling zoals deze in de begroting is opgenomen.

Als de afval- en rioolkosten dus harder stijgen dan de inflatie - dat is in de afgelopen jaren het geval geweest - dan is er dus minder ruimte om de ozb te verhogen. Maar we hebben dus ook jaren gehad waarin dat precies andersom was en waarin we de ozb veel meer hebben verhoogd, omdat er ruimte was vanwege de daling van de rioolrechten en de afvalstoffenheffing.

De vraag over het Jongerenloket beantwoordt collega Van Zutphen.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Dit is een belastingtechnische uitwerking hoe dat werkt. Dat kan ik volgen. Maar vindt u het netto-effect dan rechtvaardig? Vindt u het rechtvaardig dat de woonlasten voor huurders procentueel steeds harder stijgen dan voor kopers? Dat was ook een vraag die ik had.

Wethouder De Beer

Ik leg alleen de systematiek uit. De systematiek is dus dat we kijken naar de kosten van de afvalstoffenheffing en het ophalen van afval en het verwerken daarvan. Die kosten worden verwerkt in het tarief. Dat tarief mag niet meer dan kostendekkend zijn. Hetzelfde geldt voor het kostendekkend tarief voor de rioolrechten. Dat zijn de twee posten die we in eerste instantie vaststellen. Vervolgens kijken we wat nog de ruimte is om de ozb te laten stijgen. Als u zegt: ik vind dat eigenaren van woningen procentueel gezien meer zouden moeten betalen dan bijvoorbeeld huurders ... Ik leg alleen de systematiek uit. Ik laat het oordeel verder aan de politiek.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Ik snap de systematiek, maar soms als je een systematiek hebt waarvan je de uitkomst niet eerlijk of onrechtvaardig vindt, dan moet je wellicht naar de systematiek kijken. Ik zou dus graag iets meer een inhoudelijk oordeel horen over wat de uitkomst is van de systematiek. Ik zeg niet dat de woonlasten van een eigenaar altijd veel hoger moeten zijn, maar ze zouden op zijn minst min of meer gelijk moeten zijn. Dat zou toch wel het minste zijn, in ieder geval wat de SP betreft. Toch iets minder techniek. Hoe beschouwt u nou die uitkomst?

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Ik heb even een vraag. Op pagina 174 staat bij gemiddelde woonlasten eigenaar voor dit jaar € 824,38, wij woonlasten huurder staat voor dit jaar € 432,69. Dus in de lijn die de heer Reijnders vertelt zou dit totaal niet kloppen. Dan heb je het eigenlijk over het feit dat de woonlasten van de eigenaar bijna het dubbele zijn als van een huurder. Of begrijp ik dan de statistiek op pagina 174 en 175 niet? Wat dat betreft haalt het de hele stelling van de heer Reijnders faliekant onderuit.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Het voert misschien te ver om nu uitleg te geven over absolute aantallen, relatieve stijgingen en hoe dat iets op een lager bedrag procentueel echt anders uitpakt. Ik heb het hier niet over de bedragen, maar ik heb het over de procentuele kostenstijgingen. Daar zit in ieder geval de verklaring voor uw vraag.

Wethouder De Beer

Dat is ook zo. Als je van een kleiner bedrag de stijging neemt, dan is dat procentueel natuurlijk meer dan over het grote bedrag dat woningeigenaren betalen. We mij betreft zit de rechtvaardiging in de systematiek in dat de rioolrechten en de afvalstoffenheffing een heffing zijn die we ophalen voor het leveren van de dienst, namelijk de afvalophaal en -verwerking. Datzelfde geldt voor het gebruik van het riool. De ozb is natuurlijk een veel generiekere belasting, want daar hebben we geen directe link richting een soort tegenprestatie vanuit de overheid. Dat is ook de reden dat de afvalstoffenheffing en de rioolrechten nooit meer dan kostendekkend mogen zijn, omdat het eigenlijk geen generieke belasting is zoals de ozb dat wel is. Daar zit eigenlijk het verschil. De huurder betaalt dus de rioolrechten en de afvalstoffenheffing. Daar krijgt hij ook de dienst voor geleverd. Overigens de woningeigenaar natuurlijk ook. De woningeigenaar betaalt daar bovenop nog de ozb, het eigenaarsdeel. In de systematiek vanuit het principe de totale woonlastenopbrengst hanteren we dat dit niet meer mag zijn dan de indexering. Dat leidt tot deze ontwikkeling.

De voorzitter

Laatste interruptie van de heer Reijnders op dit punt.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Ik wil nog wel even toelichten waarom de SP daar ook zo zwaar aan tilt. We weten dat gemiddeld - we hebben het altijd over gemiddeld - voor huurders het deel dat zij aan woonlasten kwijt zijn een heel stuk hoger is. Het is meer dan een derde van hun besteedbaar inkomen. Van kopers weten we dat dit iets minder dan een kwart is van hun besteedbaar inkomen. Dus als wij jaar in jaar uit de huurders zwaarder belasten, dan wordt dat beeld van het besteedbaar inkomen nog negatiever.

Ik wil u twee dingen vragen. Een: kunt u er heel goed naar kijken of die procentuele stijging niet op zijn minst gelijk getrokken kan worden of misschien zelfs een beetje in het voordeel van de huurders? En twee: ik zou heel graag nog wat beter willen begrijpen wat u aan het begin zei over de afgelopen 10 jaar. Kunt u daar misschien een onderbouwing van geven, zodat we daar misschien morgen in de tweede termijn nog bij stil kunnen staan?

Wethouder De Beer

Op beide vragen kunnen we uiteraard ja antwoorden.

De voorzitter

Gaat u verder.

Wethouder De Beer

Dan kom ik bij de bijdrage van de OPH. U vroeg: bent u bereid om in de primaire begroting extra geld te reserveren voor de behoefte van onze inwoners? In de afgelopen weken hebben we natuurlijk een aantal maatregelen aan u gepresenteerd rondom de energietegemoetkoming. Daar gaan we in de komende tijd ook mee door. We komen in de commissievergadering van 16 december met een zogenaamde energiemaatregelenmatrix waarin we ook nog een aantal extra maatregelen gaan aankondigen. Niet alleen voor huishoudens, maar met name ook richting andere doelgroepen, zoals verenigingen.

Dat zal extra geld zijn wat we beschikbaar gaan stellen om tegemoet te komen aan behoeftes. Dat zit met name in de energiebehoefte. Als in 2023 rondom bepaalde doelgroepen extra zaken nodig zijn, dan zullen we daar met elkaar de discussie over moet voeren en moeten kijken of er ruimte te maken is binnen de begroting.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Het is een duidelijk antwoord. Ik heb een aanvullende vraag in dat kader. U hebt het over bepaalde doelgroepen. Dat snap ik. Er wordt ook altijd gekeken naar doelgroepen. Kunt u zich ook voorstellen dat zich ook individuele situaties kunnen voordoen, waarbij mensen om wat voor reden dan ook tussen wal en schip vallen in de loop van volgend jaar? Zou u dan ook bereid zijn om, uiteraard kijkende naar bepaalde criteria, daar een beweging in te maken om te kijken of een soort noodfonds kan worden gecreëerd voor met name dat soort situaties?

Wethouder De Beer

Ik denk dat we dan moeten bekijken wat het juiste instrument is gegeven de problematiek die we constateren. Waarom zouden de bestaande instrumenten die we hebben tekortschieten? Ik denk dat we daar goed naar moeten kijken. Volgens mij kent u het college ook als zijnde flexibel en een college dat weet in te spelen op de noden en de actualiteit. Dus als dat aan de orde is, zijn we uiteraard bereid om daar met de raadscommissie of met de raad over van gedachten te wisselen en te komen met eventuele extra maatregelen.

De voorzitter

De heer Jansen, interruptie.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Mag ik nog heel even, in het verlengde daarvan, als dat mag?

De voorzitter

Gaat uw gang.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Dat is natuurlijk geen heel concreet antwoord. Natuurlijk verwacht ik altijd van een college dat het flexibel is en ook inspeelt op de actualiteit. Volgende week zitten we rondom het thema weer uitgebreid bij elkaar. Dan zullen we er zeker nog op terugkomen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Ik vind het natuurlijk hartstikke mooi dat de wethouder samen met zijn collega's op zoek is om nog meer doelgroepen te bedienen, in het verlengde van de e-knip, mag ik even aannemen, of wellicht andere maatregelen die we kunnen nemen. Ik kan me vergissen, maar ik heb niet in de begroting teruggezien dat daar al een reservering voor is opgenomen anders dan de 1,5 miljoen onvoorzien en de algemene reserve die we hebben. Zou dit dan vervolgens ook betekenen dat wat daar dan ook uit moge komen en welk bedrag dat dan ook zou mogen zijn, een verschuiving van de begroting 2023 zou betekenen?

Wethouder De Beer

Daar gaan we niet van uit. We komen dus met een pakket maatregelen en een financiële dekking daarvan uit de lopende begroting 2022. We presenteren op niet al te lange tijd ook de novemhernota, waarin duidelijk zal worden dat ook financiële ruimte zit om dat dit jaar nog te doen. Dus dit wordt een eenmalig maatregelenpakket met een deel investeringen die ook op de langere termijn voordeel gaan opleveren voor partijen in de stad, waaronder de gemeente zelf ook. Maar de dekking zit in de begroting 2022.

De Ouderenpartij vraagt naar de visie op de economische ontwikkeling van de stad en de regio. Wij komen binnenkort met de regiodeal, waarin we heel duidelijk laten zien wat de strategische kansen zijn in de regio en wat ook de noden zijn om de achterstanden verder in te lopen. Daar zit met name die visie achter. Ik denk dat het goed is om op basis van de commissievergadering die we volgende week met elkaar hebben als het gaat over bedrijventerreinenontwikkeling nog een keer scherp te kijken naar wat de prioriteiten zijn voor de komende tijd.

Er is overigens een heel aantal vragen gesteld over de inflatie. Is die niet onverantwoord gekozen op een relatief laag getal? Als je het hebt over indicatoren zoals de inflatie, dan denk ik dat het heel erg belangrijk is om elk jaar een vast getal, een moment, een anker, te kiezen om dat op te baseren. Wij doen dat dus aan de hand van de CPB-berekeningen in het voorjaar. Dit wordt vastgesteld op basis van de inmateriale overheidsconsumptie. Daarmee hebben we dus een getal dat we elk jaar gebruiken voor de indexeringen van onze uitgaves. Om te voorkomen dat de keuze van de inflatie een soort politiek instrument wordt en dan elk jaar te gaan zoeken, zo van: "Wat komt ons nou het beste uit? Is dat de consumentenprijsindex? Dan nemen we die. Of is het misschien het cijfer van het Centraal Planbureau dat ze in september publiceren? Dan nemen we die". Met andere woorden, dan komen we op een soort slippery slope, zoals dat in het Engels heet, maar een beetje een glijdende schaal, waarbij we elke keer een beetje gaan marchanderen en politiek gaan zoeken wat het cijfer is dat ons het beste uitkomt. Ik denk dat dit niet de bedoeling moet zijn van stabiel en strak begrotingsbeleid. Dit zijn trouwens de cijfers die ook andere gemeenten hanteren bij hun begrotingen.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Het is bekend dat er verschillende cijfers en methodieken worden gebruikt. Dat maakt het natuurlijk niet helderder en overzichtelijker. Maar als je het cijfer dat in deze begroting wordt gebruikt, afzet tegen de andere cijfers die dan rondgaan, dan zie je op zijn minst een behoorlijk verschil. Dan zou je op zijn minst een reëler cijfer kunnen gebruiken dan het argument "andere gemeenten gebruiken het ook" of "de provincie gaat daar ook mee akkoord". Hoe kijkt u daar tegenaan?

Wethouder De Beer

Dat is niet het enige argument. Ik noem met name het argument dat we jaarlijks vasthouden aan een vast momentum, een vast anker voor de doorrekening van inflatiecijfers. We constateren daar inderdaad een heel hoge bandbreedte in. We zien natuurlijk ook de actuele ontwikkeling. De vraag is: ga je dan een ander inflatiecijfer kiezen of ga je zomaar wat bijplussen? Of zeg je: de risico's die om het inflatiecijfer heen hangen, gaan we verwerken in de risicosimulatie? Dat hebben we dus gedaan. In de risicosimulatie bij deze begroting hebben we aangegeven dat de risico's veel groter zijn dan dat ze waren en dat dit dus ook noodzaakt dat onze algemene reserve wordt verhoogd. Dus als we volgend jaar een tegenvaller krijgen als gevolg van een hoger inflatiecijfer - wat misschien wel de verwachting is - dan kunnen we dat deels opvangen via de algemene reserve.

Datzelfde geldt voor de energieprijzen. We rekenen in de begroting met een verdrievoudiging van de energielasten voor de gemeente Heerlen, maar in de doorrekening van de risicosimulatie gaan we zelfs uit van het 30-voudige. Daar zit dan weer een bepaalde kans in, zo van hoe groot is de kans dat dit zich voordoet en wat betekent dit dan voor de algemene reserve die we moeten aanhouden? Als we het hebben over de risico's, dan zitten die allemaal in de risicosimulatie en zijn die vervolgens weer een afspiegeling van de algemene reserve die we dan aanhouden.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Het is helder, meneer De Beer, dat u die risicosimulatie dan in acht hebt genomen, maar dat roept dan gelijk de vraag op: leg het mij maar uit. Wat hebt u dan als cijfers genomen of als percentages waarmee u rekening hebt gehouden? Dat is een. Twee. Ik begrijp de jaarlijkse systematiek, maar volgens mij hebben wij na de oorlog geen tijd meer gekend zoals nu. Ik begrijp dat je vaak een vast ijkmoment neemt, maar bent u het niet met mij eens dat u op zijn minst ook in uw meerjarige begroting meer rekening had kunnen houden door wat duidelijker in te zoomen op de risicosimulatie die u in acht hebt genomen?

Wethouder De Beer

Ja, die zit in de paragraaf rondom de risico's. Het is ook altijd in te zien voor raadsleden. De risicosimulatie is een vrij technische exercitie, maar de treasurer zal u graag ontvangen en een nadere toelichting daarop geven. Het is natuurlijk een heel pakket aan risico's. Wij zoomen nu in op de inflatie, de rente, energieprijzen, maar er zitten ook heel veel risico's rondom grondexploitatie. Die lopen soms ook af, worden minder of worden opnieuw gewogen. Naar aanleiding van dat totaalpakket risico's wordt vervolgens gekeken wat nodig is voor het aanhouden van de algemene reserve om uiteindelijk op het minimumgetal uit te komen van 0,8 dat we in termen van weerstandsvermogen aanhouden.

De voorzitter

Nog een interruptie van de heer Janssen op dit punt.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Mijn laatste vraag. Binnen dat kader hebt u de risico's volledig in kaart gebracht. Vindt u het dan niet opmerkelijk dat u desondanks gewoon uw volledige wensenpakket als volledig college in deze meerjarenbegroting hebt opgenomen? Er zijn geen enkele concessies gedaan. Er wordt geschreven dat er niet wordt bezuinigd. Hoe valt dat te rijmen met hetgeen u hier nu vertelt? Welke maatregelen neemt u dan op het moment dat we onverhoopt in een slecht scenario terechtkomen?

Wethouder De Beer

U veronderstelt dat 100% van de collegewensen zijn gehonoreerd. Ik zou bijna zeggen: was dat maar waar. We hebben ons natuurlijk ook gewoon te verhouden tot de financiële kaders. Aan de voorkant hebben we geïnventariseerd wat de beschikbare begrotingsruimte is en wat de wensen zijn op de verschillende domeinen. Ik denk dat ik namens alle collega's spreek, inclusief mijzelf, dat onze wensen ten aanzien van investeringen en snelheid maken voor de stad nog veel groter zijn dan hetgeen in het boekwerk staat. Maar we kunnen niet alles tegelijk. We hebben te maken met financiële kaders en met planning. Hier staat dus wat wij denken dat realistisch is om in de komende jaren met elkaar te gaan doen.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

De wethouder had het over 30 keer meer energiekosten en dat het in de begroting is opgenomen. Aan welk concreet bedrag moet ik dan denken?

Wethouder De Beer

In de begroting hebben we gerekend met 1,6 miljoen extra energielasten. Dat was de verdrievoudiging van de energielasten. In de risicosimulatie is gerekend met het 30-voudige daarvan. Dat wordt dan weer vermenigvuldigd met de kans dat dit zich voordoet. Dat maakt het bedrag weer lager. Ik zou zeggen: u kunt het beste de risicosimulatie gaan inzien. Dan kunt u precies alle parameters tot achter de komma bekijken om te zien hoe dat werkt. Of wellicht kunt u via de commissie WFA een keer om een toelichting vragen.

De Jongerenpartij vroeg of er geen prioritering hoeft te komen met betrekking tot de begroting. We hebben het aangegeven dat er een prioritering aan vooraf is gegaan door het college, waarin we hebben gezegd: dit is wat wij verantwoord en wenselijk vinden om te doen in de stad binnen de gegeven tijdsperiode en

binnen de begrotingsruimte. Dus dit is eigenlijk de prioriteitenlijst die wij als college voorleggen aan de raad. U kunt die overnemen, omarmen, vaststellen. Maar u kunt er natuurlijk ook eigen keuzes in maken. Dat is aan uw raad zelf.

Partij Hoensbroeks Belang geeft aan: wij zouden eigenlijk willen inzetten op een nullijn, investeringen uitstellen en dan vervolgens de woonlastenontwikkeling op nul zetten. Wij vinden dat niet reëel. Wij hebben qua woonlastenontwikkeling behoorlijk het minimum proberen te zoeken. Het uitstellen van investeringen leidt niet meteen tot financiële ruimte. Heel veel investeringen worden vervolgens pas verwerkt in de begroting na oplevering. Als de investering is gedaan, gaan de kapitaallasten pas lopen in het jaar na oplevering. Met andere woorden, als ze nu zouden uitstellen, dan heeft dat waarschijnlijk pas effect in de Begroting 2024 en niet zozeer in de Begroting 2023.

U vroeg ook naar de ontwikkeling van de Aldi op De Dem. Er komt een memo richting uw commissie, waarin we inderdaad bevestigen dat de supermarkt richting de markt gaat. Samen met de eigenaar van de locatie zullen we bezien wat we verder op die locatie kunnen doen, althans wat hij of zij kan doen.

Het probleem met Tennet wordt in de begroting geadresseerd. U vroeg: het was toch opgelost? Ja, op korte termijn lijkt er verlichting te zijn door de administratieve ruimte die op het net is in te zetten voor verdere groei en uitbreiding. Alleen op middellange termijn lopen we wel degelijk aan tegen de beperkingen van de infrastructuur zelf. Die moet worden opgelost door grotere investeringen met name vanuit het Rijk. De PVV vroeg naar het herstelplan met de provincie. Dat is overigens afgerond in december 2021. De essentie van dat herstelplan was dat de algemene reserve weer op het peil moet komen van het weerstandsvermogen van 0,8. Dat hebben we vorig jaar december gehaald. Daarmee is de procedure rondom het herstelplan met de provincie afgerond. Het was overigens niet zo dat we onder curatele stonden of dat een artikel 12 gemeente waren, dat we preventief toezicht hadden en dat we alles aan de voorkant moesten laten goedkeuren. Dus dat was helemaal niet aan de hand. We hebben er een aparte afspraak gehad met de provincie rondom het herstel van de reservepositie. Die hebben we stapsgewijs in goede samenspraak met de provincie afgerond.

Wat is de actie om de schuld per inwoner te verminderen? Als je kijkt naar de schuldontwikkeling in de begroting - dat is de paragraaf waar de schuldratio staat, de schuld per inwoner, de schuldquote - dan zie je dat deze inderdaad verder oploopt na 2023 en 2024. Daarna loopt hij weer langzaam af. Dat heeft te maken met de investeringen die wij in de komende tijd met elkaar gaan doen. Daar ligt natuurlijk ook de vraag aan ten grondslag: is schuld nu per definitie iets slechts? Velen van ons hebben een schuld in de zin van een hypotheek. Die is vaak het veelvoudige van het jaarinkomen. Zo investeert de gemeente ook. Daar staat een bezit tegenover. Met andere woorden, als wij veel investeringen doen in de stad ten gunste van onze inwoners, dan moeten wij dat financieren. Dan doen wij dat voor een deel door vreemd vermogen aan te trekken, net zoals elk ander huishouden en elk ander bedrijf dat ook doet.

Als je dus uitkomt op 80% schuldquote dan hebben we het erover dat de schuld ongeveer 80% is van onze begroting. Die schuld hoeft natuurlijk niet in één keer te worden afgelost. Dat gaat geleidelijk via een aflossingsschema. Dat zijn heel veel verschillende leningen met verschillende looptijden die we ook iedere keer weer gaandeweg kunnen en doen herfinancieren.

Dan komen we wel op het punt van de oplopende rente.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Even kijken of ik het goed volg. De wethouder zegt: op het moment dat ik investeringen doe en ik zet daar schulden tegenover, dan gaat de schuldquote omhoog. Maar als ik voor € 100 investeer en ik ga daar een schuld van € 100 voor aan, dan blijft die schuldquote toch gelijk?

Wethouder De Beer

De schuldquote die hier in de begroting staat, is het percentage van de begroting. Het is dus eigenlijk de schuld afgezet tegen de exploitatie. Je zou kunnen zeggen dat de begroting, inkomsten en uitgaven, de exploitatie is.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Sorry, ik bedoel de schuldratio.

Wethouder De Beer

De schuldratio.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Met andere woorden, ik investeer voor € 100, ik ga voor € 100 een lening aan, dan blijft volgens mij mijn schuldratio toch gelijk?

Wethouder De Beer

Ja, op het moment dat je één keer een investering doet. Maar de gemeente is natuurlijk voortdurend aan het investeren. Bepaalde investeringen zijn ook op enig moment afgeschreven, afgelost.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Dat ben ik gedeeltelijk met u eens. Maar nogmaals, als ik € 100 investeer en ik ga een schuld voor € 100 aan, verandert mijn schuldquote niet. Als ik voor 1 miljoen investeer en ik ga daar een lening voor 1 miljoen voor aan, verandert mijn schuldquote ook niet. Ik snap dus eerlijk gezegd niet helemaal het verhaal.

Wethouder De Beer

Ik kom daar in de loop van de eerste of tweede termijn even schriftelijk op terug. Dan zoeken we even de voorbeelden erbij waardoor het wat makkelijker praten wordt.

De schuld neemt gaandeweg dus ook wat af, omdat de intensivering van de investering en de financiering met vreemd vermogen in de komende jaren daarna dus ook weer afnemen. De PVV vroeg ook nog naar de financiële mutaties en dat de raad deze moet goedkeuren. Dat klopt. Dat doet u via begrotingswijzigingen. Soms zijn dat expliciete voorstellen die wij aan u voorleggen. Het is eigenlijk een afwijkingsbesluit op de begroting om een afzonderlijke begrotingswijziging vast te stellen. Maar er zijn ook heel veel begrotingswijzigingen die u voorstelt via de zomer- en de novembernota, in de zogenaamde afwijkingenrapportages. Daarin maken we inzichtelijk waarin de wijzigingen zitten ten opzichte van de primitieve begroting. Die leggen wij dan als een verzamelbesluit aan u voor.

De heer Bosch, PVV (interruptie)

Begrijp ik het goed dat we iedere wijziging dan toch nog zien of is het zo dat we een bepaalde hoogte van het bedrag niet meer terugzien? Hoe hoog is dan dat bedrag waar u niet voor naar ons komt?

Wethouder De Beer

Wij komen voor alle bedragen naar u toe.

De heer Bosch, PVV (interruptie)

Alle bedragen? Dus groot of klein, het maakt niet uit. U komt voor alle bedragen terug naar de raad. Dat wordt allemaal inzichtelijk gemaakt.

Wethouder De Beer

Ze worden inzichtelijk gemaakt op het niveau van programma's of kernthema's. De raad stelt de begroting vast op programmaniveau. Ik kijk even naar de griffier of ik het goed zeg. Er zitten subonderdelen in op kernthemaniveau. Omwille van de rechtmatigheid moeten alle mutaties lopen via goedkeuring door de raad. Alleen de momenten en de wijze waarop u dat doet, kunnen dus verschillen. Dat kan zijn bij een afzonderlijk voorstel. Dan is het heel expliciet. Dat kan ook zijn via bijvoorbeeld de Zomernota of dadelijk via de novembernota. Dan worden de afwijkingen per programma ook nader gespecificeerd. Dan nemen

we in één klap het besluit om de begroting bij te stellen. De afwijkingen die daarna vaak komen, worden nog een keer voorgelegd via de jaarrekening.

Dan de VVD. Hoe realistisch is de inflatie in deze begroting? Ik heb net aangegeven dat de risico's rondom de inflatie zijn ...

De heer Hoogers, PVV (interruptie)

Ik heb een kleine vraag. Ik dacht dat de wethouder Economie ook de coördinatie van Heerlen-Noord onder zich had. Gaat u ook nog verder in op Heerlen Noord?

Wethouder De Beer

Dan stel ik toch voor dat u die vraag nog even herhaalt.

De heer Hoogers, PVV (interruptie)

Wij hadden de volgende vraag gesteld. We hebben onze zorgen geuit. Als de financiële middelen die de gemeente heeft voorgefinancierd voor Heerlen-Noord uitgeput zijn, waar heeft Heerlen dan in deze begroting middelen gereserveerd om verdere financiering voort te zetten? Of gaat het college een inhaalrace starten op het moment dat het te laat is, zoals dat eerder is gebeurd met het verloederen van onze wijken. Dat waren de vragen.

Wethouder De Beer

Er zit geen extra geld voor Heerlen-Noord in de begroting, even los van de bedragen die erin genoemd zijn. We hebben wel met elkaar afgesproken dat we op basis van de voorstellen die bijvoorbeeld uit de samenwerking van de alliantie komen, per project gaan kijken hoe wij daar financiering voor aantrekken. Soms is dat een rijkssubsidie. In het verleden was het ook nogal eens geld vanuit de provincie. Vaak is daar weer cofinanciering voor nodig. Dan kijken we naar onze reguliere budgetten die we in de begroting al hebben staan. In hoeverre kunnen die matchen met extern geld? Dat is wel een continu proces van zoeken hoe we bepaalde voorstellen en plannen in het kader van Heerlen-Noord gefinancierd krijgen. Maar er zitten dus wel degelijk gelden opgenomen in de begroting, bijvoorbeeld het programmabudget van een half miljoen. Er zit geld in rondom sociaal veilig. Er zit geld in rondom het inlopen van achterstanden in het groenonderhoud. Die bedragen zitten er wel in, maar bepaalde ambities rondom Heerlen-Noord zijn veel groter dan dat. Daar zullen we ook weer opnieuw de uitdaging aangaan om daar geld voor te gaan zoeken.

De heer Hoogers, PVV (interruptie)

Ik vind het een redelijk summier antwoord. Is de wethouder het er niet mee eens dat de aanpak van Heerlen-Noord de grootste opgave is die wij in de komende periode aangaan?

Wethouder De Beer

Ja, dat lijkt me wel. Het is een aanpak die ongeveer twee derde van de gemeente Heerlen beslaat. Het is een problematiek waar we ook van zeggen dat die zo diepgaand is dat het een aanpak vergt van 25 jaar. Een aanpak die we samen moeten organiseren met een hele waaier aan alliantiepartners, omdat we dit als gemeenten afzonderlijk niet opgelost krijgen. Met andere woorden, dat is een mega ambitie die we hebben neergelegd. Daar moeten we gaandeweg zoeken welke middelen we op welk project het beste voor elkaar kunnen boksen. Soms doen we zelf investeringen rondom de bovengrondse vakschool en soms halen we geld binnen via het Rijk als het gaat over de Rijke Schooldag of over andere projecten.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Wij horen niets van de gelden die wij op bepaalde tijden van het Rijk zouden krijgen. Hoe zit dat in elkaar? Hoe is het overleg met het Rijk over wanneer zij hier instappen en die gelden ter beschikking stellen?

Wethouder De Beer

Het liefste hadden wij het antwoord van het Rijk gekregen: wij hebben 200 miljoen of 300 miljoen gereserveerd voor Heerlen-Noord. Dat antwoord hebben we helaas niet gekregen uit Den Haag. Men heeft wel gezegd dat in het regeerakkoord en in de financiële paragraaf van het regeerakkoord zo veel extra middelen zitten die raken aan de opgave van Heerlen-Noord dat er heel veel kans is om geld op te halen in Den Haag. Maar dat moet dan elke keer op basis van een project, een programma of een afzonderlijke aanpak. Dus de ene keer trek je geld weg bij het ministerie van OCW voor de Rijke Schooldag. Dat is recent gebeurd. De andere keer trek je weer geld weg uit het Volkshuisvestingsfonds. De andere keer trek je weer geld weg bij het ministerie van SZW. Soms kun je weer cofinancieren via de regiodeal. Dat zijn we van plan. De regiodeal 2.0. Dat is een ingewikkeld en complex spel dat wij met elkaar aan het spelen zijn om vooral te zoeken naar de beste aanknopingspunten om zo veel mogelijk geld binnen te halen.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Juist omdat het zo complex is en zo'n enorme opgave is en het over zo'n lange periode loopt, en omdat het zo diffuus is uit welke potjes de subsidiegelden komen, Rijk, voorfinanciering en noem maar op. Zou het dan niet ook aangebracht zijn om met name voor Heerlen-Noord een aparte boekhouding bij te houden en ons daar regelmatig over te informeren als raad? Zodat we in ieder geval ook het overzicht houden. Nu zit het overal een beetje. Je raakt het totale overzicht kwijt. Ik zou graag zeker op zo'n belangrijk onderdeel met name het financiële deel willen volgen.

Wethouder De Beer

Ik denk dat dit ook niet zo'n probleem hoeft te zijn. Wij zijn als gemeente een van de alliantiepartners. Maar als het gaat over de ambities van Heerlen-Noord, dat is een behoorlijk stevig pakket, maar wel redelijk overzichtelijk. Daar hangen een aantal specifieke projecten onder. Op 17 november hebben we een raadsinformatieavond over Heerlen-Noord. Daar zal de programmadirecteur ook nog een keer toelichten welke projecten er lopen onder de programmalijn. Mij lijkt het een 'koud kunstje' om aan te geven hoeveel geld er nou op zo'n project loopt en wat eventueel de gemeentelijke bijdrage daarin is.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Dat begrijp ik. Het gaat mij niet alleen om per project, maar ook op het totaal. Hopelijk is het weliswaar een afgebakende kortere periode geweest rondom de coronaproblematiek. Ook daar hebben we een aparte boekhouding bijgehouden. Ik denk dat het zeker in dit geval aangebracht zal zijn om dat totaaloverzicht en ook het verloop daarvan goed inzichtelijk te houden. Ik zou het op prijs stellen als u daar een toezegging op zou willen doen.

Wethouder De Beer

Dat is heel ingewikkeld. Als het bijvoorbeeld gaat om een aanpak in een wijk en er komt geld vanuit het volkshuisvestingsfonds, dan zou je kunnen zeggen: we hebben een bepaald project en daar kunnen we Rijksgeld aan labelen. Dat is allemaal prima inzichtelijk te maken. Maar op het moment dat alliantiepartners worden uitgedaagd om daar in het kader van zo'n wijkaanpak vanuit hun reguliere middelen ook weer op aan te sluiten, dan wordt het toch weer wat ingewikkelder. Als het gaat over het onderhoud van de openbare ruimte, veel dingen zitten dan in onze reguliere begroting. Die gaan we dan aan zo'n project haken. Is dat dan het geld van het project? Nee, het is eigenlijk het geld dat in onze reguliere begroting zat. We hadden dat toch uitgevoerd, maar we hebben het misschien een beetje naar voren gehaald in het kader van dat project.

Als het gaat over de inzet van Werk voor Heerlen wat onderdeel is van de Bovengrondse Vakschool, haakt dat voor een deel aan op de doelstellingen van Heerlen Noord, maar het is ook weer een afzonderlijk instituut dat ook voor heel Heerlen werkt. Je moet dus ook uitkijken dat je niet te snel zegt: dat heeft met Heerlen Noord te maken of die zijn daar ook in Heerlen Noord bezig, dus heeft het totale bedrag te maken met het programma Heerlen Noord.

De voorzitter

De heer De Groot, derde en laatste interruptie op dit punt.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

U geeft eigenlijk net de argumentatie waarom het dus wel van belang is om de boekhouding zodanig in te richten dat die inzichten helder zijn. Ik snap heel goed dat het ingewikkeld is. Dat begrijp ik heel goed. Als u geen toezegging kan doen, dan overwegen wij toch een motie op dit punt in te dienen.

De heer Pauwels, CDA (interruptie)

Toen we het project Heerlen Noord aanvlogen, scheen de zon nog. Toen ging het heel voorspoedig, zo werd ons voorgesteld. We hadden niet de eerste de beste als kwartiermaker: Lodewijk Asscher. Je rekende vanuit die positie ook op een flinke pot geld en nu moeten we overal daar wat plukjes halen en daar wat plukjes halen. Heeft dat niet een ernstige rem op de looptijd, ook al is die nogal lang, van het project? Ik ben er wel bang voor dat dit gaat gebeuren. Misschien bent u het niet met mij eens, maar dat hoor ik dan graag.

Wethouder De Beer

Het heeft voor- en nadelen. Het nadeel is dat je je elke keer moet inspannen om geld op te halen in Den Haag rondom een bepaald project. Aan de andere kant houdt dat de alliantiepartners, inclusief de gemeente, ook scherp om met goede plannen te komen. Elke keer als je het geld binnenhaalt, of dat nou ging rondom de Rijke Schooldag of rondom volkshuisvestingsfonds of andere, dan kun je elke keer met elkaar dat moment vieren en denken: het is ons weer gelukt en nu gaan we weer verder naar de volgende fase. Als je in een keer een pot geld krijgt dat je kunt verdelen, dan verdeel je dat in één klap en dan is het feestje misschien na een week gevierd. Je zou kunnen zeggen dat dit misschien het voordeel is van deze systematiek. Maar aan de andere kant remt ons dit natuurlijk ook. Je moet elke keer weer zoeken naar partners. Je moet overleggen met een afzonderlijk ministerie dat elke keer nieuwe voorwaarden stelt of andere voorwaarden heeft ten opzichte van een andere regeling. Dat maakt het wel heel erg ingewikkeld. Wij hadden veel liever gewoon een generiek bedrag gelabeld aan Heerlen-Noord en het liefst ook nog meerjarig.

De heer Hoogers, PVV (interruptie)

Als PVV vinden we het in ieder geval goed om te horen dat het de grootste opgave is dat twee derde van Heerlen beslaat. Wij onderstrepen ook wat de Ouderenpartij net aandraagde, namelijk dat de openheid misschien wel het belangrijkste is voor dat hele project. Maar we zijn bijna een jaar verder. Het blijft te summier allemaal. Hoeveel geld gaat er nu om? Waar komt dat geld vandaan? Wat zijn de bedragen? Het blijft allemaal heel summier.

Wethouder De Beer

De bedragen die er nu in omgaan, zijn ook nog redelijk summier. We halen dus geld binnen op bepaalde projecten. We hebben geld gestoken in het programmabureau en hebben daar nu programmabudget aan gelabeld voor een half miljoen voor het komende jaar in 2023. Maar de echt grote uitdaging zit hem inderdaad om dadelijk voor goede plannen, goede projecten gezamenlijk met die alliantie nog veel meer geld binnen te halen. Het is dus gewoon complex.

U zegt: transparantie is belangrijk. Wij zijn ook zeker niet tegen transparantie. Natuurlijk zijn wij daar voor. Ik geef alleen maar de waarschuwing af dat bepaalde inzet door de gemeente of door andere alliantiepartners wordt gedaan die ze normaliter ook zouden doen en die soms omgebogen of ingezet worden in het gebied Heerlen-Noord. Dan is de vraag: moet je dat allemaal labelen aan Heerlen-Noord? Of zeg je: vanuit dat programma Heerlen-Noord hebben we een aantal projecten. Wij kunnen precies duiden wat het bedrag is dat aan zo'n project hangt. Ik denk dat dat met name de inzet zou moeten zijn.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Ik heb de wethouder gehoord. Wij vinden dat programma Heerlen-Noord natuurlijk hartstikke belangrijk, maar wij begrijpen ook dat we een beetje duiding willen krijgen in wat going concern is van de gemeente in dat gebied en wat we extra doen, al dan niet om een stukje cofinanciering los te krijgen. Daar zou ik graag een overzicht van willen zien. Als dat soms betekent dat wij als gemeente of als college middelen moeten oormerken voor Heerlen-Noord om vervolgens met het verhaal Heerlen-Noord bij co-financierders wat meer los te krijgen, dan had ik dat gewoon graag gezien. Ook al zou je dat normaliter ook in dat gebied uitgeven - denk aan sociaal veilig, daar gaan toch een hoop centjes in om - maar het is natuurlijk wel mooi om straks te zien dat we wellicht met dat verhaal nog meer middelen kunnen binnenkrijgen. Je wilt graag een overzicht hebben van de marketing rondom het verhaal Heerlen-Noord. Dat klinkt heel slecht, maar het is gewoon bittere noodzaak. Je hebt dat verhaal nodig om de middelen binnen te krijgen. Zo zou ik dat graag inzichtelijk willen hebben.

Wethouder De Beer

Alleen dat verhaal op orde brengen om die middelen binnen te halen, is eigenlijk een soort going concern. Soms zijn er over twee of drie maanden bepaalde kansen bij een ministerie om geld binnen te halen. Dan organiseert die alliantie zich rondom die kans. Die maakt dan een plan. Die gaat met elkaar de discussie aan, zo van als wij 50% kunnen binnenhalen, hoeveel van die andere 50% kunnen dan de alliantiepartners gaan co-financieren? Ik noem maar een percentage. Dan heb je het over de financiering van een bepaald project. Als u vraagt "zou je op basis van projectniveau kunnen duiden wat de gemeentelijke bijdrage is aan de specifieke projecten die hangen onder het programma Heerlen-Noord", dan denk ik dat we een scherpere afspraak met elkaar kunnen maken.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Ik heb vooral even een vraag. Ik loop nog niet zo lang mee, in ieder geval minder lang dan een aantal andere raadsleden. U zegt net: het zou natuurlijk heel fijn zijn als we een soort lumpsum zouden krijgen van 200 of 300 miljoen. En dat er dan wordt gezegd: veel succes de komende jaren, doe er wat goeds mee. Dat zou fantastisch zijn. Maar is dat ooit een reëel scenario geweest? Zolang als ik Heerlen-Noord volg, is het volgens mij altijd een verzameling of een opeenvolging van projecten waar je telkens opnieuw voor de boer op moet, even oneerbiedig gezegd. Is daar iets veranderd of is het altijd geweest zoals ik dat in mijn hoofd had zitten?

Wethouder De Beer

Nee, rondom de lobby rond de kabinetsformatie was het wel degelijk de inzet om apart te worden genoemd in het regeerakkoord met een aparte labeling van geld. Het liefst natuurlijk als zijnde Heerlen-Noord. Maar goed, we wisten natuurlijk ook wel dat de kans daartoe misschien wat kleiner is. Maar dan op zijn minst genoemd te worden in het kader van de 16 stedelijke vernieuwingsgebieden; inmiddels zijn dat er 20 geworden. De inzet was dat deze een generiek bedrag zouden krijgen en dat we daar dan een soort trekkingsrecht op zouden krijgen. Dat bleek niet haalbaar. Althans, de onderhandelaars hebben daar in Den Haag niet voor gekozen. Toen is dat gelabeld aan verschillende opgaven. Dat bedrag is uitgewaaid naar verschillende ministeries. Je moet dus ook op basis van verschillende projecten weer aanvragen doen.

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)

Ik wil onze raad er wel even op attenderen dat het instrument dat wij als raad hebben, de rekenkamer is. Die inventariseert op dit moment op welke wijze het programma rondom Heerlen-Noord in een langdurige onderzoeksfase wordt meegenomen en dus de raad in de breedte geïnformeerd gaat worden over het programma rond Heerlen-Noord. Dat wil ik in ieder geval nog even meegeven.

De voorzitter

Kunnen we volstaan met ... De heer Bertholet nog.

De heer Bertholet, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Het is merkwaardig. De wethouder geeft net aan waarom behoefte is aan een duidelijke boekhouding. Dat is omdat het zo complex is. De structuur van de boekhouding kan natuurlijk vanuit de projecten worden opgezet. Maar ik denk dat we als raad, net zoals we dat bij corona hebben gedaan, een perfecte aparte boekhouding willen met diverse stromen inkomsten en uitgaven. We willen voorkomen dat de gemeente Heerlen straks de pinautomaat van het project gaat worden doordat overal sprake is van voorfinanciering, los nog van de cofinanciering en de risico's. Bij het vorige agendapunt had u het over gekwantificeerde risico's. Dat is prima. Ik denk dat dit hier ook nodig is. Bepaalde uitgaven zijn onzeker, ook ten aanzien van de regiodeal 2. Ik denk dat de kans kleiner dan ooit is dat we het bedrag krijgen van twee jaar geleden. Maar goed, daar zitten ook alle risico's achter. Dat is net waar we als raad behoefte aan hebben. Hoe verhouden zich de diverse inkomstenstromen en hoe zitten de uitgaven in elkaar? Dat is bij een balans ook. De balans moet op één pagina passen, maar je kunt iedere post toelichten. Dat vragen wij ook van u. Licht toe wat het reguliere programma geweest zou zijn, wat wij toch uitgegeven hadden en wat we nu extra uitgeven ten gevolge van extra inkomstenstromen. Dat kan toch?

De voorzitter

Volgens mij heeft de wethouder een toezegging gedaan. Ik denk dat we concreet moeten maken wanneer we dat kunnen aanleveren. Hebt u enig idee wanneer?

Wethouder De Beer

Volgens mij kan dat op redelijk korte termijn. Laten we aan de hand van de discussie op 17 november kijken wat de behoefte is. Dan gaan we kijken hoe we dat gaan inrichten.

De voorzitter

Dan proberen we het daarna zo snel mogelijk te leveren.

De heer Bertholet, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

We zullen toch waarschijnlijk dienaangaande een motie indienen. Maar goed.

Wethouder De Beer

Ik wil niet uitlokken, maar ...

De voorzitter

Gaat u verder.

Wethouder De Beer

De VVD had het over de verschillende risico's. Daar hebben we het over gehad. Kan het college aangeven hoe het staat met de oostflank? De provincie Limburg heeft besloten om de oostflank aan te kopen, althans het gebied. Om in de termen van de heer Van den Berg te spreken: overigens is dat ook een brownfieldontwikkeling. Daar zat dus een industriële ontwikkeling in termen van afgravingen. De gemeente Brunssum zal daarin participeren. Over de ontwikkelingsmaatschappij Beitel-Zuid, beter bekend als Trilandis, heeft het college aangegeven dat wij voornemens zijn om die ook te laten participeren in de ontwikkeling. Overigens is dat ook een onderdeel geweest van het coalitieakkoord en van het MBP. Dus wij zullen uw raad uiteraard informeren over het verdere vervolg, zodra dat tot besluitvorming komt.

Hoe vindt de besluitvorming plaats met betrekking tot het programmabudget Heerlen-Noord? Hoe wordt de gemeenteraad daarin gekend? Dat gaat met name over de inzet van dat half miljoen. Dat loopt gewoon via de reguliere lijn, zoals we dat bij andere voorstellen doen, namelijk via collegevoorstellen. Collegevoorstellen zijn terug te lezen in de besluitenlijst. Maar we zullen ook daar waar dat relevant is, uw

raad informeren via raadsinformatiebrieven en uiteraard ook via de reguliere P&C-cyclus, met een afrekening in de jaarrekening waarin een aparte paragraaf over Heerlen-Noord staat.

Ik zal de moties ook maar meteen behandelen. Een motie gaat over scenarioplanning. Die kunnen we op zich omarmen als het college de ruimte krijgt om te bepalen wat relevante scenario's zijn. Wij zullen u daar nader over informeren. De motie over de Rekenkamer. Dat is aan de raad om te beslissen over het budget van de rekenkamer. Als het gaat over het opnemen van de rekenkamer in de begroting, dan stellen we voor om dat gewoon te expliciteren onder het kernthema bestuurskracht. In dat programma onder dat kernthema hoort dat thuis. Als het daar een aparte paragraaf of alinea in krijgt, is dat denk ik duidelijk.

Ik heb net aangegeven dat de raad gaat over de ophoging van het budget. Omdat er geen dekking in de motie staat, willen we in ieder geval de suggestie doen om te kijken of dat niet beter een amendement zou kunnen worden.

Forum voor Democratie. Dat ging ook over de schuldratio, de netto schuldpositie en de solvabiliteitsratio's. Daar kom ik schriftelijk nog even op terug. We hebben het net gehad over de hoogte van de energieprijzen. We rekenen met 1,6 miljoen extra energieprijzen, een verdrievoudiging van de huidige rekening en de rest is meegenomen in de risicosimulatie.

D66 stelt voor om een noodfonds in te richten voor sportverenigingen. Dat kunnen we omarmen. Om over te gaan tot implementatie van ledverlichting voor eind 2023, zouden we willen vragen om dit af te wachten in het kader van de discussie die we met elkaar gaan voeren op 16 november, de energiemaatregelenmatrix. We zoomen dan in ieder geval in op de ledverlichting. We kunnen hem omarmen met dien verstande dat we hem kunnen lezen als "zo snel mogelijk willen overgaan tot ledverlichting". De planning en dergelijke willen we voeren aan de hand van de matrix.

U vroeg ook: kunnen we alles wat we willen? Nee, want in de begroting die voorligt zit al een prioritering vanuit het college. Als het gaat over de scenario's, komen we daarop terug. Hoe ziet de meerjarige dekking van de Bovengrondse Vakschool eruit? De investeringen zijn verwerkt in de kapitaallasten, dus in de begroting en in de meerjarenbegroting. Als het gaat over de exploitatie, hebben we de veronderstelling dat er vanaf 2025 additioneel geld wordt aangetrokken van derden, van partners, van het bedrijfsleven, om de exploitatie te kunnen blijven continueren.

Kunt u toezeggen dat de weerstandcapaciteit 2% blijft? Dat blijft in ieder geval ons streven. Kunnen we bij GR'en sturen op meer doelmatigheid en efficiëntie? Ja, maar dat moeten we per GR bekijken. De meeste GR'en worden qua begroting voorgelegd aan de gemeenteraad. Dus ik zou zeggen: daar kan de discussie worden gevoerd. Maar we kunnen ook generiek nog even kijken wat de stand is per GR. Alleen dat inventariseren kost wel wat meer tijd.

De Partij voor de Dieren vraagt: kunt u overgaan tot duurzaam bankieren en dat ook uitdragen? Wij bankieren op dit moment bij de BNG en bij ING. We hebben ook al gekeken en ervaringen met andere banken. Dan denk ik onder andere aan de Triodos en de ASN Bank, maar dat zijn geen banken die voor ons het betalingsverkeer kunnen verrichten. We kijken wel uitdrukkelijk of we meer diensten kunnen overhevelen naar de BNG.

De PvdA had het ook over de schuldenpositie van zorgend naar kwetsbaar. We zien dat de schuldpositie op een heuveltje komt en dat die daarna ook weer gaat dalen. Dat neemt niet weg dat het renterisico wel degelijk een heel reëel risico is, wat we weer hebben meegenomen in de risicosimulatie.

Voorzitter. Volgens mij waren dat de vragen.

De voorzitter

Dank u wel. Dan gaan we naar wethouder Clemens. Meneer Jacobs, had u nog een interruptie?

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

In mijn betoog over het klimaatverhaal had ik nog gevraagd per programma, omdat het hele klimaatgebeuren volgens mij in negen programma's staat. Ik weet niet welk bedrag in het programma Economie staat van de wethouder.

De voorzitter

Daar komt wethouder Gelderblom op terug. Mensen, we gaan echt naar wethouder Clemens. Als we op dit tempo doorgaan en een uur per bestuurder pakken, dan zitten we hier om 01.00 uur en dan hebben we de eerste termijn af. Tien minuten? U ziet waar de tijd in gaat zitten. Interrupties zijn prima, maar we zullen ook ergens af en toe even scherpte moeten behandelen.

Wethouder Clemens, aan u het woord.

Wethouder Clemens

Het is even aanvoelen hoe lang die tien minuten precies zijn, maar ik heb nu een gevoel.

Voorzitter. Wat mij betreft misschien wel de belangrijkste opmerking die vandaag werd gemaakt, kwam van mevrouw Heine van het CDA. Die had het over: hoe zorgen we er nu eigenlijk voor dat de komende generatie, de kinderen van nu, het straks beter gaan hebben? Dat zij straks een passende baan hebben, dat zij een goede opleiding hebben genoten, dat zij niet in de problemen komen op wat voor manier dan ook. Ik denk dat we het in een aantal bijdragen ook al hebben gehad over de kern van het antwoord. Het gaat namelijk over het verbeteren van omstandigheden. Daar proberen wij op alle mogelijke manieren aan bij te dragen. Het ging net over het Programma Heerlen-Noord waarin dat een absolute kern is. Maar dat doen we in de hele stad. Ik noem maar een aantal voorbeelden. We werken samen met het Jeugdeducatiefonds, het Jeugdfonds Sport en Cultuur. We organiseren een fietsenplan. We hebben een Stichting Leergeld. We organiseren beroepsoriëntatie voor leerlingen. We hebben de individuele studietoelage, schoolmaatschappelijk werk, knooppunt onderwijszorg. We hebben de familiescholen waar we komend jaar mee gaan starten. Die hebt u ongetwijfeld ook zien staan. Maar denk ook aan al die verschillende initiatieven die bijvoorbeeld vanuit Kansrijk van start in onze stad worden ondernomen. Allemaal om de omstandigheden voor het volledige gezin en met name ook voor de kinderen daarin te verbeteren en er op die manier voor te zorgen dat zij een zo goed mogelijke toekomst krijgen, dat zij hun opleiding afmaken en dat ze een baan en een gezin krijgen waarin ze gelukkig zijn.

Belangrijk daarin zijn natuurlijk de rijke schooldagen. Die werden met name ook door D66 aangehaald. Die schooldagen gaan natuurlijk over Sport en Bewegen, gezondheid, goed eten, maar ook over talentontwikkeling. Het gaat dus ook over muziek, het gaat over erfgoed, het gaat over toneel, het gaat over de verbinding met het verenigingsleven in de buurt en het gaat over het bieden van een veilige omgeving aan kinderen. Een van de vragen die vanuit D66 werd gesteld, was: is dat dan voor een bepaalde groep kinderen of is dat voor alle kinderen? Het antwoord is heel duidelijk: het is voor alle kinderen. Als er één ding is dat je wil als de kinderen al deze goede dingen meemaken, dan is het dat ze dat samen doen en daar elkaar ook mee op sleeptouw nemen.

Wat betreft de scholen vroeg u ook naar de groene schoolpleinen. Als je goed onderwijs wil, dan hoort daar een goede schoolomgeving bij. Daarom gaan we in het komend jaar ook met het nieuwe IHP aan de slag en maken we samen afspraken over hoe we in de komende jaren zorgen voor goede scholen in alle buurten van onze stad. Daar horen ook die groene schoolpleinen bij. Daar gaan we op korte termijn al mee starten op twee á drie scholen. Volgend jaar gaan we de turbo erop zetten. Dat ziet u ook in de begroting. Dan hebben we 3 ton vrijgemaakt om op grote schaal schoolpleinen te gaan vergroenen. Dat doen we dan altijd in overleg met de leerlingen en de leerkrachten op die school.

GroenLinks had het net als een aantal partijen over wat er binnen die scholen gebeurde. U vroeg specifiek aandacht voor inclusiviteit. U noemde dat de regenbooggemeenschap, als ik het goed heb. Het is van belang dat scholen natuurlijk primair zelf gaan over de inrichting van hun lessen en dat ze daarover ook vanuit het ministerie een opdracht krijgen, denk aan kerndoelen en eindtermen waarin eigenlijk is vastgelegd wat een school moet doen. Maar de mate waarin een school vervolgens de verbinding zoekt met de omgeving, waarin een school met leerlingen de stad in trekt, waarin ze ook andere organisaties de school inhalen om hen daarbij te ondersteunen, is natuurlijk wel aan de school zelf. Daarom ben ik ook echt blij dat de scholen in onze stad een goede samenwerking hebben met bijvoorbeeld het COC. Daar worden gastlessen verzorgd. Daar wordt inspiratie opgehaald. Daar worden lespakketten uitgewisseld en daar wordt ook expliciet met mensen van het COC gesproken op scholen over hoe je zorgt voor de

acceptatie van ieder mens en ieder kind. Andere voorbeelden zijn bijvoorbeeld het gipsproject. Dat is meer gericht op mensen met een lichamelijke beperking. Denk bijvoorbeeld aan het project eerlijk gezegd. Dat gaat over racisme. Dat zijn allemaal manieren waarop scholen in onze stad samen met allerlei andere partijen daarmee aan de slag zijn. Als ik een ding zeker weet, dan is het dat de deuren van scholen altijd openstaan wanneer er organisaties zijn die vanuit goede bedoelingen en aansluitend op het lesprogramma van de school daar iets aan willen toevoegen. Ik denk dat uw oproep wat dat betreft niet alleen hier, maar ook bij de scholen niet aan dovemansoren is gericht.

Vanuit Forum voor Democratie kwam ook een opmerking over het onderwijsprogramma. Daar was eigenlijk de oproep, dat staat ook in de motie, om het op school niet of anders of op een andere manier over klimaat en duurzaamheid te hebben. Nogmaals, de scholen kiezen zelf op welke manier ze daarmee omgaan en ze hebben een opdracht van het ministerie. Dus ik denk dat u met deze vraag toch echt in Den Haag moet zijn en niet hier.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Ik pak even de bladzijde erbij. Pagina 130. Ik lees het even letterlijk voor, meneer Clemens: "Klimaatadaptief handelen moet een gewoonte worden. Daarom is het van belang om de jeugd vroegtijdig kennis te laten maken met klimaatverandering en klimaatadaptatie, zodat het een vanzelfsprekendheid wordt. Binnen de gemeente worden in samenwerking met scholen initiatieven ontwikkeld om klimaatadaptatie een vast onderdeel van het lesprogramma te laten vormen." Wellicht begrijp ik het niet goed, maar ik lees daar iets anders uit.

Wethouder Clemens

Het college staat achter die woorden, anders hadden we ze natuurlijk niet opgeschreven. Maar het is wel echt aan scholen zelf om te bepalen wat er wordt onderwezen. Als gemeente willen we op dit punt heel graag meedenken. We willen heel graag ondersteunen. We zoeken graag de verbinding met scholen. Maar het is echt aan scholen zelf om te kiezen wat ze onderwijzen. Dat is ook het verschil met het vorige onderwerp. Scholen kiezen er zelf voor om het COC op school uit te nodigen om het over inclusiviteit te hebben. Scholen kiezen er ook voor om bijvoorbeeld over klimaatadaptatie les te geven. Daar willen we als gemeente graag bij steunen.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Ik blijf erbij. Ik lees het anders. Als de gemeente in samenwerking met scholen initiatieven ontwikkelt ... Dus in samenwerking met scholen worden initiatieven ontwikkeld. Daar lees ik heel iets anders uit dan wat u nu net zegt.

Wethouder De Beer

Het klopt. Wij maken samen met scholen initiatieven, omdat de scholen en de gemeente het eens zijn over dat wij dit een belangrijk onderwerp vinden en dat wij vinden dat dit op scholen onderwezen zou moeten worden. Als de school zou zeggen "dat willen we niet", dan kunnen we lespakketten ontwikkelen wat we willen, dan kunnen we scholen uitnodigen wat we willen, maar dan gebeurt het niet. Dus dat is het verschil.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Laat ik het heel simpel zeggen: een en een is twee. Dat bent u toch met mij eens? Muur schrijf ik met een M van Marie, U van Udo, nog een U van Udo en een R van Richard. Dat is een gegeven. Dat is een feit. Maar als u mijn verhaal net goed hebt begrepen, denk ik heel anders over de klimaatverandering dan het grootste deel van deze raad. Moeten we er niet naar streven om onze kinderen gewoon kind te laten zijn, ervoor te zorgen dat ze leren rekenen, schrijven en lezen in plaats van dit op school te leren? Nogmaals, naar mijn mening is de klimaatcrisis geen feit. Daar mag iedereen over denken wat hij wil, maar laat onze kinderen daarin ook denken wat zij willen. Laat ze zelf opgroeien en dadelijk zien hoe zij daarover denken. Ik voel dat als een vorm van - het klinkt misschien hard, dat woord - indoctrinatie.

De voorzitter

Wat is uw vraag? Want het was een interruptie.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Dan is de vraag: bent u het met mij eens dat op school prioriteit moet worden gegeven aan lezen, rekenen en schrijven? In dat geval hoeven we ook niet nog extra programma's op te stellen om taalachterstanden weg te werken. Dat is mijn concrete vraag. Bent u het met mij eens dat dit de eerste prioriteit moet hebben?

Wethouder Clemens

In Den Haag wordt door de Tweede Kamer, door het ministerie van Onderwijs en de regering vastgesteld wat kinderen op school moeten leren. Daar hoort bij dat kinderen ook kennismaken met de wereld om hen heen. Daar zitten een heleboel verschillende elementen in. Van het vak maatschappijleer tot biologie, van natuurkunde tot Frans. Scholen hebben aan de ene kant de plicht om op basis van die kerndoelen en eindtermen hun lespakketten samen te stellen. Vervolgens hebben zij zelf ook nog eens de optie om samen met partners - dat kan zoals net gezegd het COC zijn, maar dat kan ook de gemeente, IVN of wie dan ook zijn - ervoor te zorgen dat die lessen ook nog eens extra verrijkt worden. Als u dat niet wilt, dan zult u in Den Haag de boel moeten veranderen of u zult uw eigen school moeten oprichten. Maar zelfs dan zult u zich moeten houden aan de kerndoelen en eindtermen.

De voorzitter

Laatste interruptie op dit punt van de heer Jacobs.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Ik geef het op. Ik ga het nog een keer voorlezen, want hier staat echt duidelijk: "kennis te laten maken met klimaatverandering en klimaatadaptatie, zodat het een vanzelfsprekendheid wordt. Binnen de gemeente worden in samenwerking met scholen initiatieven ontwikkeld om klimaatadaptatie ..." Ik kan daar geen andere uitleg aan geven dan de uitleg die ik daaraan geef.

Wethouder Clemens

Ik denk dat we gewoon van mening verschillen, want de scholen willen het, dit college wil het ook, een groot deel van deze raad wil het ook en dus doen wij het. Op het moment dat Forum voor Democratie de meerderheid in deze raad krijgt, dan kunnen ze zeggen: stop daarmee. Dat kan. Maar we zijn het gewoon niet eens.

De heer Oulad Lmaroudia, D66 (interruptie)

Als onderwijzer met een kleine, bescheiden veertien jaar aan onderrichtservaring kan ik zeggen dat wat de wethouder doet, het goede pad is. Een uitspraak zoals "laten we kinderen enkel en alleen feiten aanleren", is geen uitspraak van een onderwijsprofessional. Laten we uitspraken over onderwijs ook aan de professionals overlaten.

Wethouder Clemens

Daar ben ik het zeer mee eens. Ik heb het beeld dat dit in onze stad op een voortreffelijke manier gebeurt.

De voorzitter

Gaat u verder.

Wethouder Clemens

GroenLinks heeft ook aandacht gevraagd voor gezinnen met kinderen die de Nederlandse taal niet machtig zijn om ervoor te zorgen dat zij meer in aanraking komen met de verschillende taalprogramma's. GroenLinks had het onder andere over de schakelprogramma's die daarvoor zijn. Het is mij uit het hart gegrepen dat we ervoor zorgen dat zo veel mogelijk kinderen zo snel mogelijk in dat juiste programma terechtkomen, zo snel mogelijk de Nederlandse taal leren en zo snel mogelijk samen met hun leeftijdsgenoten naar het reguliere onderwijs kunnen gaan. Ik zou heel graag willen toezeggen dat we nieuwe manieren zullen gaan verkennen - want dat was de oproep - om nog meer kinderen zo snel mogelijk in het juiste programma te krijgen. Ik zeg daar wel meteen bij dat dit ingewikkeld is, omdat hier bijvoorbeeld ook het personeelstekort ons parten speelt. Nogmaals, volgens mij moeten we deze kinderen gunnen dat ze zo snel mogelijk de taal leren.

Over de taal leren gesproken, Hart-Leers had het over het Heerlens dialect. Dat is volledig terecht. In het coalitieakkoord hebben we natuurlijk al gezegd dat we dat belangrijk vinden. Ik herinner me ook nog uit mijn kortstondige leven als raadslid dat we hadden gezegd: dit is een van die dingen waar we echt de schouders onder moeten zetten in de komende jaren. Dat doen we ook graag in samenwerking met bijvoorbeeld 't Veldeke, in samenwerking met een aantal lokale voortrekkers. Ik heb laatst nog contact gehad met de heer Ger Prickaerts - u ook wel bekend - die onder andere liedjes en gedichten schrijft in het dialect. We spreken regelmatig met Leonie Cornips, wetenschapper, hierover. Een van de producten die daaruit voortkomt, zijn bijvoorbeeld de Heerlense leesplankjes, waar het Heerlense dialect op staat en die met steun van de gemeente ook naar scholen gaan om op die manier aandacht voor het dialect te vragen.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Ik weet heel toevallig dat 't Veldeke in onze stad een heel grote partij Heerlense woordenboeken heeft. Misschien kunnen die ook nog een heel goede functie vervullen om het Heerlense dialect te verspreiden onder onze jongste stadsgenoten. Er zit zelfs wat relatie met 't Veldeke in deze zaal. Ik zou zeggen: maak daar gebruik van, want die hele stapel woordenboeken moet gewoon zo snel mogelijk onder de mensen. Als dat bij jonge mensen terechtkomt, dan helpt dat misschien des te meer.

Wethouder Clemens

Het doet mij goed dat 't Veldeke deze zaal steeds meer infiltreert. Dat is een goede zaak. Ik vind het ook een goede suggestie. Dus we gaan kijken hoe we dat kunnen doen.

Die investering in het dialect is ook een voorbeeld van investeringen die deze stad op allerlei manieren in cultuur doet. Dat zit soms in heel grote dingen, waardoor wij het vijfde theater van Nederland in onze stad hebben, met jaarlijks honderdduizenden bezoekers. Maar dat zit hem vooral in heel veel kleine dingen bij elkaar opgeteld. Dat zit in de cultuurbussen die dag na dag kinderen naar onze musea, theaters en culturele instellingen brengen. Dat zit in de gratis bibliotheken die op scholen beschikbaar komen. Dat zit in het vervoer van ouderen. Dat zit in ouderen die straks een gratis bibliotheekabonnement krijgen. Dat zit in muziek die we op scholen aanbieden. Dat zit in de gratis toegang tot onze musea voor kinderen. Dat zit in het rijke verenigingsleven dat onze stad kent en dat we komend jaar - dat heeft u ongetwijfeld ook gezien - extra gaan ondersteunen. We gaan u ook binnenkort schriftelijk berichten over hoe we dat precies gaan doen. Daar is een mooie samenwerking aan het ontstaan tussen de verenigingen en tussen de verenigingen en de gemeente. Dat heeft al heel mooie resultaten opgeleverd. Dus daarover binnenkort heel veel meer.

Een aantal partijen, onder andere de OPH en de PVV, hebben gevraagd naar een bedrag van ongeveer 1,5 miljoen dat voor cultuur in de begroting staat. Ik denk dat het goed is om even toe te lichten waaruit dat bestaat. Dat is namelijk € 450.000 verschuivingen binnen de begroting. Dat heeft te maken met het feit dat het historisch archief niet langer een intern archief is, maar bij de HCL, een gemeenschappelijke regeling, ligt. Dat betekent dat we ook intern dat bedrag van post hebben laten wisselen. Dus die € 450.000 komt er hier bij en gaat daar op een andere plek vanaf.

Daar staat ook nog 5 ton kapitaallasten voor de Christus Koningkerk. Dat is omdat binnenkort ons nieuwe archief wordt opgeleverd. Zoals de heer De Beer net uitlegde, gaan in het jaar na oplevering de kapitaallasten van het gebouw lopen. Dat is dus komend jaar. Dat is € 500.000.

Dan staat er nog € 400.000. Dat zijn indexeringen van zowel onze verbonden culturele instellingen, maar ook van een aantal subsidies die we verstrekken. En er zit € 150.000 in voor culturele evenementen. Voor een deel zijn dat subsidies voor nieuwe evenementen en voor een deel zijn dat subsidies van evenementen die we al subsidiëren, maar die niet meer in de begroting stonden. Die hebben we op deze manier weer netjes in de begroting staan. Met andere woorden, daar zit vanalles in van Cultura Nova tot en met kleine evenementjes in onze buurten.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Het is goed om te horen dat u die uitleg geeft. Nu heb ik even een vraag. Die indexering is ook op basis van die 2,4% gedaan. We weten allemaal dat de bezoekersaantallen in de culturele instellingen naar corona enorm tegenvallen. Tegelijkertijd hebben zij ook gewoon enorm te kampen met gestegen energielasten. Heeft u nu al een uitkijk of die 2,4% dekkend zullen zijn voor de kosten waar zij mee geconfronteerd worden en het gat in hun begroting?

Wethouder Clemens

Het eerlijke antwoord is: nee. Dat is precies de reden waarom we voortdurend in contact staan met die instellingen. Het is dus echt nog niet duidelijk welke instelling het nu net wel of net niet gaat redden. We zien dat de bezoekersaantallen aanvankelijk tegenvielen, maar inmiddels best wel weer goed lopen. Bij de meeste instellingen zien we eigenlijk de bezoekersaantallen van voor corona wel weer terugkeren. Dat is echt een goed teken. Dat is ook geen vanzelfsprekendheid, want dat zien we niet in alle gemeenten. Dat is denk ik ook een verdienste van die instellingen zelf. Tegelijkertijd is er wel iets bijzonders aan de hand bij culturele instellingen. Op een aantal plekken zijn in het verleden kaarten verkocht - er is dus tegen de onkosten van toen verkocht - en dat nu de uitgaven moeten worden gedaan tegen hogere kosten. Dat is wel een heel cultuurspecifiek probleem. Dat is precies de reden waarom we met al die instellingen voortdurend aan tafel zitten om te volgen wat er gebeurt.

Als ze het op deze manier redden, dan is dat gewoon heel erg goed en moeten we daar blij mee zijn. Maar als dat niet zo is, dan moeten we ook kijken hoe we ervoor zorgen dat die instellingen wel kunnen doen wat wij van ze vragen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

De laatste. Ik begrijp dat u het nu nog niet weet, maar heeft u ergens al mogelijkheden of middelen om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen op dat vlak? Om die bestaande instellingen rechttop te houden op het moment dat zij het zelfstandig niet voor elkaar krijgen?

Wethouder Clemens

We zitten eigenlijk midden in een brede inventarisatie. Die is niet alleen maar gericht op cultuur, maar die is ook breder dan dat. Daar gaan wij u ook binnenkort over informeren. Een van de vragen in die brede inventarisatie is: kunnen we onze culturele podia letterlijk de winter door krijgen en wat is daar dan voor nodig? Dus daar gaan wij u heel binnenkort over informeren.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Het is helder waar die 1,5 miljoen vandaan komt. Dat is duidelijk. Dat betekent dus dat er geen extra uitgaven meer worden gedaan op het gebied van cultuur ten opzichte van budget 2022. Is dat correct?

Wethouder Clemens

Dat durf ik niet zo te zeggen. Dat zou ik echt even moeten checken of dat zo is.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Even los van wat u net zegt. U zegt net: we gaan wel even kijken hoe het een en ander zich ontwikkelt. Ik begrijp dat dit een verandering kan zijn. Maar met hetgeen we nu weten, dus geen extra's.

Wethouder Clemens

Op dit moment kan ik niet zeggen: we moeten straks nog bedrag x hebben om een van die instellingen overeind te houden. Dat kan ik op dit moment niet zeggen.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Dat is duidelijk. Ik heb wel nog de volgende vraag. Die extra energiekosten voor met name de grotere culturele instellingen, is daar geen apart geld voor gereserveerd?

Wethouder Clemens

Nee, daar is niet specifiek geld voor gereserveerd. We zijn wel in gesprek met het Rijk, omdat wel expliciet vanuit de cultuursector het verzoek is gedaan aan het Rijk om daar middelen voor vrij te maken. Ik kan op dit moment nog geen zinnig woord zeggen over of het Rijk dat gaat doen. Maar ik denk dat niet alleen voor de gemeente Heerlen, maar voor alle gemeenten geldt dat als de lasten blijven zoals ze zijn, rijks gelden daarin cruciaal gaan worden. Nee, we hebben dat niet begroot. Ik ken ook geen andere gemeente die dat wel heeft gedaan.

De voorzitter

Gaat u verder.

Wethouder Clemens

Voorzitter. Volgens mij komt al het voorgaande ook heel erg samen in elan. Ondanks de moeilijkheden die we met elkaar hebben, zit er heel veel vertrouwen in de stad. Dat zit 'm in al die mensen die in hun eigen buurt, bij hun eigen instelling, in hun eigen vereniging maken. Dat zit ook in het vertrouwen dat heel veel partijen - daar hebben een aantal mensen iets over gezegd - ook steeds meer in onze stad hebben. Niet voor niets kiest het hoger onderwijs ervoor om opnieuw naar onze stad te komen. Niet voor niets wordt kasteel Hoensbroek uitgeroepen tot het allermooiste kasteel van Nederland. Had ik dat al eens opgemerkt op deze plek? Niet voor niets komt volgende week de president van Italië naar Heerlen toe - hij maakt even een tussenstop in Maastricht, maar hij komt naar Heerlen toe - om hier die Romeinse termijnen te bekijken. Dat zou allemaal niet gebeuren als er niet heel veel Heerlenaren waren die er voortdurend de schouders onder zetten. Een van die Heerlenaren was - de heer Leers refereerde daar terecht aan - de heer Jan Teunissen. Die heeft zich jarenlang en op sommige momenten denk ik heel erg alleen sterk gemaakt voor het erfgoed van onze begraafplaatsen. Het is terecht dat u daar hier opnieuw aandacht voor vraagt. Het is ook heel vers - u weet dat inmiddels al - dat daar in Heerlen heel binnenkort beleid op komt. Het is misschien ook leuk om op te merken dat onze begraafplaatsen zeer bijzondere verzamelingen van erfgoed blijken te zijn die hun gelijken in ieder geval in onze regio niet kennen. Dus daarover ook binnenkort meer.

Wat de toekomst betreft verplicht ons dit allemaal om de lat nog wat hoger te leggen. Het mag in onze hele stad, maar met name ook in onze binnenstad, want daar ga ik nu het bruggetje naar maken, groener, gezelliger, speelser en het mag meer over mensen gaan.

De voorzitter

Nog een interruptie van de heer Reijnders voordat u naar de mooie binnenstad gaat.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Misschien ben ik te ongeduldig, maar we hadden ook nog een vraag gesteld over basisbanen en het snel aanstellen van conciërges met behulp van basisbanen op scholen. Omdat het onderwerp scholen al enige tijd achter ons ligt, dacht ik dat die vraag wellicht gemist is. Of komt die nog?

Wethouder Clemens

Ik had die vraag eigenlijk opgevat als buurtconciërges.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Wij zijn wel heel erg van de conciërges dit jaar, dat klopt. Zowel buurtconciërges als schoolconciërges.

Wethouder Clemens

Dan stel ik voor dat we daar dadelijk in samenhang op terugkomen. Ik denk dat de systematiek namelijk gelijk zal zijn in uw voorstel. Het gaat in beide gevallen over basisbanen.

De heer Reijnders, SP

Voor wat betreft de buurtconciërges doen we vooral een oproep van wanneer we dat mogen verwachten. Het staat ook in het coalitieakkoord. Voor de buurtconciërges hebben we een motie.

Wethouder Clemens

De OPH had het met name over het volgende. Zorg dat al die kwaliteit, zowel dat groen, maar ook die andere kwaliteit, zichtbaar en voelbaar wordt in de aanloopstraten naar het centrum toe. Ik denk dat dit een heel goede opmerking is. Daar waar we in het centrum natuurlijk al op grote schaal bezig zijn met die vergroening. Op dit moment de Dr. Poelsstraat, binnenkort de Promenade, het Raadhuisplein, Corriovallumstraat, noem maar op. We zijn ook op allerlei andere plekken daarmee bezig. Ik denk ook dat bijvoorbeeld het gebied Kemkensweg-Willemstraat-Spoorsingel daar een goed voorbeeld van is. U mag ervan uitgaan dat we ook met diezelfde blik naar die andere aanloopstraten gaan kijken. Dus dat we ook daar kwaliteit willen zien, zodat je niet opeens een of andere harde grens overgaat als je dat centrum in- of uitgaat.

Het andere voorbeeld overigens van hoe we dit proberen te doen, maar dan binnen het centrum, is de Geleenstraat. Zoals u weet zijn we nu volop bezig in de Dr. Poelsstraat. Dat heeft er wel toe geleid dat we zijn gaan kijken of we met een aantal beperkte ingrepen ook de kwaliteit in de Geleenstraat vooruit kunnen helpen door daar wat extra groen, misschien wel zitgelegenheid en dergelijke aan te brengen. Dat gaat dus ook op korte termijn gebeuren.

Wat betreft onderwijs naar het centrum. Nogmaals, dat is erg goed nieuws. Ik denk dat dit ook iets zegt over de stad dat Zuyd, de OU, en de RWTH ervoor kiezen om naar onze binnenstad te komen. Ik ben het erg met de VVD eens dat als je dat gaat doen, je het goed moet doen. Dat was eigenlijk de kern van de opmerking. We gaan die projecten in gezamenlijkheid doen. Bijvoorbeeld in de gesprekken met Zuyd kwam al heel snel naar voren dat we allebei vinden dat als je dit gaat doen, niet alleen het gebouw straks van een zekere allure en kwaliteit moet zijn, maar dat ook de openbare ruimte daaromheen dat moet zijn. Zo krijg je de maximale impact op de stad waar het gaat over kwaliteit, levendigheid en al die waarden die de studenten en medewerkers naar onze stad brengen. Ik ben het dus zeer eens met uw suggesties.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Ik hoor de wethouder aan de ene kant zeggen: ik ben hartstikke blij dat die opleidingen kiezen voor Heerlen Centrum. Aan de andere kant zegt hij: als we dat gaan doen. Hoe zeker is zeker? Of zit er nog een hele grote factor qua onzekerheid in? Heel veel mensen zien dingen graag gebeuren. Andere mensen zeggen: als het dan gaat gebeuren, dan wil ik daar ook deel van zijn en dan wil ik ook zelf actie ondernemen. Waar staan we nu precies op dit moment? Kunt u dat zeggen? Kunt u dat niet zeggen? Kunt u daar een gooi naar doen? Ik denk dat heel veel mensen gewoon willen weten hoe zeker dit is. Op welk punt staan we?

Wethouder Clemens

Laat ik daar heel duidelijk over zijn. Zuyd Hogeschool wil naar het centrum en wil naar het gebied Promenade. Ook wat de gemeente betreft, willen we dat Zuyd naar het centrum komt en willen we dat ze naar de Promenade gaan. Daarvoor zijn we nu alles aan het doen wat daarvoor moet gebeuren. Maar u zult ook wel begrijpen dat we nog wel wat gesprekken te voeren hebben in de omgeving. In het gebied zitten verscheidene vastgoedeigenaren. Daar gaan we allemaal mee aan tafel. We gaan proberen om in gezamenlijkheid, dus Zuyd en de gemeente, ervoor te zorgen dat we die panden kunnen verwerven. Dat is natuurlijk wel een voorwaarde, want als je geen eigenaar bent, kun je niet bouwen. Als dat lukt, dan komt Zuyd op die plek. Eerlijk gezegd heb ik er heel veel vertrouwen in en heeft ook Zuyd er heel veel vertrouwen in. We hebben er samen heel veel zin in om dit te gaan doen.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Waar streven we naar? Dat binnen vijf jaar de hogeschool in het centrum zit? Of is dat binnen tien jaar? Of binnen twintig jaar? Wat is de stip aan de horizon waar we op aan koersen?

Wethouder Clemens

Wat ons betreft zo snel mogelijk. We hebben een streefhorizon neergelegd van binnen vijf jaar. Dat betekent wel dat we vaart moeten maken. Dat betekent ook dat we er snel uit moeten komen met de eigenaar in het gebied. Maar zoals gezegd, heb ik daar veel vertrouwen in, omdat ik ook hoor en merk dat heel veel ondernemers in het gebied, of het nou gaat om vastgoedeigenaren, winkeliers, allerhande andere partijen in de omgeving zeggen: zo'n kans komt maar één keer voorbij. Een beter perspectief voor dit gebied is niet te bedenken.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Wat gaat het kosten?

Wethouder Clemens

Daar zijn we nog niet. Dat is een vraag die later gaat komen. Een hogeschool of een universiteit is verantwoordelijk voor haar eigen huisvesting. In tegenstelling tot voortgezet onderwijs en basisscholen, waar de gemeente verantwoordelijk is. We hebben in dit geval wel gezegd: we willen een partner zijn in het proces, maar het wordt natuurlijk wel hun huisvesting. Dat is logisch.

In het verlengde daarvan is de suggestie van D66 - dat hebben ze ook in een motie vervat samen met de VVD en PHB - over een brede visie op het onderwijs in de stad. Bij lezing van die motie dacht ik vooral: ja, dat is ontzettend goed. Dat lijkt ook heel erg op het proces waar we samen met een aantal onderwijspartijen al mee bezig. Namelijk: hoe maak je Heerlen tot die stad waar het onderwijs niet alleen maar gezeteld is, maar die onderwijs ademt, waar je dat onderwijs overal voelt, waar dat onderwijs ook de stad aansteekt met haar energie, kwaliteit en levendigheid. Het enige wat de motie daar heel expliciet aan toevoegt, is de deadline van eind volgend jaar. Ik vind dat wel een mooie aanmoediging, dus ik wil deze motie graag om die reden aanbevelen.

Een andere motie die is ingediend komt van de Partij voor de Dieren en gaat over evenementen met dieren in de stad. Ik moet u eerlijk zeggen dat wij niet in de korte tijd tussen indiening en het moment dat ik hier sta de juiste informatie hebben kunnen ophalen over wat het precies betekent als we dit zouden doen zoals het hier staat. Ik zou u willen vragen om ons de tijd te geven tot aan de tweede termijn om tot een advies te komen over deze motie.

Dan is er nog het een en ander gezegd over culturele hoofdstad. Die werd af en toe in een bijzin zo genoemd. Er is het een en ander gezegd over de budgetten die daarvoor nodig zouden zijn. Laat ik daar heel duidelijk over zijn: in onze begroting staat € 0 voor Heerlen culturele hoofdstad. We gaan wel op zoek naar nieuwe verbindingen tussen de culturele partijen in onze stad, tussen de erfgoedpartijen in de stad. Van het funerair erfgoed tot aan Cultura Nova en van het theater tot aan de Heemkundevereniging. Dat moet volgens mij in eerste instantie gaan uitlopen in dat erfgoedjaar 2025, waarin we op allerhande

manieren de verhalen van onze stad willen gaan vertellen met de mensen van onze stad. Wie een beetje een beeld wil krijgen bij hoe mooi, hoe groots, hoe leuk dat kan zijn, moet vooral even terug in de geschiedenisboekjes kijken naar de vorige keer dat we het jubileum van ons Landfort vierden. Dat kan de stad op stellen zetten en dat moet het wat ons betreft ook.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Ik hoor de wethouder nu zeggen: nul euro in onze begroting. Maar ik heb toch echt ergens gezien dat u een projectleider voor de culturele hoofdstad van €50.000 per jaar wil aanstellen. Als ik dan even vooruit tel naar 2030, dan praten we toch niet over kleingeld. Ik ga er dan even persoonlijk van uit dat dit ook geen Don Quichotte is die in zijn eentje de stad doorgaat. Die houdt daarbij ook nog een aantal ambtenaren bezig. Dan kunt u toch niet zeggen dat dit € 0 gaat kosten? Of zie ik dat verkeerd?

Wethouder Clemens

Ik dacht net: hoe maak ik nou het bruggetje naar wat ik nog wilde zeggen hierover. Dit is het. Dus dank daarvoor. Iemand krijgt namelijk komend jaar wel de taak om als een soort kwartiermaker aan de slag te gaan, allereerst met dat Erfgoedjaar. Diegene zal zich ook bezig gaan houden met een andere vraag die ook eerder uit deze raad is gekomen, u geloof van de heer Bertholet, om extra aandacht te gaan vragen voor architectuur in Heerlen. Dat wordt een belangrijk thema. Daarmee start ook het eerste denkwerk over wat de culturele hoofdstad kan zijn. Daar wil ik wel een heel belangrijk ding over zeggen. Als je kijkt naar al die verschillende steden die in de afgelopen jaren zich al dan niet kandidaat hebben gesteld als culturele hoofdstad, dan ging het vaak over 100 miljoen, 200 miljoen, honderden miljoenen, groot, groter, grootst. Ik zou daar toch iets anders over willen zeggen. Je kunt dat namelijk ook anders doen. Je kunt ook culturele hoofdstad zijn van de mensen in de stad. Je kunt ook culturele hoofdstad zijn van de ondernemers in het Romeins Kwartier, die zelf dat Kwartier maken. Je kunt ook de culturele hoofdstad zijn van de Heerlenaren die onze stad willen begrijpen via het Mijnmuseum. Je kunt ook de culturele hoofdstad zijn van de muzikanten die gisteravond in het Cultuurhuis stonden vanwege Heerlen Jazz. Ik zou graag samen met u in de komende jaren willen nadenken over hoe Heerlen dit zou invullen. Niet hoe Maastricht dit zou doen, of Groningen, Leeuwarden of weet ik wat voor stad ergens in Europa het zou doen, maar hoe wij het zouden doen. Volgens mij is dat net een tandje anders. Volgens mij draait dat net nog wat meer om al die mensen in de stad. Hoe we dat precies gaan doen en met wie we dat precies gaan doen, als we daar een keer budget voor nodig hebben, dat zal ongetwijfeld wel een keer gebeuren, dan komen we daar met u over praten. Maar dan wordt het het culturele jaar van de mensen in Heerlen. Tot zover.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Ik hoor u zeggen: in andere steden heeft dat 100 miljoen, wellicht wel 200 miljoen euro gekost. Een beetje Floriade-achtige taferelen. Dat hebben we dit jaar nog in Almere gezien. Ik zou u willen meegeven: dat willen wij hier in Heerlen absoluut niet. Dus als wij samen na kunnen denken over een manier om dat op zijn Heerlens te doen, met een beperkt budget veel output, dan kunnen we daarover nadenken. Maar ik denk dat je je wel moet afvragen, zeker in het licht van de huidige tijd, of het wel verstandig is om dat op deze manier aan te vliegen.

Wethouder Clemens

Wat we kunnen leren van steden die het ook niet zijn geworden, is dat het slechtste wat je kunt doen, meteen gaan roepen: wij willen 200 miljoen, wij willen 300 miljoen, we gaan het supergroot maken en de hele wereld komt kijken. Dat zijn inderdaad meer Floriade-achtige insteken. Daarom zeg ik precies wat ik zeg, namelijk: laten wij in Heerlen beginnen. Laten wij eens kijken welke kracht wij hier al hebben op cultureel vlak en of we door hiervoor te gaan een tandje kunnen bijzetten, nog meer mensen kunnen betrekken en het nog wat mooier en beter kunnen doen. En dan uitgaan vanuit de inhoud en vanuit de mensen, in plaats van droom, wens, astronomische begrotingen die weleens rondslingeren.

De voorzitter

Dank u wel. Het woord is aan wethouder Peters.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang (interruptie)

Ik mis nog een stukje van wethouder Clemens. Het betreft mijn opmerking met betrekking tot jeugd. We hadden daar nog wat vragen over gesteld, over de aandacht voor onze jeugd in de leeftijdsgroep van 13 tot 18 jaar. Die heb ik gemist.

De voorzitter

Dat neemt wethouder Van Zutphen straks voor zijn rekening, want dat zit in zijn portefeuille.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang (interruptie)

Dank u wel.

De voorzitter

Dan is toch wethouder Peters.

Wethouder Peters

Dank u wel, voorzitter. Laat ik meteen met de deur in huis vallen. Van jeugd gaan we naar ouderenbeleid. Daar wil ik vanavond mee beginnen. Laat ik in ieder geval aan de voorkant een opmerking zeggen die ik van verschillende kanten heb gehoord. Dat erop wordt bezuinigd, is pertinent onwaar. Er zijn twee posten: eenzaamheidsbeleid en inclusiebeleid. Dit is dusdanig verdeeld dat die gelden naar het kernthema sociale basisvoorzieningen zijn gegaan. Het is gewoon een functionele verdeling, omdat die twee kernthema's eigenlijk een aanpak betreffen voor iedereen in onze stad. Niet alleen voor ouderen, maar ook voor al die andere doelgroepen. Daarmee is dat ook de plek waar het wat ons betreft thuishoort.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

De vraag is eigenlijk al gesteld als technische vraag op de begroting. Ik zag ook het antwoord dat daarop binnenkwam. Dat is gelijklopend aan hetgeen de wethouder nu zegt. Ik zou toch even willen memoreren dat het zomaar overhevelen van een groot deel van het budget van het integraal ouderenbeleid naar de programma's. U zegt heel stellig: daar hoort het ook thuis. Ik durf te zeggen dat dit niet zo is. Het gaat hier om een heel grote doelgroep. Als je die gelden onderbrengt binnen het sociaal domein, dan ga je dat ten aanzien van bijvoorbeeld eenzaamheidsbeleid op de grote hoop gooien. De doelgroep kwetsbare ouderen die eenzaam zijn, heeft vaak een heel andere aanpak dan dat je dat bijvoorbeeld bij jongeren doet. Ook daar is eenzaamheid natuurlijk een probleem. In het verleden zijn we gestart met een specifieke aanpak om juist de eenzaamheid onder ouderen terug te brengen door middel van het benaderen van mensen die 75 jaar worden voor een gesprek om vanuit dat gesprek die mensen weer actief te maken. Dat is een voorbeeld. Dat gaat dadelijk op de grote hoop en verloren, vrees ik.

Een ander voorbeeld is de insteek die is gekozen voor wat betreft de automatiseringscursussen. We zijn in twee wijken gestart met het gratis aanbieden van omgaan met sociale media, iPad en iPhone. In beide wijken is daar een enorm animo voor geweest. Het is een groot succes. Maar wat zie ik in het programma teruggekomen? Als er initiatieven zijn op het gebied van aanbod voor automatiseringscursussen, dat de gemeente daar dan positief tegenover staat. Dat is iets heel anders dan de insteek die voorheen is gekozen, namelijk dat de gemeente daar financieel borg voor staat. Ik vind het heel erg vreemd dat dat beleid voor deze doelgroep, de kwetsbare ouderen, die steeds groter wordt, verzandt op de grote hoop binnen het sociale domein. Ik vind het een zeer kwalijke zaak. Ik heb het al eerder aangegeven. Ik vind het eigenlijk ook gewoon een belediging onder andere naar al die vertegenwoordigers van de doelgroep ouderen in onze stad om op deze manier om te gaan met een integraal ouderenbeleid dat een aantal jaar geleden is ingezet. In de stadskrant geeft u een kleine toelichting op waar u voor staat in de komende periode. Er wordt met

geen woord gerept over integraal ouderenbeleid. Ik vraag me dan ook af hoe serieus u dit programma eigenlijk nog neemt. Want als we het op deze manier doen, dan kan het hele programma worden geschrapt. Het heeft dan totaal geen nut. Ik zou daar graag een reflectie op willen horen van de wethouder.

Wethouder Peters

De reflectie die ik hoor, is dat de OPH voorstelt om het programma Ouderenbeleid te schrappen. Dat moeten ze vooral doen als ze dat willen. Maar ik denk dat er een meerderheid is in deze raad die gewoon een programma Ouderenbeleid wil. Daarom staan we hier ook vandaag. De twee onderdelen eenzaamheidsbeleid en inclusiebeleid gelden echt wel voor meer mensen dan alleen ouderen. Ik vind de manier waarop wordt geredeneerd ook extreem voorbarig, zo van: dat komt niet meer bij de ouderen aan en dat wordt niks als het onder sociale basisvoorzieningen valt. Ik vind dat extreem. Ik vind dat echt extreem. Als u mij even laat uitpraten en mijn verhaal laat doen in plaats van een heel betoog te houden waar u volgens mij in de eerste termijn de tijd voor heeft gehad, dan hoort u ook dat wij totaal niet achter uw manier van benaderen staan. Die aai over de bol van de ouderen, daar staan wij niet voor. In ieder geval niet in het vitale ouderenbeleid, want dat is het ouderenbeleid waar wij het over hebben. Als het gaat over de kwetsbare ouderen, dan kom je uiteindelijk uit bij mijn collega Van Zutphen, die u daar alles over kan vertellen. Maar waar het vandaag en op dit moment over gaat, is het volledig betrekken van ouderen bij de maatschappij en bij deze stad door projecten met impact en volwaardig mee tellen en volwaardig mee doen.

Op dat punt wil ik wel even duidelijk zeggen dat het ook met name gaat om de kansen die je ziet, de actualiteiten, zaken die gebeuren, en daarop in te spelen.

Daarom staat in die hele paragraaf ook dat we nog veel meer gaan doen dan de afgelopen jaren. Dat is gewoon nodig. Kijk hoe krap de arbeidsmarkt op dit moment is. Kijk hoe ouderen daar eventueel een bijdrage aan kunnen leveren door er bijvoorbeeld voor te zorgen dat je ouderen gaat stimuleren om nog een paar uur extra te werken na pensionering voor de mensen die dat graag willen. En die mensen zijn er. Dat gaan wij u laten zien.

Een ander punt waar we op dit moment ook hard aan werken ...

De voorzitter

Interruptie van de heer De Groot, voordat we naar het andere punt gaan.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ik heb een vraag gesteld. Ik sta echt perplex van het geleuter dat ik hier hoor. Sorry dat ik het zeg. Het is echt geleuter. Ik stel een heel gerichte vraag. Er worden mij woorden in de mond gelegd die ik totaal niet heb gezegd. Ik heb een heel duidelijke vraag gesteld ...

Wethouder Peters

Daar heb ik een heel duidelijk antwoord op gegeven.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

... aan de wethouder.

De voorzitter

Laten we elkaar uitspreken.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Vervolgens krijg ik een heel algemeen verhaal. Ik heb heel duidelijk argumenten aangegeven waarom het belangrijk is, specifiek voor de doelgroep kwetsbare ouderen. Daar hebben we het hier over. Ik ben ook een oudere. Ik ben zestig plus. Heel veel mensen hier zullen in die categorie vallen. Die hebben op dit moment helemaal geen steun nodig. Maar we hebben wel te maken met een grote groep ouderen die alleen

maar groter wordt. Die vergrijzing zal alleen maar toenemen. Het is eigenlijk van de gekke om een of ander - sorry dat ik het zeg - zwamverhaal aan te moeten horen over wat er dan al niet allemaal gaat gebeuren. Ik hoor namelijk nog steeds niets concreets. Ik vind het op zijn zachtst gezegd teleurstellend en eigenlijk ook een beetje beschamend hoe hier door de wethouder mee wordt omgegaan.

De voorzitter

Meneer Leers bij interruptie. Laten we met elkaar afspreken dat we niet leuteren en zwammen, want volgens mij probeert iedereen met respect hier elkaar te overtuigen van het feit dat zij gelijk hebben. Dat hoort geloof ik zo in de politiek.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Dat zegt u dan natuurlijk net toevallig voordat ik aan het woord kom. Dat heeft daar niets mee te maken, mag ik hopen! Ik wilde net de partijen een beetje bij elkaar brengen. Ik denk dat de wethouder wat uit de bocht is gevlogen en dat de heer De Groot met de beste bedoelingen opkomt voor zijn achterban. Voordat we het hier nog de rest van de avond over hebben, drink binnenkort een kop koffie met elkaar, leer elkaar iets over het internet en overtuig elkaar ervan dat jullie allebei het beste voor hebben met de ouderen. Daar waar de een nog wat kan leren van de ander, doe dat, maar ik denk dat dit gewoon door de omstandigheden wellicht een verkeerd begin is geweest en dat het niemands bedoeling was. Als dat wel zo is, dan zitten we met een probleem. Als dat niet zo is, dan biedt het kansen voor iedereen. Alstublieft, ik hoop op optie 2. Ik hoop niet dat dit als geleuter wordt gekwalificeerd.

De voorzitter

Nee, zeker niet. Het was ook helemaal niet voor u bedoeld, maar dat weet u donders goed. Ik ben wel blij met uw oproep om ook weer mensen met elkaar aan het drinken te zetten. We gaan goed vanavond. Meneer Janssen, hebt u ook nog een interruptie?

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Ik heb nog even een korte interruptie. Ik merk dat het zowel de wethouder als meneer De Groot van de Ouderenpartij enorm aan het hart gaat. Het zal u verbazen, maar zelfs ons als Jongerenpartij gaat het integraal ouderenbeleid enorm aan het hart. We hebben er daarstraks in mijn bijdrage al kort iets over gezegd. Wij denken dat door het integraal ouderenbeleid goed in te zetten positieve effecten kan hebben op heel veel ouderen. We willen eigenlijk een soort geruststelling hebben. Wij zien gewoon een op een, 0,7 miljoen vorig jaar, 0,3 miljoen dit jaar. Wij willen dus gewoon graag horen waar dit in zit, wat u wel gaat doen en of u ons geruststelling kunt geven in dat wat u gaat doen op zijn minst gelijkwaardig is aan wat we vorig jaar of dit jaar deden en dat u toekomstbestendig integraal ouderenbeleid gaat uitvoeren?

Wethouder Peters

Volmondig ja. Die twee posten zijn weliswaar ondergebracht bij een andere portefeuillehouder binnen hetzelfde college. Maar ook vanuit de ontwikkelagenda - die loopt overigens tot en met volgend jaar - werken we gewoon al die verschillende actiepunten verder uit. Daar gaan we gewoon mee verder op de manier zoals we dat nu ook al doen. Zoals ik al zei, wij zijn van plan om nog meer te doen dan alleen die ontwikkelagenda. De ontwikkelagenda is komend jaar afgelopen. Daarna gaan we kijken naar een herpositionering van het ouderenbeleid, om het nog sterker te maken. Maar ondertussen vinden we het ook erg belangrijk om in te spelen op de kansen die er zijn. Ik had het net over de krappe arbeidsmarkt. Wij willen concreet kijken - dat gebeurt ook al in het land - om ouderen te stimuleren op die manier betrokken te zijn, door bijvoorbeeld een paar uur per week betaald werk te laten doen.

Een andere mogelijkheid waar we het ook heel concreet over hebben gehad, ook in het coalitieprogramma, is ouderen stimuleren en ondersteunen bij het doen van vrijwilligerswerk. Dat is best een lastige opgave, omdat het zoeken en vinden van vrijwilligers in het algemeen best lastig is. Maar ook daar is onderzoek naar gedaan, omdat de beweegredenen bij ouderen altijd net iets anders zijn dan bij andere doelgroepen

voor het doen van vrijwilligerswerk. Die mogelijkheid is er in ieder geval, waarbij je het gedeeltelijk doet om anderen te helpen, maar ook om bijvoorbeeld iets nieuws te leren. We proberen organisaties te adviseren om daar rekening mee te houden bij de werving.

Ik kom in totaal op vier punten. Die wil ik gewoon even aanstippen, omdat ze erg interessant zijn. Het verbinden van jong en oud. Die staat weliswaar ook in de ontwikkelagenda, maar we willen ook met basisscholen gaan kijken hoe we de generaties kunnen verbinden, dus hoe we kinderen en ouderen in dezelfde buurt van elkaar kunnen laten leren. In die context in samenwerking met scholen die initiatieven te laten ontwikkelen.

Tenslotte is daar vanochtend een mooi begin van gemaakt. Sinds vanochtend heeft de wethouder Ouderenbeleid een senior assistent. Een man van 92, super vitaal, doet waarschijnlijk sommige mensen van 60 nog iets voor, zo vitaal is hij. Hij gaat als rechterhand van deze wethouder mee naar activiteiten om kennis te maken met wat er allemaal gebeurt in de stad. Ook zeker om zijn mening te geven. De organisaties die zich er überhaupt mee bezighouden, zoals de KBO, de ANBO, et cetera zijn heel waardevol. Maar het is natuurlijk ook heel interessant om het eens een keer vanuit een ander perspectief te horen. Zoals gezegd, daarmee wil ik het punt ouderenbeleid afronden, is de ontwikkelagenda komend jaar afgelopen. Daarna gaan we weer nieuwe informatie ophalen om daar een vervolg aan te geven en het eigenlijk alleen maar sterker te laten zijn. In de tussentijd gaan we wel zorgen dat de acties zoals ik ze nu heb genoemd, ook verder vorm gaan krijgen.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Ik hoopte tussen de regels door iets te horen "Ik heb een senior assistent. Een van de eerste dingen die we binnenkort gaan doen, is een lekkere kop koffie drinken met de heer De Groot en elkaar ervan overtuigen dat we samen het beste voor hebben. Dat heb ik nog niet gehoord, maar daar wilde u natuurlijk mee afronden om daarmee te zeggen dat de spanning uit de lucht is gehaald.

Wethouder Peters

De senior assistent is echt wel aangesteld om bij activiteiten en bijeenkomsten voor ouderen langs te gaan om een indruk te krijgen van wat er allemaal in de stad gebeurt. Ik weet niet of dat gesprek met de heer De Groot - waar ik overigens zeker voor open sta - daar per se voor is bedoeld. Maar goed, dat terzijde.

De voorzitter

Moet ik die op de lijst met toezeggingen zetten, meneer Leers?

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Als u dat kan doen. Ik zie de handreiking van de wethouder naar de heer De Groot dat binnenkort een verhelderend en waarschijnlijk heel gemoedelijk gesprek gaat plaatsvinden waarin alles wordt opgelost.

Wethouder Peters

Met uw goedvinden, kom ik op het volgende onderwerp uit. Dat is een onderwerp dat velen van u hier aan het hart gaat. Dat is de basis die op orde moet zijn. PHB en het CDA vroegen ook heel specifiek om een reactie. De doelstelling van dit college voor de komende tijd is om tastbaar resultaat te laten neerdalen, juist in de buurten en de wijken waar de achterstanden over het algemeen toch aanwezig zijn en toch best groot zijn op sommige momenten. We willen gewoon de directe leefomgeving van de burgers verbeteren. Dat willen we door de hele stad. Wij zijn ook niet blind. Je ziet heel duidelijk dat in de maanden waarin het onkruid het snelst groeit - juni, juli en augustus en soms ook in september als het weer goed is - het lang blijft staan, het er niet uit ziet en er gewoon concreet iets aan moet worden gedaan. Dat gaan wij doen. Twee of drie jaar geleden mochten chemische middelen niet meer worden gebruikt. Dat zorgde eigenlijk voor een constante aanwezigheid van onkruid. Vanuit die redenatie is het ook - dat is ook een reactie richting het CDA en PHB - dat de logische eerste stap is om ervoor te zorgen dat juist in die periodes de pieken worden afgevlakt van de hoeveelheid onkruid. Je zorgt er dus voor dat er in ieder geval een bepaalde

continuïteit in het onderhoud zit. Tot dusverre is het eigenlijk altijd zo geweest dat die piek altijd heel erg aanwezig was. Op dit moment zijn we heel kritisch aan het kijken naar de afspraken en contracten die zijn gemaakt met alle verschillende bedrijven en organisaties die voor een groot gedeelte het onderhoud bij ons doen, om die scherp te stellen. Op de punten waar meer capaciteit bij moet, zorgen we voor meer capaciteit.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)

Komt een nota naar de raad over wat de wethouder net zegt? Dat is één vraag. De tweede vraag. U zegt: vervelende beelden enzovoorts. Maar houden we ook voldoende rekening met klimaatverandering, met de droogte, met het aantal maaibeurten, dat we niet in het zand maaïen, maar dat we het gras wat hoger laten staan als het zo warm is, et cetera. In de praktijk zien we dat als ze gaan maaïen, het gewoon een baal stof is, omdat er zo veel maaibeurten in het contract staan. Komt daar dus een visiedocument over naar de raad?

Wethouder Peters

Volgens mij kunt u gedachten lezen. Ik wil u in ieder geval toezeggen dat er richting de raad een document komt, waarbij aan de ene kant wordt uitgelegd wat precies het onderhoudsniveau inhoudt dat wij met elkaar hebben afgesproken. En aan de andere kant ook de acties die wij concreet gaan doen om dat onderhoud in de komende periode substantieel te gaan verbeteren. Dan kunnen we gerust met elkaar die discussie verder hebben, bijvoorbeeld ook over het ecologisch maaïen. Daar kom ik verder in mijn bijdrage nog op terug, want daar hebben we wel degelijk aandacht voor. Daar kom ik dus zo nog even op terug. Er komt in ieder geval een document naar de raad

De voorzitter

Op welke termijn kunnen we dit in de raad verwachten?

Wethouder Peters

Laten we zeggen: voor het eind van de maand. Dat is nog een hele maand. Ik rond dat stukje even af. We timmeren op dit moment hard aan de weg, maar een winstwaarschuwing: die weg is nog wel erg lang. Dan heb ik het concreet over meer kwaliteit. We hebben het natuurlijk gehad over meer groen en over meer kwaliteit in het algemeen. Op pagina 86 van de begroting ziet u dat wij investeren in de vernieuwing van bestaand groen. Er zijn heel wat perken en groenvoorzieningen die eigenlijk al aan het einde van hun levensduur zijn. Die worden vernieuwd en verbeterd. Op die specifieke plekken ziet u elk jaar verder een verbetering van het resultaat van.

Hetzelfde geldt overigens - dat is best een flinke investering - voor het investeren in het opknappen van wegen. Deze gemeente kende helaas een achterstand in het onderhoud van de wegen en dus ook in de nieuwe aanleg daarvan. Dat gaan wij in de komende vier jaar inhalen. Wij doen dat op een dusdanige manier dat we ook meteen alle kansen die er zijn bij de aanleg van een weg meenemen. Het gaat dan bijvoorbeeld om de aanleg van extra groen, indien mogelijk de aanpak van parkeerdruk, indien mogelijk ook de verkeersnelheid als die een probleem is, of het vanavond al omstreden woord 'klimaatadaptatie'. We kunnen dan alles in één keer integraal oppakken.

Ten slotte ook nog het aspect meer groen. Die rigoureuze vergroening.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Ik hoor u zeggen dat u aan het eind van de periode flink aan de slag gaat. Op pagina 45 staat dat op korte termijn het grootschalig onderhoud aan de wegen wordt uitgesteld, omdat u dat onder andere klimaatadaptief et cetera wil gaan doen. Vervolgens zie ik in die begroting weliswaar een verruiming van het budget van 12,5 miljoen euro naar 14 miljoen euro, maar wij horen ook vanuit de markt dat de kostprijs van met name bouw- en onderhoud explosief aan het stijgen is. Ik zie ook in de jaren 2024- 2025 dat dit

niet veel meer wordt dan 14,5 miljoen euro. Dus ik vraag mij dan ook af hoe u inschat dat u meer kunt doen dan u nu doet, als u zich realiseert dat die prijzen zo explosief aan het stijgen zijn?

Wethouder Peters

Het punt is natuurlijk wel dat als je dit nu niet doet, je minder kan doen. Dat is de andere kant van de medaille. We zorgen er in ieder geval voor dat we, voorzover we dat kunnen. Als je het over de hele gemeente bekijkt, is de totale waarde van de wegen ongeveer 400 miljoen euro. Als je die wilt bijhouden, dan heb je een bepaald percentage nodig om dat te kunnen doen. We lopen die achterstand in. Het zal misschien wel wat minder hard gaan door de ontwikkelingen die u zegt, maar door de bedragen die we daarvoor vrijmaken, beginnen we het wel in te lopen. Als we dit nu niet zouden doen en dit nu niet zouden beginnen, dan zouden we nog op grotere achterstand staan, ook vanuit de perceptie zoals u hem verder schetst.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Misschien heeft de wethouder mij niet goed begrepen. Ik moedig dat onderhoud natuurlijk van harte aan. Ik trek alleen in twijfel of de bedragen die in de meerjarenbegroting zijn opgenomen wel afdoende zijn, gezien de stijging van de kosten van het onderhoud en het grootschalig onderhoud om überhaupt meer te doen dan in het verleden is gedaan. Uw voorganger was daar volgens mij voor verantwoordelijk. In die periode is wat onderhoud blijven liggen. Ik vraag me echt af of dit 'm gaat worden. Gaat u hiermee het verschil maken ten aanzien van het verleden?

Wethouder Peters

Jazeker. We gaan uiteindelijk wel meer investeren. Dat zorgt uiteindelijk wel voor een kleinere achterstand dan we op dit moment hebben, in ieder geval zonder die investering.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

U heeft het over het renoveren en aanpakken van wegen. Het komt heel vaak voor dat wegen een laagje of een flinke laag asfalt hebben. Onlangs hebben wat ontwikkelingen plaatsgevonden aangaande asfalt. Daar hangen wat moeilijkheden boven de markt. Ik neem aan dat de nieuwe ontwikkeling ook wordt meegenomen in het beleid. Dat zou kunnen betekenen dat een heel groot probleem ontstaat, niet alleen voor Heerlen, maar voor het hele land. Op enig moment denk ik dat u ons daar toch in moet gaan meenemen als dat gebeurt. Kunt u de huidige stand van zaken op korte termijn eens op papier zetten, zodat we daar vanavond niet al te ver over hoeven uit te wijden?

Wethouder Peters

Ik denk dat ik u gerust kan stellen. In ieder geval voor zover dat begin komend jaar, dat staat ook in de begroting, een visie Waardevolle ruimte aan de raad wordt voorgelegd waar dit verder allemaal in beschreven staat. We hebben wel degelijk oog voor andersoortige verharding die gezonder, beter en duurzamer zijn. Dus niet alleen asfalt. We zijn dus niet alleen afhankelijk van die zwarte teer.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Dan heb ik me denk ik niet goed genoeg uitgedrukt. Er zullen altijd plekken zijn in onze stad die er niet omheen kunnen. Er moet asfalt worden gelegd of vervangen. Het lijkt zo te zijn, tenminste dat heb ik zo begrepen, dat daar enige problematiek is of boven de markt hangt. U hoeft er nu niet op in te gaan, want het is misschien zeer specifiek. Als dit speelt in onze stad, zou ik wel willen weten wat dit betekent aan wanneer u ons daarover gaat bijpraten. Dat kan ook via een korte memo. Kunt u dat toezeggen?

Wethouder Peters

Ja, dat kan ik toezeggen.

Dan gaan we verder met het rigoureuze vergroenen. Zoals ook in het MBP en de begroting staat, gaan we aan de slag door veel meer groen toe te voegen op plekken waar dat mogelijk is, in buurten, wijken en winkelcentra. In ieder geval door de hele stad. Een geweldig voorbeeld hoorde ik ook al terugkomen in de eerste termijn van enkele partijen: het plantweekend in Heerlerheide, waar bijna 1.600 planten en 600 bloembollen werden toegevoegd. Geweldig. In de komende tijd gaan we inventariseren - daar zijn we overigens al mee bezig - waar vergroening het meeste effect heeft door aan de ene kant een hittescan uit te voeren en aan de andere kant ook te kijken naar waar heel veel verstening is. Er zijn wijken waar het alleen maar betontegels en ijzer is. Als je daar kunt vergroenen, dan heeft dat natuurlijk relatief gezien een veel groter effect dan een plek die al heel erg groen is. Daar gaan we komend jaar mee aan de slag. Dan kan ik ook meteen even komen op de twee moties. De een is ingediend door het CDA en de ander door D66 en VVD. Die bevelen we warm aan. Die van het CDA is ook zeker belangrijk, omdat ze het ook hebben over de verstening. Begin nou juist in die gebieden waar de meeste verstening is en waar je dus ook het makkelijkste het meeste resultaat kunt bereiken. De motie van D66 en VVD. Het is gewoon geweldig dat je ook het plantweekend als voorbeeld hebt. Dat initiatief zelf is al een voorbeeld voor velen, waarbij iets door de ondernemers en door de ondernemersvereniging wordt geïnitieerd en vervolgens door Frisse Wind, het ondernemersfonds en de gemeente wordt ondersteund. Die kunnen wij dus ook omarmen. Dan een aantal concrete vragen die al zijn gesteld, waarvan een heel aantal door Partij Hoensbroeks Belang. Allereerst het duizendbomenplan. Daarvan zijn op dit moment 647 bomen geplant. Het is de planning dat in het najaar nog die andere 353 bomen worden geplant. Dat is in ieder geval daar de stand van zaken van.

Met betrekking tot de afvaldumping - dat was ook een vraag van u - wordt per plek maatwerk geleverd. Dat is eigenlijk altijd een afweging tussen aan de ene kant bestuurlijke handhaving, camerabewaking en communicatie op die plek zelf. We willen wel heel graag verder gaan op de lijn van: degene die vervuilt, betaalt. We zouden in ieder geval willen kijken hoe we dat verder kunnen stimuleren. Je ziet toch dat afvaldumping op heel veel plekken zich blijft voordoen. Als het niet op de ene plek is waar toevallig een maatregel is genomen, is het wel ergens op straat op een plek waar toevallig geen ondergrondse afvalcontainer is.

Dan nog een vraag over de verminderde opbrengst van zonnepanelen door bomen. Daar is in principe het beleid dat als er nieuwe bomen worden neergezet, rekening wordt gehouden met potentiële en bestaande locaties, zodat de opbrengst van de zonnepanelen niet wordt belemmerd. Maar bij bestaande bomen hebben bomen voorrang. Er wordt ook niet aan de bomen getornd om de opbrengst van de zonnepanelen verder te optimaliseren.

Partij Hoensbroeks Belang vroeg ook met betrekking tot zonnepanelen of de gemeente financieel zou kunnen bijdragen aan het verplaatsen van zonnepanelen, omdat er soms een situatie is waarbij er een bestaande boom staat waar niet aan wordt getornd, waardoor de eigenaar minder opbrengst heeft. Wij zijn van mening dat het gewoon de verantwoordelijkheid blijft van de eigenaar om dat verder op te pakken.

Verder had u het nog over het project Heerlen Schoon. Dat is een geweldig initiatief. Het is ook een groot succes, want in totaal hebben we 750 mensen in deze gemeente die daaraan deelnemen. 450 volwassenen, onze helden, en 300 kinderen, onze heldjes. En dan ook nog een mascotte, Pancras de Leeuw, die mensen vertelt over een schone leefomgeving. Wellicht heeft u deze ook al een keer gezien in de stad.

Overigens het voorstel van Partij Hoensbroeks Belang om ook te zorgen voor grijpers naast uw mini containers die u hier allemaal op uw bureau heeft staan, vinden wij een prima idee. Zeker ook omdat we daar de capaciteit van de helden alweer uitbreiden tot ergens bij de 787 ofzo. Ik hoop dan ook wel dat ze goed worden gebruikt. Ik heb in ieder geval vernomen dat ze morgen tot onze beschikking zullen staan. Wel met de vraag vanuit het college om er dan ook heel nuttig gebruik van te maken en ermee aan de slag te gaan. Zwerfafval lossen wij nooit in zijn geheel op. Een half uurtje de straat op, levert zo al een volle zak op.

D66 had op dat punt nog een vraag over het sinusmaaaien. Ik heb al enigszins richting mevrouw Géron gezegd dat een groot gedeelte van het extensief maaibeheer dat wij op dit moment hebben nu al is omgezet naar ecologisch maaibeheer. Waarbij je kansen creëert voor de verschillende soorten beplanting en voor

de biodiversiteit. Wij willen u in ieder geval zeggen dat waar sinusmaaien zorgt voor meer soortenrijkdom, zullen wij dit ook overwegen.

Waarschijnlijk ben ik de enige in deze zaal en van iedereen die kijkt en toehoort die niet helemaal precies weet wat sinusmaaien is. Excuses daarvoor.

De voorzitter

Nee hoor, de vraag wordt ondersteund.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

U krijgt al telefoontjes erover binnen! Ik zou zeggen: wethouder, grijp je kans.

Wethouder Peters

Dat ga ik ook meteen doen. Ik heb me ook laten informeren. Denkt u dat ik het eerst wist? Nee, natuurlijk niet. Maar nu wel. Het is maaien volgens een bepaalde organische vorm, waardoor je een gedeelte van het perceel dat je maait hoger laat staan. Hierdoor heeft inheemse begroeiing de kans om te blijven groeien. Ik hoop dat u nu in ieder geval weet wat het is.

Een aantal vragen heeft betrekking op het domein Ruimte, op ruimtelijke ordening en een aantal projecten. Partij Hoensbroeks Belang. De Visie Hoensbroek Centrum staat wat ons betreft hoog op de agenda. Het is wel echt een complexe problematiek. Het noopt ons om zeer zorgvuldig te werk te gaan. Op dit moment zijn we nog op zoek naar de beste aanpak. De eerste stap van de verdere uitwerking is een scenarioanalyse. Zodra die in een verder stadium is, informeren wij u weer. Dat heeft nog wel even tijd nodig.

Mevrouw Schreurs, Partij Hoensbroeks Belang (interruptie)

Wij horen het verhaal al wat langer, dus vandaar dat wij willen vragen of u daar een termijn en datum aan kunt hangen.

Wethouder Peters

In de tweede termijn kom ik nog even terug met een potentiële termijn.

De voorzitter

Dan gaan we die in de lijst met toezeggingen zetten, mevrouw Schreurs, als die termijn er is.

Wethouder Peters

Mits die termijn er is, inderdaad, want uiteindelijk gaat zorgvuldigheid wel boven snelheid.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Daar haak ik nog even op aan. In de hele begroting heb ik ook geen middelen gezien over de aanpak en het centrum Hoensbroek. Ook Hoensbroek gaat ons erg aan het hart. Kunnen wij van u een toezegging krijgen dat u ook op zoek gaat naar middelen om de centrumaanpak van Hoensbroek rond te krijgen? Ik zie ze nu niet terug in de begroting. Ik zou daar wel graag een startbudget voor zien. We hebben ook een startbudget voor een kwartiermaker voor culturele hoofdstad. Ik kan me voorstellen dat het centrum van Hoensbroek wellicht nog wel belangrijker is dan de culturele hoofdstad van Europa te worden. Zeker als het gaat om twee derde van onze inwoners, kan ik me voorstellen dat we daar een spreekwoordelijke knokploeg op moeten zetten om dat ook voor elkaar te krijgen.

Wethouder Peters

Zo veel als Hoensbroek u aan het hart gaat, is het bij ons minstens even belangrijk. Het punt is dat het op dit moment gewoon nog niet inzichtelijk is wat dit financieel zou betekenen. Allereerst is het gewoon belangrijk dat die visie er komt. Zoals gezegd, wordt ook gesproken over een scenarioanalyse. Er zijn verschillende scenario's mogelijk die overigens ook nog allemaal worden uitgewerkt. Het is goed bedoeld,

maar het is wel een beetje voorbarig om er nu al geld voor vrij te maken, want waar begin je dan? Dat is een beetje het antwoord.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Dan kan ik u nog een heel goede tip geven. Dan zou ik beginnen met een projectleider. Dat doen we ook bij culturele hoofdstad van Europa. Ik kan u een gouden tip geven: stel een projectleider aan. Dan krijgen we misschien iets concreets op papier. Dan hebben we ook iemand als ambtenaar die eigenaarschap neemt over dat belangrijke project. Die tip krijgt u zomaar gratis en voor niks cadeau van mij.

Wethouder Peters

Fijn dat u mij dat cadeau doet, maar volgens mij wordt een scenarioanalyse toch echt wel door een projectorganisatie gemaakt.

De Partij voor de Dieren, natuurinclusief bouwen. U hebt het daar ook nog over gehad. We zijn op de hoogte van gemeenten die natuurinclusief en groen bouwen met een puntensysteem. De verkenning loopt op dit moment al bij ons. De bereidheid om te onderzoeken is er dus. Een voorstel om die ambitie te verankeren in beleid en in uitvoering is ook al in voorbereiding. Dus bij deze.

Dan de vraag van D66 over de driehoek Kempkensweg- Willemstraat-Spoorsingel. Dat is ook erg belangrijk. Op korte termijn komt er een gebiedsvisie in procedure richting raad. Het is de planning dat er uiterlijk in het tweede kwartaal van 2023 financiële kaders komen. De realisatie is vooralsnog, daar houd ik dus even een slag om de arm, in het vierde kwartaal van 2023. Zo concreet kan ik het maken.

Het CDA vroeg nog naar het verkeer rond het centrum, het verkeerscirculatieplan. In het voorjaar van 2023 komen we naar de raad met dat plan. U hebt helemaal gelijk dat we daar ook de routing, de doorstroom en het laad- en losregime in moeten meenemen. Dat is wel essentieel voor de verkeersbeweging en voor de doorstroom in het gebied.

Partij Hoensbroeks Belang vroeg naar de basisvoorzieningen. De heer De Beer heeft het al gehad over de supermarkten. Ik heb de motie nog eens opgezocht, want ik dacht: wat was dat nou ook alweer? Ik heb die zelf samen met u ingediend. De discussie ging daar zeker ook over de kleinere voorzieningen, zoals geldautomaten, brievenbussen en kleine voorzieningen, waardoor de wijk leefbaar wordt en waardoor je voor je kleine boodschappen niet heel ver hoeft te gaan. De motie die met 35 tegen 2 stemmen is aangenomen, draagt ook op aan het college om met concreet beleid te komen om dat te proberen te verankeren in de buurten en de wijken. Ik denk dat het een enorm moeilijke opgave is. Als college gaan wij enorm moeilijke opgaves maar wat graag gaan. Dus bij deze de toezegging dat wij die motie gaan uitvoeren. Helaas weet ik niet wat een goede deadline zou zijn. Wij komen er bij u op terug. Daar kunt u van op aan.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang (interruptie)

Een grove indicatie? Kwartaal 1?

Wethouder Peters

Laten we die grove indicatie in de tweede termijn doen. Dan zorg ik dat ik die paraat heb.

De voorzitter

In de tweede termijn krijgt u een grove indicatie.

Wethouder Peters

De motie CDA, D66 en VVD over rigoureuus vergroenen had ik namens het college al warm aanbevolen. Wat mij betreft hebben we dan alleen nog de motie van Partij Hoensbroeks Belang over het groenonderhoud en over het informeren van de mensen over het interval. Die willen we eigenlijk ook omarmen, wel met de kanttekening dat we kunnen aangeven welke acties worden uitgevoerd om die gewenste onderhoudskwaliteit te behalen. Maar het kan dus zijn dat die afwijken van de planning, omdat het ook te

maken heeft met de weersomstandigheden. Het kan zijn dat als het veel regent, er op een andere manier onderhouden wordt dan wanneer dat niet zo is. Daar zit wel enige voorzichtigheid in. Maar goed, die omarmen we dus met die kanttekening.
Dat was het verder, voorzitter.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Er lijkt vanavond een beetje een vloek te rusten op het woord conciërges. Ik had net vragen gesteld over de conciërges op scholen en nu dan over mijn motie voor de buurtconciërges. Die lijkt ook te worden vergeten.

Wethouder Peters

Nee, meneer Reijnders. Wij komen nog terug op die motie. We hebben hem nog niet kunnen zien. Ik denk dat wij die in de tweede termijn oppakken en dan komen we bij u terug.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Dat is prima. De motie staat ondertussen in iBabs.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Ik had eigenlijk een beetje gehoopt dat de wethouder nog wat zou zeggen over het aanmoedigen van het hergebruik van bouwmaterialen en er als gemeentebestuur op te voeren om dat interessanter te maken. Heeft de wethouder dat ook bewaard voor de tweede termijn of kan hij daar nu wellicht toch al iets over zeggen?

Wethouder Peters

Volgens mij hebt u in de twee zinnen daarna over een heel concrete casus gesproken. Over concrete individuele casussen doen wij hier in deze raad geen uitspraak.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Mij is onlangs een collegevoorstel onder ogen gekomen, waarin de strekking stond dat het college destijds het idee had om positief te staan tegenover hergebruik van bouwmaterialen middels allerlei acties. Er wordt dan gezegd: wij vinden het beter om iets voor de tweede keer te gebruiken dan om iets nieuw in te zetten. In die lijn heb ik dat concreet gemaakt met een voorbeeld. Ik vond het collegevoorstel interessant. Als u zegt dat u er nu niet op in kan gaan, dan kunnen we dat wellicht binnenkort wat breder in een raadscommissie bespreken aan de hand van een collegevoorstel of een andere nadere toelichting van u. Hoe ziet u dat?

Wethouder Peters

Dat collegevoorstel waar u op doelt, heeft het college volgens mij niet aangenomen. Daar is ook de mening duidelijk over van het college.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Ik heb begrepen dat het college voornemens was om hergebruik van bouwmaterialen aan te moedigen. Om juist te zeggen: als u een gebruikte balk kan nemen in plaats van een nieuwe, dan vinden we dat in het hele scala van recycling en hergebruik net nog iets fijner dan dat er een boom voor wordt gekapt, bij wijze van spreken, of het hergebruik van bestaande gebouwelijke elementen. In dat licht moet u het zien. Als u zegt dat u hier geen individuele casus wilt behandelen, dan kan dat best zijn, maar in de totale lijn denk ik dat er in de gemeenteraad partijen zijn die hier oren naar hebben. Een voorbeeld dat nota bene uit de boezem van het college kwam om zoiets op termijn in te voeren, dan denk ik dat een en een twee is, zoals een voorgaande spreker al ter sprake bracht. Of heb ik nu een heel teer punt aangeraakt en bent u plots in uw harnas gekropen?

Wethouder Peters

Nee, mijn harnas heb ik vandaag niet om. Als u dat graag wil agenderen en bespreken, dan moet u dat vooral doen. Dat kan volgens mij via het presidium.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Het was een ietwat jolig moment. Wat hebt u nu precies gezegd? Voor mij is dat enigszins onduidelijk.

De voorzitter

Als u het wilt bespreken, dan via het presidium.

Wethouder Peters

U kunt bespreken wat u wilt. U kunt dat agenderen via het presidium.

De voorzitter

Dat was het antwoord van de wethouder. Dan gaan we nu naar wethouder Van Zutphen.

Wethouder Van Zutphen

Voorzitter. Eerlijk gezegd zijn er vanavond niet zo heel veel vragen gesteld over mijn portefeuille. Je kunt je natuurlijk afvragen: hoe komt dat? In deze portefeuille gaan in ieder geval zeer hoge bedragen om. Afgelopen juni bij de zomernota en de jaarrekening, had de een na de ander het hoogste woord over niet alleen de noodzaak om goed sociaal beleid te voeren. Die noodzaak bestaat nog altijd. Er heerste ook heel breed de opvatting dat de financiën onbeheersbaar zouden zijn. Het college heeft een paar weken geleden een memo verstrekt aan de raad, waarin we heel duidelijk hebben gezegd: inderdaad, hoge uitgaven. Niet uit luxe, maar uit bittere noodzaak over de sociale ellende waar we in verkeren. Die uitgaven zijn zeer wel beheersbaar. Dat komt door twee redenen. Op de eerste plaats doordat wij in voorgaande jaren zwaar hebben geïnvesteerd in het sociaal domein. Die investeringen zijn sociaal belangrijk, maar die blijken ook nog eens financieel te leiden tot minder kosten op lange termijn. Op de tweede plaats door de manier waarop wij de zorg steeds breder aanpakken, namelijk door de constructie samenwerking in plaats van marktwerking, door vertrouwen in de professional en door het werken met lumpsumfinanciering in plaats van uurtje factuurtjecontracten.

Zoals u in de betreffende memo hebt gezien, leidt dit ertoe dat de kosten zeer wel beheersbaar zijn gebleken.

De Jongerenpartij heeft een aantal vragen waar toch nog wordt uitgegaan van het oude standpunt dat de kosten uit de hand aan het lopen zijn. De Jongerenpartij heeft het met name over kostenstijgingen bij de Wmo. De vraag aan mij als wethouder is: wat doe je eraan om die beheersbaar te houden en om die kostenstijgingen te remmen?

De Wmo bestaat uit een aantal onderdelen. Bij individuele begeleiding, dagbesteding, welzijnswerk regelen we via Stand-by. Dat doen we via lumpsumfinanciering, circa 13 miljoen per jaar. Dat zijn volstrekt vaste bedragen. Daar doen ze het op een heel goede manier voor. Vanaf 2024 komt er een nieuwe opdrachtverlening rond dat beleidsterrein.

We hebben de raad eerder ook al geïnformeerd dat wij rond beschermd wonen - dat gaat over 14 miljoen per jaar - een vergelijkbare aanpak aan het voorbereiden waren via een subsidietender aan een samenwerkingsverband. Ook daar komen wij binnenkort met nieuws over naar buiten. Dat ziet er heel goed uit, zodat ook die kosten keurig in de hand zijn gehouden. Bij elkaar heb ik het dan over 27 miljoen Wmo die we financieel zeer goed beheersbaar hebben.

Dan resteren nog een aantal zaken, zoals de huishoudelijke zorg, vervoer, woningaanpassingen, scootmobielen enzovoorts. Dat zijn inderdaad nog opneemregelingen. Als u zou vragen of remmen van de kosten nu erop zou bedoelen om bijvoorbeeld bij de huishoudelijke hulp te zeggen "ook als je daar via een vergelijkbare constructie met lumpsumfinanciering zou kunnen gaan werken en vertrouwen in de

professional", dan wil ik dat heel graag onderzoeken. Dat waren we ook al van plan. Ik wil daarbij wel zeggen dat dit ingewikkelder is dan bij de voorzieningen die ik noemde, omdat huishoudelijke zorg natuurlijk een graag gewilde voorziening is. Dagbesteding voor dementerende ouderen is geen gewilde voorziening. Dat is wel iets waar je goed de toegang in de gaten moet houden. Die constructie wil ik graag kijken.

Als u vraagt of het remmen van de kostenstijging erop zou doelen dat wij voorzieningen zouden moeten gaan afknijpen, dan is mijn antwoord: njet. Nee.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Nou ja, Russisch houden we voorlopig graag buiten deze zaal. Dat zult u begrijpen.

Wethouder Van Zutphen

Volgens mij is dat ook Oekraïens.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Gelukkig. Goed, dan heb ik weer wat geleerd van u. Daar ben ik erg blij om. Even om onze opmerking goed te duiden. Wij willen zeker niet bekknibbelen op het voorzieningsniveau voor ouderen. Wij hebben deze begroting goed doorgelezen. Wij weten dat het college de ambitie heeft om ook de contractpartners van de gemeente € 14 te betalen. Vrij vertaald betekent dit voor mij ook dat wij straks wellicht degenen die hulp in de huishouding bij onze ouderen gaan verzorgen, vragen: u moet die mensen minimaal € 14 betalen. Ik vraag me dan oprecht af, in combinatie met de steeds oplopende vergrijzing en de kosten die daarbij komen kijken of u een plan van aanpak heeft om op lange termijn, niet in absolute bedragen, het voorzieningenniveau dat u nu heeft betaalbaar te houden?

Wethouder Van Zutphen

Het begrip 'betaalbaar' is natuurlijk heel erg rekbaar. Marktwerving in de zorg is peperduur. In welk land in de wereld is de curatieve zorg het duurste? De Verenigde Staten van Amerika. Daar is totale marktwerving. Daar is een dokter onbetaalbaar. In de gemeente Heerlen hebben wij de samenwerkingsconstructie. Dat blijkt een heel goedkope constructie te zijn. Als we de samenwerkingsconstructie kunnen uitbreiden en daardoor kosten kunnen besparen, graag. Maar als meer mensen een scootmobiel nodig hebben, dan voel ik mij niet geroepen om te zeggen: we gaan er toch op bekknibbelen. Dan zullen we meer scootmobielen moeten verstrekken. Als die dan duurder zijn, dan zijn die duurder. Als meer mensen huishoudelijke zorg nodig hebben vanwege vergrijzing enzovoorts en we gaan ook nog eens netjes € 14 per uur betalen, dan kan dat leiden tot kostenstijgingen. Ik weet niet wat u dan onbetaalbaar noemt.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Ik hoor wat u zegt. Dat ben ik wel met u eens. Wat nodig is, is nodig. Tegelijkertijd heeft dat abonnementstarief specifiek voor Heerlen ook een risico. We hebben nu eenmaal heel veel minima die geen bijdrage hoeven te leveren aan het abonnementstarief. Tenminste, dat heb ik gelezen. U kunt mij wellicht verder helpen, want u bent expert. Dat kan ook betekenen dat de bijdrage van het Rijk niet dekkend is. Kunt u nadenken over hoe we dat toekomstbestendig kunnen maken en wellicht in gesprek kunnen gaan met het Rijk om u daar wellicht als specifieke gemeente bij te ondersteunen?

Wethouder Van Zutphen

Ook onze gemeente heeft negatieve financiële gevolgen gehad van het abonnementstarief. Maar die negatieve financiële gevolgen waren in dit geval in Wassenaar en Bloemendaal veel hoger. Het abonnementstarief heeft er namelijk met name toe geleid dat mensen met hele hoge inkomens die tot dan toe zelf hun huishoudelijke zorg betaalden, gedacht hebben: als ik een beperking heb, dan kan ik de huishoudelijke zorg via de Wmo regelen. Ik heb daar eerlijk gezegd geen problemen mee, maar als de

rijksoverheid zo iets afkondigt, moeten ze de gemeente ook compenseren. Dat is slechts zeer gedeeltelijk gelukt. Ook bij ons zijn we daar financieel bij ingeschoten, maar de gemeenten Bloemendaal en Wassenaar zijn er veel meer bij ingeschoten, eerlijk gezegd.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)

Naar aanleiding van de vraag van de heer Janssen over de scootmobielen het volgende. Is daar ook een tweedehandsmarkt voor? Wordt daar serieus mee gewerkt in onze stad?

Wethouder Van Zutphen

U hebt het dan over duurzaamheid. Wij werken gelukkig op huurbasis. Als een scootmobiel teruggaat naar de leverancier, bijvoorbeeld als iemand is overleden, dan wordt die scootmobiel uiteraard helemaal opgeknapt en dan wordt die opnieuw gebruikt.

Ik zal dadelijk wat uitgebreider ingaan op JENS. Daar zijn nogal wat vragen over gesteld. Deze constructie wordt natuurlijk ook gebruikt bij JENS. Dus ook daarbij zijn de kosten beter beheersbaar dan in de gemeenten waar ze 200 aanbieders hebben en met uurtje factuurtje werken. We hebben natuurlijk wel ook nog opneemberegelingen, bijvoorbeeld de bijstand en de diverse armoederegelingen. inderdaad ook delen van de Wmo, zoals de huishoudelijke zorg, zijn opneemberegeling. Wij maken prognoses. Ik denk dat we meestal redelijk goed zitten met die prognoses. Ik denk dat ze vaak eerder te voorzichtig zijn dan dat wij ons te rijk zouden rekenen, getuige bijvoorbeeld de overschotten die wij in de afgelopen jaren hebben gehad bij de bijstand. Natuurlijk houden wij bij ons risico en wij het vaststellen van de hoogte van de algemene reserve rekening met het feit dat je bij opneemberegelingen altijd een risico loopt.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ik heb toch nog een paar vragen. Wij zien bij het thema beschermd wonen en opvang dat de opvang van dak- en thuislozen in de komende jaren een taak van Heerlen als centrumgemeente is. Zo staat het er letterlijk. Dat was het natuurlijk al. Maar we werken samen met andere gemeenten. We gaan door met het spreiden van opvangvoorzieningen over Parkstad. Betekent dit dan ook dat de kosten voor Heerlen daardoor lager zullen worden? Dat is de eerste vraag.

Een andere vraag heeft betrekking op het thema hulp bij het huishouden. U hebt net al het abonnementstarief genoemd. Daarbij geeft u ook aan dat door daar een wijziging in aan te brengen, dit mogelijk kan leiden tot een dempend effect. Dus minder kosten ga ik dan maar even van uit.

Verderop rond het thema beschermd wonen en opvang wordt gesproken over het realiseren van opvangplekken in de wijk verspreid over Parkstad. Als je even in zijn totaliteit kijkt naar die drie zaken bij elkaar en in verband brengt met een begroting voor 2023 op het totale programma waarbij sprake is van een toename met 5 miljoen, is dat daarmee te verklaren of zit dat alleen maar in de groei van zaken zoals toename van het aantal ouderen en steeds meer mensen die een beroep doen op dit soort voorzieningen?

Wethouder Van Zutphen

Er is een detailvraag gesteld - daar zou ik anders later op teruggekomen zijn - over die bedragen. Ik stel voor dat we die schriftelijk beantwoorden, want anders ga ik hier van een briefje cijfers afrekenen waar niemand iets aan heeft. Die kunnen we dus voor morgenmiddag schriftelijk beantwoorden.

De decentralisatie van beschermd wonen is uitgesteld naar 2024. Maar tot mijn zeer grote tevredenheid en ook wel positieve verrassing, verloopt de regionale samenwerking die is opgestart ter voorbereiding van het doordecentraliseren, buitengewoon goed. Dit heeft tot gevolg dat steeds meer voorzieningen ook in alle andere Parkstadgemeenten worden gevestigd. Dan heb je het bijvoorbeeld over de zogenaamde skaeve huse. Er komen er 22 van in de regio. Er is een keurige verdeling gemaakt over de hele regio. De financiering daarvan gebeurt nu via de gemeente Heerlen en straks via het gezamenlijk te beheren budget. Er is in ieder geval ook qua locatie steeds meer sprake van spreiding. Mensen die iets ouder zijn, of onze leeftijd hebben, kunnen zich nog herinneren tot welke vreselijke discussies die locaties in het verleden altijd hebben geleid. Dat loopt nu aanzienlijk positiever. Daar neemt iedereen een deel voor van zijn rekening.

Ik maak het even af. De financiën. Tot en met 2023 is het puur budget centrumgemeente en hebben wij daar eerlijk gezegd - dat staat ook in de memo die ik net noemde - een flink overschot op. Vanaf 2024 wordt dat geleidelijk overgeheveld naar alle gemeenten. Dat betekent in dit geval niet het verdelen van financiële tekorten, maar het betekent bij ons de facto het verdelen van financiële overschotten. Dat betekent dus wel dat die overschotten voor een deel bij ons als centrumgemeente weggaan.

Dan JENS. Laat ik op de eerste plaats zeggen dat ik ontzettend blij was met het verhaal van de Jongerenpartij. Als het ging over jeugd, hadden veel mensen het over problemen, overlast en weet ik wat. U zei nadrukkelijk: jeugd is gewoon iets heel positiefs. Natuurlijk gaat het met een deel van onze kinderen moeilijk. Zij hebben problemen. Het gaat moeilijk binnen hun gezinnen. Die gezinnen en kinderen moeten we ook ondersteunen. Maar het gaat gelukkig ook goed met heel veel kinderen. Ik ben blij dat u dat ook hebt gezegd en dat u heel waarderende woorden had voor onze inzet wat dat betreft.

Dan over JENS. Ik kan me voorstellen dat nieuwe raadsfracties niet helemaal op hun netvlies hebben wat JENS is en wat JENS betekent. Daarom is het goed dat ik het hier toch maar herhaal.

Vanaf dat wij in 2019 begonnen met JENS zijn we buitengewoon tevreden over de inhoud. Ook daar hebben we de constructie met 200 verschillende aanbieders die allemaal zeggen dat zij de beste oplossing hebben achter ons gelaten. Er is een samenwerkingsverband van jeugdzorginstellingen die samen kijken wat nodig is voor het kind, van preventie tot en met de ambulante jeugdzorg.

Dat brengt een transformatie met zich mee, een omvorming van de zorg. Je geeft de zorg op een andere manier vorm. Je geeft bijvoorbeeld steeds meer zorg aan kinderen op wijkniveau. 40% van de jeugdzorg die wordt verleend in onze gemeente, Landgraaf en Voerendaal is zorg op wijkniveau. Die transformatie gaat steeds verder en verloopt steeds beter. Natuurlijk is zoiets als corona daar een heel moeilijke factor bij. Veel jongeren en kinderen hebben het erg moeilijk gehad door corona. Dat is niet weg sinds corona niet meer die rol speelt. De psychische en sociale gevolgen voor de kinderen zijn nog volop aanwezig.

De heer Hoogers, PVV (interruptie)

Het is fijn om te horen dat de wethouder zo lovend is over de aanpak van JENS in de voorgaande periode. Ik heb een korte vraag. Klopt het dat er tekortkomingen zijn met betrekking tot de aanpak van hulpverlening in multiproblematiek gezinnen?

Wethouder Van Zutphen

Dat is een vraag die zo algemeen is, dat als ik zou zeggen "het klopt niet", ik net zou doen alsof we in een ideale wereld leven. Dat is niet zo. Multiprobleemgezinnen, dat is ontzettend lastig. Dat krijgt ook JENS niet met een vingerknipje opgelost. Juist doordat wij deze samenwerkingsconstructie hebben, lukt het beter om het aan te pakken dan dat je te maken hebt met tig zorginstellingen die allemaal proberen om zo veel mogelijk zorguurtjes van elkaar weg te kapen.

De heer Hoogers, PVV (interruptie)

Ik begrijp dat mijn vraag misschien heel algemeen overkomt. Volgens mij was in de aanbestedingsprocedure een interne presentatie richting onze ambtenaren gegaan. Een van de verbeterpunten was juist de tekortkomingen in de aanpak van de multiproblematiekgezinnen.

Wethouder Van Zutphen

JENS is niet perfect. We hebben geleerd van de eerste vier jaar. Er is nu inderdaad een contract gesloten voor nog eens vijf jaar, met de optie drie keer twee jaar verlengen. Dus mogelijk zelfs 11 jaar. Natuurlijk spits je dan toe wat beter kan en beter moet. Het zou gek zijn als we niet leerden van dingen die anders en beter moeten.

De voorzitter

Meneer Hoogers, derde en laatste interruptie op dit punt.

De heer Hoogers, PVV (interruptie)

Bent u het met mij eens dat de aanpak in de afgelopen jaren niet zo lovend is geweest als we het hebben over de meest weerlozen in onze maatschappij?

Wethouder Van Zutphen

Daar ben ik het niet mee eens. JENS Was al bij de opstart een enorme verbetering ten opzichte van de 200 aanbieders die uurtjes van elkaar wegkaapten. Dat wil niet zeggen dat we in een ideale wereld zijn terechtgekomen. Het betekent wel dat we natuurlijk ook weer leren van de afgelopen vier jaar en op basis daarvan nu gaan verbeteren. In de komende jaren zul je ook steeds constateren wat goed loopt en wat minder goed loopt. Wat minder goed loopt, passen we in de tussentijd aan. Maar in grote lijnen zijn wij buitengewoon tevreden over JenS.

Als het gaat over wat goed en wat minder goed is gegaan, het volgende. Bij de opstart van JENS hebben wij het benodigde budget onderschat. Dat hebben wij als gemeente gedaan. Dat heeft JenS zelf gedaan. Vervolgens zijn wij een aantal keer teruggegaan naar deze raad. De raad heeft vervolgens extra geld beschikbaar gesteld, omdat dit nodig was voor onze kinderen. Ik ben er heel erg tevreden over dat in het nieuwe coalitieakkoord nogmaals staat opgeschreven: wat financieel nodig is voor goede jeugdzorg, betalen wij. Dat betekent dus ook dat er bij de nieuwe aanbesteding vanaf 2023 een flinke ophoging van het budget heeft plaatsgevonden, omdat dit nodig is voor onze kinderen.

Dat betekent niet dat JENS in de toekomst bij iedere tegenvaller bij de gemeente zou kunnen aankloppen. Integendeel. Er zijn nu uitdrukkelijk voorwaarden geformuleerd voor wanneer wel en niet bij tegenvallers bij de gemeente kan worden aangeklopt. Dan gaat het met name om dingen als voorzienbaarheid, beïnvloedbaarheid enzovoorts.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Voor de pauze had ik een discussie met de heer Verreck. Ik zei: komt de nieuwe aanbesteding nog door de raad? De heer Verreck meende van wel een ik dacht van niet. Ligt de aanbesteding er? Is deze getekend of moet deze nog worden goedgekeurd door onze raad?

Wethouder Van Zutphen

De randvoorwaarden voor de opdrachtverlening zijn in het verleden uitgebreid met de raad besproken en gecommuniceerd. Op grond van de collegebevoegdheid die daarbij geldt, hebben de colleges van Heerlen, Landgraaf, Voerendaal een nieuw contract getekend.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Sorry, meneer de wethouder. Ik stoor u toch nog even in uw verhaal. Wij zijn het volledig met u eens dat iedere euro aan die jeugd en de jongeren goed is besteed. Wij willen wel graag een gevoel krijgen bij wat dit betekent voor de kwaliteit van zorg, lerend uit hoe het er in het verleden bij JENS aan toe is gegaan. En dan specifiek als het bijvoorbeeld gaat over wachttijden en de kwaliteit van zorg die wij leveren. Wij zijn heel erg benieuwd naar de inhoud van de afspraken die u daarover hebt gemaakt en naar hoe het in de komende jaren beter moet gaan dan het wellicht in de afgelopen jaren is gegaan.

Wethouder Van Zutphen

Ik heb twee mogelijkheden. Of ik ga nu een heel lang verhaal voorlezen of we sturen dit verhaal voor morgenmiddag schriftelijk toe. De residentiële zorg regelen we via Maastricht. Die valt niet onder JENS. Er staat hoe we de kwaliteit waarborgen van de residentiële zorg en de zorg die onder JENS valt. Het is natuurlijk terecht dat u daar aandacht voor vraagt.

Verder is ook gevraagd hoe het zit met verschillende leden van JENS. We hebben een relatie met JENS als coöperatie. We hebben geen relatie met de leden van JENS. Dus discussies tussen coöperatielieden zijn niet het pakkie-an van de gemeente.

Dan ga ik nu in op de wat meer gedetailleerde vragen die zijn gesteld. Op de eerste plaats kom ik dan bij Partij Hoensbroeks Belang. Daar is de vraag waar u al op zat te wachten. De 13- tot 18-jarigen. Heerlen heeft in ieder stadsdeel een jongerencentrum. Hier wordt door JENS jeugd- en jongerenwerk aangeboden. Dat aanbod is ruim en gevarieerd, laagdrempelige groepsactiviteiten, trainingen, interventies op scholen en buddyprojecten. Niet alleen proberen we daarmee de instroom naar jeugdzorg te vermijden, maar ook potentieel overlastgevend situaties te voorkomen. Op korte termijn starten we in zeer nauwe samenwerking met onze stakeholders met preventie met gezag. Deze aanpak is gericht op het tegengaan van jeugdoverlast en ondermijning. Er worden al tal van interventies ingezet.

Daarmee maak ik ook een bruggetje naar wat u ongetwijfeld over de handhavingskant van jongerenoverlast wil gaan zeggen.

De Partij Hoensbroeks Belang heeft vragen gesteld over het aantal buurtpunten. Ik kan u verblijden met de mededeling dat we onlangs weer twee nieuwe buurtpunten hebben geopend. Een ligt in de flat Weijenbergstraat in Mariarade en een ligt in de Molenwei. We hebben nu het idee dat we met het aantal buurtpunten plus natuurlijk de al bestaande gemeenschapshuizen een redelijk dekkend netwerk hebben in de hele gemeente Heerlen, uiteraard inclusief het stadsdeel Hoensbroek. We willen u het overzicht van al die buurtpunten en de gemeenschapshuizen heel graag doen toekomen.

Dan de vraag van het CDA over zelfstandigheidstrainingen. U doelt met name op de zelfstandigheidstrainingen in de residentiële jeugdzorg. Dat regelen we via de gemeente Maastricht. De gemeente Maastricht gaat over de residentiële jeugdzorg. We hebben goed gehoord dat u zich daar zorgen over maakt. We zullen die zorgen delen met de gemeente Maastricht en u informeren over wat we daarvan terughoren.

Dan de vragen van de Partij van de Arbeid over achterstanden bij Wmo-aanvragen. Ja, dat klopt. Er zijn achterstanden. Die doorlooptijden zijn veel te lang. We hebben daar een tijdje geleden in de commissie al over gesproken. De belangrijkste reden is personeelsgebrek, niet alleen in onze gemeente, maar bij vrijwel alle gemeenten, bij de indicatiestellers. Ik kan u wel melden dat nadat wij nieuwe mensen hebben aangenomen, die doorlooptijden nu aan het teruglopen zijn. Maar ze zijn nog altijd te lang. Eerlijk gezegd bestaat de oplossing niet alleen uit meer personeel aannemen, maar natuurlijk ook uit dat we steeds minder willen indiceren. Dat doen we gelukkig al rond bijvoorbeeld dagbesteding en begeleiding. Daar indiceren we al helemaal niet meer mee. We laten het aan de zorgverleners over om te bepalen wat nodig is. Daarbij moeten we natuurlijk nog verder kijken naar georganiseerd wantrouwen versus vertrouwen in de professional. Daarnaast is het ook een kwestie van meer capaciteit.

Wij zullen u schriftelijk informeren. U hebt daar nogal gedetailleerde vragen over gesteld. Hoe lang zijn die doorlooptijden? Dat hebben we nu niet precies op een rijtje staan, anders zou ik u dat voor morgenmiddag geven. Deze maand krijgt de raad of de commissie MW een overzicht van hoe het zit met de doorlooptijden, de wachttijden enzovoorts.

U vroeg ook naar een toetsingskader. Dat hebben wij niet, maar wij krijgen wel steeds van de accountant een positief oordeel over onze wijze van toekennen. Dat doet de accountant op basis van een steekproef. Hij neemt ieder jaar een steekproef en daar komen wij ieder jaar positief uit.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)

Heel kort. Overigens dank voor de gegeven antwoorden. Ik begrijp uit uw antwoord dat er nu geen toetsingskader is. We hebben het eigenlijk niet nodig. Waarom gaan we het dan ontwikkelen?

Wethouder Van Zutphen

Dat is een goede vraag. Daar komen we op terug. Soms denkt iedereen: je moet dit of je moet dat. Je moet regeltjes voor dit of regeltjes voor dat. Je moet je altijd afvragen waarom we het eigenlijk nodig hebben.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)

Zoals u aangeeft, doen we het goed. De accountant doet een steekproef en we krijgen steeds een positieve beoordeling. Waarom moeten we dan een toetsingskader? Waarom moeten we weer een ambtenaar een aantal uren in het jaar aan het werk zetten om een toetsingskader te ontwikkelen waar we vervolgens misschien wel niets mee doen.

Wethouder Van Zutphen

Ja, dat is een heel terechte vraag.

De vragen van GroenLinks over diversiteit. Wethouder Clemens heeft die al beantwoord vanuit het perspectief van het onderwijs. Ik kan u vanuit het perspectief van de gemeente melden dat wij al sinds 2009 landelijk een van de eerste regenbooggemeenten waren. Dat was niet alleen een leuk stickertje op de deur, maar daar hebben we voortdurend heel veel invulling aan gegeven. Die invulling heeft voor een deel bestaan het via een samenwerking met het COC geven van informatie op scholen. Het geven van gastlessen, maar ook het ondersteunen van zogenaamde GSA's. Dat zijn Gender and Sexuality Alliances. Dat zijn leerlingen die samen zeggen: dit vind ik een belangrijk thema om daar iets aan te doen.

Datzelfde geldt ook voor andere aspecten van diversiteit, zoals discriminatie enzovoorts. Ook daar richten wij ons onder andere op het onderwijs, onder andere via het project Eerlijk Gezegd. Bij een aantal scholen hebben we het zogenaamde GIPS-project, het Gehandicapten Informatie Project op Scholen, waarbij kinderen kunnen ervaren hoe het is om met een beperking te leven.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)

Wij zijn een Regenbooggemeente. Ik heb ergens gezien dat er misschien een wijziging zou optreden in de jaarlijkse gelden die regenbooggemeenten worden toegewezen. Klopt dat?

Wethouder Van Zutphen

Volgens mij niet. Volgens mij hebben wij daar via de septembercirculaire weer geld voor gekregen.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)

Oké, dan is dat weer nieuwe informatie. Dank u. Hoe

Wethouder Van Zutphen

De SP vroeg: hoe zit het nou met het jongerenloket? Dat is een co-productie van wethouder De Beer en mij. Ik zal het antwoord geven: het komt eraan. Het is een voortvarende opbouw. Er wordt concreet aan gewerkt door onze mensen van leerplicht, het Werkgeversservicepunt, Werk voor Heerlen, het expertiseteam van de gemeente, JENS en Heerlen Stand-by. Natuurlijk moeten wij dat realiseren, want het staat in het coalitieakkoord.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Ik was even bezorgd dat dit vergeten was, maar ik ben blij dat u erop terugkomt. Het komt eraan. Hebben we dat gepland voor 2023 of 2024? Is er al iets meer bekend?

Wethouder Van Zutphen

De termijn kan ik niet uit mijn hoofd noemen. Daar kom ik schriftelijk op terug.

Dan resteert mij eigenlijk alleen een motie die hier nog niet is voorgelezen of is toegelicht, maar die wel in iBabs staat. Dat is namelijk de motie van de Partij voor de Dieren over dieren in de opvang. Dat is een reëel probleem, met name rond vrouwenopvang. Vrouwen moeten vanwege een gewelddadige situatie het huis uit. Wat gebeurt er dan met het dier? Dat is geen gemakkelijke vraag. Hoe het is voor de opvanginstellingen niet doenlijk om zo maar te zeggen: neem je hond of kat maar mee. Dat leidt al heel gauw tot onbeheersbare situaties, ook in relatie tot andere bewoners van de opvang. Dat kun je bij wijze van spreken doen met een cavia in een kooi of met een goudvis, maar met een pitbullterriër is dat wat ingewikkelder.

De getalsmatige informatie is dat wij ongeveer vijf keer per jaar te maken hebben met dat probleem. We horen het een enkele keer - dan wordt het gemeld, maar misschien zit er ook een verborgen aantal onder - dat mensen gewoon niet thuis weg willen uit de gewelddadige situatie, omdat er iets is met een huisdier. Uw motie vraagt om binnen twee maanden met voorstellen te komen. Ik wil de vraag in het dictum van de motie graag omarmen. In de afgelopen tijd is met name gewerkt met gastgezinnen. Dat is eigenlijk de meest voor de hand liggende oplossing, maar dat moet je wel goed organiseren. U vraagt in de motie: zoek dat uit en kom daarmee terug. Dat wil ik graag omarmen namens het college. Tot zover mijn bijdrage.

De voorzitter

Dank u wel. De heer Jacobs.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Ik had een aantal vragen. Volgens mij zijn die niet beantwoord.

De voorzitter

Kunt u die vragen specificeren?

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Ja, die kan ik specificeren. De eerste vraag was: hoe werkt het plafondbedrag in de aanbesteding voor 2023? Is hetzelfde bedrag dat in de aanbesteding is meegenomen, ook meegenomen in de begroting van 2023? Dat was vraag 1.

Wethouder Van Zutphen

Het plafondbedrag is gebaseerd op het daadwerkelijk zorggebruik in 2021. Dat bedrag zit in de begroting inbegrepen. Het is inclusief de indexering in de meerjarenbegroting. Dat was uw andere vraag. Er is een indexatiesystematiek afgesproken. Die is verwerkt in de begroting.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Dus even concreet: in de begroting van 2023 is gewerkt met een bedrag van €23.365.236?

Wethouder Van Zutphen

U noemt een bedrag. Ik zeg: het bedrag dat daarvoor geldt is opgenomen in de begroting.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Dat was dus een bevestiging van wat ik vroeg.

Wethouder Van Zutphen

Het bedrag waarvoor wij een contract hebben afgesloten met JENS zit verwerkt in de begroting.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Dan mijn volgende vraag. In 2021 zie ik een bijdrage van de gemeente van €23.884.861. We hebben nu een plafond afgesproken van €23.365.236. Mijn vraag is: in hoeverre acht u het prijsplafond realistisch - zeker gezien wat wij allemaal in de krant lezen over de toenemende psychische problemen bij jongeren - als je ziet dat we er in 2021 al bovenuit komen?

Wethouder Van Zutphen

U noemt bedragen. Die bedragen kan ik uit mijn hoofd niet bevestigen. Ik kan wel bevestigen dat in 2021 ook extra bedragen zijn toegekend vanwege de coronaproblematiek. 2023 hebben wij gebaseerd op de aantallen in 2021. Het betreffende bedrag dat wij in de aanbesteding hebben genoemd, is ook geaccepteerd

door JENS. We hebben regels afgesproken over mogelijke overschrijdingen. JENS moet daar zelf voor in aanmerking komen, met uitzondering van. Die uitzonderingsbepalingen hebben we heel mooi opgeschreven.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Dus die zijn ook openbaar voor ons als raadsleden?

Wethouder Van Zutphen

Ik ga ervan uit dat dit allemaal openbaar is.

De voorzitter

Dank u wel, wethouder Van Zutphen. We gaan naar wethouder Gelderblom. We lopen maar iets uit.

Wethouder Gelderblom

Dank u wel, voorzitter. Ik weet niet hoe het met u zit, maar ik begin een heel klein beetje moe te worden. Ik hoop door de vlotheid wat energie terug te brengen. Dit zijn mijn eerste Algemene Beschouwingen. Volgens mij is dat iets wat ik deel met best veel mensen in deze raad. Dat is best bijzonder. Ik heb het nu urenlang, net als u, aangehoord. Ik moet zeggen, met een hele kleine uitvlieger daargelaten, dat het me opvalt hoe redelijk we hier van gedachten wisselen en hoe prettig de sfeer is. Volgens mij mogen we dat ook wel markeren. Dat is hartstikke goed. Laten we dat dus vooral ook vasthouden.

Maar hoe redelijk en prettig de sfeer hier ook is, zo grimmig is natuurlijk de context waarin we samen komen. Als we kijken naar de vragen over mijn portefeuille en die aan mij gericht waren, dan zie je dat ook meteen terug. Ik heb gekeken hoe ik al die vragen die op mij afkwamen het beste kan organiseren. Ik heb dat gedaan in een mix van thematisch en chronologisch.

Het allereerste onderwerp - daar ontkom je niet aan - is natuurlijk de energiearmoede. Als je het hebt over de grimmigheid buiten deze raadzaal, dan begint die denk ik daar. Ik kreeg vragen van de VVD, de PvdA, D66 en via interrupties ook nog van de Ouderenpartij. Die vragen zullen ongetwijfeld breder leven. De vragen gingen inderdaad op de eerste plaats over iets dat heel duidelijk terugkomt in de meerjarenbegroting, namelijk: hoe gaan we de woningvoorraad verduurzamen en dan specifiek in samenwerking met de woningcorporaties? Daar zit een groot gedeelte van de pijn op dat gebied in onze stad. Er waren verschillende variaties van de vragen, maar ik denk dat ik daar in algemene zin antwoord op kan geven als ik u meeneem in de verschillende manieren waarop we samen met de corporaties die verduurzaming aanjagen.

Zoals ik al zei, heeft het enorme prioriteit. Ik denk dat dit ook duidelijk spreekt uit de tekst die u allemaal hebt gelezen. Het is zelfs zo duidelijk dat ik er bijna kritiek op kreeg van de Jongerenpartij, omdat de vraag is of dit niet ten koste gaat van de aandacht voor de woningbouwopgave. Daar zal ik zo meteen op terugkomen. Het heeft inderdaad onze aandacht. Het is van enorm belang. Veel mensen in deze stad wonen in doortochtwoningen. Daar moeten we zo snel mogelijk vanaf.

Ik ga u dus meenemen in manieren waarop wij dat doen. Ik begin daarbij op de lange termijn. Op de lange termijn werken we namelijk aan het genezen van het complex aan kwalen dat energiearmoede veroorzaakt. Ik werk dan terug naar de korte termijn in de winter waarbij we in de winter - laat ik dat nog een keer nadrukkelijk zeggen - pleisters gaan plakken en dus niet kunnen genezen, omdat de middelen beperkt zijn en de tijd zich daar niet voor leent.

Als we kijken naar de langere termijn, dan is het zo dat er voor 2028 landelijk tussen de Woonbond, Aedes, dus de koepel van de woningcorporaties en de overheid afspraken zijn gemaakt over hoe snel we de ergste doortochtwoningen in heel Nederland eruit gaan werken. Op dit moment werken we in onze stad aan een doorvertaling van wat daar al ligt naar de lokale prestatieafspraken. Dus dat is het eerste concrete middel dat wij hebben, die prestatieafspraken, om in kaart te brengen hoeveel woningen we wanneer gaan verduurzamen. Zodat we die deadline van 2028 waarbij alle EFG-woningen eruit moeten zijn, gaan halen. Op dit moment wordt gewerkt aan die prestatieafspraken. Er zijn ook meerjarige prestatieafspraken. Die

komen later nog. Nu al werken we aan die voor komend jaar. Die verwachten wij in december af te hebben. Deze zullen rond die tijd publiekelijk worden gedeeld, dus dan heeft iedereen er zicht op.

Ik moet daarbij wel zeggen - dat was een vraag die onder andere vanuit de PvdA komt - dat daarin veel geconcretiseerd zal worden, maar niet alles. Dat heeft ermee te maken dat je niet alle renovatieplannen, verbouwplannen et cetera zomaar kunt delen als je dat nog niet met huurders hebt gedeeld logischerwijs. Je kunt pas met huurders gaan delen als echt veel details gekend zijn. Maar goed, desondanks cijfers zullen er zeker in terugkomen en anders percentages en anders heel concrete ambities. Dus dat is het eerste middel.

Het tweede is dat de opgave van de verduurzaming van dat corporatiebezit natuurlijk enorm is. Er is veel achterstallig onderhoud. Daar is terecht op gewezen. Dat is problematisch. Als we even voorbij de geschiedenis gaan en kijken naar het heden, dan onderkennen de corporaties dat ook echt. Ik kom zo meteen ook nog te spreken over waar je dat dan precies aan merkt. Ik verwacht ook dat we dat gaan terugzien in de prestatieafspraken. Maar goed, zelfs dan blijft die uitdaging enorm.

Het tweede middel dat wij hebben om samen met de corporaties te werken aan - dat was concreet de vraag van de VVD en volgens mij van D66 - de verduurzaming, is om samen te kijken waar je tegenaan loopt en waar we hobbels kunnen wegnemen. Dan kun je daar op verschillende manieren naar kijken, organisatorisch, maar ook qua fondsenwerving. Die verduurzaming van de corporatiewoningvoorraad is een enorm kostbare opgave. Dan gaat het dus over het werven van volkshuisvestelijke fondsen, ook op landelijk gebied. Ook daarin trekken we samen op.

Dat zijn twee langere lijnen. Die zijn onlangs nog bestendigd in ons nieuwe verbond voor energierechtvaardigheid, waarbij alle woningcorporaties in Parkstad en in Heerlen zich hebben aangesloten. Voor de langere termijn, zeg ik daarbij. Dat is dus niet iets wat wij alleen nu doen. Dat is juist ook gericht op de opgave op langere termijn.

Maar als we dan even van de langere termijn terugwerken naar de kortere termijn, wat zijn we dan nu al aan het doen samen met de woningcorporaties? Dan kom je in het gebied van pleisters plakken. Dan zie je inderdaad dat de inzet van de SPUK-subsidiegelden waar u onlangs over bent geïnformeerd - dan heb ik het over de energiecoaches en de energiebesparende maatregelen en informatie - dan zijn die samen met onder andere de corporaties ingericht en doen de corporaties ook mee aan het energiecoachprogramma.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Woningcorporaties zijn heel lang best vrij geweest. Ze hoefden geen volkshuisvesting meer te doen, sterker nog, ze mochten vanalles niet doen. Nu moeten ze ook weer vanalles. Nu moeten ze voor 2028 een heel grote opgave doen. Wat is de rol van de landelijke overheid in dit verhaal, ook bijvoorbeeld qua financiering van die toch wel forse en heel belangrijke opdracht die er ligt?

Wethouder Gelderblom

Op de eerste plaats is er de deal die is gemaakt. Het gaat dus even niet over gemeenten. Dit is even ter achtergrond. Dat is wel belangrijk, want we vertalen de landelijke afspraken door naar het lokale. Daarom is het legitiem dat wij het hierover hebben. Landelijk zijn die afspraken over 2028 gemaakt. Dat zijn vrij strikte afspraken. Er is helder geformuleerd: dit moeten we echt voor elkaar gaan krijgen. Dit is min of meer op voorwaarde of als een soort uitruil, waarbij de verhuurdersheffing werd geschrapt. Dat zorgde ervoor dat woningcorporaties ook in positie werden gebracht om veel meer te investeren in hun voorraad. Dat moet ervoor zorgen dat het mogelijk wordt om voor 2028 al die woningen eruit te halen.

Maar goed, dat is niet alles. Er zit een minister met haast. Het is niet mijn partij, maar je merkt dat aan alles, ook als bestuurder. Dat betekent dat er steeds meer middelen komen om die verduurzaming te bewerkstelligen. Dat is de tweede lijn waar ik het over had. Daarin trekken we samen op met de corporaties. Dat alles gezegd hebbende. Dit hoort allemaal nog bij deel een van de acht onderdelen waarin ik mijn beantwoording heb verdeeld.

Dit betekent dat ik de motie van de liberale alliantie, VVD en D66, over specifiek dit onderwerp, dus over versnelde isolatie van de woningvoorraad, namens het college hartelijk kan omarmen. Dat is precies wat wij doen en dat is ook precies waar wij op in zullen blijven zetten: versnelde verduurzaming van de woningvoorraad.

Daarbij wil ik het volgende zeggen. Ik denk dat dit ook goed is. Die uitdaging is omvangrijk, kostbaar en uitdagend. Het lijkt soms alsof hij met de dag uitdagender wordt. Dat wil ik toch even genoemd hebben. De bouwkosten stijgen de pan uit. Als u vandaag de krant hebt gelezen, dan ziet u ook dat de stikstofproblematiek op de loer blijft liggen. Dat nieuws kwam volgens mij tijdens deze vergadering nog binnen. Dus dat maakt het ook niet makkelijk. Er is een krappe arbeidsmarkt en het gaat om vele, vele tientallen miljoenen alleen al bij ons in de regio, laat staan landelijk. Dus die uitdaging blijft enorm. Maar dat betekent dat we juist daarom ook samen keihard en vol overtuiging de schouders eronder gaan zetten. Dat doen we nu al en dat blijven we doen.

Binnen dat deel waren er twee aanvullende vragen. Een van de VVD: hoe geven we in de context van die verduurzamen van de woningvoorraad meer ruimte aan de vrije markt om te bouwen? Ik zou zeggen: volgens mij hoeft de vrije markt niet nog meer ruimte te krijgen. Integendeel, je zou kunnen zeggen dat het duidelijk is dat er meer regie vanuit de overheid nodig is op dit onderwerp. Dat gezegd hebbende, wat er natuurlijk wel moet gebeuren, is dat we de marktpartijen in positie brengen om de ruimte die ze nu al hebben optimaal te benutten. Daar ligt een verantwoordelijkheid voor ons. Ik kan zeggen dat ik in samenwerking met meerdere collega's, maar vooral ook wethouder Peters van Ruimtelijke Ordening, absoluut van zins zijn en ook al begonnen zijn om op een heel nauwe manier samen te werken met die marktpartijen. Dat komt later nog terug in het onderdeel van de Jongerenpartij. We zijn de ronde gesprekken met marktpartijen al begonnen. We willen daarin echt samen optrekken. Dus ja, we pakken regie, maar we moeten inderdaad ook faciliteren dat marktpartijen hun rol kunnen pakken.

Een aanvullende vraag over dit onderwerp van de PvdA, in een iets andere richting. Het ging over het zonnepanelenproject. Zit er nog geld in de pot van het zonnepanelenproject? Zo ja, kunnen we dat geld dan gebruiken om verduurzaming van de woningvoorraad te versnellen? Dat hebben we opgezocht. Het restbudget van het zonnepanelenproject is op dit moment 2 miljoen. Deze gelden zijn via de raad specifiek gebonden aan dat zonnepanelenproject. Het is daardoor niet mogelijk om dat geld zomaar ergens anders voor in te zetten. Ik kan melden dat wij precies om die reden ook werken aan een verduurzamingsproject waar op dat moment nieuwe gelden voor beschikbaar moeten worden gesteld. Dat wordt verbreed, zodat je niet alleen maar kijkt naar zonnepanelen, maar juist ook een bredere set aan verduurzamende maatregelen van woningen. En ook breder in die zin, dat je breder gaat kijken dan alleen maar de particuliere huiseigenaren waar het zonnepanelenproject op heeft gefocust. Je kijkt dus ook naar andere sectoren.

Voorzitter. Dan naar deel twee. Dat waren vragen van de SP en van de progressief linkse hoek, dus zowel van GroenLinks en het kwam ook terug in de bijdrage van de PvdA. Die vragen gingen namelijk over meer vooruitblikkend het onderwerp van energiearmoede. Om met de SP te spreken: ziet het college het zo dat een structurele oplossing van die energiearmoede en die absurde energiekosten gevonden kan worden in het sociale energiebedrijf? De vraag was: wat is de stand van zaken op dit moment? Is er een aanpak en een tijdlijn? Vanuit GroenLinks kwam daaraan gerelateerd de vraag: kunnen we gaan kijken of we niet zozeer een sociaal energiebedrijf als zodanig willen inrichten, maar een multifunctioneler en diverser energiecentrum?

Die vragen ga ik samen beantwoorden, want ze horen ook echt samen. Het stadium waar we nu in zitten - dan komen we bij de stand van zaken en ook wel de aanpak en vervolgens ook de tijdlijn - is dat de eerste vraag die moet worden beantwoord een heel eenvoudige is, namelijk: wat is een sociaal energiebedrijf eigenlijk? Dat kan allerlei verschillende vormen aannemen. Je kunt daar eigenlijk twee sets vragen over stellen. Namelijk: wat doet dat sociaal energiebedrijf? Gaan zij vooral de duurzame opwekking organiseren? Gaan zij überhaupt energie leveren in den brede? Daar zijn verschillende keuzes in te maken. Dat is niet ergens vastgelegd. Als je dat gaat verkennen, kan dat allemaal op tafel komen.

De tweede set vragen is: welke constellatie van actoren speelt een rol binnen dat sociale energiebedrijf? Dan bewegen we ook richting de vraag vanuit GroenLinks: zijn dat dan gemeenten en energiecoöperaties van burgers? Zijn dat misschien ook de sociaal ondernemers die daar een rol bij spelen? Of een combinatie van een van die drie of twee van die drie? Er zijn dus allerlei keuzes in te maken. De fase waar wij nu in zitten, is om die verschillende keuzemogelijkheden, die verschillende vormen van het sociale energiebedrijf, in kaart te brengen. Dus dan heb je het over een functioneel perspectief van wat de verschillende functies en verschillende constellaties zouden kunnen zijn waar we uit kunnen kiezen. En vervolgens ook: hoe haalbaar is dat dan vervolgens?

Het is natuurlijk belangrijk dat we dat eerst goed in kaart brengen voordat we dat gesprek gaan voeren. Ik denk ook dat dit gedeeltelijk de weder verwarring tussen een energiebedrijf en een energiecentrum weg zou kunnen halen. Een van de conclusies kan namelijk zijn dat je de facto met een specifieke mogelijkheid om invulling te geven aan het energiebedrijf voldoet aan de functionele vragen die geprojecteerd zijn op de mogelijkheid voor een energiecentrum. Met andere woorden, specifiek de vraag over de rol van innovatief onderzoek en de rol van kennisinstituten in combinatie met die duurzame opwek kunnen leveren, misschien kun je dat ook wel regelen via een sociaal energiebedrijf. Dat is precies waar dit onderzoek over gaat.

Over de tijdlijn kan ik zeggen dat we het nu meermaals het bestuursteam in Heerlen, dus met collega De Beer, maar ook in Parkstad hebben gehad over dat haalbaarheidsonderzoek en dat het functionele perspectief. De verwachting is dat dit tegen het einde van Q1 wel afgerond zal zijn. Dan kunnen we dat ook gaan delen. Vervolgens kunnen we gesprekken hebben over hoe je dan van de mogelijkheden die er zijn naar uiteindelijk een bepaalde invulling gaat.

De heer Bertholet, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Een onderzoek dat moet worden uitgevoerd naar de verschillende mogelijkheden die we hebben met betrekking tot de sociale energiecentrale, maar volgens mij ligt dat onderzoek er. Ik heb dat volgens mij ook nog een keer uitgedeeld ten tijde van de coalitieonderhandelingen. Dus er ligt al een onderzoek met allerlei mogelijke constructies op dat terrein.

Wethouder Gelderblom

Als u centrale zegt, vraag ik verhelderend, bedoelt u dan echt de centrale of een bedrijf?

De heer Bertholet, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Nou ja goed...

Wethouder Gelderblom

Ja, dat is hetzelfde. De onderzoeken die wij hebben gezien voldoen in die zin niet aan de vraag dat je ziet wat in kaart is gebracht wat er in het land al bestaat. We willen eigenlijk veel specifieker kijken naar de regio Parkstad. Wat zou specifiek inspelen op wat we hier hebben, kunnen, willen et cetera. Het is dus veel meer regionaal verbonden. Uiteraard zijn we ook bekend met al het onderzoek dat er nu ligt. Daar is echt wel aanvullend onderzoek voor nodig.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Het functionele perspectief is eigenlijk een beetje in kaart brengen van wat kan, wat we willen en in welke variant dan. Dat kan heel simpel met overal zonnepanelen op het dak tot bij wijze van spreken collectief gas inkopen en alles wat ertussen zit. Maar kunnen we ambitieuzer zijn dan dit functionele perspectief? Het lijkt mij best wel een ingewikkelde opdracht. Moet het per se vijf maanden duren voordat we dat helder hebben?

Wethouder Gelderblom

Het einde van Q1 duurt volgens mij niet zo lang. Wellicht kan het eerder. Dan is dat een mooie verrassing om mee naar de raad te komen. In dat onderzoek ligt ook de mogelijkheid tot hoge ambitie besloten. Wat je echt niet wil, is dat je heel veel energie gaat steken in een suboptimale mogelijkheid. Volgens mij wil je echt de volledige bandbreedte van wat mogelijk is in kaart brengen, juist ook ten dienste van die ambitie. Dat is een beetje een strategische insteek hier.

Bovendien hebben we het eerder in deze zaal gehad over het belang van massa op dit gebied. Dat betekent dat je al snel in Parkstad aan het redeneren bent. Ook daarvoor geldt dat je dan de neuzen dezelfde kant op moet hebben. Daar kun je iets van vinden, maar dat kost ook tijd. Volgens mij is dat ook echt de moeite waard, want die massa gaat echt bijdragen aan de waarde van wat wij hier proberen te doen.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)

Ik heb een vraag. Misschien ligt het aan mij. Voor mij werd het niet helemaal helder. Willen we de focus vooral zetten op het regionale aspect of op het lokale aspect?

Wethouder Gelderblom

Ik neem aan het verschil tussen Heerlen en Parkstad? Zoals ik al zei, is het in deze zaal eerder gegaan over het voordeel van massa creëren en het feit dat we eigenlijk al onze duurzaamheidsdoelstellingen toch heel erg goed afstemmen met de Parkstadgemeenten. Dat is ook logisch in ons gebied. Het lijkt me een valse tegenstelling, want wat goed is voor Parkstad, is doorgaans ook goed voor Heerlen. Ik denk dat dit ook specifiek hier geldt.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Daar kan ik het zeer mee eens zijn. U zegt: je wil massa, je wilt dat op Parkstadniveau. Het kan ook dat je dan na moeizame gesprekken uiteindelijk met lege handen staat. Dat is een risico als je het met heel veel partijen aanpakt. Het lijkt me goed om ook na te denken over een alternatief scenario dat wel binnen de gemeente past en misschien minder groots is en misschien minder ambitieus, maar desalniettemin dan toch heel waardevol. Hoe kijkt u daarnaar?

Wethouder Gelderblom

Dat kan ik me goed voorstellen. Op dit moment zie ik geen aanleiding tot die zorgen, maar dat zou inderdaad kunnen. Ik denk ook dat het inmiddels bij ons zo stevig beklonken is in het coalitieakkoord en in het MBP. Wij gaan natuurlijk sowieso verder op die weg. Dat is niet onbelangrijk.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Ik vind het goed om te horen dat u ook in die schaalgrootte denkt. Wij geloven inderdaad in die schaalgrootte. Wij fungeren natuurlijk als centrumgemeente binnen Parkstad. Wil de wethouder dan dat project trekken? Dat zouden wij zeer waarderen.

Wethouder Gelderblom

Als de andere Parkstadgemeenten mij die rol gunnen, dan heel graag. Absoluut, heel graag. Ik denk ook dat we tot nu toe in die gesprekken in samenwerking met een aantal dierbare, waardevolle collega's, die rol hebben gepakt.

Dan, gelet op de tijd, ga ik door naar deel 3 van de beantwoording. Dat zijn vragen van de fractie FvD. Daarbij was de vraag - daar is al naar verwezen door de burgemeester dat ik dat zou beantwoorden. Welke bedragen worden per programma uitgetrokken voor het tegengaan van de 'vermeende klimaatramp'. Met aanhalingstekens erbij om duidelijk te maken dat ik die woorden niet zou kiezen, maar dat spreekt vanzelf. Gelukkig is de aandacht voor klimaat en duurzaamheid niet langer iets wat ook moet, maar iets dat echt is ingedaald in bijna alle manieren waarop wij naar beleid kijken. Dat betekent dat klimaat en duurzaamheid als afwegingen, als oriëntatiepunten, steeds meer integraal in beleidsaspecten worden verankerd.

Tegelijkertijd maakt die integraliteit het natuurlijk soms lastig om dan conceptueel, maar vervolgens ook boekhoudkundig, dat klimaataspect los te koppelen van het beleid dat in algemene zin wordt gevoerd. Dus dat maakt de vraag nogal een uitdaging. Maar dat neemt niet weg dat we uiteraard de fractie FvD graag tegemoet willen treden. Mijn voorstel zal dus zijn dat we in ieder geval per programma gaan kijken wat de belangrijkste onderdelen van klimaat zijn en welke bedragen daarbij horen. Zoals gezegd, is dat een uitdaging vanwege waar ik blij mee ben, die conceptuele menging van beleid dat er ogenschijnlijk niets mee te maken heeft maar toch uiteindelijk ook te maken heeft met duurzaamheid.

Een andere vraag die de FvD-fractie ook na aan het hart staat: is het college bereid om de raad op korte termijn nader mee te nemen in de wereld van de SDG's? Dat zijn dus die global goals. Daar kan ik kort over zijn. Jazeker. Graag zelfs. Dat gaan we schriftelijk doen.

Deel vier. Dat zijn vragen van de Partij voor de Dieren. Er waren drie vragen over maatschappelijk verantwoorde inkoop.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Even naar de wethouder. Fijn dat u daar antwoorden op gaat geven. Ik had nog een tweede vraag over de SDG's. De vraag was of ik alle communicatie vanuit en naar het college kan krijgen. Krijg ik dat ook toegezegd?

Wethouder Gelderblom

Dat is lastig. Alle communicatie over de SDG's. Volgens mij zijn het 17 doelen die alle beleidsterreinen raken. Dat lijkt me bijna onmogelijk om te doen. Ik kijk ook even naar de burgemeester.

De voorzitter

Ik zou niet weten hoe we dat allemaal bij elkaar moeten verzamelen. Alle losse brieven, alle losse circulaires, brieven van de VNG. Wat kun je allemaal niet bedenken dat daarover is verschenen? Dat is zo'n ongerichte opdracht.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Kunnen we een keer buiten de vergadering om brainstormen over hoe we dat het beste kunnen doen?

Wethouder Gelderblom

Laten we dat doen. Zoals u weet, is de capaciteit schaars. Om daar nu een hele club mensen voor aan het werk te zetten, ik weet niet of dat de moeite waard is. Maar omdat we toch schriftelijk terug en komen op de wereld van de SDG's, laten we dan ook proberen om een beetje in kaart te brengen wat de gemeente doet met dat onderwerp. Misschien is dat wel de moeite.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)

Dit is geen vraag, maar een opmerking. Wij hebben een aantal SDG's omarmd en niet alle zeventien. Dat is misschien goed om even na te gaan.

Wethouder Gelderblom

Ook dat nemen we mee in de wereld van de SDG's. Dan gaan we door naar de Partij voor de Dieren. Inderdaad de vragen over MVI. Die begon met: is het college bekend met de CO₂-prestatieladder als instrument ten bate van maatschappelijk verantwoord inkopen en – ik voeg vraag 1 en 3 even samen – zijn we bereid om net als vele andere overheidsinstellingen de vijf tredes van de CO₂-prestatieladder te gaan gebruiken? Die wil ik eigenlijk even koppelen aan de vraag die er tussenin zat. Dus: is het college bereid MVI te implementeren in al haar beleidsterreinen en dit ook te monitoren? We hebben natuurlijk al MVI-beleid. We zijn op dit moment bezig om te verkennen hoe we dat zouden kunnen aanscherpen, wat de toegevoegde waarde daarvan zou zijn. In die aanscherping nemen we zeker ook dat middel van die CO₂-prestatieladder erbij. Of dat nou die prestatieladder zelf is of de onderliggende logica – namelijk dat

we echt in dit tijdsgewricht zo ambitieus mogelijk moeten zijn op dat gebied binnen de kaders van de redelijkheid als gemeenten in onze positie - nemen we dat zeker mee. Het allerbelangrijkste in die vraag vond ik: gaan we dit ook monitoren? Dat is natuurlijk heel essentieel. Je kunt van alles op papier zetten, maar de vraag is eindelijk: doe je dat ook echt en hoe zie je daarop toe? Daarover kan ik melden dat we ook daaraan al zijn begonnen. Als het gaat over het maatschappelijke of het sociale aspect van maatschappelijk verantwoord inkopen doen we dat eigenlijk al best wel goed. Op basis van het ecologische gebied lijkt het op basis van een eerste analyse dat het nog een stuk beter kan. Dat is nu dus de concrete opdracht aan onszelf. Laten we kijken hoe we dat nog beter kunnen doen.

Een verdere vraag van de Partij voor de Dieren die hieraan raakt, maar een andere richting uit gaat, ging over de Dierenwelzijnsnota en de Uitvoeringsagenda. De vraag was: is het mogelijk dat in het eerste kwartaal van 2023 beide documenten naar de raad gaan? Dat heb ik even gecheckt voor beide onderdelen. Het resultaat is een antwoord om vrolijk van te worden, namelijk: ja, dat kan. Dus dat is kwartaal 1 van 2023.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)

Dan heb ik al antwoord op mijn vragen in de tweede termijn van morgen. Ik heb het moeten opsplitsen vanwege het aantal woorden.

Wethouder Gelderblom

Dan zijn we morgen misschien eerder klaar. Dat zou mooi zijn.

Dan deel vijf. Dat waren vragen van zowel GroenLinks als Partij Hoensbroeks Belang, namelijk over de zelfbewoningsplicht. Ten eerste, sturen op een eerlijke woningmarkt is ook een absolute prioriteit, niet alleen voor mij, maar voor het hele college. Eerder dit jaar, in de vorige periode nog, is met de raad een actieplan gedeeld dat ging over sturing op de woningmarkt. In het coalitieakkoord is daarbovenop nog een keer gekeken naar welke maatregelen je daarbij in overweging zou willen nemen. Ook daarin is de zelfbewoningsplicht genoemd.

Wat mij betreft grijpen we alle middelen aan die we kunnen vinden om die sturing voor elkaar te krijgen. Ik wil ook proberen om zo veel mogelijk tegelijkertijd te realiseren. Als ik kijk naar het actieplan en naar het coalitieakkoord dat daartussendoor is gekomen, zo veel mogelijk van die middelen in een soort strategische mix meenemen. Dat is ook de reden dat op pagina 154 van het MBP de zelfbewoningsplicht is meegenomen in die strategische mix, dus de opsomming. Die staat daar niet voor niets.

Tegelijkertijd zijn er wel twee voorbehouden die ik wil meegeven, eigenlijk 2,5. Die twee voorbehouden spelen in de komende maanden nu we toewerken naar de verwerking van dat actieplan een belangrijke rol, waarbij we dus ook de zelfbewoningsplicht meenemen.

Specifiek voor de zelfbewoningsplicht geldt daar: a. Het moet juridisch houdbaar zijn. Het is een middel waar nog weinig jurisprudentie op bestaat en dat in dat opzicht alleen al enige risico's met zich meeneemt, maar ook omdat er allerlei vereisten zijn qua proportionaliteit van de inzet. Het moet worden verankerd in een overeenkomst over gronduitgiften. Het moet publiekrechtelijk worden verankerd als het onze grond is of privaatrechtelijk als je dat via een anterieure overeenkomst met de ontwikkelaar wil doen. Zonder in al die details te gaan, het is ingewikkeld. Je moet dus zeker weten dat het juridisch houdbaar is wat je wil gaan toepassen. Daar zijn we nu dus mee bezig om te kijken of we dat kunnen klaarspelen.

Minstens zo belangrijk hierin is dat het natuurlijk ook voldoende doeltreffend moet zijn voor de Heerlense context. Ik zei al, die zelfbewoningsplicht maakt onderdeel uit van een strategische mix waarin ook de opkoopbescherming staat. In ieder geval kijkend naar de toepassing van die twee middelen in verschillende soorten steden, dan zie je dat Heerlen tot nu toe niet per se een stad is waar ongelooflijk veel nieuwbouw is waar je die zelfbewoningsplicht vooral op van toepassing laat zijn. Misschien is het dus niet het meest geëigende instrument. Dat we zeggen, niet het instrument dat onmiddellijk het meeste effect sorteert. We willen dus ook kijken naar hoe doeltreffend dit zou zijn.

Die twee voorbehouden ten spijt, ja, we kijken ernaar. We gaan het zeker meenemen. Het speelt een rol in de verwerkelijking van dat actieplan. Nogmaals, het staat ook om die reden op pagina 154 van het MBP.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)

Als het goed is, voorziet die motie voldoende speelruimte voor de factoren die u zojuist hebt genoemd. Klopt dat?

Wethouder Gelderblom

Ja, dat zijn volgens mij precies dezelfde voorbehouden, dus dat klopt helemaal.

Dan deel 6. Dat zijn de vragen van de Jongerenpartij en het vraagstuk over de woningbouwopgave. Ik heb daar verlekkerd naar gekeken. Ik heb heel ijverig meegeschreven. Dat werd een heel essay. Dat gaat niet lukken, want dan duurt het heel lang. Grof gezegd, de thesis vanuit de Jongerenpartij was: woningbouw komt onvoldoende naar voren, in eerste instantie in de bestuursamenvatting. Daar verbindt de Jongerenpartij de conclusie aan dat dit veelzeggend is over de agenda van dit college.

Even los van wat je vindt van de plaats van woningbouw in de bestuursamenvatting, kan ik me absoluut niet vinden in het beeld dat het niet een prioriteit is voor ons. Ik had het eigenlijk als eerste moeten zeggen, maar ik zeg het nu als tweede. Waar we het absoluut over eens zijn, is dat het heel goed is dat de Jongerenpartij dit onderwerp als hoge prioriteit ziet en neerzet. Dat delen wij volledig. Daar zijn we het 100% over eens. Maar juist daarom verbaast in die zin ook wel het signaal mij een beetje. Ik kan de Jongerenpartij geruststellen. De prioriteit van de woningbouwopgave kan eigenlijk niet hoger op onze agenda. Het is een groot gedeelte van mijn tijd, een groot gedeelte van de tijd van wethouder Peters. Als je voorbij de samenvatting van het MBP kijkt - dat zijn die 5 pagina's op de 300 - en ik weet dat de Jongerenpartij dat heel intensief heeft gedaan, dan zie je dat volgens mij ook heel duidelijk terug.

Heel even kort over wat we gaan doen met de woningvoorraad terugkomt in de bestuursamenvatting. Dat gaat inderdaad vooral over verduurzaming. Maar ik denk dat je via de verduurzaming van de woningvoorraad al heel erg snel uitkomt via renovatie bij de woningbouwopgave. Dat komt vaak op hetzelfde neer. Dus ook als het niet expliciet in de samenvatting staat, kunt u erop rekenen dat dit wel zo wordt gezien. Dat wordt natuurlijk al helemaal duidelijk als u doorbladert naar verschillende programma's. In het stuk over het kernthema wonen zelf geven we duidelijk aan dat we regie willen pakken. De doelstellingen die daar staan, beginnen met: we willen voldoende woningen voor iedere levensfase. Dat is woningbouw. Het sluit af met: de gemeente wil zichzelf opstellen als partner die kwalitatief hoogstaande woningbouw faciliteert. Daar heb ik eerder iets over gezegd in reactie op de VVD. Die transformatie van bestaand vastgoed naar woningen helpt te versnellen. In het programma Volksgezondheid en Milieu staat dat we uitgaan van bouwen en verbouwen in de komende jaren en dat we daarin stappen richting de circulaire, natuurinclusieve en klimaatadaptieve methoden om dat te realiseren willen zetten.

In het programma Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing staat heel duidelijk dat we dat willen afstemmen op de behoeften. Maar ook daarin gaat het dus over woningbouw, specifiek in het centrum trouwens. Wat dat betreft borduren we voort op wat in de afgelopen periode al is gebeurd, met succes mag gezegd worden. We hebben actief landelijk al jarenlang fondsen geworven. Dat is tot nu toe succesvol geweest. Van de Woningbouwimpuls, waarbij we de enige gemeente in Limburg waren die dat destijds kreeg. Het volkshuisvestingsfonds en meer, waaronder de vorige regiodeal. Zoals de Jongerenpartij ook weet, schuwen wij de barricades hierbij ook niet. Toen we onlangs tot de conclusie kwamen dat we voor de meest recente tranche van de Woningbouwimpuls door ongelukkige criteria die vooral op de Randstad waren geënt niet in aanmerking kwamen, hebben we zelfs een brief aan de minister gestuurd om protest aan te tekenen. Dus we gaan daar best wel ver in. Maar goed, wat ik me kan voorstellen is dat de vraag leeft - dat zie je ook aan de motie - wat we in de komende tijd concreet gaan neerzetten. Waar blijven die cijfers? Op de eerste plaats geldt daarvoor - dat moet de Jongerenpartij aanspreken gezien de woordkeuze en de bijdrage van de heer Janssen - dat we niet willen dagdromen. Je kunt daar dus allerlei cijfers op neerzetten. Maar wat daar ook voor nodig is, zijn eigenlijk twee dingen.

Op de eerste plaats moet je datagedreven beleid gaan voeren. Ook dat staat heel erg helder, volgens mij tot drie keer toe, in het kernthema Wonen. Dus je moet meer grip op die cijfers krijgen dan we op dit moment hebben. Tegelijkertijd hebben we juist ook in de afgelopen periode daaraan al gewerkt. Op dit moment zit die doorvertaling van de cijfers die nu langzaam vanuit die 900.000 van minister De Jonge richting de provincie naar de gemeente wordt doorvertaald. Ik ga dit nu versneld weergeven. Die doorvertaling gaat langs allerlei verschillende gremia. Die gaat langs de provincie, die gaat langs Parkstadoverleg, die gaat langs ons. Daar moet uiteindelijk een Woondeal en een Woonvisie uit gaan komen. Die kunt u in het begin van 2023 verwachten. In die Woondeal en die Woonvisie worden de kaders neergezet voor ons daadwerkelijke woningbouwprogramma. Pas als we die hebben, hebben we een kader waarvan we ook weten dat we daar voor deze cijfermatige doelen ook op steun kunnen rekenen van hogere overheden. Zonder die zekerheid, zonder die duidelijkheid en zonder dat kader zijn we eigenlijk met losse flodders aan het schieten als we statistieken gaan noemen. Dat moeten we denk ik niet doen. Dat verklaart waarom er op dit moment geen cijfers staan. Maar goed, die zitten dus wel in de pijplijn. Ik kan er een aantal opratelen, maar ik denk niet dat dit van toegevoegde waarde is tot we bij die fase aanbellen waar ik het net over had.

In de motie zelf staan dus een aantal punten opgenoemd. Even kijken of ik ze hier heb weergegeven. Namelijk de dingen die ik al heb genoemd, maar ook het delen van de prestatieafspraken te zijner tijd. Er staat ook in de motie het actief samenwerken met ontwikkelaars. Van beide heb ik al aangegeven dat het gebeurt. Dat doen we. Wat dat betreft kan ik er eigenlijk kort en helder over zijn. Wat in de motie staat, doen we gewoon. In die zin ben ik het dus eens met de motie, maar ben ik het oneens met het indienen van de motie. In die zin dat die de suggestie zou wekken dat we dingen die we dagelijks doen als organisatie niet aan het doen zijn. Dat zou denk ik onterecht zijn voor het college en de organisatie.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Wethouder, ik ben heel erg blij met het verhaal dat ik nu van u hoor. Ik verwijt u niet in persoon dat u wellicht te weinig aandacht voor dit wat ons betreft misschien wel het belangrijkste onderwerp op onze agenda is in de komende jaren. Ik heb wel moeten constateren dat specifiek die woningbouwopgave niet was vermeld in de bestuursamenvatting. Wel werd het stukje eigenaarschap bij de woningverenigingen neergelegd. Dat is volledig terecht. Maar te weinig eigenaarschap bij wat wij daar als college zelf aan willen doen.

Ik vind het ook belangrijk dat u hier dit verhaal kan vertellen, zodat voor ons ook duidelijk is waar dit college met ons woningbouwprogramma naartoe wil en hoe u dat aanpakt.

Ik hoop wel - dat vraag ik aan u - als ik dat hele verhaal zo beluister, dan klinkt dat voor mij volledig logisch in de oren. Kunnen wij daarin ook verwachten dat wij ergens in Q1 2023 in relatie tot het bod dat de provincie bij het Rijk heeft neergelegd van u pak hem beet een aantal kunnen krijgen van hoeveel nieuwbouwwoningen wij in Heerlen gaan bouwen? Hoeveel claimen wij hier in Heerlen voor onze burgers, voor onze mensen die dat belangrijk vinden? Welk deel van de pot die het Rijk ter beschikking stelt, trekken wij hier in Heerlen naar binnen? Dat wil ik graag van u horen.

Wethouder Gelderblom

Daar is die Woondeal voor. Dat je die doorvertaling doet van wat er tot nu toe is neergelegd. Daarin zijn we echt ambitieus. De rapporten over woonbehoeften gaan jarenlang al uit van krimp. En we zeggen hier vaak tegen elkaar, dat moet ook: wij willen af van die krimpgedachten. Wij geloven en we zien het ook aan onze eigen cijfers over migratiesaldi dat je veel ambitieuzer moet zijn. We zijn dus nu bezig om dat door te vertalen naar wat er in die Woondeal terecht gaat komen. Ik heb het laten checken. Q1 2023 zal dat terugkomen.

Dan deel 7 van de 8 delen. Dat zijn vooral vragen van de PvdA. Die gaan over de doelstellingen van PALET. Dat zijn de duurzaamheidsdoelstellingen in Parkstadverband. De eerste vraag was: hebben we de doelstellingen van PALET 1.0 voor 2020 gehaald en gaan we de doelstelling voor 2024 halen? Er wordt op dit moment nog gewerkt aan de evaluatie van PALET. Maar ik kan helaas wel al zeggen, pijnlijk genoeg, dat

we die eerdere ambities niet hebben gehaald als gemeente of als regio. Momenteel wordt in het kader van diezelfde evaluatie gekeken welke lessen je daaruit kunt trekken. Waarom gaat het mis en hoe kunnen we versnellen? Hoe kunnen we dat been bijtrekken? Wellicht ten overvloede, maar laat er geen enkele twijfel over bestaan. Dat been bijtrekken moet natuurlijk. We moeten zorgen dat we die doelstellingen in de nabije toekomst wel gaan halen.

De uitkomsten van de evaluatie worden met u als raad gedeeld. De lessen die we uit het verleden kunnen trekken worden vertaald naar daadwerkelijke actie. Wat ik op dit podium ook wil opmerken, is dat het ons absoluut niet helpt is dat het lot onzeker is van een aantal projecten die we al een tijdje in de pijp lijn hebben. Daar kunnen we ten dele ook niets aan doen. Dan heb ik het specifiek over het project windenergie Parkstad Zuid. Het is op dit moment onduidelijk waar dat precies heengaat. Dat is een heel substantieel deel van PALET geweest, al jarenlang. Zolang we dat niet weten, is het onduidelijk waar we uit gaan komen met die doelstellingen. Dat is gewoon een heel grote hap. Dus ook als signaal. Dat hebben we niet volledig in de hand, maar is wel een groot gedeelte van waarom we doelstellingen al dan niet zullen gaan halen.

De vraag die daaruit voortvloeit is eigenlijk: wanneer kunnen we het gemeentelijk uitvoeringsprogramma dat uit die evaluatie moet volgen, verwelkomen? Zoals gezegd, op dit moment loopt die evaluatie dus. Die worden meegenomen in dat nieuwe uitvoeringsprogramma. Daarin gaan we overigens niet alleen PALET opvolgen met een nieuwe generatie duurzaamheidsdoelstellingen, maar ook invulling geven aan de RES Zuid-Limburg en aan de transitievisiewarmte. Daar komen dus een aantal lijnen bij elkaar. Dat is een enorme opgave. Dat vereist dus ook veel tijd, energie, capaciteit. De verwachting is dat we in het tweede kwartaal van 2023 met een eerste versie van het uitvoeringsprogramma gaan komen. Maar in kwartaal 1 van 2023 komen we al met een nieuw duurzaamheidsprogramma. Daarin gaan we al vooruitblikken. Dat geeft een beetje een tijdlijn weer op dit gebied.

Dit heeft weer te maken met de transitievisie warmte. Wanneer kunnen we de eerste stappen zien met betrekking tot aardgasvrije wijken en de inrichting van warmtenetten? Dat vroeg ook de PvdA. Er wordt nu dus hard gewerkt aan de transitievisie warmte 2.0. Daar is het ook in deze zaal al eerder over gegaan. Daarin gaan we inzichtelijk maken waar warmtenetten het meest zinvol kunnen worden ingezet in onze stad. Daar hoort ook bij dat we voorstellen presenteren over de eerste wijken waar we daadwerkelijk op in gaan zetten. Ook dat wordt verwacht in het eerste kwartaal van 2023.

De voorzitter

Dan kom ik bij het laatste gedeelte van mijn beantwoording, deel 8. Dat begint met vragen van zowel de Partij van de Arbeid als D66 op een onderwerp dat terecht, zoals de PvdA terecht opmerkte, onterecht niet heel erg vaak aandacht krijgt hier. Dat gaat over digitalisering. Het is terecht gekarakteriseerd als de ruggengraat van wat we in de 21e eeuw als gemeente in heel veel opzichten doen. De vraag was eigenlijk: wat is de stand van zaken van de digitalisering en wat is er nodig om de digitalisering op een acceptabel niveau te krijgen? Daarin kan ik u geruststellen. Ik begin met het tweede gedeelte van de vraag. Digitalisering zit op dit moment echt wel op een acceptabel niveau. Dus dat voorop. In de afgelopen jaren is daar ook echt een slag in gemaakt. Er is veel in geïnvesteerd. Die investering zetten we door in de komende jaren. Applicaties worden nu al beheerd, onderhouden, aangepast en waar nodig vervangen. In de komende jaren gaan we daar absoluut mee door. Op het gebied van digitalisering is stilstand eigenlijk altijd achteruit. Dat kun je je niet permitteren. Dat zie je ook terug in het MBP.

Ik noem een aantal voorbeelden. De doorontwikkeling van Djuma – dat is het nieuwe systeem zaakgericht werken – is daar een goede illustratie van. Het implementeren van een nieuwe HR- applicatie staat op de rol. Het vernieuwen van applicaties binnen het sociaal domein. Dat zijn concrete investeringen die we nu al doen. En breder zicht op de betekenis van de digitaliseringsslag in hun context – daar vroeg de PvdA ook om – is het meest op zijn plaats in de visie dienstverlening. Die verwachten we kakelvers in het nieuwe jaar met u te kunnen delen.

Dan een gerelateerde aanvullende vraag van D66 op dit onderwerp. Zijn de op pagina 206 begrote kosten voor vervanging van een aantal IT-systemen wel voldoende? Het antwoord daarop is ook: ja. Op zich is het signaal terecht. Maar wat daar alleen maar terugkomt, zijn bedragen die de aanbestedingstrajecten

dekken, maar vervolgens de kosten die gemoeid gaan met wat er gaat gebeuren zodra die aanbesteding rond is en we aan implementatie en verwerking gaan beginnen, komen dan in de jaren erna weer terug. Het kan zijn dat dit nu wat aan de lage kant lijkt, maar dat is dus omdat dit specifiek voor het aanbestedingstraject is waar we nu in zitten.

En dan tot slot ook van D66 nog een vraag op het gebied van dienstverlening. Eigenlijk ging het over het formuleren van ambities op het gebied van de gemeentelijke basisregistratie. Het ging eerder over de wonderlijke wereld van de SDG's. Er is ook een wonderlijke wereld van de basisregistraties, heb ik geleerd in de afgelopen vier tot vijf maanden. Want de basisregistratie kent verschillende soorten. Een aantal van de basisregistraties ligt bij ons als gemeente en een aantal zijn ook bij andere overheidsorganisaties ondergebracht. Dus daar hebben wij verder wat dat betreft niets mee te maken. Maar de belangrijkste basisregistraties die wel bij ons zitten en waar we dus ook verantwoordelijk voor zijn: de Basisregistratie Personen, dus de BRP, en de Basisregistratie Adressen en Gebouwen, de BAG, waarbij die laatste is ondergebracht bij het Gegevenshuis. Het onderhoud van die registraties is al sinds jaar en dag dagdagelijks onderdeel van het werk van mensen in onze respectievelijke organisaties. Dus voor de BRP is dat de gemeente en voor de BAG is dat het Gegevenshuis. Dat loopt eigenlijk gewoon goed, dus de formulering van hele specifieke ambities op dat gebied lijken vooralsnog niet hoognodig of aan de orde. Daarmee ben ik aan het einde gekomen van mijn beantwoording.

De voorzitter

Dank u wel. Dan gaan we naar de laatste van het geheel. Ik vraag de heer Kastrop of hij tijdelijk de voorzittershamer even wil overnemen. Gaat u gerust even hier zitten, want dan hebt u beter zicht op de zaal.

De heer Kastrop is nu voorzitter van de vergadering.

De voorzitter

Burgemeester, ik zal het voorzitterschap overnemen. Aan u het woord.

Burgemeester Wever

Dank u wel. Volgens mij hoef ik niet als langste aan het woord, want het merendeel van de vragen zat gewoon in de portefeuille Veiligheid en niet zozeer op de andere onderdelen van mijn portefeuille. Ik zal proberen om in een wat samenhangend verhaal antwoorden te geven op de vragen die daarin zijn gesteld. Als je goed nadenkt, begint dat eigenlijk bij het politieverhaal. Dat is door velen van u ook aangehaald. We hebben te maken met dat verdomd rottige onderzoek dat is uitgevoerd, waarin de belachelijke conclusie is getrokken dat bij ons het aantal politieagenten omlaag moest ten gunste van Noord-Limburg - die ik het van harte gun - maar niet ten koste van een gemeente waarin de aantallen op het gebied van overlast, overtredingen, misdrijven, zo hoog is. Er zijn een aantal aantallen genoemd. We zitten af en toe nog steeds op aantallen van de Randstad. En dat met een gemeente van 87.000 inwoners. Dan is het wel heel raar dat daar de cijfers zodanig omlaaggaan. Het is niet te verklaren. Ik ben daar toen boos over geweest. En als ik er nu over ga praten, word ik eigenlijk weer boos, want ik vind het echt onzinnig. Dat hebben we ook heel duidelijk laten weten aan Den Haag. Gelukkig werd dit naderhand gesteund door de collega's uit Parkstad. Ik ben bij de minister geweest. We zijn in de commissie geweest in Den Haag. We hebben diverse ambtenaren van hoog niveau hier op bezoek gehad. Iedereen snapt het, maar er gebeurt uiteindelijk niets. Met alle respect voor Den Haag. Ik wil het nog wel een keer zeggen: ik vind het echt ongelooflijk dat ze zien wat hier aan de hand is, dat je het objectief kan aantonen, maar dat er uiteindelijk niets gebeurt. We zitten inmiddels daardoor onder het aantal waarop we op basis van dat onderzoek recht hebben. Door allerlei zaken als ziekte en zo zitten we dus onder het minimum waar we recht op hebben. U moet eens nagaan wat dit betekent voor je dagelijkse inzet. Dat betekent gewoon dat je niet op alle onderdelen kan

inzetten als politie wat je zou willen inzetten. Het gaat dus over keuzes tussen wat je wel of niet moet doen. Keuzes in de driehoek met het openbaar ministerie en de teamchef van de politie.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)

Als ik luister naar het verhaal van de burgemeester over de politie inzet en de capaciteit en het bezoek van allerlei slimme mensen - laten we aannemen dat het slimme mensen zijn - uit Den Haag, is het onwil of is het onmacht van de ambtenaren of de minister of interesseert het ze niet?

Burgemeester Weaver

Ik heb echt niet de indruk bij iedereen die op bezoek komt dat het onwil is. Het is onmacht, omdat we veel te laat hebben gereageerd op iets dat we met zijn allen gewoon al jaren aan zagen komen. Iedereen zag de vergrijzing bij de politie aankomen. Iedereen wist dat het eraan kwam en we hebben niet gereageerd. Dat is wat er volgens mij feitelijk aan de hand is. Nu zijn we heel hard bezig om agenten op te leiden. We hebben de opleiding van vier jaar naar twee jaar versneld. Om die onderbezetting bij ons in te vullen, krijgen we nu ook mondjesmaat jonge agenten aangeleverd. Vergis je niet, die moeten wel worden opgeleid. Zij hebben twee jaar een opleiding gehad. Zij gaan mee met de nachtdiensten. Zij komen bij allerlei escalaties terecht en moeten weten wat zij daar moeten doen. Dat vergt ook hulp. Dat vergt ook coaching. Dat vergt ook andere inzet. Ik wil dat toch nog een keer wegzetten, omdat dit de reden is dat we fors moeten inzetten als gemeente.

Nog even afrondend over het onderwerp politie. Er werd terecht door de Partij Hoensbroeks Belang gevraagd naar het politiebureau in Hoensbroek. Daar staat terecht ook geen bedrag in de begroting. Ja, ik wil dat politiebureau inrichten als een wijkcentrum voor alles wat met veiligheid te maken heeft. Met een aantal agenten, met een aantal boa's, met de reclassering, met het Zorg- en Veiligheidshuis, met het OM, met het Huis van het Recht, de Rechtbank wil er zelfs zaken afspreken. We hebben dus een heleboel potentiële huurders die daar willen gaan zitten. Daarmee heb je inkomsten om kosten uit dat pand te kunnen dekken. Weet wel dat het een ouder pand is dat ook geschikt moet worden gemaakt aan allerlei moderne eisen waar kantoren aan moeten voldoen op het gebied van duurzaamheid. Dat hebben we recent onderzocht. Dat kost ook wat. We zitten dus nu in de fase van dat we gaan onderhandelen met het Rijksvastgoedbedrijf voor welk bedrag je dit kunt krijgen. Ik zou het wel willen voor een euro, maar u kunt zich ook voorstellen dat het vast niet voor een euro in de boeken staat. Ik vind dit wel naar het Rijk toe een onderhandelingsmoment: jullie kunnen ons niet tegemoetkomen met agenten, kom me maar tegemoet met een mooi pand. Daar zitten we op dit moment. Ik ga ervan uit dat we in het eerste halfjaar van 2023 daar wel degelijk een stuk voortgang kunnen brengen. We gaan overigens het Zorg- en Veiligheidshuis wel al naar Heerlen-Noord halen, dus we zijn wel bezig om de stapjes te zetten om deze kant op te komen. Dit betekent dat we meer moeten doen als gemeente. Dat doen we ook. Dat is gelukkig door een aantal van u ook heel goed gezien met een verwijzing naar Sociaal Veilig, met complimenten voor de dingen die we daar doen.

Als je het nou hebt over overlast, jongeren en over wat we allemaal doen, dan zeg ik eigenlijk heel nadrukkelijk: er is maar één oplossing die structureel gaat werken en dat is de aanpak Heerlen Noord. U kunt mij vragen om nog harder op te treden. Vergis je niet, we treden hard op daar waar we kunnen. We werken met gebiedsverboden. We werken met stopgesprekken. We komen bij de ouders thuis. Waar we kunnen, doen we last onder dwang. Waar we kunnen, geven we boetes. Ga zo maar door.

Maar je moet dit natuurlijk structureel zien te doorbreken. Dat gaat dus alleen maar met die aanpak van vijf maanden voor de geboorte tot aan het werk komen. Die kansrijke start, die rijke schooldag, waarin we de jongeren meer op school laten, zodat ze overigens ook niet op straat zijn, gezond eten krijgen, maar ook in aanraking komen met extra activiteiten op het gebied van cultuur en sport. De jongeren die vaak geen overlast bezorgen, hebben wel degelijk activiteiten voor zichzelf gevonden die vaak met cultuur, sport, scouting of weet ik veel wat allemaal te maken hebben. Dat soort dingen hebben we nodig. We moeten op die manier investeren in de jeugd en ook in de toeleiding naar de arbeidsmarkt. Dus die aanpak Heerlen-Noord is op de langere termijn cruciaal om uiteindelijk waar we nu een intensivering van die hele

aanpak in veiligheid doen ook een keer weer naar extensievering te kunnen komen. Het zou toch zo moeten zijn in een gemeente van deze omvang dat je eigenlijk met minder zou moeten kunnen. We hebben er heel bewust voor gekozen om sociaal veilig structureel in de begroting te zetten op drie focuswijken. Dat is ook ontlastend van de politie. Niet alleen extra blauw op straat is ontlastend van de politie, maar dit ook. Wat wij zien in die drie focuswijken leidt tot aanpak van overlast in die wijken en tot een persoonsgerichte aanpak soms achter de voordeur. Dan kunnen we dingen doen samen met de zorg en samen met allerlei partijen die daarbij betrokken en die uiteindelijk geen extra zorg voor de politie meer betekenen. We hebben ook met geld dat u vorig jaar al beschikbaar hebt gesteld voor dit jaar, gezegd: we gaan een interventieteam oprichten in de gemeente. Dat is niet een boa-team, maar een interventieteam. We hadden hennepaanpak Parkstad Limburg. Dat hebben we stopgezet, omdat het niet in de volle breedte naar tevredenheid was. We zijn nu heel nadrukkelijk met een veel breder interventieteam aan het kijken hoe we in bepaalde branches kunnen optreden, hoe we daar kunnen controleren, hoe we in bepaalde wijken actiever kunnen zijn en hoe we er met juristen strakker bovenop kunnen zitten. We hebben dus een breed interventieteam dat heel nadrukkelijk met enige regelmaat kijkt: moeten we niet eens in deze branche kunnen kijken, zo van is dat niet opvallend wat we hier in de gemeente hebben? Wat kunnen we daaraan doen? Hoe kun je dat oplossen? Hé, zien we niet heel veel van dezelfde soort problemen in dat en dat gedeelte van de wijk? Hoe kijken we daar tegenaan? Met een gerichte aanpak proberen we dat soort dingen te doen.

Dat doen we ook doordat we goede cijfers uit onze eigen organisatie krijgen. We hebben een goed informatieknooppunt, dat echt hartstikke goed aanlevert waar de diverse problemen zitten.

We hebben ook gezegd dat dit niet alleen iets is wat we eigenlijk als Heerlen moeten doen. We zijn best bereid om tegen de andere gemeenten te zeggen: "Dat informatieknooppunt zou voor iedereen in Parkstad hartstikke handig kunnen zijn. Waarom maak je geen gebruik van die informatie?"

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Dank u, voorzitter. Dat interventieteam gaat verder dan alleen interveniëren op jeugdoverlast. Dat is op zich natuurlijk goed. Ik kan me ook voorstellen dat de nodige problematieken rondom veiligheid en criminaliteit ook in andere wijken spelen. Ik bedoel, pak alleen al het feit dat je steeds meer ziet en hoort dat op diverse plekken steeds meer wordt gedeald. Ook dat zijn natuurlijk zaken die daar een belangrijke rol in spelen.

Burgemeester Weaver

Dat heeft nadrukkelijk ook te maken met drugsoverlast. Dat heeft ook te maken met waar we mogelijkheden voor xtc aantreffen. Maar dit heeft ook te maken, zoals we een paar jaar geleden hebben gehad, met: "Hé, wat gebeurt er in die branche van autoverhuur? Moeten we niet in die branches wat doen?" Dat hebben we toen gedaan met een vergunningensysteem. Moeten we dat ook niet in andere branches doen? We zitten dus echt in de volle breedte van ondermijning en dergelijke te kijken.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Dat is duidelijk. Dan heb ik nog een vraag. U had het net over dat de problematiek zich met name toespitst op Heerlen-Noord. Ik denk dat dit ook wel correct is, zeker voor wat betreft jeugdoverlast. Ik heb in het programma ook gelezen dat er een subsidie is aangevraagd. Ik vraag even naar de status daarvan met betrekking tot veiligheid en leefomgeving, ook voor Heerlen-Noord. Dat zou een bedrag van rond de 1 miljoen zijn. Kunt u iets zeggen over wat daar de status van is?

Burgemeester Weaver

Dank u wel, want dat is de brug naar mijn volgende. Ik had het erop staan. Die aanvraag heet: preventie met gezag. Dat is ook weer zo'n aanvraag die we als Heerlen-Noord mochten doen. We kregen helaas niet die brede integrale budgetten voor Heerlen-Noord. Maar hier werd wel degelijk door het ministerie van Justitie en Veiligheid gezegd: om preventie van ondermijning bij jongeren mogelijk te maken, willen we

dat als eerste die 16 gebieden reageren en een aanvraag indienen om te kijken hoe ze die preventie vorm willen geven. Wij hebben een aanvraag voor ruim 1,2 miljoen gedaan. Wij mochten een aanvraag voor 1 miljoen doen, maar we zijn toch altijd weer even iets brutaler dan gemiddeld. Ik denk dat dat goed is. We hebben ook gezegd dat we willen kijken dat we met die aanvraag mensen op scholen en mensen bij verenigingen kunnen trainen om alert te worden op wat ondermijning bij jongeren nou is. Zie je dat ook? Kun je dat herkennen? Waar we willen ook heel nadrukkelijk kijken of we daarmee geen extra jeugdboa's kunnen aantrekken. Kunnen we ook iets met jeugdagenten op school doen? We gaan dus heel nadrukkelijk kijken hoe je preventief, actief en repressief moet acteren rondom ondermijning bij jongeren. Die aanvraag is ingediend. Die hebben we overigens met 26 instellingen in deze gemeenschap voorbereid. We hebben daar echt een totale integrale aanpak neergelegd. We hopen voor de kerst antwoord te krijgen. Van de mensen van het ministerie hebben we wel gehoord dat de aanpak er goed uitzag, dus ik ga ervan uit dat we minimaal 1 miljoen daarvoor gaan krijgen.

We zijn bezig om niet alleen jeugdoverlast maar ook dit soort dingen af te stemmen ...

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

De burgemeester verwijst ernaar dat die aanvraag is ingediend. Maar even voor de helderheid: is het dan puur voor Heerlen-Noord of is dat voor de hele gemeente inzetbaar?

Burgemeester Wever

Dit is echt Heerlen-Noord. Dit is echt preventie met gezag gericht op Heerlen-Noord. We proberen een deel breder te maken. Voor alles boven die miljoen gaan we proberen om echt voor de wat ingewikkeldere individuele casussen het Zorg- en Veiligheidshuis in te zetten. Dat moet naar de rest van Heerlen en eigenlijk ook naar de regio gaan, omdat we zien dat de problematiek van zo'n Zorg- en Veiligheidshuis verder gaat dan alleen Heerlen-Noord. Dus we proberen wel degelijk om hier al een uitstapje te maken.

Dat doen we meer op Parkstadniveau. We hebben bij jongerenoverlast natuurlijk heel nadrukkelijk gezien dat als wij hard aanpakken, het naar Treebeek gaat. Als Landgraaf hard aanpakt, gaat het naar Kerkrade of naar ons toe. We zijn dus heel nadrukkelijk in gesprek met elkaar, samen met het Openbaar Ministerie, samen met de teamchefs om te kijken of we wat meer gezamenlijke kunnen optreden in dit soort dingen. Elkaar ook beter informeren, actiever zijn, pro-actiever zijn. Leren van elkaar. Zo'n kermisverhaal ook. We hebben het op alle kermissen in de regio gehad. Kermissen is ook weer zo'n situatie waar we straatcoaches - deze zijn ook door u genoemd - nadrukkelijk extra inzetten. We hebben een gezamenlijke aanbesteding van de straatcoaches in Parkstad. Daar zit een vast gedeelte in, maar we hebben ook flexibele afspraken dat als het nodig is, we extra kunnen inkopen.

Dan kom ik bij de boa's. Dat volgt eigenlijk heel goed uit dit verhaal tot nu toe. Die boa's zijn een cruciaal sluitstuk op alles van die totale aanpak op het gebied van veiligheid. Er zijn een aantal moties ingediend over die boa's dat het er meer moeten zijn. U wordt op uw wenken bediend, want dat vinden wij ook. Dat doen we ook. We hadden er nu 25. Maar in de loop van dit jaar met de mogelijkheden van dat interventieteam, zijn we al aan het uitbreiden met vier mensen voor ondermijning en een half jeugdboa. Dus dan ga je van 25 naar 29,5. Daarnaast zit er nog ruimte in de begroting, waarmee we ook nog drie uitbreiden. Als we preventie met gezag krijgen, dan komen er nog eens drie bij, maar dan met name jeugdboa's. Dan zouden we op 35,5 komen. Dat is dus een uitbreiding van ongeveer 10, zeg ik maar even voor het gemak. We hebben nog even nagevraagd wat er in Maastricht was. Maastricht heeft er op dit moment 30 en krijgt er 5 bij, dus die gaan ook naar die 35. Dan zit je ongeveer op hetzelfde niveau als de gemeente Maastricht.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Heel kort. Er is vergrijzing. Het is heel moeilijk om mensen bij de politie te krijgen. Hoe zit dat met boa's? Het is fijn dat we dan eigenlijk financiële ruimte hebben, maar dan moeten we ze ook nog werven en dan moeten ze ook nog worden opgeleid. Op welke termijn kun je de boa's echt aan het werk hebben?

Burgemeester Wever

Die vraag werd inderdaad gesteld. Het wordt moeilijker. We hebben een tijdje gehad dat het eigenlijk best heel goed ging. We kregen op een gegeven moment een goed niveau boa's binnen, oud- marechaussees en dergelijke. Vervolgens bouw je een interventieteam op en solliciteert een deel van je eigen boa's op die functies binnen het interventieteam en zijn er heel geschikt voor. Een deel van de boa's solliciteert ook op de politie. Dat is eigenlijk een logische doorstroom, waarmee je het voor jezelf weer moeilijker maakt. We denken nog steeds dat we ze kunnen vinden, maar het is echt wel een race, omdat de collega's er ook naar aan het zoeken zijn. We hebben gelukkig goed contact met VISTA. Dat zit bij ons in de stad. We maken er gebruik van. Ik heb zelf met het college van bestuur van VISTA hierover gesproken, ook over het belang van de opleiding en over het belang en de mogelijkheid om dat in Heerlen-Noord te doen. Kunnen we daar straks niet een stukje, begeleiding vanuit dat politiebureau doen, zodat zij ook integraal kunnen meelopen en rondes mee kunnen doen. Daar maak je dat ook aantrekkelijker mee. Dan maak je ook doorstroming vanuit de opleiding mogelijk. Dus we proberen op allerlei manieren de aantrekkelijkheid van dat boaschap te vergroten. Daar hoort ook bij dat er beschermingsmiddelen moeten komen. Met alle respect, maar dan moet er niet zo krom op het ministerie worden geredeneerd. De minister kondigt aan dat ze gaat versoepelen, maar ondertussen worden de oude regels nog steeds gehanteerd. Dat is doorgedrongen op het ministerie. Er wordt hard gerommeld en gerammeld aan de poorten van de deuren van de minister. Ik hoop dat we binnen afzienbare tijd het seintje krijgen dat we het weer opnieuw kunnen aanvragen en dat nu het advies van je officier of teamchef al voldoende is. Dat zou natuurlijk veel meer centraal moeten staan. Het waren nu landelijke functionarissen en een Dienst Justis die uiteindelijk besloten. Terwijl als wij toch vinden dat in Heerlen Noord, met het advies van de officier en de teamchef erbij, wij zeggen: hier heb je gewoon beschermingsmiddelen nodig. Wie zijn dan die landelijke functionarissen die zeggen: dat kan niet. Dat is echt belachelijk. Sterker nog, wij willen gezamenlijke patrouilles rijden tussen een agent en een boa. Ziet u het voor zich? Dan komt die agent volledig bepantserd en bewapend en daarnaast zit iemand met handboeien. Ga dan maar gezamenlijk de straat op ... Ook daar blijven we bovenop zitten. Dat over het gedeelte veiligheid.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Uw inzet voor dit beleid is zonder meer lovenswaardig. Laat dat voorop staan. Maar ik wil ook nog even aanhaken op de vraag die de heer Reijnders stelt. Jonge aanwas is goed. Prima. Maar de goede mix van meer ervaren mensen samen met jongeren is natuurlijk de goede mix. Die arbeidsmarkt is krap. U noemde dat er intern ook al wat ontwikkelingen zijn waar je dan last van hebt. In mijn eerste termijn heb ik aangegeven dat ons ter ore is gekomen dat ook andere gemeenten hier in de regio met dezelfde problemen kampen met betrekking tot bezetting, maar daar wel maatregelen in treffen, in de zin van arbeidsvoorwaardelijke plussen. Natuurlijk zouden we het liefste willen dat mensen vanuit intrinsieke motivatie graag in het Heerlense willen werken. Maar we moeten ook realistisch zijn dat het arbeidsvoorwaardelijke ook een rol speelt. Bent u ook bereid om daarnaar te kijken als dat nodig is om die goede mix tot stand te kunnen brengen?

Burgemeester Wever

Absoluut. Ik herken uw verhaal. Het is inderdaad een zoektocht in zo'n regio. We zeggen niet voor niets in de begroting dat we er echt naar streven om een soort carrièrepad mogelijk te maken voor boa's. Je blijft niet standaard op één functie zitten, maar je kunt je daarin ontwikkelen. Dat is een. We streven het ook echt na om een soort carrièreplan te maken voor boa's.

Twee. We moeten natuurlijk kijken wat de mogelijkheden binnen een functieboek zijn, want uiteindelijk zijn het gemeentebambtenaren binnen een functieboek. Maar ik wil wel degelijk kijken hoe je creatief en attractief de functie van een boa zo aantrekkelijk mogelijk maken dat je als je kan kiezen tussen een aantal gemeenten, toch voor Heerlen kiest. Die is inhoudelijk natuurlijk gewoon het allerleukste. Er is hier echt fantastisch werk te verrichten.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA (interruptie)

Hoe zit het met de boa's in de wijken? Wij willen meer boa's hebben, omdat de vraag vanuit de wijken belangrijk was. Eikenderveld vraagt meer boa's. Deze nieuwe boa's zijn eigenlijk al geormerkt. Dus hoe krijgen we meer boa's in die wijken?

Burgemeester Weaver

Een aantal is geormerkt en een aantal niet. Dat betekent dus ook dat we met inroosteren heel goed moeten kijken naar wie we in welke wijk sturen en wie we op de specifieke jeugdproblematiek af sturen. Daar zitten wel nog mogelijkheden. Maar het is net zoals bij de politie. Het is een behoorlijk hels karwei om contenu voldoende wijkboa's aanwezig te hebben in de wijk naast andere taken die ze hebben, naast kermissen waar we extra inzet plegen, naast allerlei activiteiten waar je ook aanwezig moet zijn. Dat gaat altijd weer ten koste van je inzet in de wijk. Maar we proberen dat met roosteren wel mogelijk te maken, in ieder geval dat we meer aanwezig zijn.

Voor ik eindig met de motie over vuurwerk, een paar andere dingen. Er werd gevraagd naar de stand van zaken van de regiodeal. Dat is wel heel actueel. Het concept van de regiodeal ligt er. Er is vorige week echt keihard door allerlei mensen aan die regiodeal geschreven. Daar zijn we ook erg bij betrokken geweest, zowel bestuurlijk als ambtelijk vanuit de gemeente Heerlen. Vanochtend hadden we een bijeenkomst met de zeven colleges om even aan elkaar te presenteren hoe de eerste afdrank was. Gisteren hebben we voor het eerst in de colleges gekeken hoe dat eruitzag. Unaniem, alle zeven gemeenten zeggen: er ligt een hartstikke goed verhaal. We hadden een regiodeal 1.0 waar we 40 miljoen hebben gekregen. Daar hebben we een multiplier van 16 op weten in te zetten. Op een paar 100.000 na hebben we bijna alles gewoon opgemaakt. Dus die regiodeal is helemaal uitgevoerd. Daar hebben we onlangs overleg over gehad met vertegenwoordigers van het Rijk. Ook zij waren onder de indruk dat we echt alles hebben uitgevoerd.

We hebben daar nog eens benadrukt dat we vier jaar geleden een langjarige overeenkomst tussen rijk, provincie en gemeente zijn aangegaan om de problematiek in dit gebied aan te pakken. Dus wij komen bij u terug met een aanvraag voor 40 miljoen. Die cofinancieren we ook zelf. Met die multiplier van 16 hoeft u echt niet bang te zijn dat je die cofinanciering van 40 niet kunt doen.

Daarbij is het jammer dat de provincie zegt: "Maar wij even niet. Wij passen even. Wij zijn arm". Daar kun je wat van vinden "wij zijn arm, we doen het niet". Het Rijk vindt daar volgens mij ook wat van. Desondanks zeggen wij: we gaan ervoor. Er zit een aantal speerpunten in. We gaan door op het gebied van de sociaaleconomische structuurversterking. Dat blijft natuurlijk een enorme opgave. We gaan door met het gebiedsgericht werken á la Heerlen-Noord. Dat gaan we versterken, zowel in het stedelijk gebied als ook bij een aantal kleinere kernen. We gaan door met een aantal onderwerpen op het gebied van wonen. We hebben volgens mij echt een heel goede conceptaanvraag neergelegd. Die komt volgende week dinsdag definitief in de colleges. Dan zeggen we daarop: met dit verhaal kunnen we akkoord gaan. Het DB van Parkstad stelt het dan formeel vast. Dan gaat het volgende week naar de ministeries toe. Centraal natuurlijk naar het ministerie van BZK. 24 november aanstaande gaan we met de bestuurlijke begeleidingsgroep, Martin de Beer, Richard de Boer, Peter Bertholet en ikzelf, 's ochtends vroeg ontbijten met een groep Kamerleden. Tussen de middag lunchen met een groep directeuren-generaal, om te benadrukken wat in die regiodeal staat. Om te benadrukken dat we destijds met zijn allen hebben gekozen voor een langjarige aanpak en om ook nog eens te benadrukken dat wij hopen dat het Rijk weer 40 miljoen op tafel legt. Daar is een winstwaarschuwing voor gegeven, zo van: "We hebben jullie de vorige keer het meest van iedereen gegeven. We weten dus niet of we dat nog een keer kunnen doen". Wij zeggen daarvan: "Dat is hartstikke mooi, maar dat is ook voor een deel onzin, want een langjarige aanpak is een langjarige aanpak. dat is een. En twee, in Brainport en in de Randstad zijn andere bedragen uitgekeerd. Dus laten we ons daar niet zo druk om maken.

Dan heb ik nog één ding. Bestuurlijke handhaving. Hoe gaat dat? Dat is ook heel breed. We handhaven op drugspanden, woonoverlast, horeca, seksinrichtingen en op heling. Dat doen we aanbodgericht en periodiek. We voeren controles uit op basis van meldingen die we van derden krijgen. Die krijgen we soms

van jullie, van inwoners of van winkeliers. Ook op basis van constatering door de politie en dingen die we zelf zien als gemeente.

Daarnaast controleren wij periodiek panden op basis van een risicoanalyse die we hebben gemaakt in het kader van ons toezicht- en handhavingsbeleid. Maar we controleren ook heel gericht op bijvoorbeeld horeca, seksinrichtingen, coffeeshops en het digitale opkopersregister. Dus de situaties waar je wat meer situaties zou kunnen verwachten.

Wanneer concrete overtredingen worden vastgesteld, treden we bestuursrechtelijk of strafrechtelijk op, afhankelijk van de overtredingen. Eigenlijk volgt de opgave uit het coalitieakkoord en uit het toezicht- en handhavingenbeleid, en uit de lokale, regionale en landelijke ontwikkelingen. Het is geen uitputtende lijst die ik hier opsom, maar dit is de wijze waarop wij met elkaar dit werk doen.

Ten slotte de motie over een vuurwerkverbod. Namens het college wil ik die toch van harte ontraden. Ik doe dat niet zozeer omdat ik niet snap wat er wordt gevraagd en omdat ik niet snap wat er wordt gezegd. Maar er zijn een aantal overwegingen. Vorig jaar hadden wij een landelijk verbod. En de hemel was behoorlijk licht op de uren dat hier een vuurwerkverbod zou mogen zijn. Het vuurwerkverbod gaat uiteindelijk alleen maar over oudejaarsavond tot in het begin van nieuwjaarsnacht. Het ging aardig tekeer hier in de regio, maar niet extreem. Vergeleken met heel veel regio's in Nederland hebben wij geen extreme overlast. Dat is een.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)

Vergeleken met Nederland is het inderdaad niet extreem. Als je dat in het algemene perspectief plaatst, is het opvallend om te constateren dat een vermindering van circa 40% aan vuurwerkslachtoffers heeft plaatsgevonden bij het afgelopen oud en nieuw jaar. En het jaar daarvoor circa 70% was. Het heeft dus wel degelijk invloed. Het is niet voor niets dat 77% van de Heerlenaren positief staat tegenover een algeheel vuurwerkverbod. Wat vindt de burgemeester daarvan?

Burgemeester Wever

Ik was nog niet klaar met mijn onderbouwing. Ik vind dat het Rijk dit had moeten doorzetten. Ik vind het echt onzinnig dat wij hier individueel een besluit over zouden nemen, terwijl ik met mijn collega's in Parkstad heb afgestemd, met de officier van justitie en met de teamchefs: laten we het alsjeblieft niet doen, want we hebben de capaciteit er niet voor. We kunnen wel zeggen dat we gaan handhaven, maar we handhaven het niet. Dat hebben we in de laatste jaren ook niet voor elkaar gekregen. We doen ons stinkende best. Ook in de tijden dat het niet mag - het mag nu niet - gebeurt er ook heel veel met vuurwerk. We gaan erop af en we krijgen het soms te pakken en soms niet.

De voorzitter

Tweede interruptie van de heer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)

Dat is een opvallend gegeven bij al dit leed - u hebt het over handhaving - is inderdaad, ik had dat al eerder benoemd, dat het merendeel van het leed wordt veroorzaakt met vuurwerk onder legale omstandigheden. Heel vaak door burgers die gewoon wetsgetrouw zijn en het beste met Heerlen voor hebben, en niet zozeer gelijk de gemiddelde man met het strafblad. Ook de amateuristische burger met goede intenties richt dus onbedoeld heel veel schade aan. Zo blijkt dat juist die burger meer dan de helft van die schade aanricht. Daarom is het juist van groot belang dat ook bij de wetsgetrouwe burger, bij wie handhaving niet nodig is, wordt voorkomen dat zij onbedoeld schade en leed toebrengen. Het gaat hier dus niet puur om de vraag of er handhavingscapaciteit is. Daar ga ik niet van uit. We doen hier vooral een beroep op de wetsgetrouwe burger.

Wat betreft uw argument over dat het een landelijke kwestie zou moeten zijn. Ja, maar wanneer heeft Heerlen zich eerder weerhouden om lokaal maatregelen te nemen als het landelijk beleid dat nalaat? Het

meest recente voorbeeld daartoe is de energietoeslag van de heer Van Zutphen naar aanleiding van het feit dat landelijk hierin heeft nagelaten.

Burgemeester Weaver

Volgens mij heb ik aangegeven waarom ik het ontraad. Ik heb niet gezegd dat ik uw argumenten niet valide vind. Ik heb niet gezegd dat ik niet snap waarom u het zou willen. Ik zeg alleen op basis van handhaving, regionale afstemming en de onmogelijkheden om dit uit te voeren, adviseer ik om de motie niet aan te nemen.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)

Ik hoor wat u zegt. Ik kan het ook deels begrijpen. Wat vindt u ervan als we een moreel appel doen? Uiteindelijk is het een hoop luchtvervuiling. Het is slecht voor longpatiënten. De dieren vliegen in de lucht. Die hebben er echt heel erg last van. Dan kunnen we niet handhaven, maar we zouden dus een moreel appel kunnen doen om vuurwerk achterwege te laten. Zonder die handhaving, maar een moreel appel.

Burgemeester Weaver

Ik ben van harte bereid om twee morele appellen te doen. Eentje op onze eigen bevolking, want dit gaat onze eigen bevolking aan. Wees nou zorgvuldig met dit soort dingen. Doe het alsjeblieft niet. En als je het doet, doe een paar sterretjes bij wijze van spreken. Dat is appel een. Ik ben best bereid - appel twee - om richting het Rijk nog een keer te zeggen: kom nu eens met dat landelijke beleid op dit onderwerp.

De voorzitter

De heer Nefjodov, de laatste interruptie.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)

Het valt mij dus alsnog op dat de burgemeester niet heeft gereageerd omtrent het argument dat deze motie vooral toeziet op de legale burger waarvoor handhaving niet nodig is. Het is sowieso niet heel erg logisch om te kijken naar of er altijd handhaving capaciteit voor is. Een argument van een andere toevallige SP-fractievoorzitter in Gennep is dan ook van toepassing in Heerlen. Wat zegt hij? Dat voor handhaving van bijvoorbeeld de maximumsnelheid op wegen hetzelfde geldt. Het is amper handhaafbaar, want je kunt niet op iedere 30 meter een flitspaal neerzetten. Toch zien we dat het leeuwendeel van de Heerlenaren zich hieraan houdt. Puur omdat ze wetsgetrouw zijn. Mijn vraag is dus om dit alstublieft mee te nemen in uw overwegingen en in ieder geval met een voorstel te komen waar de raad dan pas volgend jaar over kan beslissen.

Burgemeester Weaver

Ik wil het van harte meenemen in mijn overwegingen, maar dan wel richting de rijksoverheid. Ik ga echt niet los van mijn collega's hier individueel beleid voeren dat ik niet uit kan voeren. Dat is een. Twee, met alle respect, de legale burgers. Als er een vuurwerkverbod is, is niemand legaal. Dat kan ik dus niet aanpakken.

De voorzitter

Burgemeester, ik dank u voor uw betoog. Ik geef nu weer ...

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Voorzitter! Ik heb nog een korte vraag aan de burgemeester met betrekking tot het aantal boa's. Het ging even heel snel. U somt een paar cijfers op in relatie tot wat al gerealiseerd is en waar u mee bezig bent. Kunt u dat nog even samenvatten?

Burgemeester Wever

De samenvatting is dat we van 25 naar 35 gaan.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Oké, dank u wel.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Ik heb even een heel korte vraag aan de burgemeester. Vindt u vuurwerk niet bij onze traditie horen?

Burgemeester Wever

Daar kun je heel mooi over nadenken. Hoe oud is een traditie? De traditie van vuurwerk is niet zo oud als wij met zijn allen denken. Dat is een. Ja, heel veel mensen zullen het als een traditie ervaren die hoort bij oud en nieuw. Maar er zijn wel meer dingen die horen bij onze tradities en die toch langzamerhand veranderen door opvattingen in de maatschappij. Ik kan me dus ook voorstellen dat een traditie uiteindelijk een keer tot een einde komt. De vraag is wat mij betreft alleen: hoe komt die tot een einde en wanneer komt die tot een einde?

De voorzitter

Ik dank u voor uw betoog en ik geef nu het woord aan de reguliere voorzitter, de burgemeester.

Burgemeester Wever is weer de voorzitter van de vergadering.

De voorzitter

Dank, meneer Kastrop. Zoals u weet, gaan we morgenmiddag om 16.00 uur verder. Ik schors nu de vergadering tot morgenmiddag 16.00 uur en ik wens u wel thuis.

De vergadering wordt geschorst van 23.10 uur tot 16.00 uur.

De voorzitter

Goed. We gaan verder bij waar we gisteren gebleven waren. Ik wilde niet zeggen: in hetzelfde tempo. Wie weet, kan het wat sneller vandaag. Dat zou fijn zijn. Ik zie een aantal mensen al juichgebaren maken als ze eraan denken. Dat geldt ook voor mij. Dus we gaan snel beginnen met de tweede termijn. Ik geef graag het woord aan de heer Reijnders van de SP.

Tweede termijn

De heer Reijnders, SP

Dank u wel, voorzitter. Voor de tweede termijn wil de SP graag stilstaan bij de gemeentelijke financiën, de sociale keuzes die we in onze stad maken en de leefbaarheid in onze stad.

Gisteren tijdens de eerste dag van de beschouwingen op de begroting werden door veel partijen zorgen geuit over de financiële situatie. De SP-fractie heeft gisteren heel goed geluisterd naar het verhaal van de wethouder van Financiën. We vonden dat erg overtuigend. We zijn daar eigenlijk ook wel behoorlijk door gerustgesteld. We zijn eigenlijk ook niet anders gewend van dit college dat het goed op de winkel past. Maar omdat zoveel partijen zo ongerust zijn, wil ik misschien nog een keer en voor alle zekerheid het volgende aan de wethouder van Financiën vragen. Misschien kan de wethouder van Financiën nu gewoon jaknikken of nee schudden. Klopt het dat we niet afstemmen op de financiële afgrond? Nee, dat is een ontkennende vragen. Stemmen wij af op de financiële afgrond, wethouder? Nee. Nou, heel goed om te horen.

Mooi, want de SP-fractie wil graag stilstaan bij de sociale keuzes in onze stad en de leefbaarheid van onze wijken. De huidige crisis bezorgt veel mensen in onze stad financiële zorgen. We moeten krachtig sociale

keuzes blijven maken in de komende jaren en dat doen we ook. Waar dat kan en nodig is, doen we er een schepje bovenop, zoals we recent deden met de energietoeslag. Voor de SP is het een doorn in het oog dat de woonlasten voor huurders in de afgelopen jaren procentueel veel harder stijgen dan de woonlasten voor kopers. Daar hebben we gisteren uitgebreid bij stilgestaan. Daarom dienen we met de coalitie een amendement in om de gemeentelijke lastenverzwaring niet alleen te verlagen, maar ook het verschil tussen lasten voor huurders en kopers voor 2023 om te buigen in het voordeel van huurders.

Dan de leefbaarheid. De leefbaarheid staat in verschillende buurten van Heerlen onder druk. De veiligheid en het onderhoud van onze buurten vragen echt extra aandacht. Om die reden zullen we als voltallige coalitie een motie indienen om tien extra boa's te werven.

Gisteren was ook de dag dat het woord 'conciërge' voor velen in deze zaal moeilijk te vatten leek. De SP heeft namelijk twee aparte punten over conciërges: namelijk buurtconciërges en schoolconciërges.

Buurtconciërges kunnen een grote bijdrage leveren aan de leefbaarheid van de buurt, door in contact met buurtbewoners te zorgen voor goed onderhoud van de openbare ruimte en daarnaast de ogen en oren in de wijk te zijn. De SP dient een motie in om te starten met een pilot voor buurtconciërges.

En daarnaast, en los van buurtconciërges, heeft de SP ook vragen aan het college gesteld over de schoolconciërges. We hebben met verschillende leerkrachten gesproken over hun belangrijke werk op de scholen in onze stad. De werkdruk is voor leerkrachten hoog en hoewel ze de rijke schooldag en het schoolontbijt van harte toejuichen, vragen ze zich ook af hoe ze dit er nog bij moeten doen. Het ontbreken van een conciërge wordt daarom als een groot gemis ervaren. We vragen het college snel werk te maken van de terugkeer van schoolconciërges met behulp van basisbanen en vernemen hier heel graag vandaag een reactie op.

Tot slot. Ook het bericht dat JD Sports een distributiecentrum in Heerlen zal openen met maar liefst 1.500 arbeidsplaatsen raakt volgens de SP aan het vraagstuk van leefbaarheid. De komst van 1.500 arbeidsplaatsen is allereerst natuurlijk gewoon heel erg goed nieuws. Complimenten voor de wethouder Economie, die erin slaagt om bedrijven te interesseren voor Heerlen als vestigingsplaats. Echt heel goed werk.

Tegelijkertijd vernemen we ook uit de Quote 500 dat de allerrijksten in ons land wederom fors rijker zijn geworden. Crisis of geen crisis, het kapitaal lijkt altijd te winnen. Opmerkelijk is dat Frank van Gool, de oprichter van uitzendbureau voor arbeidsmigranten OTTO Workforce, zijn vermogen ziet groeien met bijna 100%.

Dat roept bij ons vragen op over de lusten en de lasten bij de komst van 1.500 arbeidsplaatsen naar onze stad. Gaat de Heerlense bevolking wel echt de vruchten kunnen plukken van deze extra werkgelegenheid? Hoe hoog zijn de salarissen bij deze toekomstige werkgever in onze stad? Hoe zorgen we ervoor dat de arbeidsplaatsen ook ingevuld worden door mensen uit onze stad? Welke investeringen gaan we doen in Heerlenaren om ze hiervoor klaar te stomen?

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Ik had gisteren in mijn betoog een voorbeeld van iemand die een loods kocht van € 25.000, en er € 12.500 leges voor moest betalen om te gaan bouwen. Wellicht bent u eens gaan kijken tegenover de voormalige Peppermill en hetgeen daar is verrezen in de afgelopen tijd. Hoeveel bouwkosten denkt u dat daarvoor betaald zijn? Wat denkt u met al hetgeen dat door die investering ten goede komt van de kas van de gemeente Heerlen, wat daarmee gedaan kan worden voor mensen die het misschien juist wat moeilijker hebben op dit moment? Is dit niet ook een heel gunstig iets, behalve het feit dat er 1.500 banen bij komen? Dat kan toch alleen maar positief zijn?

De heer Reijnders, SP

Ik zal mijn verhaal even afmaken. Ik denk dat het ook heel positief kan zijn. Maar we zien ook risico's. Die ga ik nu toelichten. Dan kunt u daarna eventueel nog reageren.

De SP ziet het namelijk als een groot risico dat veel van de nieuwe arbeidsplaatsen straks worden ingevuld door arbeidsmigranten. Als dat zo is dan zijn de lusten vooral voor de werkgever en zijn de lasten voor de

Heerlense buurten. Dan wint Heerlen niks bij de komst van dit grote distributiecentrum. Worden er straks tientallen of zelfs honderden arbeidsmigranten gevestigd in onze kwetsbaarste wijken, waarbij de vaak erbarmelijke woonomstandigheden van arbeidsmigranten en de daarmee gepaard gaande overlast ondertussen bekend is? Hoe voorkomen we dat opnieuw Vrieheide, Meezenbroek of Hoensbroek de lasten hiervan ondervinden?

De voorzitter

De tijd is formeel om.

De heer Reijnders, SP

Ja. Ik heb nog twee zinnen. Of gaan we de arbeidsmigranten deze keer vestigen op de Zandweg of op Bekkerveld? Dat zou wel een interessante gedachte kunnen zijn. Heeft de wethouder Wonen een plan om de eventuele toestroom van arbeidsmigranten in goede banen te leiden? We vernemen het graag. Tot zover onze bijdrage.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Ik kan me voorstellen dat de heer Reijnders nog geen kennis heeft kunnen nemen van het interview dat wethouder De Beer heeft gegeven aan L1. Daarin werden wat zaken duidelijk benoemd waar u nu een vraagteken bij zet. Een van die zaken was - ik vraag me af of u daarvan op de hoogte bent - is dat de wethouder van plan was om een soort VDL NedCarsysteem voor het werven van medewerkers ook uit te zetten voor de nieuwe vestiging tegenover de voormalige Peppermill en zich dan vooral te richten op een hele hoop mensen die op dit moment weliswaar een sociaal vangnet hebben, maar nog geen werkgelegenheid. Dus eigenlijk uit de bakken van de gemeentes komen. Dat zou uitermate positief kunnen zijn. Waarom denkt u alleen maar aan mensen van buitenaf, terwijl er kennelijk nog genoeg capaciteit hier aanwezig is en de wethouder dat op heel korte termijn duidelijk heeft gemaakt en actie gaat voeren op dat onderwerp.

De heer Reijnders, SP

Ik ken dat artikel niet, maar als ik het zo hoor, sluiten mijn vragen behoorlijk aan op de antwoorden in het artikel. Ik verneem het dus graag straks nogmaals. Dat is precies het pleidooi dat de SP doet: zorg dat je investeert in mensen die nu langs de kant staan en dat je die toeleidt naar dit soort nieuwe arbeidsplaatsen. Maar we weten ook dat de verleiding groot is om vaak tegen vrij lage kosten mensen uit het buitenland te halen om als arbeidsmigrant in te zetten. We kennen ook de grote overlast die daarmee gepaard gaat. Juist vaak in de kwetsbare buurten van onze stad.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Ik ben blij dat de heer Reijnders wel het vertrouwen heeft dat wij onze begroting sluitend houden en dat er geen grote economische crisis op ons af komt. In dat licht zijn wij hartstikke blij met de komst van zo'n grote werkgever naar deze regio, omdat wij daar namelijk anders over denken. Wij zien een periode op ons afkomen waar veel van onze lokale werkgevers moeite hebben om het hoofd boven water te houden. Dat zou in de nabije toekomst kunnen leiden tot banenverlies. Dan is het natuurlijk hartstikke mooi als een vervangende werkgelegenheid zich nu al in de regio vestigt. Vanzelfsprekend gaan we er gewoon van uit dat die mensen dadelijk keurig worden betaald en dat een groot deel van de medewerkers Heerlenaren zullen zijn of mensen uit de regio.

In dat licht wil ik u ook vragen: wat vindt u dan van al die werkgevers in dat gebied die misschien niet zozeer qua bedrijfsactiviteit dezelfde signatuur hebben, maar wel in de activiteit. We spreken dan bijvoorbeeld over DocMorris en Metronic. Dat zijn in de kern eigenlijk logistiek georiënteerde bedrijven. Of dat nu sportschoenen zijn of medische hulpmiddelen, voor mij is dat qua proces hetzelfde. De signatuur van de medewerkers is vaak hetzelfde. Classificeert u die werkgevers ook zo, zoals u bijvoorbeeld die nieuwe werkgever nu classificeert?

De voorzitter

Voordat u antwoord geeft, misbruik ik de interruptie van de heer Jansen even om u van harte allemaal te waarschuwen voor vanavond. Doe nu uw interrupties in twee of drie zinnen en eindig met een vraag. U houdt betogen die bijna de 5 minuten van uw tweede termijn aan doen. Als dat zo is, ga ik gewoon de tweede termijn afkappen. Meneer Reijnders.

De heer Reijnders, SP

Het is wel moeilijk om een kort antwoord te geven op een hele lange vraag, maar ik ga wel mijn best doen. Meneer Janssen, volgens mij is er een groot verschil. Wij zeggen niet zo heel veel anders, want wij zijn alle twee enthousiast dat er een grote werkgever naar Heerlen komt. Alleen waar u het blinde vertrouwen heeft dat de salarissen wel hoog zullen zijn en dat ze de mensen wel uit Heerlen zullen halen, volgen wij dat kritisch en waarschuwen wij daarvoor. Als dat gebeurt zoals u veronderstelt dat het zal zijn, dan zullen wij daar hartstikke blij mee zijn. Dan is dat gewoon ontzettend goed nieuws voor onze stad.

De heer Oulad Lmaroudia, D66 (interruptie)

Hetgeen de SP net zegt, steunen wij natuurlijk ook. We moeten dit kritisch volgen. Mijn vraag is of het wellicht verstandig is om te kijken of in deze medische logistieke sector die wij in Heerlen hebben, die wij heel belangrijk vinden en waarvan wij ook een motie gaan indienen, kan de wethouder of de spreker cijfers geven van hoeveel arbeidsmigranten daadwerkelijk in deze sector werken? Het kan zo zijn, dat weet ik niet, dat er misschien helemaal niet zo veel arbeidsmigranten in deze sector werken. Dan is er helemaal geen probleem. Ik weet het niet, dus ik leg de vraag in het midden. Misschien heeft de spreker de cijfers, maar misschien kan de wethouder ook achter die cijfers aan gaan.

De heer Reijnders, SP

Ik vind het een ontzettend goede vraag. Ik zie ook het antwoord graag tegemoet.

De voorzitter

We spelen hem door naar de wethouder.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Dank u, wethouder.

De voorzitter

Dank u wel!

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Sorry.

De voorzitter

Maakt helemaal niet uit. Gisteren was ik meneer Leers. Vandaag ben ik wethouder.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Voorzitter! Ik denk dat we het allemaal eens kunnen zijn met het feit dat we in principe blij zijn met meer werkgelegenheid in deze regio. Ik denk dat het terecht is dat de heer Reijnders waarschuwt voor als die banen niet kunnen worden opgevuld, een werkgever er wel belang bij heeft dat dit wel gebeurt. Dan kan het inderdaad zijn dat migranten deze kant op komen met de mogelijk alle problematiek van dien. Dus in die zin steunen wij ook die waarschuwing.

Waar ik wel een beetje moeite mee heb, is het woordgebruik van de heer Reijnders om dan als het dan zover zou komen - ik zeg het maar even in mijn eigen woorden - die mensen maar te huisvesten op de

Zandweg of in het Bekkerveld. Nu komt mijn vraag: vindt u niet dat dit een beetje stemmingmakerij is, meneer Reijnders?

De heer Reijnders, SP

Nee, dat vind ik niet. Ik kan ook wel uitleggen waarom. Ik zie dat de lasten altijd landen in de wijken waar ze eigenlijk al de grootste problemen hebben. Ik zie dat in Vrieheide en in Meezenbroek ontzettend veel woningen worden opgekocht. Daar worden vaak heel veel arbeidsmigranten in gezet onder echt ontzettend erbarmelijke omstandigheden. Het is alleen al vanuit die arbeidsmigrant gezien onacceptabel dat wij dit eigenlijk toelaten en dat wij deze mensen op die manier behandelen. Maar los daarvan leidt dit tot allerlei overlast en allerlei leefbaarheidsvraagstukken. Die leefbaarheidsvraagstukken landen altijd in dezelfde buurten, namelijk onze kwetsbaarste volksbuurten. Daarom maak ik graag die parallel.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ik heb nog een aanvullende vraag. Dat klopt, maar dat is natuurlijk een problematiek die in zijn algemeenheid moeten worden aangepakt. Maar wat ik bedoel, is: zouden we ze dan niet eens even in dat soort wijken gaan zetten? Dat bedoel ik met stemmingmakerij. Ik ben het ermee eens dat de problematiek met name in die wijken is. Het centrum is wat dat betreft trouwens ook een probleemwijk, om het zo maar even te zeggen. Maar ik blijf er toch bij dat het toch een beetje neigt naar stemmingmakerij. Daar ben ik niet zo blij mee.

De heer Reijnders, SP

Dan verschillen we echt van mening. Sterker nog, ik woon zelf in Bekkerveld en ik zou graag bereid zijn om die last wat eerlijker te verdelen en om ook in mijn wijk wat te doen. Maar goed, dat terzijde.

De voorzitter

Dank u wel, meneer Reijnders. Dan is nu het woord aan de heer De Groot van de OPH.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Voorzitter. Naar aanleiding van de antwoorden die gisteren door het college zijn gegeven op vragen die door ons en andere partijen zijn gesteld, willen we nog even stilstaan bij het volgende. Allereerst enkele vragen met betrekking tot centrumontwikkeling. Het Van Grunsvenplein is mooi geworden, maar het is nog steeds een grote stenen vlakte. Een suggestie die we al eerder hebben aangegeven bij het vorige college is om het nieuwe Schouwburgplein te vergroenen en te verfraaien met verrijdbare grote plantenbakken, waarmee het plein een groeninjectie krijgt op de dagen dat er geen evenement plaatsvindt. Dat zijn natuurlijk veruit de meeste dagen. De vraag is of daar werk van kan worden gemaakt.

In het verlengde daarvan: ook al is het privébezit, laten dan gelijk even het onkruid weghalen op de zogenaamde rode trapjes aan de zijkant van het plein. Dat is echt geen porum op een verder schoon plein dat als eyecatcher voor onze mooie stad moet fungeren.

Over schoonheid gesproken. Ons centrum staat nog gedurende lange tijd vol met hekken rondom bouwplaatsen. De vraag is: kunnen die hekken niet worden voorzien van doeken met 'mooie' afbeeldingen? We zien op vakantie veel voorbeelden in steden waar dat prachtig is opgelost. Dan mag er hier en daar best reclame worden gemaakt voor de aannemer, dat is geen probleem. Ik denk dat er voldoende creativiteit is in onze stad om daar invulling aan te geven. Het hoeft ook niet echt veel te kosten, lijkt me. Dan een ander punt. Nieuw in de begroting is de paragraaf Heerlen-Noord. Dat is begrijpelijk want, zoals men terecht stelt, de aanpak van Heerlen-Noord is de grootste opgave voor onze stad. De Ouderenpartij deelt deze mening. Laat dat duidelijk zijn. Maar we zijn niet gerust door opmerkingen zowel in de begroting als in het coalitieakkoord, waaruit blijkt dat de financiering van een en ander nog verre van rond en verzekerd is. Dat cofinanciering vereist is en men kiest voor voorfinanciering. In het coalitieakkoord werd ook al aangekondigd hiervoor zelf middelen vrij te willen maken teneinde het te kunnen versnellen en aan te jagen. Onze partij schikt hier toch wel een beetje van. Zeker in deze onzekere tijden. Moet de gemeente

mogelijk de pinautomaat worden en zich financieel uitleveren aan de onzekere toezeggingen vanuit Den Haag met alle risico's van dien? Na het hoog aan de wind varen, komt overstag gaan in zeilerskringen. Betekent dat hier niet dat hierdoor noodzakelijk op andere ambities zal moeten worden gekort? In de ogen van de Ouderenpartij is het zaak om financieel goed te monitoren welke inkomsten en toezeggingen er zijn uit de diverse projecten, ministeries, provincie en alliantiegenoten, en waaruit de uitgaven bestaan gekoppeld aan de beleidsthema's en stadsdelen.

Daarnaast is er een vraag over inschatting en kwantificering van de risico's met betrekking tot Heerlen-Noord. Hoe groot is in het kader van risicomanagement de verwachtingswaarde met toegezegde gelden en het risico dat we deze niet krijgen?

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Ik proef opnieuw tweeslachtigheid, enerzijds-anderzijds. Is Heerlen-Noord nu de grootste opgave voor onze stad voor de komende jaren en moeten we daar volop investeren of moeten we er niet in investeren en is het dan ook niet de grootste opgave van deze stad?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Het is een van de grootste opgaves voor deze stad. Daarnaast hebben wij natuurlijk ook nog een heleboel andere opgaves. Dat staat ook verwoord in het coalitieakkoord. Ook die zijn heel erg belangrijk. Het is met name van belang dat wij overzicht en inzicht houden in de uitgaven met betrekking tot het project Heerlen Noord. De wethouder heeft gisteren uitgebreid aangegeven dat dit dikwijls een zeer ingewikkelde aangelegenheid is, omdat die gelden vaak door elkaar lopen. Vanuit de reguliere begroting een deel weer wel op project Heerlen-Noord en een deel weer niet. Dat is ook de reden waarom wij wethouder De Beer om een toezegging hebbeng gevraagd met betrekking tot de separate boekhouding voor Heerlen-Noord. Wij hebben niet de indruk dat hij zich hiertoe direct concreet heeft gecommitteerd.

Voorzitter. Daarom zullen wij ook met een motie komen, waarin we vragen met betrekking tot Heerlen-Noord een aparte boekhouding op te zetten, bij te houden en periodiek te delen en te bespreken met de raad. Dit is ten tijde van de coronacrisis ook voorbeeldig gebeurd. Hopelijk gaat dit ook gebeuren met betrekking tot de uitgaven in de energiecrisis.

Tevens dienen wij een motie in, waarbij we het college vragen om vanaf nu weer in alle toekomstige begrotingen en jaarrekeningen een aparte paragraaf klimaatbegroting op te nemen, zoals in de twee vorige beleidsjaren wel is gebeurd. Met daarin een totaaloverzicht van alle voorgenomen uitgaven en investeringen op het vlak van milieu en duurzaamheid.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)

De heer De Groot zegt: ik ga namens de OPH een motie indienen, waarbij wij een soort financiële verantwoording, balans, kasboek, van Heerlen-Noord gaan krijgen. Gaat dit puur en alleen over de investering die de gemeente Heerlen doet? Of gaat het ook over de gelden die uit Den Haag komen? De gelden die uit Den Haag komen, gaan niet naar de gemeente Heerlen, maar gaan volgens mij naar het samenwerkingsverband Heerlen-Noord. Daar hebben wij geen zicht op. Volgens mij moet het samenwerkingsverband Heerlen-Noord in Den Haag verantwoording afleggen over die gelden en niet bij ons. Ik snap het dus niet goed. Ik zou graag een toelichting willen hebben hoe u het voor zich ziet dat wij een begroting gaan bijhouden over iets waar wij niet over beschikken. Ik vind dat een heel interessante.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Het gaat om het totale financiële plaatje. Meneer Verreck, dat is het antwoord op uw vraag.

Ik heb het net ook al aangegeven. De wethouder heeft dat gisteren in zijn betoog ook bevestigd. Je hebt te maken met alliantiepartners, provincie, het Rijk, de gemeente en wellicht zijn er nog andere subsidievormen die hier een rol in spelen. Je hebt te maken met cofinanciering en voorfinanciering. Het zijn een heleboel verschillende aspecten die allemaal bijdragen tot de financiering van de grote opgave die we hebben met betrekking tot het opkrikken van Heerlen-Noord. Dat laatste willen wij natuurlijk. Maar we

willen wel een goed overzicht houden van de besteding van die gelden en waar het een en ander vandaan komt. Het is een enorme brij. Daar willen we wel graag goed inzicht in hebben. Ik denk dat het ook een verantwoordelijkheid is van deze raad om daar goed op toe te zien.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)

Dat is toch raar? U wilt verslaglegging krijgen over het geld van uw buurman. Wij gaan niet over cofinanciering van de provincie of geldt dat uit Den Haag komt. Het gaat rechtstreeks naar de alliantiepartners. Wij zijn een van de alliantiepartners. Dus als er al verantwoording moet worden afgelegd, zal het samenwerkingsverband Heerlen-Noord dat moeten doen naar de verschillende financiers. U kunt wel eisen dat wij een balans of kasboek gaan bijhouden over geld dat uit Den Haag komt, maar daar gaan wij helemaal niet over. Daar gaan wij als raad ook niet over. Ze hoeven ook geen verantwoording af te leggen aan ons. Ik vind dit een wat bijzondere motie.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Dat kunt u bijzonder vinden, maar dat is het ook. Het is een heel bijzondere situatie. Maar ik denk dat de gemeente Heerlen wel een leidende rol heeft in dit hele project. De gemeente heeft ook een belangrijke sturende rol in dit hele project. Ook voor wat betreft het financiële deel.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Ik neem aan dat de heer De Groot gewoon heeft gezegd: we hebben tal projecten in onze stad, zoals bijvoorbeeld de kracht- en de prachtwijken die er waren, waar miljoenen naartoe zijn gegaan en waar gewoon periodiek een afrekening kwam: met dit geld hebben we dat gedaan, zoveel staan we nu en als het eenmaal is afgelopen, is dit het eindresultaat. Wat we in het verleden hebben gedaan met bijvoorbeeld de kracht-, pracht- en de vogelaarwijken, kunnen we nu ook doen met het project Heerlen-Noord. Of begrijp ik het dan verkeerd?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Nee, dat begrijpt u volledig goed, meneer Leers. Ook zaken die te maken hebben met klimaat en al de uitgaven die daarvoor worden gedaan. We hebben nu energiearmoede waarbij je goed moet toezien op wat ons dit allemaal eigenlijk gaat kosten. Ik denk dat dit een stuk eenvoudiger zal zijn dan het project Heerlen-Noord. Dat is vele malen complexer. Dat hebben we ook min of meer gedaan rondom de coronacrisis.

De voorzitter

Gaat u verder.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Een andere motie die wij inmiddels hebben ingediend, heeft betrekking op het nader contact zoeken door het college met jeugdconsulenten en onze jongeren. Dit om deze consulenten nog meer te betrekken om samen met jongeren leuke, zingevende projecten op te pakken. Wellicht kunnen deze gesprekken uitmonden in een jongerenraad.

Nog even ten aanzien van de beleving in onze stad, met name onze centra. Dan heb ik het niet alleen over Heerlen Centrum, maar ook over Hoensbroek en Heerlerheide. Wij dienen een motie in om de markten weer een duw in de rug te geven en dit door de standplaatstarieven gedurende minimaal vier jaar te bevriezen en tevens de markt in Heerlen Centrum weer te centraliseren met afwisselend food, non-food en curiosakramen.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Met het voorstel om de marktgelden te bevrozen of naar beneden bij te stellen, staat u er dan ook voor open om datzelfde te doen voor bijvoorbeeld de voor- en najaarskermis en te kijken of daar ook wat mogelijkheden zijn?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Ik sta overal voor open, maar ik moet natuurlijk ook wel even kijken naar de financiële verantwoording van het een en ander. We hebben gekeken naar de tarieven van de marktgelden. Als je daarnaar kijkt, dan zijn dat eigenlijk tarieven die niet heel zwaar op de totale begroting drukken. Ik durf even niet te zeggen wat dit zou betekenen als je dit nog verder gaat uitbreiden rondom bijvoorbeeld kermisexploitantentarieven.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Maar kunt u de gedachtegang volgen dat als het college wil investeren in evenementen, je ook zou kunnen zeggen: een kermis is wellicht het grootste meermaals jaarlijks terugkerende evenement dat fors moet betalen. Van de andere kant, alle andere evenementen wordt fors geld bij gedaan. Zou het mogelijk iets zijn om nader te bekijken? Dat is dan wat zachter dan wat betreft de markten.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Ja, ik kan dat zeker volgen. Waarom kiezen wij specifiek voor de markt? De markt is een onderdeel van de stad. Het trekt heel veel mensen, maar we zien ook dat dit steeds minder wordt. We hebben daar al allerlei aanpassingen opgedaan door bijvoorbeeld verspreid te gaan zitten, de curiosamarkt is naar Heerlen Centrum gekomen. Die is naar mijn weten echt wel succesvol. Als je dat centraliseert denk ik dat de een van de ander kan profiteren en hopelijk die markt weer nieuw leven in kan blazen.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang (interruptie)

De heer De Groot heeft ongetwijfeld ook nagedacht over de financiering, over waar het van wordt betaald. Kunt u daar een toelichting op geven?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Dat is wat ik net heb aangegeven. De financiering van het een en ander. Ik heb het niet exact uitgerekend op de totale begroting, maar dan praat je over bedragen in de duizenden euro's.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang (interruptie)

Waar moet de dekking uit komen?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Ik kan me niet voorstellen dat ...

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang (interruptie)

Ik probeer u een beetje te triggeren. U vraagt overal een dekking voor. Ik ben ervan overtuigd dat u daar ook over hebt nagedacht.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Een bedrag van rond de € 3000 op een totale begroting van 450 miljoen euro. Ik denk dat de gemeente dat nog wel zou moeten kunnen vinden.

De heer Pauwels, CDA (interruptie)

Op zich is het een sympathieke gedachte om opnieuw naar de samenstelling van de markten te kijken. Maar om in de terminologie van de markten te blijven, zou ik aan de heer De Groot willen vragen of hij ook

een verkennend marktonderzoek heeft gedaan. Hoe kijkt men daar op de markt zelf tegenaan? Voordat we ze dadelijk via de motie met een voldongen feit confronteren. Dat willen we natuurlijk ook niet.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Ik praat met heel veel mensen in de stad. Ook hier en daar met marktkooplieden. Ik kan u verzekeren dat geen enkele marktkoopman tegen een bevrozing van de tarieven zal zijn, anders dan hetgeen nu op staat voor wat betreft een stukje verhoging daarvan.

De heer Pauwels, CDA (interruptie)

Het gaat ook niet over de tarieven. Ik doel eigenlijk op de samenstelling van de markten. Dus het experimenteren met de verplaatsing van de markten, samenstelling, de afwisseling die u beoogt. Dat bedoel ik eigenlijk.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Niets is met zekerheid te zeggen. We hebben geen glazen bol om te zeggen: als we dat gaan doen, dan gaat het opeens weer helemaal bloeien. Wij willen een combinatie voorstellen. Enerzijds bevrozing van de tarieven, anderzijds ook als je een succesvolle curiosamarkt centraal neerzet, dan kan ik me voorstellen dat als andere partijen, food en non-food, door elkaar staan, iedereen van elkaar kan profiteren. Dat is de achterliggende gedachte. Ik kan ook niet in de toekomst kijken. Een marktkoopman kan dat denk ik ook niet als je vraagt of dat hetgeen is dat gaat werken.

De voorzitter

Maakt u uw betoog af. U hebt nog een halve minuut.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Voorzitter. Gezien de karige antwoorden van wethouder Peters gisteren inzake het integrale Ouderenbeleid zijn we toch genooddaakt om daar even op terug te komen. Wij vragen de wethouder Ouderenbeleid om concreet aan te geven wat hij gaat doen met de € 300.000 die nu nog overblijft. Dat is trouwens een bedrag op een totale begroting van 453 miljoen. Dat is een kruimel op de totale begroting van de stad Heerlen voor het programma integraal ouderenbeleid. Wij vragen hem concreet welke acties hij voor dat geld in petto heeft.

Tevens vragen wij hem om aan te geven wat hij onder de aansturing van zijn collega-wethouder concreet van plan is om te gaan doen met het over te hevelen bedrag van € 600.000 specifiek voor de doelgroep kwetsbare ouderen. Dat mag mondeling, maar wij zouden het sowieso graag schriftelijk willen ontvangen. Onze laatste motie, maar voor de OPH van groot belang, heeft betrekking op het terugbrengen van het budget integraal ouderenbeleid op het niveau van 2022, zijnde 8 ton. Daar waar het thuishoort, voorzitter. Uitvoering van deze motie doet namelijk recht aan gerichte actie voor deze groeiende groep kwetsbare ouderen om ze meer maatschappelijk betrokken te maken c.q. te behouden.

Gisteren hebben wij al een motie doorgestuurd met betrekking tot de boa's. We zullen ondanks de toezeggingen die de burgemeester daar al op heeft gedaan afwachten welke verdere informatie naar boven komt. We zullen dan bezien wat we met die motie doen.

Last but not least. Gedurende het jaar bedanken wij regelmatig griffie, bodes en ambtenaren voor het belangrijke werk dat zij voor ons doen. Dat doe ik hier nogmaals namens de Ouderenpartij Heerlen.

Dank u.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA (interruptie)

De heer De Groot was gisteren heel negatief over het ouderenbeleid. Wat hem betreft kon dat worden geschrapt, het beleid voor de vitale en kwetsbare ouderen. Kan de heer De Groot eigenlijk aangeven wat er in de vorige coalitieperiode nou zo goed was aan het ouderenbeleid en wat er niet deugt aan het nieuwe beleid dat pas in gang is gezet? Heeft de heer De Groot hier met zijn achterban over gesproken? Wat heeft

de heer De Groot ertegen dat de begroting van het nieuwe ouderenbeleid geormerkt wordt? Is het niet veel belangrijker dat we precies weten waar dit heen gaat en niet zoals de vorige keer dat € 25.000 werd uitgegeven aan borden langs de weg, waarop stond 'geluk' met wat foto's erbij? Dat was even de vraag.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Dat waren volgens mij een aantal vragen. Ik zal proberen om ze allemaal te beantwoorden. Anders moet u mij maar even helpen. Ik kan ze niet allemaal onthouden. Als eerste wil ik toch even reageren op hetgeen u zegt, namelijk dat ik gepleit zou hebben voor het schrappen van het integraal ouderenbeleid. Dat heb ik zeker niet gedaan. Ik heb aangegeven dat op het moment dat je nog maar 3 ton specifiek reserveert om kwetsbare ouderen te helpen om maatschappelijk betrokken te blijven, c.q. weer maatschappelijk betrokken te worden, dan denk ik dat je voor die specifieke doelgroep heel gauw klaar bent met hetgeen je daarvoor wilt doen. Ik ben dan ook heel erg benieuwd, daarom mijn vraag richting de wethouder, wat hij daar concreet in van plan is.

Ten aanzien van het beleid dat is ingezet rondom het integraal ouderenbeleid, zijn 10 beleidslijnen uitgezet. Ik heb daar gisteren ook al een voorbeeld van gegeven. Er zijn acties gestart met betrekking tot specifiek het bestrijden van eenzaamheid van ouderen. Daar is een meldpunt eenzaamheid voor ingericht. Er zijn mensen opgeleid die ook richting ouderen die de leeftijd van 75 jaar hebben en alleenstaand zijn te benaderen om met die mensen in gesprek te komen en om ze daar waar dat nodig is ook weer actief te maken. Dat zijn natuurlijk al belangrijke voorbeelden die je specifiek voor zo'n kwetsbare oudere doet. Je zult maar 65 jaar getrouwd zijn geweest, mevrouw Heine, vervolgens er alleen voor komen te staan, terwijl je partner eigenlijk altijd alle activiteiten heeft gedaan in het kader van het sociale gezinsleven. Daar sta je dan, als alleenstaande. Dan zou het wel mooi zijn als iemand mogelijk zo iemand weer een duwtje in de rug kan geven om meer actief maatschappelijk betrokken te blijven.

Daarnaast een ander voorbeeld van activiteiten die hebben plaatsgevonden. Dat heb ik gisteren ook al aangehaald. Dat zijn de automatiseringscursussen die in twee wijken zeer succesvol zijn verlopen met veel animo en waar nu, qua uitrol, geen vervolg op komt. Dat is geen goede zaak. Dat zijn zaken waarvan ik denk: als dat allemaal voor die 3 ton kan worden opgepakt, en zo zijn er nog een aantal voorbeelden, prima. Ik hoor het graag van de wethouder.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA (interruptie)

Nu gaat er apart geld naar eenzaamheid toe. Dat wordt dus toch helemaal voortgezet? Ik begrijp niet dat u daar problemen mee hebt. U weet nog niet eens wat er allemaal gaat gebeuren in het nieuwe ouderenbeleid. U heeft eigenlijk alleen maar kritiek.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

De aanpak eenzaamheid is een groter probleem dan alleen maar specifiek voor de doelgroep ouderen. Dat is evident. Onder jongeren is die problematiek ook groot. Zeker sinds de coronacrisis. Het is ook goed dat daar activiteiten op worden gedaan. Daarom heb ik ook gevraagd naar de inzet voor de resterende 6 ton. Die wordt overgeheveld naar het algemene potje. Ik ben benieuwd wat daarin nog een specifiek wordt gedaan voor de kwetsbare ouderen. Ik ben benieuwd naar de reactie daarop. Ik ben helemaal niet tegen aanpak van eenzaamheid. Maar ik vraag me wel af, dat is mijn grote zorg, op het moment dat je dat bedrag uit het budget dat bedoeld is voor een specifieke doelgroep haalt, en vervolgens meer in algemene zin inzet, dan ben ik bang dat het bedrag dadelijk verloren gaat. Maar goed, ik ben benieuwd naar de reactie van de wethouder daarop. Wellicht kan hij daar wat meer duidelijkheid over geven.

De voorzitter

De derde en laatste interruptie.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA (interruptie)

Meneer De Groot, maar hoe vindt u het dan dat deze wethouder ook aandacht gaat besteden aan vooral de vitale ouderen? Het is ook heel belangrijk om daar nieuwe dingen voor te ontwikkelen.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Dat is hartstikke goed. Ik denk echter wel dat vitale ouderen, juist omdat ze vitaal zijn, heel goed hun eigen weg kunnen vinden. Ik denk dat daar niet zo veel ondersteuning nodig is als met name bij die kwetsbare groep. Het is prima als de wethouder daar ook activiteiten voor wil doen. Maar waar het mij vooral om gaat, net zo goed als we dat ook bij jeugd doen, daar besteden we veel geld en aandacht aan met name de groep die het zwaar heeft. Die dat steuntje in de rug nodig heeft. Er zijn heel veel jeugdigen waarbij dat gewoon niet nodig is. Prima. Des te beter.

De voorzitter

Dank u wel, meneer De Groot. Voor ik overstap naar mevrouw Heine van het CDA, wil ik u erop wijzen dat wij na twee sprekers met allebei vijf minuten drie kwartier verder zijn. U kunt zelf uw conclusies trekken. Ik geef nu het woord aan mevrouw Heine van het CDA.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA

Dank u, voorzitter. Als eerste bedankt voor de antwoorden op onze vragen in de eerste termijn. De antwoorden waren duidelijk en behoeven geen vervolgvragen. We zijn dan ook blij dat het college de moties omarmt. We hebben wel nog een paar vragen over andere onderwerpen.

Voorzitter. Zolang als ik mij kan herinneren, praten we in Heerlen over de burgers die aan de noordkant van het spoor wonen en die aan de zuidkant wonen. Het leek altijd net alsof je aan de noordkant woonde je toch in een minder goede buurt woonde dan aan de zuidkant. Dat is natuurlijk klinkklare onzin. Maar met het verdwijnen van de spoorwegovergang tussen Schaesbergerveld en de Mijnspoorweg lijkt dit geval van tweedeling een beetje versterkt.

De burgers in Schaesbergerveld zijn lange tijd in onzekerheid gehouden over de mogelijke bereikbaarheid voor het doen van boodschappen en het bezoek aan de Hollehof op de Molenberg.

Inmiddels is de nieuwe verbinding , een tunneltje bij de Kissel vrijwel gereed, maar onze fractie betwijfelt of dit de verkeersstroom wel aan kan . Daardoor wordt de verkeersstroom naar het centrum weer steeds groter.

Wij verzoeken het college dan ook om te kijken naar een oplossing hiervoor als blijkt dat deze doorgang niet voldoet.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Ik deel dit punt met mevrouw Heine en het CDA, te meer omdat ik daar sinds 2018 al mee bezig ben. Ziet u ook een alternatief, zoals richting Landgraaf is gerealiseerd richting de wijk Leenhof. Dat is een onderdoorgang bij de Ringweg. Zou u zoiets dan ook voor ogen zien in het verlengde tussen de vervallen verbinding bij spoorwegovergang De Kissel?

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA

Wij staan open voor alle ideeën, als het maar beter is voor de buurt.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Prima. Dan kunnen we elkaar een hand geven. Bedankt.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA

Voorzitter. Wat betreft het sociale domein doet u er alles aan om mensen vanuit de bijstand naar werk te helpen. Wij ondersteunen dit ook van harte. Maar er zijn burgers in onze stad die al vaak jaren zelfs meer dan 30 jaar in de bijstand lopen. Mensen die voldoen aan de verplichtingen die de Bijstandswet van hen

vraagt. Los hiervan is het nog steeds zo dat er misbruik wordt gemaakt van de bijstand. Burgers die al jarenlang de hele week werken als timmerman of metselaar, maar ook in de bijstand lopen.

Voorzitter. Kunt u ons informeren hoe vaak dergelijke zware fraude in de bijstand wordt vastgesteld? Hoeveel sociale rechercheurs heeft onze gemeente op dit moment en bent u het met ons eens dat meer sociale rechercheurs zichzelf betalen?

Voorzitter. De burgers die zonder schuld in de bijstand zitten en de burgers die hard werken, mogen er toch op vertrouwen dat de gemeente hierop handhaaft.

Voorzitter. Bij economie zegt u dat de ruimte op onze bedrijventerreinen krap is. Inmiddels hebben wij uit de media vernomen dat een grote speler in logistiek zijn opwachting maakt op de bedrijventerreinen. Maar wat betekent dat voor de geschetste krapte? Kunt u ons hiervan een prognose geven? Bovendien hakt de energiecrisis hier ook diep in. Wat gaat dit betekenen voor de bedrijvigheid op deze terreinen?

Voorzitter. Wat betreft het Ondernemershuis vragen wij ons af in welke mate dit zichtbaar is. We trekken een bedrag van 731.000 euro uit en gaan een plan opstellen voor promotieverbetering. Is het niet beter om meteen samen met de ondernemers aan de slag te gaan?

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Ik begrijp de opmerking die mevrouw Heine maakte over de beoogde vestiging van het nieuwe bedrijf niet. Te meer omdat op die plek al een groot bedrijf zat. Volgens mij zat daar staalbouw. Dus daar werd natuurlijk ook wat energie verbruikt. Het is gewoon een nieuwe vestiging op een oude plek. Waarom ziet u juist daar een probleem? Of bedoelt u iets heel anders, want dan heb ik het niet goed begrepen.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA

Nee, dat komt gewoon omdat het gisteren in de krant stond. We hebben het over het hele bedrijventerrein.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Maar dan kunnen we het met elkaar eens zijn dat het voorbeeld dat u net gebruikte misschien een beetje ongelukkig was.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA

Dit is goed dat het er komt.

Voorzitter. Dan heb ik nog een vraag. Er gaan geruchten dat het onzeker is of er het volgende carnaval een tent op het Pancratiusplein komt. Hiermee valt een plek voor de jeugd weg en dat heeft negatieve effecten op het centrum. Mocht de komst van een tent onzeker zijn, wat kan het college hier dan in betekenen?

Dat was het, voorzitter.

De voorzitter

Dank u wel. De heer Janssen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Dank u wel, voorzitter. Ik heb u even de ruimte geven om uw verhaal af te maken, want u doet dat gelukkig heel snel en vaardig. Daar ben ik erg blij mee. Daar kan ik een voorbeeld aan nemen met uw ervaring. Ik sla toch even aan op uw verhaal rondom de controle op de bijstand. De bijstandscijfers zijn behoorlijk teruggelopen. Ik vroeg me eigenlijk af: wil het CDA Heerlen nu dat er in de begroting expliciet wordt opgenomen dat er sterker wordt gecontroleerd op de bijstand? Dat is dan ook gelijk in het verlengde van de uitslag van de enquête voor de verkiezingen. Een hele hoop mensen wilden graag dat er sterker op werd gecontroleerd. Ik heb dat nergens teruggezien. Ik heb dat eerder genoemd. Daar kreeg ik niet heel veel bijval van. Ik ben dus heel erg benieuwd hoe uw wethouder binnen dit college daarover denkt en wat uw standpunt op dit feit is.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA

Daarom vragen wij ook om de cijfers. Wij krijgen vaker geluiden uit bepaalde wijken. Mensen uit de straat die hard werken, zien andere burgers die timmeren, metselen, ook in de bijstand zitten, waar wel dure auto's voor de deur staan die waarschijnlijk niet op hun naam staan. We vragen dus eigenlijk: hoe is het op dit moment? Wordt er gecontroleerd? Wat concludeert u? En als dat zo is, kunnen er dan niet meer sociale rechercheurs komen? In principe betalen die gewoon zichzelf.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Kunnen we dan concluderen dat wij het met elkaar eens zijn dat mensen die terecht in de bijstand zitten en er recht op hebben, dat ook verdienen, maar dat we ook gewoon een taak hebben om mensen die daar onterecht gebruik van maken stevig gecontroleerd moeten worden en zo mogelijk ook aangepakt dienen te worden en dat daar middelen voor vrij moeten komen?

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA

Ja, dat ben ik met u eens.

De voorzitter

Dank u wel, mevrouw Heine. Dan gaan we naar de heer Janssen van de Jongerenpartij.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen

Dank u wel, voorzitter. Mevrouw Heine heeft het goede voorbeeld gegeven. Ik probeer te volgen. Spreek me maar aan als het niet lukt.

Voorzitter, college, raadsleden en burgers thuis die meekijken of luisteren. Het was gisteren een lange dag tijdens de eerste termijn. Er zijn een hoop vragen gesteld en er is wat ons betreft, op een uitzondering na, op een nette en constructieve manier het debat gevoerd. Dat heeft veel verhelderd voor ons. We zullen onze bijdrage in de tweede termijn daarom zo kort mogelijk proberen te houden. We hebben wel een dubbel gevoel overgehouden aan de dag van gisteren. Als positieve noot is blijven hangen dat investeren in onze jeugd echt een prioriteit blijft hier in Heerlen en dat ook wordt gekeken naar de kwaliteit van zorg van onze kinderen. Ook de broodnodige komst van studenten naar het centrum is echt blijven hangen. We hebben hier dan ook een breed draagvlak voor gevoeld in deze zaal.

De investeringen in scholen, sportverenigingen en de integrale aanpak Heerlen Noord om eindelijk die achterstand aan te pakken, kan dan ook niet vaak genoeg worden genoemd. Echte Jongerenpartij thema's die ons goed doen.

Ook zijn we enthousiast over de toezeggingen en het commitment van onze wethouder Wonen, die ons het vertrouwen heeft gegeven dat hij ergens einde Q1 op basis van al zijn inspanningen en overleg met de belangrijke ketenpartners in combinatie met de keiharde data die hiervoor nodig is, een uitkijk kan geven op de voor ons allen zo belangrijke bouwopgave. We hebben geproefd dat we hier een gedeelde ambitie hebben. Dat geeft energie. Die energie hopen we samen uit te kunnen dragen naar eenieder die nog twijfelde of Heerlen een goede stad is om extra in te investeren als het gaat om woningbouw.

Alle highlights ten spijt, Hebben we ook nog wat zorgen. We hebben die zorgen ook uit de gelederen van andere partijen gehoord, op een enkeling na, die nog steeds de overtuiging heeft dat deze begroting sluitend zal blijven en zich geen zorgen maakt om onze reserves, heeft iedereen wel door dat het een lastige tijd wordt. De kans dat we moeten passen en meten een prioriteren is groter dan dat de medaille de goede kant uit valt en dat simpelweg alles kan worden gedaan van wat er in de begroting staat.

Ik heb het volste vertrouwen dat de wethouder Financiën ons als voltallige raad de belangrijke prioriteiten en een mogelijk recessiescenario kan laten toekomen en ons als voltallige raad geïnformeerd houdt over de keuzes die worden gemaakt. Wellicht kan de wethouder daar straks meer over vertellen.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Meneer Janssen geeft aan dat hij het volste vertrouwen heeft in de wethouder van Financiën. Daar heb ik trouwens ook echt het volste vertrouwen in. Ik vraag me dan alleen af of u ook behoorlijk gerustgesteld bent door de goede en grondige toelichting van de wethouder gisteren?

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen

Ik hoop eigenlijk, omdat ik daar nog niet volledig op vertrouw, dat de wethouder mij daar dadelijk een geruststellend antwoord op kan geven. Ik wil hem die ruimte graag geven. Ik vond zijn verhaal heel duidelijk, maar ik ben niet gerustgesteld. Ik hoop dat u naar aanleiding van mijn verhaal van gisteren ook begrijpt waarom ik niet gerustgesteld ben. Ik hoor straks graag meer van de wethouder.

De voorzitter

Gaat u verder.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen

Goed. We willen nogal wat hier in Heerlen. Dat zijn uiteraard mooie projecten. Als wij in ieder geval stof tot nadenken aan de gehele raad en het college mogen geven: stel wellicht nu enkele grote projecten even uit. En waarom? Noem bijvoorbeeld het centrumbad. In een tijd waarin we komend jaar al 4,5 miljoen uitgeven aan het herstel van het zwembad in Hoensbroek, waarvan het nog maar zeer de vraag is of deze na verbouwing de gewenste bezoekersaantallen en dito sluitende exploitatiebegroting kan overleggen, wil men voor talloze miljoenen een centrumbad bouwen op de plek waar nota bene een prima kantoortoren staat die naar onze mening potentieel goed om te bouwen is naar de noodzakelijk appartementen. Een woontoren in plaats van een zwembad.

Wat ons betreft heeft het centrumbad absoluut geen prioriteit. Als er een prioriteit is naar meer zwemwater, dan is de vraag naar een openbaar buitenbad, zoals bijvoorbeeld een dagstrand, denk aan de Sibelcogroeve, deze zomer luider dan ooit geweest. Tel daar nog bij op dat de kosten van een nieuw te bouwen centrumbad behoorlijk hoog zijn, plus de extreme energieprijzen die er nu spelen, dan raad ik u aan om in uw prioriteiten in recessie deze niet helemaal bovenaan te plaatsen. Bent u bereid om dat in overweging te nemen?

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Ik weet dat de Jongerenpartij nooit echt een voorstander is geweest van het centrumbad. Moet ik nu concluderen dat u eigenlijk de begroting een beetje misbruikt en dat u zegt: die is eigenlijk heel slecht en daar zijn allerlei problemen en dat u dat een beetje gebruikt om een belangrijk doel voor u, dat centrumbad, te schrappen? Wij geloven erg in dat centrumbad. Ik denk dat het heel goed is dat er een centrumbad komt. Het is goed voor de gezondheid van mensen, maar ook voor de vele ouderen in ons centrum. Misbruikt u nu niet een beetje de begroting om uw eigen doelen erdoor te drukken?

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen

Ik begrijp dat u dat vraagt. Ik weet dat u al jaren voorstander bent van een centrumbad. Deze begroting gaat wat ons betreft in deze tijd om prioriteiten. Ik weet dat het centrumbad al jarenlang op de agenda staat. Soms heb je te maken met voortschrijdend inzicht. Dit is hoe wij naar een stukje voortschrijdend inzicht kijken in deze tijd. Wat is nu belangrijk? We hebben een wooncrisis. Die is enorm belangrijk. Ik heb hier in Heerlen nog niet van een zwemcrisis gehoord.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Nee, dat klopt. Er is geen zwemcrisis. Ik hoorde de wethouder gisteren heel interessante uitleg geven over wanneer je gaat betalen voor dit soort investeringsprojecten en hoe dit over de lange termijn wordt afbetaald en over de afschrijving. Misschien zou de wethouder straks nogmaals kunnen toelichten hoe dit zit. Dat kan u wellicht ontzettend geruststellen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen

Zeker. Misschien mag ik daar nog even kort op reageren. Ik heb gisteren ook al uitgelegd dat ik het in de basis gewoon belangrijk vind dat mensen een dak boven hun hoofd hebben. Dat zwemmen komt later wel als het kan. Het zou mooi zijn als het kan.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Tot slot. Volgens mij zijn we het daar zeer over eens. Ik geloof ook niet dat we in deze stad een tegenstelling hebben tussen wonen of zwemmen. Volgens mij kan het allebei en staat het ook allebei in onze begroting.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Ik kan het betoog van de Jongerenpartij heel goed volgen. Ik vraag me af of u daar met dit punt ook op doelt. Te meer dat er vanuit de markt wel degelijk serieus interesse is om op de plek van het voormalig stadskantoor in het fysieke pand woningen te realiseren in plaats van het met de grond gelijk te maken, er heel veel geld tegenaan te gooien en er een zwembad voor in de plaats te zetten. Ik begrijp dat dit signaal inmiddels ook bij u is gekomen. Zo nee, dan hoort u het nu.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen

Absoluut. Natuurlijk hebben wij gehoord dat dit ook een mogelijkheid is en dat er ook partijen bereid zijn om die bal op te pakken. Ik ben ook wel heel erg bewust van het raadsbesluit dat er al lag rondom het centrumbad. Vandaar dat ik die vraag hier ook open in de raad stel en u allen uitdaag om eens over uw eigen ziel heen te stappen en na te denken over wat nu echt belangrijk is. Maar goed, ik zal even verder gaan met mijn verhaal. Dat maakt het misschien wat makkelijker.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Voordat u verdergaat met uw verhaal, even een vraag aan u met betrekking tot het prioriteren. U noemt dan concreet het voorbeeld van het centrumbad. Bent u het met mij eens dat er nog meer miljoenenprojecten zijn in Heerlen waar je eventueel discussie over zou kunnen voeren? Eventjes iets afremmen, niet zozeer projecten al helemaal uit de deur gooien. Dat bedoel ik niet. Maar om toch eventjes te kijken, gezien de situatie, waar we hier en daar zouden kunnen temporiseren. Bent u het ook met mij eens dat hetgeen de heer Reijnders aangeeft ten aanzien van wanneer technisch de centen moeten worden betaald. Het gaat hier om miljoenenbedragen. Uiteindelijk moet wel worden betaald. Bent u dat met mij eens?

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen

In de basis is voor ons alles bespreekbaar als het gaat om de slingers ophangen in de stad. Met andere woorden, de basis moet op orde zijn. Dat hoor je hier heel vaak. Ik denk dat het bijvoorbeeld ook de Ouderenpartij en de SP als muziek in de oren zal klinken dat wij het belangrijk vinden dat mensen hun energierekening kunnen betalen en dat zij in een goede woning wonen. Als wij ervoor kunnen zorgen dat dit de eerste prioriteit is en dat we daar onze focus op richten, als we dan onze centjes overhouden dat we dan eventueel nog andere dingen kunnen doen, dan maakt ons dat gelukkig. Er staat echt niets wat niet ter discussie kan komen te staan daaromtrent.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Wat mist u dan eigenlijk allemaal in de paragraaf Wonen van de begroting? Daar lijkt het nogal aan te schorten als ik u zo hoor.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen

Volgens mij ben ik daar gisteren ook heel duidelijk in geweest. Onze motie die we daar gisteren over in hebben gediend, spreekt tot de verbeelding. Wij willen gewoon graag aantallen, volume zien. Het schiet

niet op. We zijn te traag. Er worden te weinig vergunningen uitgegeven. We willen gewoon een aantal aantallen zien.

Laat ik mijn verhaal even afmaken. Dan kom ik daar dadelijk nog even op terug. Heel snel, want ik ben bang dat het anders te lang gaat duren.

De voorzitter

Gaat uw gang. U hebt nog een minuut.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen

Omdat we denken dat het goed is om het spreekwoordelijke kruit nog even droog te houden door even een jaar of wat minder scherp aan de wind te gaan varen en een slag om de arm te houden, zodat we eerst onze instellingen, scholen, verenigingen en burgers zo goed mogelijk door deze moeilijke tijd heen kunnen loodsen. Bent u bereid om hierover na te denken? Bent u bereid om keuzes te maken? Als het dan al niet het zwembad is, wat bent u met zijn allen bereid om even in de wachtkamer te zetten ten gunste van onze burgers? Zo ja, kan bijvoorbeeld de wethouder Centrum en Cultuur aangegeven tot welke keuzes en prioriteiten hij bereid zou zijn als de impact van de recessie tegenvalt. Gaat hij dat door met investeren zoals gepland of borgen we dan eerst de zekerheid van onze bestaande instellingen?

Het mag duidelijk zijn. Onze zorg en aandacht gaat uit naar allereerst onze burgers en jongeren die het moeilijk hebben en die we niet in de steek willen laten door blind door te blijven bouwen. Wij gaan ervan uit dat iedereen in deze zaal onze zorgen deelt en daar ook naar handelt. Wij kijken uit naar een antwoord.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

We hebben meer huizen nodig in onze stad. Dat is heel duidelijk. Wie denkt u dat de bouw van de huizen eigenlijk financiert? Denkt u dat de gemeente dat doet of doet iemand anders dat?

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen

Nee. Ik ben me er zeer van bewust dat dit niet in eerste lijn de verantwoordelijkheid van de gemeente is. Ik heb ook in de bestuursamenvatting gelezen dat die verantwoordelijkheid vooral en alleen bij de woningverenigingen werd neergelegd. Dat begrijp ik ook. Die hebben een hele grote rol in dit proces. Alleen, daar blijft het niet bij. Dat is niet voldoende om die hele opdracht in deze gemeente klaar te krijgen. Om dan puur en alleen die woningverenigingen de zwarte piet toe te spelen, zoals ik dat sommige partijen vaak hoor zeggen, is voor mij onvoldoende. Ik ben op zoek naar een wat bredere aanpak.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Ik heb sterk de indruk dat u echt miljoenen zoekt om de gemeente huizen te laten bouwen. Dat is een beetje wat ik concludeer uit uw verhaal. Dat vind ik een beetje een gekke conclusie.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen

Wat ons betreft, schuwen wij geen enkel middel en zullen wij alles steunen wat ons helpt om die huizenmarkt aan te jagen. Als de gemeente daar op welke manier dan ook middelen voor beschikbaar zou kunnen stellen om dat wellicht te cofinancieren, is zelfs dat voor ons bespreekbaar. U zou er zomaar aan kunnen denken dat wij het pand waar wij het centrumbad in wilden bouwen wellicht tegen een heel gunstig tarief tegen bepaalde prestatieafspraken aan een bouwer kunnen verkopen, zodat die daar versneld woningen voor onze ouderen of jongeren kunnen maken. Dat zouden zomaar mogelijkheden kunnen zijn waar u wellicht nog niet aan hebt gedacht.

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)

Onlangs is een onderzoek geweest door de stadsregio Parkstad over de woningmarktbehoeftes die we in Parkstad hebben. Daar zien we een behoorlijke scheefgroei als het gaat over de markt. We zien dat er woningen zijn die van onvoldoende kwaliteit zijn en dat er een sterke behoefte is aan nultredenwoningen.

We zien ook dat meer dan 800 woningen in de regio Parkstad leegstaan en dat de marktvraag verschillend is. Ik denk dat het niet goed is dat een gemeente actief grondbeleid zou moeten doen om gronden te kopen om de markt aan te jagen. We krijgen daarmee verstoorde verhoudingen. Als u bedoelt: ik wil graag aanjagen op de markt dat er nieuwe woningen moeten komen, dan snap ik uw betoog daarin. Maar een actieve rol vanuit de gemeente om actief grondbeleid te gaan doen, zou ik u niet willen aanraden. Ook niet in uw betoog.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen

In de kern gaat het ons om het resultaat. Het probleem in Heerlen is de mismatch tussen hetgeen wij hebben en hetgeen wij nodig hebben. Dat is in de kern ons probleem. Daarin schuwen wij persoonlijk geen enkel middel om dat mogelijk te maken. Juist om daar ook middelen tegenover te zetten om dat aan te jagen in de eerste plaats. Die verantwoordelijkheid ligt in de kern natuurlijk bij degenen die dat gaan doen. Die moedigen wij van harte aan.

De voorzitter

Dank u wel. We gaan naar de heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

Voorzitter. We vonden het jammer dat ons voorstel om de gemeentelijke belastingen niet te verhogen, werd ontraden door de wethouder. Het argument was dat het eventueel uitstellen van investeringen pas effectief zou zijn in 2024. Theoretisch klopt dit natuurlijk, maar de huidige tijd dwingt ons ook om out of the box te denken. We roepen dan ook op om binnen de mogelijkheden op zoek te gaan naar alternatieve oplossingen die wel op kortere termijn dekkend kunnen zijn. Namens de coalitie wordt overigens een amendement ingediend dat ten dele toch invulling geeft aan deze oproep.

Heerlen-Noord. Gisteren is hier heel uitgebreid over gesproken. Het is goed om te zien dat er grote draagkracht van de meerderheid van de raad is voor dit project. Er zijn veel vragen gesteld met betrekking tot de boekhouding. De enige duidelijkheid op dit financieel gebied, naast de toegezegde subsidies die zijn binnengehaald, is de bijdrage van de gemeente en de rest is afhankelijk van de lobby. Laten we voor op dit moment daar de energie in steken in plaats van in al die discussies. Negatieve aandacht kunnen we op dit moment niet gebruiken voor dat project. Het is een pioniersproject. De definitie van pionieren is onder andere nieuwe wegen ontdekken, nieuwe wegen ingaan. We willen benadrukken dat wij met zijn allen een ambitie hebben uitgesproken. Er zijn de nodige vragen wel en wij gaan ervan uit dat de raadsinformatieavond op 17 november hier enige duidelijkheid in kan bieden. Wij blijven de raad oproepen om ons eigen besluit stevig te ondersteunen.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Hoor ik de heer Daamen nu zeggen dat het kritisch volgen van met name de hele financiële handel en wandel die zeer complex is rondom alle uitgaven die naar verwachting nog gaan gebeuren - tot nu toe beperkt zich dat nog jammer genoeg - rondom het project Heerlen-Noord, hij dat ziet als negatieve aandacht? Een vervolgvraag is: vindt hij niet dat het ook zijn verantwoordelijkheid is als raadslid om met name toe te zien op de financiële verantwoording voor zo'n complex groot project? Nogmaals, het is van uitermate groot belang voor de ontwikkeling van onze stad en specifiek voor Heerlen-Noord. Kan hij het verklaren dat hij dit betitelt als negatieve aandacht?

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

Ik heb gezegd dat het een pioniersproject is. Een pioniersproject betekent dat er wegen gezocht moeten worden om financiering los te peuteren. We zijn afhankelijk van alle andere partners. De controlerende functie van de raad is heel helder, maar laten wij het wel een mogelijkheid geven om een goede start te maken. Bij alle begin van een nieuw project is het noodzakelijk om het een kans te geven. Natuurlijk moeten we dat als raad wel in de gaten blijven houden. Maar laten we niet aan de voorkant al een heleboel

perk en paal stellen. Laten we het eerst een kans geven. Zeker de informatieavond op 17 november even afwachten tot een nadere toelichting komt. Misschien worden veel vragen daarin al beantwoord.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Meneer Daamen, Deelt u wel de mening dat we niet straks tot de conclusie moeten komen na een x-aantal jaren dat we jarenlang een projectbureau duur hebben betaald en dat de resultaten zijn uitgebleven? U had het over pioniersprojecten. Die waren er ook in het Oostblok. Daar is weinig goeds van terechtgekomen.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang (interruptie)

Ik spreek hier de hoop en verwachting uit dat wij over een paar jaar kunnen constateren dat we op de goede weg zijn gestart. En dat wij erop kunnen terugkijken dat wij een goede pioniersfunctie hebben gestart, die een voorbeeld is voor veel andere investeringswijken.

Onderhoud. Fijn om te horen dat inmiddels 647 bomen van de 1000 zijn geplant. In de komende tijd gaan er 353 andere stuks nog de grond in. Ik heb het onderwerp al op het lijstje gezet voor de Algemene Beschouwingen van 2023. Ook zijn we verheugd met het feit dat onze motie met betrekking tot het buurtplan groenonderhoud overzicht door de wethouder wordt omarmd. Voorbehoud van overmacht door bijvoorbeeld het weer in de communicatie naar onze inwoners worden meegenomen.

Project Heerlen Schoon. Dank aan de wethouder en mascotte Pancras voor de grijpers. We gaan ervan uit dat de raadsleden het goede voorbeeld gaan geven en veel gebruik hiervan gaan maken. We zouden dan ook graag een toezegging zien aan onze oproep om als blijk van waardering een ontmoetingsdag te organiseren voor alle prikploegen van Heerlen Schoon.

Buurtgericht werken. De burgemeester is gisteren niet meer ingegaan op onze suggestie: verbindt organisaties met elkaar, niet alleen voor veiligheid en buurtbeheerplannen, maar kijk breder. Ook staan nog de volgende vragen open. Hoe gaat u dit verbinden concreet vormgeven? En nog belangrijker: wat merkt de inwoner van de gemeente hiervan? Graag een reactie.

Veiligheid. Dit onderwerp is gisteren uitgebreid aan bod gekomen. Er zijn goede moties ingediend onder andere betreffende de uitbreiding van de boa's. De concrete vraag aan de burgemeester: hoe kunnen wij als raad nog meer een rol spelen op het gebied van lobby naar Den Haag?

Centrum Hoensbroek. Vanuit de raad werd gisteren terecht de vraag gesteld of burgers een rol moeten spelen bij het creëren van een visie voor het centrum van Hoensbroek. Hierop was mijn antwoord een volmondig ja. Wat PHB betreft is dit een vanzelfsprekendheid. Kan de wethouder ons een indicatie geven van het tijdspad van dit traject? Ook Hoensbroek kent overigens mooie gevels die de aandacht verdienen en we vragen om hier ook aandacht aan te schenken vanuit het Gevefonds.

Volwaardig gemeentelijk steunpunt. Ook hier hebben we gisteren een vraag over gesteld die niet beantwoord is. Partij Hoensbroeks Belang maakt zich al jaren sterk voor een volwaardig gemeentelijk steunpunt in Hoensbroek Centrum. In het coalitieakkoord 'uit liefde voor onze stad' is de passage opgenomen: de dienstverlening moeten zo dicht mogelijk bij de mensen staan in de stadsdelen". Dit zou worden onderzocht. Wat is hier de status van?

Kasteel Hoensbroek. Natuurlijk zijn we als Partij Hoensbroeks Belang zeer verheugd met de zin in het MBP: het visitekaartje van de stad. Er zijn nieuwe huurafspraken gemaakt. Kunt u ons in een memo meenemen welke afspraken zijn gemaakt en wat de plannen zijn voor de toekomst? Welke evenementen liggen er bijvoorbeeld in het verschiet? Wat ons betreft kan er zo veel meer. Wij delen onze ideeën hierover graag met de wethouder.

Basisvoorzieningen. Dank aan de wethouder voor de toegezegde memo. Wanneer kunnen wij deze verwachten?

Huisjesmelkers. Is het college op de hoogte van de toename van overlast en meldingen op de Hommerterweg in Hoensbroek? Kunt u een update geven met betrekking tot de controles? In welke mate wordt voldaan aan de veiligheidsvoorschriften met betrekking tot bewoning? Vorig jaar hebben wij een

motie ingediend over zelfbewoningsplicht en gevraagd naar een onderzoek om samen met andere gemeentes op te trekken. Het is goed dat hier nu waarschijnlijk uitvoering aan gegeven gaat worden.

Jeugd. Dank aan de wethouder voor zijn antwoord met betrekking tot de vragen voor onze jeugd in de leeftijdsgroep van 13 tot 18 jaar. Kan de wethouder een percentage benoemen hoeveel jeugd in de deze doelgroep gebruiktmaakt van de genoemde faciliteiten? Het gaat ons om proactief problemen te voorkomen. Wij willen meer inzicht in wat voor deze groep gedaan wordt en vragen de wethouder om de raad middels een memo hierover te informeren.

Economie. Tennet. Kan de wethouder de openstaande vraag nog beantwoorden? Wat zijn de consequenties voor de potentiële ondernemers en wat doet dat met het werkgelegenheidsperspectief?

Voorzitter. Ik ga afronden. Wij hebben gisteren aan het einde van het betoog nog over communicatie gesproken. Feit is dat er veel misgaat. Neem als voorbeeld de laatste stadskrant die al verspreid is. Daarin wordt op bladzijde 5 over de begroting 2023 als voldongen feit gesproken zonder enig voorbehoud. Nota bene wordt deze gisteren en vandaag besproken en vastgesteld door de raad. Dit gebeurt te vaak en kan de indruk wekken dat de raad niet serieus genomen wordt. Dat laatste zal absoluut niet de intentie zijn, maar wij verzoeken met een memo te komen waarin u een plan van aanpak presenteert om dit voor de toekomst te voorkomen. Tot zover onze tweede termijn.

De voorzitter

Dank u wel. De heer Janssen en dan de heer Leers.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Dank u wel, meneer Daamen, voor uw tweede termijn. Even twee thema's. U noemt de alliantie Heerlen-Noord als een soort pioniersfunctie. Ik zou u willen aanraden om dat niet tot die hoedanigheid te bagataliseren, want daarmee plaatst u het zelf in een perspectief dat wellicht te klein is van wat het eigenlijk zou moeten zijn. Ik zou u willen vragen: bent u het met mij eens dat u dat niet zozeer als pioniersfunctie maar gewoon als de belangrijkste opdracht voor deze stad in dat gedeelte van de stad voor de komende jaren neer zou moeten zetten?

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

Dat laatste onderschrijf ik. Feit is dat wij met ons bedrijfsbureau de eerste van de investeringsgebieden zijn die daar op deze manier mee aan de slag gaat. Daarmee kloppen wij dus als eerste aan de deur om financiering rond te krijgen. Daar mogen wij terdege trots op zijn als stad dat wij dat bedrijfsbureau in het leven hebben geroepen om dat aan te vliegen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

En dan even de tweede vraag. Als Partij Hoensbroeks Belang bent u onderdeel geworden van de coalitie, weliswaar zonder wethouder. Dan had ik eigenlijk van u verwacht dat wij in die meerjarenbegroting geld zouden zien voor dat centrum van Hoensbroek. Dat heb ik niet teruggezien. U wil een hoop voor het centrum van Hoensbroek. Wij hebben ook een hoop leden uit Hoensbroek in onze groep. Vindt u het dan niet ontzettend jammer dat wij die middelen niet terugzien? Wat gaat u eraan doen om dat vandaag nog voor elkaar te krijgen?

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

Als ik het mij goed herinner, heeft de heer Janssen gisteren dezelfde vraag gesteld. Toen was mijn antwoord: in het meerjarig bestuursplan wordt ook aangegeven dat de financiële situatie voor de komende jaren een vraagteken is. Dat staat daar los van. We moeten niet te ver vooruitkijken. U geeft dat zelf ook al aan in uw betoog. We hebben gisteren ook aangegeven dat wordt onderzocht hoe we het beste die visie kunnen ontwikkelen en welke financiële middelen daar tegenover moeten staan. Eigenlijk is het hetzelfde antwoord als ik u gisteren heb gegeven. Bij deze.

De voorzitter

De derde en laatste van de heer Janssen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Mijn laatste opmerking. Mag ik uit uw reactie concluderen dat u daarmee tevreden bent dat in de gehele bestuursperiode waarin we ons nu bevinden, dat u als Hoensbroeks Belang accepteert dat er voor dat gedeelte geen middelen ter beschikking komen. Dat zijn dan de prioriteiten die in uw agenda staan.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

U zegt: geen middelen ter beschikking stellen. Er wordt gekeken naar het ontwikkelen van beleid. Zolang het beleid niet duidelijk is, zo van: wat gaan we doen, wat is onze visie en er geen kostenplaatje tegenover staat ... Ik kan in herhaling blijven vallen, maar mijn antwoord, is mijn antwoord.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

De heer Daamen had het een aantal alinea's geleden over de zelfbewoningsplicht. Je kan er een goed iemand met goede bedoelingen misschien mee te kort doen en een kwaad iemand met slechte bedoelingen kun je daarmee op zijn nummer zetten. Laten we eens uitgaan van het goede. Is dan de tussenweg niet veel beter dat mensen die de verhuurmarkt op willen getoetst worden en dat in onze stad alleen maar kunnen nadat zij gewogen zijn en in orde zijn bevonden? Is dat misschien niet een beter middel dan voor een zelfbewoningsplicht te gaan? Hoe staat u daarin?

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

Ik denk dat de motie zoals die er staat voldoende middelen geeft aan het college om daar een invulling aan te geven en waarin ook uw opmerkingen kunnen worden meegenomen.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Er zijn natuurlijk mensen die graag gebruik willen maken van diensten die worden aangeboden door verhuurders die niet zelfstandig iets kunnen kopen dus aangewezen zijn op anderen en niet in de sociale markt terecht kunnen. Denkt u niet dat we daarmee meer problemen veroorzaken door het heel stringent aan te pakken, terwijl we beter kunnen opschalen via het classificeren van verhuurders en alleen het liefst met heel goede in zee te gaan?

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

Ik verwijs even naar de bewoordingen die de wethouder gisteren heeft gebruikt. Misschien is het een vraag voor de wethouder om daarop te antwoorden.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ten aanzien van de bewoningsplicht, kunt u zich voorstellen dat een kleine zelfstandige, bijvoorbeeld een bakker of een slager, die gedurende zijn werkzame leven heeft gespaard om dadelijk een tweede huis te kunnen kopen, die niet in staat is om de premies die nodig zijn om zijn eigen pensioen een beetje op niveau te brengen, juist ervoor kiest om te sparen voor zo'n woning om zo'n woning vervolgens te kunnen gaan verhuren? Als uw plannen dadelijk definitief zouden worden, ziet hij eigenlijk zijn hele pensioenvoorziening in mist opgaan. Hoe denkt u daarover?

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

Ik verwijs wederom naar de motie waarin het college wordt opgeroepen om te kijken of de motie kan worden omarmd. De opmerkingen die u nu meegeeft, heeft u volgens mij vorig jaar ook benoemd. De motie is in die hoedanigheid aangepast. Ik laat het aan de wethouder over om daarop te reageren.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Maar wat vindt u er zelf van, meneer Daamen?

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

Voorzitter. Ik wil het hierbij laten.

De voorzitter

Dan houden we het hierbij. Dan gaan we naar de heer Bosch van de PVV. Dank u wel, meneer Daamen.

De heer Bosch, PVV

Voorzitter. We hebben gisteren goed naar u geluisterd. We hebben het niet te lang gemaakt. Wij dienen twee moties in. De ene motie is: houd Heerlen-Noord politiek. En de tweede motie is: kwijtschelding gemeentelijke belasting met kleine ondernemingen. Daarnaast hebben we nog een vraag over de rioolrenovatie. Heeft de gemeente in 2021 geen rioolrenovatie uitgevoerd? Daar hebben we het gisteren niet over gehad. Er is wel gesproken over de aanleg van wegen. Heeft de gemeente een inventarisatieplan voor oude en bestaande rioleringen? Heeft u zicht op wanneer deze worden uitgewisseld?

Dan het bomenplan. Daar hebben we het ook nog even over gehad. Ik rijd toevallig altijd in een buurt waar men heel veel nieuwe bomen heeft geplant. Ik zie dat daar al heel veel van die boompjes dood zijn. Hoe is dat geregeld? Wie regelt dadelijk die nieuwe aanplant? Moeten wij daar weer extra voor betalen? Is er iets voor opgenomen dat men daar de leverancier voor kan aanspreken?

Dat was onze bijdrage. Dan hebben we wat tijd ingehaald.

De voorzitter

Dank u. Dan ga ik naar de heer Van den Berg van de VVD.

De heer Van den Berg, VVD

Voorzitter, leden van de raad. Ik heb hier net een vol glas neergezet. We hebben allemaal gisteren te horen gekregen dat JD Sports naar onze stad komt. Dat vind ik een super compliment voor onze stad. Zo kijk ik ook aan tegen ontwikkelingen die in onze stad worden gepleegd. Positief en dingen die beter zijn voor onze stad. Ik merk dat als sommige mensen kijken naar ontwikkelingen in de stad, zij eerder tegen een leeg glas aan kijken dan tegen een vol glas. Ik hoop dat we blijven investeren in onze stad. Dit soort investeringen zoals die nu worden gedaan door JD Sports op De Beitel voor de werkgelegenheid in onze stad, ik hoop dat we die blijven aanjagen en daar ook complimenten voor geven in de richting van het college.

Voorzitter. Dank u wel voor de antwoorden van gisteren. Op de meeste vragen hebben we goed onderbouwde en gemotiveerde antwoorden teruggekregen. Op een enkele vraag kom ik graag zo nog terug.

Voorzitter. De VVD wenst nog kort bij het volgende stil te staan. Cultuur verbindt, inspireert en prikkelt en draagt bij aan onze identiteit voor jong en oud. Sterke culturele voorzieningen en evenementen zorgen voor bezoekers, werkgelegenheid en maken de stad nog aantrekkelijker. In de begroting is als risico aangegeven dat het niet indexeren van subsidies ervoor zorgt dat culture organisaties gebukt gaan onder financiële druk. Lonen, huren en andere prijzen stijgen immers wel. Vraag aan het college: hoe gaat u de weerstand in het gesprek met de instellingen aan? En hoe borgt u tijdige verslaglegging naar de raad?

Voorzitter. De begroting geeft aan om Heerlen in de race te laten zijn om Culturele Hoofdstad van Europa in 2033 te worden. Met het uitspreken van die ambitie start ook het vinden van draagvlak. Het aanstellen van een projectleider is slechts één schakel om tot een plan te komen. Een goed evenwicht vinden in ambtelijke uitvoeringskosten en feitelijke bestedingen voor onze culturele instellingen is een andere opgave. Niet de dikte en omvang van de beleidsnota's zou ertoe moeten doen. Maar wat onze stad feitelijk in alle omvang en diversiteit op het culturele gebied te bieden heeft, zou bepalend moeten zijn.

Ook de ambities om het 800-jarig bestaan van het Landsfort Herle te vieren is een goed voornemen. En bij een dergelijk belangrijk moment is het van belang dat we de hele stad, bewoners, ondernemers,

verenigingen en instellingen hierbij betrekken. Vraag: wanneer gaat u aan de slag met betrekking tot de uitdaging Culturele Hoofdstad van Europa? En wanneer kunnen de eerste, organisatorische en financiële, schetsen tegemoetzien rondom het project Landsfort Herle?

Voorzitter. Het inventariseren van de erfgoedwaarde van mijnwerkerskoloniën kan van waarde zijn als hierbij een aantal randvoorwaarden in acht worden genomen. De gebeurtenissen rondom Slakhorst staan ons nog vers in het geheugen. Gelukkig heeft de realiteit gezegevierd en komen er passende betaalbare nieuwe woningen met behoud van het authentiek karakter van de wijk. Het is dan ook een compliment aan het samenspel tussen Woonpunt en onze gemeente. Wat ons betreft op naar de volgende wijk.

Voorzitter. De VVD-fractie ondersteunt de ambitie om te komen tot initiatieven voor nieuwe sportfaciliteiten en daarbij vooral in te zetten op kwaliteit en diversiteit. Het is belangrijk dat ingezet wordt op voldoende en toegankelijke plekken om gezond te bewegen in zowel de binnen- als buitenlucht. We vragen ons dan ook af of de realisatie van een Cruiff Court past binnen die ambitie en/of het van toegevoegde waarde is voor onze stad. Vraag: waarom kiest het college voor het oormerken van een duur Cruiff Court, terwijl er in onze ogen voldoende makkelijk toegankelijk sportvoorzieningen zijn?

Voorzitter. We komen bij ons voorlaatste item, te weten het vraagstuk laadpalen. Een belangrijke stap naar een schone leefomgeving en verduurzaming is het elektrisch rijden. Hierbij is het dan ook belangrijk dat de gemeente inzet op het faciliteren van laadpalen. Hierover hebben wij de volgende vragen. U geeft aan dat er bij laadpaalkleven wordt opgetreden door de verkeerspolitie. Maar wat is de verkeerspolitie? En hoe gaat tegen klevers opgetreden worden? Overigens heeft de Hoge Raad recent een uitspraak gedaan, in het voordeel van de laadpaalklever. Die mag namelijk kleven.

Verder geeft u aan om de luchtkwaliteit verder te verbeteren en de uitrol van laadpalen zal worden voortgezet totdat het benodigde aantal van de Nationale agenda Laadinfrastructuur is gehaald. Dat betekent voor Limburg in 2025 een kleine 25.000 publieke en semipublieke plekken. En in 2030 een kleine 70.000 stuks. Vraag: om hoeveel laadpalen gaat dat in Heerlen? En hoe gaat u dit organiseren en bereiken? Dan mijn laatste vraag, voorzitter. Dat wil zeggen een vraag die voor de VVD gisteren onvoldoende is beantwoord, namelijk de bestuurlijke handhaving. Vanzelfsprekend gaf u aan dat er hard gewerkt wordt om het allemaal in goede banen te leiden en op orde te houden. Er is echter wel een groot verschil in het constateren van een direct aanwijsbaar feit, bijvoorbeeld afvaldumping en de verbalisering hierop, en het constateren van bijvoorbeeld nalatig onderhoud van vastgoed en oneigenlijk gebruik van de openbare ruimte. Die laatste feiten komen in de categorie aanschrijven en daarmee in een ander juridisch vaarwater. Nogmaals dan de vraag: is er een lijst van opgaven en kan die beschikbaar gesteld worden, eventueel onder geheimhouding?

Voorzitter. Ik rond af met een laatste opmerking of beter gezegd een gevoel, en dat is een gevoel van tevredenheid. Zoals eerder in mijn betoog van gisteren aangegeven, staat het begrip balanceren dicht bij het begrip politiek. Voortdurend keuzes maken en dat doen we hier in het belang van onze stad met haar inwoners, ondernemers, enz. En het doet mij dan ook goed dat we met het amendement afvalstoffenheffing in brede zin, hoe klein de stap dan ook is, de woonlasten kunnen verlagen voor de inwoners van onze stad. Dank voor uw aandacht.

De voorzitter

Dank u wel. De heer Janssen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Het zal u niets verbazen dat ik echt een beetje sta te kijken van wat hier door de VVD wordt gezegd. Enerzijds geeft aan: we maken ons druk over de culturele instellingen en of die indexatie dan wel voldoende is om de boel betaalbaar te kunnen houden. Vervolgens geeft u eigenlijk carte blanche voor Landsfort Herle. Dat staat voor 4,6 miljoen in de begroting in de komende drie jaar. Om dan vervolgens een punt te gaan maken van een Cruiff Court dat voor 2 ton in de begroting staat. Dat is gratis toegankelijk voor kinderen om daar straks, zonder dat ze lid zijn van een club, te kunnen spelen en bewegen. Ik snap die verhoudingen van u niet helemaal. Wat zijn dan de prioriteiten van de VVD? Vindt u het belangrijker dat

zo'n Landsfort Herle - waarvan de raad eigenlijk nog helemaal niets heeft gezien, waarvoor nog geen ondernemer is geconsulteerd wat dit voor hen op het Pancratiusplein gaat betekenen - voor 4,6 miljoen of gaat u nu moeilijk doen over dat Cruijff Court van 2 ton? Ik begrijp het niet. Vertelt u het mij.

De heer Van den Berg, VVD

Dat ga ik u vertellen. De begroting die voorligt, is een begroting met heel veel hoofdstukken. Elk hoofdstuk lezen wij en maken wij keuzes. De keuze voor Landsfort Herle om successen of zaken te vieren voor onze stad, in het belang van onze stad, moeten we ook doen. De afweging van een Cruijff Court is een andere afweging. Dat heeft te maken met de sportfaciliteiten zoals we die in deze stad hebben. Ik ben het niet met u eens dat een Cruijff Court er moet komen, omdat er weinig faciliteiten voor jongeren zijn. Die zijn er juist wel heel veel. Je kunt in onze stad op loopafstand naar alle sportfaciliteiten. Die zijn allemaal openbaar. Op alle voetbalvelden in onze stad kun je voetballen. Je kunt naar het hockeyveld toe. Je kunt overall voetballen. We stellen de vraag indirect aan het college: is het nu nog wel zo noodzakelijk om een Cruijff Court te installeren en daar dat geld aan te besteden? Ik ben benieuwd naar de antwoorden.

Als het gaat over prioritering. Prioritering is eigenlijk hetgeen wij in het meerjarig bestuurlijk programma naar voren hebben gebracht. Dat is wat deze coalitie denkt wat belangrijk is voor deze stad op dit moment.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Qua prioritering kunnen wij elkaar de hand geven. U maakt zich allereerst zorgen over de instellingen. Wij hebben die zorgen ook. Als het zwaar uit de hand dreigt te lopen qua kostenstijging, dan ligt het wel voor de hand dat je gaat kijken naar hetgeen het meeste geld kost. Logischerwijze kom je dan bijvoorbeeld bij Landsfort Herle uit. 4,6 miljoen euro. Dan ga je in mijn beleving niet als eerste kijken naar zo'n Cruijff Court van 2 ton. Dus ik begrijp uw redenering ook helemaal niet. Kunt u mij meer vertellen over hoe de VVD daarnaar kijkt?

De heer Van den Berg, VVD

Ik wil u nogmaals helpen. Er zijn appels. Daar gaan we het over appels hebben. En er zijn tomaten ... Sorry, peren. En dan hebben we het over peren.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Ik vond die tomaten een prima keuze!

De heer Van den Berg, VVD

Het een hoeft het ander niet uit te vlakken. Wat mij betreft zijn dat gewoon twee verschillende onderwerpen.

Overigens wil ik u het volgende ook meegeven. Het presenteren van een begroting is eigenlijk als het ware het neerleggen van een kleurboek. Binnen de lijntjes kan dit college op basis van de begroting kleuren. En hopelijk binnen de lijntjes. Wijkt dit nu substantieel af van hetgeen wij hier met elkaar afspreken, dan verwacht ik van het college dat het terugkomt naar de raad en zegt: we hebben 4,6 miljoen begroot voor Landsfort Herle. We kunnen het doen voor 3 miljoen. We houden 1,6 miljoen over. Daar kunnen we dan misschien ook nog een tweede Cruijff Court van doen. Ik noem maar bij wijze van spreken een voorbeeld. De wethouder heeft het wel moeilijk als hij terugkomt naar deze raad en zegt: we hadden begroot 4,6 en het worden er 6,2. Dan is het natuurlijk aan onze raad om verantwoording te vragen aan dit college om te zeggen: heb je een verkeerde inschatting gemaakt? Ik denk dat we hier in gezamenlijkheid als raad daar ook voor moeten staan. Dit is de routekaart die we hier in de begroting neerleggen.

De voorzitter

De derde en laatste interruptie van de heer Janssen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Als Jongerenpartij denken wij ook deels niet alleen in appels, tomaten of peren, maar wij denken aan: euro's is euro's. Dat verschil proberen wij te maken. Wij hebben het hier over de begroting. Bent u het met mij eens dat als je zaken zou moeten opschuiven, je moet kijken naar waar je grote impact maakt. Naar grote projecten die je wellicht kunt verlaten, vertragen of die misschien minder prioriteit hebben. En dat het dan niet voor de hand ligt dat u met Cruijff Courts van 2 ton begint.

De heer Van den Berg, VVD

Dat ben ik niet met u eens. Ik had daar net een glas water neergezet. Wat mij betreft is het glas vol. Zo kijk ik er ook positief tegenaan. Op het moment dat wij gaan denken: eigenlijk gaat het heel erg slecht, zullen we dat doen, gaan we het uitstellen? Ik zeg u, als wij dingen gaan uitstellen, van uitstel komt afstel. Je kunt ook niet een stad besturen als je niet een koers vaart van de dingen die je wilt investeren in een stad. Ik zeg u: onze burgers in de stad vragen ook dat wij blijven investeren in de stad. Dat is enerzijds in de hardware, maar anderzijds ook in de software van de mensen.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ik ken de heer Van den Berg als iemand die altijd zeer adequaat kritisch is op het financieel beleid van deze gemeente. Dat is volgens mij terecht. Ik zie hem ook knikken. De heer Janssen neemt mij eigenlijk de woorden uit de mond. Je moet appels niet met peren vergelijken, maar wel euro's met euro's. Dat punt is al door de heer Janssen gemaakt. Ik vraag me wel af of de heer Van den Berg zich geen zorgen maakt, omdat u jarenlang altijd hebt gepleit: zorg er nou voor dat wij voldoende in die pot algemene reserve hebben, zodat als wij in barre tijden komen, wij daar ook gebruik van kunnen maken. Nu weten wij dat alle signalen op rood staan wat dat betreft. En toch, rekening houdende met eventuele financiële meevallers in de septembernota, zegt de heer Van den Berg dan nu: onze bewoners verwachten die projecten, zodat we ook vooruit kunnen kijken. Zeer zeker dat we vooruit kunnen kijken. Dat is vooruitkijken in stenen, met name. Maar niet zozeer in de daadwerkelijke basisbehoefte van mensen. Als mensen dadelijk echt financieel in de problemen komen - dat gaat gebeuren - hoe kijkt u er dan tegenaan op het moment dat u al een heleboel hebt weggereserveerd voor dit soort grote miljoenenprojecten?

De heer Van den Berg, VVD

Meneer De Groot, los van het feit dat je moet investeren in je stad, en wat de begroting en het meerjarig bestuurlijk programma aangeeft, mag je best kritisch zijn op de investeringen die worden gedaan. Je mag het college ook aanspreken op hetgeen zij zeggen. Houdt rekening met de omstandigheden die er zijn. Ik ben ervan overtuigd dat dit college in de afwegingen om tot deze begroting te komen ook heeft gekeken naar de huidige omstandigheden en zich heeft laten adviseren. We hebben gisteren de wethouder ook horen vertellen over de inflatie. Wij denken allemaal in deze zaal: die inflatie is veel hoger dan die 2,4% die in de begroting. Maar de wethouder heeft duidelijk gezegd wat zijn afwegingen zijn geweest waarom hij hierop koerst. Dat betekent dat we het college daar goed op moeten bevragen.

Als u zegt: laten we dingen maar wat verder voor ons uit schuiven, zodat we spek op onze ribben hebben. We hebben gelukkig weer een klein beetje spek op onze ribben. Die 2% stelt natuurlijk helemaal niets voor. Stel je voor, je had thuis maar 2% spaarcenten van hetgeen je hebt. We moeten overigens zo'n college ook niet vragen om alleen maar op te potten. Dat geld moet rollen voor onze stad, maar we moeten wel een beetje spek op onze ribben hebben.

Ook al zouden we meer geld op onze rekening hebben, we gaan natuurlijk niet een pinautomaat in het stadskantoor neerzetten voor de barre tijden en voor de mensen die het heel moeilijk hebben. We moeten ze zeker helpen, maar we moeten ze wel op de goede wijze helpen. Dat gaat niet als we een pinautomaat in het stadhuis neerzetten.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Voorzitter, als laatste. Dat laatste punt over de pinautomaat, gratis geld. Ik neem aan dat u dat bedoelt. Dan zijn we het natuurlijk van harte eens. Maar in de rest van de beantwoording ben ik blij dat de heer Van den Berg eigenlijk op dezelfde lijn zit qua zorgen, zoals wij die ook hebben.

De voorzitter

Dank u wel. We gaan naar de heer Jacobs van Forum voor Democratie.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie

U mag best weten, zo af en toe komt hier de stoom uit mijn oren van frustratie. Zo ook weer gisteren. Zo veel vragen komen bij mij op. Hoe kan het toch zijn dat de overgrote meerderheid van deze raad in bepaalde zaken zo fundamenteel anders denkt dan ik? Hoe kan het dat partijen die menen de aarde te moeten redden mij geen antwoorden kunnen geven op drie -op feiten gebaseerde – vragen? Waarom willen we niet eens luisteren naar een Nobelprijswinnaar die waarschuwt voor een economische rampspoed bij doorvoering van de klimaatplannen? Hoe kan het dat dit college een narratief wil opdringen aan een volgende generatie? Hoe kan het dat een docent met 14 jaar ervaring in het onderwijs hier volledig achterstaat?

Waar is de tijd gebleven dat kinderen op school leerden rekenen, lezen en schrijven? Wij zouden met zijn allen naar mijn mening moeten streven onze kinderen vooral kind te laten zijn en hen op te voeden en op te leiden tot zelfstandige individuen en vrije denkers die straks hun eigen mening mogen gaan vormen over welke maatschappelijke thema's dan ook.

Hoe kan het dat marktwerking als iets negatiefs wordt gezien? Hoe kon het gebeuren dat een virus mensen uit elkaar heeft gedreven en ervoor zorgde dat mensen werden uitgesloten van de maatschappij? Hoe kon het gebeuren dat kinderen door een virus niet meer mochten sporten, niet meer naar school konden? Hoe hebben wij lockdowns kunnen toestaan waarvan kinderen nog steeds psychische hinder ondervinden?

Veel vragen die wellicht niet meteen betrekking hebben op het Meerjarig Bestuurlijk Programma en ons gemeentelijk beleid, maar wel thema's die ook de inwoners van Heerlen hebben geraakt, raken of nog zullen raken.

Het is denk ik de collectieve tijdsgeest waarin we leven. We gaan ervan uit dat de overheid in het algemeen belang al onze problemen oplost, terwijl het fundamentele probleem is, dat de overheid nu vaak juist de oorzaak van onze problemen is. Dus als wij de macht van de overheid continu uitbreiden om de problemen op te lossen die zij zelf veroorzaakt, dan zal dit ons land en onze gemeente alleen maar nog meer ontwrichten.

Forum voor Democratie staat voor een samenleving van onafhankelijke, zelf denkende individuen, waar het individu de absolute vrijheid heeft om mooie dingen te creëren. Wij streven naar een beschaving waar de zwakkeren geholpen worden uit compassie. Een beschaving die andere mensen in andere gebieden inspireert om ook een gelukkige, vrije en vooruitstrevende beschaving te worden. Er is in dit kader nog zo veel te behalen. Daarom zal ik mij binnen deze gemeente blijven inzetten voor het individu, diens vrijheid en leven en proberen het collectieve gedachtengoed te doorbreken.

Ik denk dat ik vannacht pas rond 3.00 uur in slaap ben gevallen. De frustratie had toen gelukkig al lang weer plaatsgemaakt voor optimisme, hoop en trots.

Dank u, voorzitter.

De voorzitter

De heer Oulad.

De heer Oulad Lmaroudia, D66 (interruptie)

Nee, is niet meer nodig.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ik heb een vraag aan de heer Jacobs. Ik hoor het betoog van de heer Jacobs. Ik vraag me af of je dit betoog niet zou kunnen houden als Forum voor Democratie in elke willekeurige stad in Nederland? Ik ben met name benieuwd naar de concreetheid in het betoog, de voorstellen en in de visie van de heer Jacobs, specifiek voor de stad Heerlen. Anders dan de algemene landelijke mening, zoals die hier namens zijn partij wordt geventileerd.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie

Zoals ik net heb proberen uit te leggen, denk ik dat we op dit moment in een collectieve maatschappij leven. Dat is in Heerlen niet anders. We willen dat de gemeente, de overheid ons woningprobleem oplost. We willen dat de gemeente de energiecrisis oplost. Terwijl ik denk dat de inflatie, de energiecrisis, juist door ons als overheid is gecreëerd. Dan kan ik op elke stad toepassen. Dat ben ik helemaal met u eens. Maar dat is ook het probleem van dit land en van wat er op dit moment in de wereld speelt. Dat is niet anders hier in de gemeente Heerlen.

De voorzitter

Dank u wel. Dan gaan we naar de heer Dragstra van D66.

De heer Dragstra, D66

Voorzitter. Gisteren hebben wij als D66 Heerlen onze visie op de begroting en het Meerjarig Bestuurlijk Programma gegeven. Vandaag zouden we ons graag willen toespitsen op een van de andere crises die op dit moment spelen. Collega Nefjodov noemde gisteren al een heleboel crises. Wij gaan het vandaag over de asielcrisis hebben.

Voorzitter. Om te beginnen zou ik terug willen komen op de woorden die de heer Bosch van de PVV gisteren uitsprak en waar mijn fractiegenoot bij interruptie al kort op reageerde. Zijn woorden waren, ik citeer: "de asielcrisis is géén Heerlens probleem" en "Heerlen niet de oplossing moet worden voor iets dat een Nederlands probleem is". Wij zijn het daar uitdrukkelijk niet mee eens. Als we hier rondkijken, zien we de Heerlense vlag en de Limburgse vlag hangen. Eigenlijk zou hier ook de Nederlandse en Europese vlag bij moeten hangen. Heerlen is Nederlands en is lid van de Europese Unie. Daar denken wij met de PVV anders over, maar dat lossen we hier niet op. Dat lossen we ergens anders op, als dat zou kunnen.

Heerlen moet dus samen met alle gemeentes in Nederland onderdeel van de oplossing zijn om het doorstroomprobleem aan te pakken. Daarvoor moet gemeente Heerlen haar fair share, haar eerlijke deel, nemen en zorgen voor tijdige uitstroom, zodra asielzoekers een verblijfsvergunning gekregen hebben en daarmee statushouder geworden zijn.

Het college heeft daar al uitgebreid antwoord op gegeven in reactie op schriftelijke vragen van ons, maar het blijft een aandachtspunt.

Voorzitter. Persoonlijk maak ik mij erg druk om het sentiment dat er landelijk vaak in de asielfdiscussie is. De aantallen van de zogenaamde 'veilige landers' of 'gelukzoekers' zijn laag. Zo'n 3% volgens Vluchtelingenwerk. Daar komt bij dat zogenaamde 'veilige landers' soms niet uit een veilig land komen en soms ook valide redenen hebben om te vluchten, bijvoorbeeld omdat ze niet mogen houden van wie ze willen. Dat een kleine groep van deze veilige landers veel overlast veroorzaakt en het daarmee voor de rest verpest, praat dit negatieve sentiment over asielzoekers niet goed.

Voorzitter. Volgende week donderdag gaan we op werkbezoek naar het AZC in Imstenrade. Ik nodig iedereen uit om mee te gaan en met eigen ogen te zien dat de mensen daar geen luxeleventje lijden. Spreek dan ook vooral met wat bewoners van het AZC, want zij hebben vaak schrijnende verhalen over de oorlog in Eritrea, Syrië, Afghanistan, maar er zijn ook politieke vluchtelingen uit Turkije. Zelf heb ik deze gesprekken recentelijk, op de open dag van het COA, gevoerd.

Voorzitter. Het laatste aspect wat ik zou willen benoemen, is de bijzondere situatie op het gebied van de werkgelegenheid. Asielzoekers mogen, als de asielprocedure zes maanden in behandeling is, maar de helft van het jaar werken met een tewerkstellingsvergunning. Wij willen het college vragen of zij bereid is om, samen met andere gemeentes, de oproep aan het Rijk te doen om dit aan te passen en het voor

asielzoekers 'gewoon' vanaf het begin mogelijk te maken om te werken. Net als Oekraïense vluchtelingen, waar op dit moment zo'n 83% van aan het werk is, zo lazen we gisteren bij de NOS. Dit is vooral voor de wat langere termijn.

Voor de korte termijn willen wij ons richten op iets waar we zelf invloed op hebben. Juist met de komst van JD Sports, waar overigens zojuist hele goede vragen over werden gesteld, willen wij het college vragen om te verkennen hoe we statushouders versneld aan het werk kunnen krijgen door middel van het versneld aanbieden van een werk leertraject. We dienen een motie in waarin we het college vragen om onderzoek te doen naar deze mogelijkheden. Hiermee kunnen we de Heerlense horecaondernemer, modezaak of zorginstelling helpen met het versneld verwerven van nieuwe medewerkers in deze tijden van krapte op de arbeidsmarkt en kunnen we statushouders extra met hun inburgering helpen.

Voorzitter. Tot slot. Zoals sommige partijen in eerste termijn al gedaan hebben en net ook nog, willen wij de griffie hartelijk bedanken voor de geweldige ondersteuning die ze in de afgelopen tijd en de rest van het jaar geven. Hartelijk dank. Naast de griffie bedanken wij natuurlijk ook de bodes en ambtenaren die hard werken voor onze gemeente.

Voorzitter. Tot zover.

De voorzitter

Dank u wel. De heer Jacobs.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Meneer Dragstra, in Utrecht was blijkbaar een grotere wooncrisis dan in Heerlen. Waar inwoners van Utrecht al jarenlang op een wachtlijst stonden. Vervolgens zijn er statushouders gekomen die per direct voorrang hebben gekregen op Utrechtse inwoners. Hoe staat u daar tegenover? Dat mensen die jarenlang op een wachtlijst staan eigenlijk aan de kant worden geschoven door statushouders?

De heer Dragstra, D66

Ik ben inderdaad bekend met de aanpak in Utrecht. In Utrecht zijn statushouders inderdaad versneld in huizen geplaatst. Het voordeel van die aanpak is dat statushouders nu een woning hebben gekregen, waardoor de mensen nu zelf ook weer een woning kunnen krijgen. Die discussie is nu eigenlijk weer weg. Mensen kunnen nu weer naar hun woning toe. Op zich is dat zeker met de oorlog in Oekraïne, met alles wat in de wereld speelt, misschien best een goed idee.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Als ik kijk naar mijn partij, en ik denk dat ik ook spreek namens de PVV, vind ik dat we die discussie gewoon een keer moeten openen. Dat heeft niets te maken met discriminatie. Het heeft er ook niet mee te maken dat wij per definitie zeggen: asielzoekers zijn hier niet welkom. Volgens mij is er een hele tijd geleden een raadsinformatiebrief van de burgemeester geweest, waarin is gezegd: er zijn 58 statushouders. Wat vindt u ervan als die 58 statushouders voorrang krijgen op mensen die al een hele tijd hier in Heerlen op een woning wachten?

De heer Dragstra, D66

Er is woningnood. In Heerlen is de woningnood sowieso minder groot dan in de Randstad. Die mensen krijgen ook geen luxewoningen. Ik denk dat we goed moeten kijken dat die mensen juist wel een woning krijgen, zodat er ruimte komt in de asielzoekerscentra, zodat daar weer mensen kunnen worden opgevangen en er ook geen problemen meer komen in Ter Apel. Dat is eigenlijk het grote probleem. Ik ben het met u eens dat het altijd een heel lastige discussie is. Deze mensen vluchten voor oorlog of voor andere politieke redenen die gewoon gegrond zijn. Dan moet je die mensen ook helpen. Dat is onze mening.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Hoe moet ik dit zeggen zonder dat ik meteen weer in een bepaalde hoek wordt geduwd? We hebben ontzettend veel problemen in dit land en in deze stad. Ik vind het heel onsympathiek klinken als dat nu uit mijn mond komt, maar ik ga het gewoon zeggen. Het is namelijk niet onsympathiek bedoeld. Is het niet: vol is vol?

De heer Dragstra, D66

Nee. Dat vind ik ook onsympathiek klinken. Nee.

De heer Hoogers, PVV (interruptie)

Bent u het dan wel met mij eens dat de oplossing van deze asielcrisis absoluut geen Heerlens probleem is, maar echt landelijk moet worden gezocht? Wij kunnen met z'n allen van alles vinden, maar uiteindelijk moet de oplossing vanuit Den Haag komen en niet vanuit Heerlen. Laat ons daar niet de oplossing van zijn.

De heer Dragstra, D66

Ik denk vooral dat als we met alle gemeenten samen ons deel hadden genomen, dan hadden we geen oplossing vanuit Den Haag hoeven te zoeken. Als we allemaal in gelijke mate de asielzoekers hadden kunnen verdelen, dan had er geen oplossing vanuit Den Haag hoeven te komen. Alle gemeenten hebben daarin een verantwoordelijkheid.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Even voor de duidelijkheid in deze discussie. Ik had het daar gisteren ook met de heer Bosch over. Ik ben in de veronderstelling dat we inmiddels in Imstenrade - ik kan het mis hebben - 800 asielzoekers opvangen en daarnaast op termijn 150 vluchtelingen uit Oekraïne. Misschien weet u het, wat u bent pas nog op de open dag geweest. Heb ik daarmee de juiste cijfers voor ogen? Deze discussie moet je ook met elkaar voeren op basis van de juiste getallen, terwijl het daarnaast natuurlijk ook om mensen gaat.

De heer Dragstra, D66

Volgens mij klopt dat, maar ik zou dat voor de zekerheid even moeten vragen bij het college.

De voorzitter

Dank u wel. Dan gaan we naar de heer Leers van de fractie Hart-Leers.

De heer Leers, Hart-Leers

Alhoewel ik dezelfde drie A4'tjes die ik gisteren bij me had nu weer bij me heb, ga ik alleen maar terugkomen op een aantal punten die volgens mij nog open staan.

Dat is onder andere de opmerking die ik heb gemaakt aangaande de identiteitsfraude waar jongeren op scholen op worden gewezen. Mijn vraag was: waarom beperk je je alleen tot jongeren en niet ook tot hun ouders en grootouders? Ik denk dat het belangrijk is om daar een concreet antwoord op te geven.

Het Heëlesj woadbook. Ik ben opgetogen dat de wethouder samen met jonge stadsgenoten aan de slag wil gaan om het stimuleren van ons Heerlense dialect helemaal aan de basis te leggen. Misschien kunnen we daar net wat meer mee dan alleen het afleveren van een boek. Misschien kunnen we daar wellicht samen met scholen iets omheen bedenken, zodat het Heerlense woordenboek ook in de generaties na ons volop blijft leven.

Ik heb meermaals de discussie aangezwengeld over het hergebruik van bouwmaterialen en of je daar niet andere tarieven voor zou moeten hanteren. Ik ben daar niet de bedenker van. Dat komt zelfs uit de borst van het college. Ik heb daar een voorstel voor gezien. Vorig jaar haalde het dat niet. Hoe staat het huidige college daar nu in? Zijn zij daar warm voorstander van om initiatiefnemers die gebruikte bouwmaterialen gebruiken te belonen middels het in rekening brengen van lagere kosten?

Dan iets waarvan ik het vreemd vind dat daar gisteren geen antwoord op is gegeven. Die opmerking zal ik letterlijk herhalen. Dat was: "Oppassen moeten we echter voor het feit dat u zich garant wilt stellen voor

bijdragen van derden aan het tot stand komen van een nieuw Thermenmuseum. U ziet die noodzaak nu, omdat u wil gaan aanbesteden. U hebt nu echter nog geen zekerheid aangaande mogelijke bijdragen van derden die u voor vele miljoenen hoopt in te mogen calculeren". Ik heb dit letterlijk uit de stukken. Ik heb hier geen reactie van het college op ontvangen. Het is toch niet zo dat als een meerderheid van de raad zich gecommitteert aan hetgeen voorligt, dat betekent dat we daarmee ook een ongedekte cheque hebben liggen van vele miljoenen? Hoe zit dat nu precies? Ik wil hier graag een concreet antwoord op hebben.

Gisteren deed ik een voorstel - dat voorstel heb ik al vaker gedaan - om tegenover het huidige en voormalige CBS-gebouw een woonwijk met flexwoningen te realiseren. Dat kan heel snel. Dat kan redelijk kostengunstig. Daarmee zou je op korte termijn iets doen aan de wooncrisis. Hoe staat het college daar tegenover? Vanuit Den Haag horen we ook de signalen dat met name sociale woningcorporaties ook dat soort initiatieven moeten omarmen. Speelt u daarmee dan niet ook € 150.000 vrij om daar geen langdurige parkeerplaats aan te leggen, maar die auto's bijvoorbeeld te parkeren bij Kinderstad Heerlen dat open staat voor langdurige parkeerders die geen gebruikmaken van hun faciliteiten. Natuurlijk liever wel, maar ze staan er ook voor open mocht dat niet zo zijn.

Die Mijwater BV., daar hoor ik eigenlijk weinig van. Behalve dat van de week twee pagina's groot in de krant stond vanwege het vergunnen van een winningsgebied. Hoe zit het nou met die Mijwater BV? Zeker midden in deze asielcrisis?

Dan waar gisteren mee afsloot, daar sluit ik nu ook mee af. Die € 250.000 die in de komende jaren per jaar wordt besteed aan de Stadskrant. Ik heb aangegeven dat ik denk dat er mogelijkheden zijn om dat van dezelfde kwaliteit te doen, maar tegen veel lagere kosten. Hoe staat het college daar tegenover? Als ik dan de heer De Groot hoor praten over € 3300 voor het verlagen van de marktgelden, dan denk ik dat een veelvoud daarvan te halen is uit een andere manier om de Stadskrant tot realisatie te brengen. Dan kunnen we nu misschien het woord geven aan de heer Verreck.

De voorzitter

De heer Verreck, bij interruptie. Dank u wel.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)

Soms is ook de voorzitter en beetje afgeleid, denk ik dan.

De voorzitter

Ja, omdat sommige vragen ook mij raken.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)

Ik werd even getriggerd door de opmerking van de heer Leers. Ik zou graag een nadere uitleg willen hebben van de relatie tussen Mijwater BV en de asielcrisis. Dat zei u namelijk. Ik ben heel benieuwd naar de combinatie van die twee.

De heer Leers, Hart-Leers

Als ik dat heb gezegd, dan hebt u meer gehoord dan uit mijn mond is gekomen, volgens mij. Wat zou ik volgens u dan erover gezegd hebben? De Mijwater BV en de ... energiecrisis! Dan was uw gedachte wellicht vol van de asielcrisis, maar het ging toch echt over de energiecrisis. Heb ik daarmee een antwoord gegeven op uw vraag?

De heer Verreck, PvdA (interruptie)

Ja. Dan zullen we dat onder de categorie versprekingen boeken. Goed?

De heer Leers, Hart-Leers

Het gaat in ieder geval over de energiecrisis.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ik hoor dat de heer Leers de stadskrant aanhaalt. Ik ga er dan ook van uit dat de heer Leers de laatste versie heeft gezien waarin de uitslagen van de enquête onder de lezers bekend zijn gemaakt. Ik kan gerust zeggen dat overall deze Stadskrant als zeer positief wordt ervaren. Meneer Leers, ik weet niet of u de uitslagen al hebt gezien. Bent u het met mij eens dat dit zou moeten bijdragen tot een verlenging van de stadskrant? Ik ben het met u eens: daar waar het goedkoper kan, moeten we dat zeker niet nalaten. Maar laten we ook de kwaliteit daarmee niet verloren gaan. Hoe denkt u daarover?

De heer Leers, Hart-Leers

Mijn punt heeft eigenlijk alleen te maken met de financiering. € 250.000 per jaar, zeg € 20.000 per maand, voor een stadskrant die wellicht niet iedere maand uitkomt? Dat is natuurlijk een budget. Je zou zomaar ook anders kunnen denken. Ik heb vorig jaar en het jaar daarvoor ook iets gezegd over hoe je dat zou kunnen financieren. Je zou ook met ondernemersverenigingen uit de diverse winkelcentra van onze stad samen een ondernemersblad en een informatief blad kunnen opzetten, omdat er nu nog weinig gedrukte media zijn. Daarmee kun je een leuk alternatief bieden om betaalbaar bij de mensen terecht te komen en van de andere kant ook een goed gelezen blad te hebben in de stad. Er zijn wat mogelijkheden, waardoor je met minder meer bereiken kan. Ik ben er heilig van overtuigd dat we zeker onder de huidige omstandigheden niets moeten afdoen aan de kwaliteit. Dat ben ik met u eens. Maar we moeten wel ons geld zo goed en zo optimaal mogelijk inzetten.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Met betrekking tot de stadskrant ben ik het natuurlijk met u eens dat €250.000 veel geld is. Die krijgen we nu gedrukt. Maar we hebben natuurlijk ook een hele hoop moderne, jonge en digitaal fitte inwoners. Bent u het met mij eens dat het wellicht handig en wellicht ook kostenbesparend zou zijn als onze burgers gewoon een keuze hebben? "Wil ik die papieren krant nog hebben, of in het kader van bezuinigen en ook nog goed voor het milieu, stuur mij die krant gewoon digitaal. Dan houdt u de kosten voor wat het is. Dan sparen we een hoop centjes en lezen we de krant gewoon lekker digitaal of op sociale media". Zou u dat idee omarmen?

De heer Leers, Hart-Leers

Normaal als iets naar de drukker gaat, dan wordt het digitaal aangeleverd. Dat voor wat wat u nu zegt, zo van "dat had ik graag in mijn mailbox of via andere digitale media", ligt er gewoon. Als mensen zeggen "Ik ga niet wachten op de postbode. Ik wil het met een muisklik kunnen openen in mijn mailbox of kunnen aanvinken op de website van de gemeente Heerlen", dan is dat dermate voor de hand liggend dat ik er eigenlijk van uit ga dat dit al gebeurt. Als dat niet zo is, dan zal dat zeker gaan gebeuren na deze discussie die we net hebben gehad. Maar terecht en ook heel normaal.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)

Ik heb een heel korte vraag. Heeft u enig idee wat de Stadskrant nu per stuk kost? Het lijkt natuurlijk heel veel geld, maar als je dat door 40.000 deelt en dat vier keer per jaar doet, dan kom je misschien op 1 euro uit. Ik ben dus heel benieuwd of u enig idee hebt wat dat ding per stuk kost? En of de inspanning opweegt tegen het geld, de informatie en dat soort zaken. Ik ben dus erg benieuwd of u daar enig idee van hebt. Anders moet u het misschien doorgeleiden naar het college. Ik ben dus wel heel benieuwd.

De heer Leers, Hart-Leers

Dan zouden we de ja-nee en den nee-nee-stickers moeten meenemen en dat soort dingen. Ik ben er heilig van overtuigd - eigenlijk weet ik dat vrijwel zeker - dat als je het format op een andere manier laat plaatsvinden en datzelfde aantal huishoudens en bedrijven weet te bereiken, dat dit voor een ander percentage kan. Een ieder die gedurende diens campagne ooit te maken heeft gehad met drukwerk en meeliften met allerlei zaken, weet alleen op basis daarvan al dat er met incidenteel werk heel andere

bedragen tegenover staan als je het over huis-aan-huisverspreiding hebt dan nu. Ik vind het in ieder geval de moeite waard om daar eens naar te kijken. Misschien omdat het blijkbaar zo leeft, niet alleen bij mijn fractie, daar toch een punt van te maken en daar op basis van een memo van het college op enig moment wat dieper op in te gaan. Ik denk dat er veel meer kruisbestuiving mogelijk is en dat we daarmee ook andere mensen een podium kunnen geven, bijvoorbeeld ondernemersverenigingen, om gezamenlijk de stadskant veel meer body te geven tegen minder algemene kosten.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)

Hoor ik u nu solliciteren naar de functie van onbezoldigd adviseur stadskrant bij het college? Daar klinkt het wel maar. Misschien moet u met het college rond de tafel gaan zitten om samen die memo te schrijven. U borrelt van ideeën over hoe het beter kan. Dus ik zou u vooral willen oproepen om met het college aan tafel te gaan zitten en samen die memo te schrijven, zodat wij worden geïnformeerd over hoe het volgens u anders en beter kan.

De heer Leers, Hart-Leers

U weet dat ik constant allerlei ideeën opper, bijvoorbeeld voor een Heerlenwandeling. Die wordt dan gedaan. Als die wordt georganiseerd, dan hoor je dat via een mail. Dan kunnen wij op woensdag komen opdraven, terwijl alle andere mensen op zaterdagmorgen kunnen. Dat staat bijvoorbeeld in de stadskrant. Dat er een Heerlendag zou kunnen worden georganiseerd. Dat gaat er dan gebeuren, waarbij ik vervolgens niet word betrokken. Het is niet zo dat ik zeg: jongens, laat ik hier eens onbezoldigd allerlei advies geven. Maar ik denk wel dat het goed is dat als er adviezen komen vanuit de raad, er vervolgens ook wat meer betrokkenheid wordt getoond vanuit de kant van het college. Het is niet de eerste keer dat ik het heb over de stadskrant en hoe je het zou kunnen doen.

Ik denk dat als je iets presenteert, zeker als college en gemeente zijnde, en dat mensen ideeën hebben en dat uiten, tijdens dit moment of andere momenten, dat je dan op zijn minst eens kan zeggen: laten we daar eens een kopje koffie of kopje thee of een half of heel glas water over drinken en eens luisteren hoe zinnig en interessant dat is. We weten met zijn allen ook dat er een hele afdeling pers en communicatie bij de gemeente is. Maar je bent nooit te oud of te jong om te leren. Ik wil daar kosteloos wat tijd voor vrijmaken. Maar als het niet wordt gewaardeerd en er is geen interesse, dan houdt het natuurlijk op. Dan is dat jammer.

De heer Pauwels, CDA (interruptie)

Aanhakend op de discussie. Ik heb hier de stadskrant per toeval voor mij liggen. Ik denk dat het college best weet wat het doet, want er staat ook een enquête in, met de resultaten van de enquête, waarin de stadskrant een waardering krijgt van 7,7. Dat is niet mis voor een dergelijk medium. Plus nog een aantal aanbevelingen vanuit de lezers. Ik neem aan dat het college dat ook ter harte zal nemen. Voorzitter. Dat is geen vraag. Die komt nu. Ik hoorde de heer Leers spreken over parkeren bij Kinderstad. Heb ik dat goed vernomen van u?

De heer Leers, Hart-Leers

Ja, dat hebt u goed gehoord.

De heer Pauwels, CDA (interruptie)

Kunt u dat wat nader onderbouwen? Kinderstad is een commerciële partij. Wij als gemeente doen ons best om het straatparkeren goedkoop te houden. Hoe verhoudt zich dat tot elkaar? Bovendien, op feestdagen weten we ook dat Kinderstad vol staat. Hoe ziet u dat in de toekomst?

De heer Leers, Hart-Leers

Ook mensen die geen gebruikmaken van het fenomeen Kinderstad mogen tegen betaling van de parkeerkosten - ik geloof dat dit € 1,25 op dagbasis is - daar hun auto parkeren. Dan zou je je moeten

afvragen, zeker in een tijd als tegenwoordig, of je dan als overheid € 150.000 gaat investeren voor het realiseren van een nieuwe langdurige parkeerplaats tegenover het CBS of meeliften op bestaande parkeerfaciliteiten - weliswaar aan de andere kant van het spoor in het Eikenderveld - maar ook met misschien nog een kortere afstand naar het centrum. Wetende dat op die plek binnen korte termijn een heel groot zonnepark wordt gerealiseerd en je mogelijk dan ook e-cars en dergelijke daarop in kan prikken. Ik vind € 150.000 een hele hoop geld voor het realiseren van nieuwe parkeergelegenheid, terwijl er aan de andere kant van het spoor, wellicht nog korter bij het centrum, al capaciteit ligt en een ondernemer zich bereid heeft verklaard - ik heb dat vorige week of twee weken geleden tijdens een informeel gesprek met de centrum wethouder onder de aandacht gebracht - zich bereid heeft verklaard tot het beschikbaar stellen van parkeerruimte. Weliswaar natuurlijk tegen het voldoen van het dagtarief. € 1,25 vind ik zeer billijk.

De voorzitter

Dank u wel, meneer Leers. Ik ga naar mevrouw Géron van de Partij voor de Dieren.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren

Onze tweede termijn gaat vandaag over dieren. Dierenwelzijn. We hadden het gisteren al even aangekondigd. Nederlanders en dieren. We hebben ze lief, en eten ze op. Er zijn naar schatting 3,9 miljoen runderen, 12,5 miljoen varkens, 97 miljoen kippen en 4,4 miljoen honden en katten. De manier waarop we ervoor zorgen staat echter steeds meer ter discussie en ook vindt niet iedereen het langer vanzelfsprekend dat dieren worden gebruikt.

Elk jaar worden 640 miljoen dieren geslacht: 1,7 miljoen dieren per dag, 1.200 per minuut, twintig dieren per seconde. Door deze enorme aantallen is het onmogelijk om toezicht te houden op het slachtproces, maar ook van dier op mens overdraagbare ziektes. COVID-19 en andere ziektes kunnen hiermee elk moment de kop opsteken.

Wie het boek van Peter Singer "Animal Liberation" leest en zich verdiept in vele andere filosofische boeken op dit gebied, begrijpt waarom speciesisme - het idee dat we gelijke belangen en behoeften van individuen ongelijk behandelen op basis van soort - de mens ten gronde zal richten. Ook Esther Ouwehand beschrijft in haar boek "Dieren kunnen de pest krijgen, en dan" de invloed van dit menselijke egoïsme.

Om ons bestaan als mens zekerder te stellen, zullen we toe moeten naar ecoïsme: het ecologisch systeem met respect behandelen en niet vernielen. Echter niet alleen vanwege de toekomst van het menselijk ras is dit een vereiste, maar ook vanuit een morele verantwoordelijkheid naar de rest van de wereld.

Naast het strijden tegen klimaatverandering is het onze verantwoordelijkheid om goed met dieren om te gaan. Er is geen reden om dieren als minderwaardig aan mensen te zien. Ecologisch gezien zijn de meeste diersoorten voor de aarde zelfs belangrijker dan de mens. Ook degenen die de mens als rentmeester zien, zullen begrijpen dat het nooit de bedoeling kan zijn geweest om dieren zo te behandelen als we nu doen. En daarom hebben wij in Heerlen een beleid nodig om onze relatie tot dieren te bepalen. De wethouder heeft toegezegd dat in Q1 van het komende jaar de Dierenwelzijnsnota met de uitvoeringsagenda klaar is om aan de raad voor te leggen.

De Partij voor de Dieren wil misschien voorstellen zolang er nog hondenbelasting is, dit geld te gebruiken om alvast aan de uitvoeringsagenda te besteden. Voor nu hebben we alvast een begin met de volgende moties. Ze staan in iBabs, dus we kunnen ze allemaal lezen.

1. Evenementen met dieren. Deze motie is erop gericht om een volledig beeld te krijgen van de inzet van dieren bij alle evenementen, zodat telkens kan worden beoordeeld of de inzet van dieren geen onaanvaardbaar of te vermijden risico of bedreiging kan opleveren voor omgeving, veiligheid, openbare orde en volksgezondheid.

2. Stadsbreed voederverbod voor in het wild levende dieren. Dat is de tweede motie. We willen niet dat plaagdieren zich door ons gedrag onbeperkt vermeerderen. Met een verbod op het voeren van dieren kan er worden opgetreden. Dat is nu slechts beperkt het geval.

3. De wethouder heeft hier reeds een toezegging gedaan. Realisatie van vrouwenopvang mét huisdieren en huisdierenopvang bij gastgezinnen: uit onderzoek blijkt dat 41% van de vrouwen hun vlucht uitstellen uit een structurele situatie met huiselijk geweld, omdat ze hun huisdier niet willen achterlaten.

Tot slot heb ik nog een paar vragen die te maken hebben met het Schone Lucht Akkoord. We willen weten wanneer het uitvoeringsplan van het Schone Lucht Akkoord gereed zal zijn. Zal daar duurzame mobiliteit in de vorm van een pilot voor deelauto's in Heerlen deel van uitmaken? Hoe zal de preventie van overlast van houtstook in de praktijk eruit gaan zien? Welke andere vormen van duurzame mobiliteit heeft het college voor ogen?

Verder willen we natuurlijk ook graag iedereen bedanken die voor of achter de schermen heeft bijgedragen aan de begroting voor vier jaar en het komende jaar. Dank aan de griffie, die ons het hele jaar rond bijstaat met deskundigheid en vriendelijkheid.

Ik dank u allemaal.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

De bijdrage van mevrouw Géron is vaak om te smullen. Ik ben onder de indruk van uw kennisniveau van ecologie en dieren. Ik leer iedere dag meer. U hebt mij inmiddels leren kennen als een grote dierenvriend. Dat gezegd hebbende, ben ik heel erg benieuwd naar het volgende. Dat heb ik in die twee avonden nog niet van u gehoord. Kunt u zich vereenzelvigen met het Meerjarig Bestuurlijk Programma dat hier ligt? Kunt u tevreden zijn met de woningbouwopgave waar straks wat meer over wordt verteld? Bent u blij met alle bouwplannen die er liggen van dit college? Waar liggen uw prioriteiten, omdat u immers ook onderdeel van deze coalitie bent geworden.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren

Meneer Janssen, u vraagt wat ik denk over het meerjarig bestuurlijk programma. Ik denk dat we daar dadelijk allemaal over moeten stemmen. Als ik stem, ziet u mijn mening daarover.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Daar gaat u wel heel erg makkelijk overheen. Ik wil graag uw mening als fractievoorzitter van de Partij voor de Dieren die onderdeel is van deze coalitie. Wat vindt u nou van dit bestuurlijk programma? Bent u blij met deze begroting? Waar liggen voor u de accenten die voor u belangrijk zijn en waar u blij mee bent?

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren

Als u hebt geluisterd naar mijn bijdragen van gisteren en vandaag, dan mogen blijken waar de uitgangspunten en de nadruk liggen voor de Partij voor de Dieren. Ik ben uitgegaan van onze uitgangspunten, want niemand heeft het hier over klimaat. Ik ben degene die het daar voor het grootste gedeelte over moet hebben. Want het is heel belangrijk. Er moet worden gewerkt aan de gevolgen van klimaatverandering. Alle mijn collega's hebben het uitgebreid gehad over alle andere onderwerpen. Ik vind het zeer goed dat iedereen vanuit zijn uitgangspunt de zaken benadert. Maar ik haat het om dubbel bezig te zijn.

De voorzitter

Laatste interruptie, meneer Janssen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Ik weet uw reactie wel te waarderen, mevrouw Géron. Ik begrijp u ook heel erg goed. Ik wilde eigenlijk alleen even van u horen welke accenten u nu zo belangrijk vindt in die begroting. Dat heb ik nu helaas niet van u gehoord. Ik ben wel dankbaar voor uw bijdrage.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren

Fijn, meneer Janssen.

De voorzitter

Dank u wel. Hier wordt ook weer een goed glas gedronken. Meneer Nefjodov, GroenLinks, aan u het woord.

De heer Nefjodov, GroenLinks

Beste raadsleden. Gisteren kwamen de drie GroenLinks moties aan bod. Een over meer taalstimulering, een over de zelfbewoningsplicht en vandaag nog een motie over het onderwerp dat gisteren aan het eind nog kort aan bod kwam: het vuurwerkverbod.

De laatste motie, over het vuurwerkverbod, is in de laatste versie van de motie aangepast in een burgerberaad inzake de vuurwerkmotie. Al jaren heeft Nederland te maken met een jaarwisseling voor ongeregelde heden. Vuurwerk speelt daarin een belangrijke rol. In de jaarwisseling van 2019-2020 meldden zich maar liefst 1.300 mensen met vuurwerkletsel bij de eerste hulp. De twee jaren daarop toen vanwege corona een tijdelijk vuurwerkverbod gold, lag dat aantal 40% tot 70% lager. Dat terwijl we toen ook al kampten met de gebrekkige handhaving hierop. De gevolgen van het niet verbieden zijn volgens GroenLinks zelf erger dan de gevolgen van het gedeeltelijk niet handhaven.

Dat zien we ook bij snelheidsovertredingen, rijden zonder gordel, vernieling, illegale afvaldumping en ga zo maar door. Al deze verboden vallen ook amper goed te handhaven, maar toch doen we het, omdat we het effect ervan inzien. Hetzelfde geldt voor het spelen met vuur, volgens GroenLinks. Kortom, het moge duidelijk zijn dat een vuurwerkverbod op zijn minst veel potentie zou kunnen hebben. Tal van organisaties zijn dat met ons eens. De Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen, de Patiëntenvereniging Hersenletsel, de Nederlandse Vereniging voor Traumachirurgie, Stichting Blindenhulp, het Oogfonds, de Dierenbescherming en de GGD.

Ook verschillende belangenvertegenwoordigers van jongeren pleiten hiervoor. De reden hiervoor is omdat er sprake is van nog een dramatisch gegeven. Zo blijkt dat maar liefst 63% van de vuurwerkslachtoffers bestaat uit jongeren onder de 20 jaar. Is dat dan omdat zij het zelf uitlokken of omdat zij zo veel van vuurwerk houden? Nee, het is niet omdat ze zo veel van vuurwerk houden. De meerderheid van de vuurwerkslachtoffers betreft omstanders en passanten. Hoe meer van dit soort gegevens bekend worden, hoe minder gek het begint te klinken dat steeds meer Heerlenaren voorstander worden van een vuurwerkverbod. Voor GroenLinks is het duidelijk, maar veel partijen hebben hier een andere zienswijze en een andere mening op. Voor sommige partijen is het nog niet duidelijk. Het verschilt echt per partij. Er heerst namelijk twijfel over onder andere traditie, handhaafbaarheid, gezag en ga zo maar door.

Maar ondertussen verergert de vuurwerkproblematiek wel met het jaar. De politiek zit hier dus in de knoop. Vanwege eerdere ontrading over een voorstel tot een vuurwerk, wordt daarom besloten om degenen te raadplegen waar wij onze functies aan te danken hebben. Degenen die worden benadrukt door Eva Rovers. Degenen waar het uiteindelijk over gaat. Beste raad en college, ik beroep mij op de burgers van Heerlen. In het kader van meer burgerbetrokkenheid vraagt GroenLinks aan het college middels een motie om een serieus burgerberaad te houden over het vuurwerkverbod. Dit is immers een onderwerp dat prioriteit heeft, creativiteit vereist en een oplossing verdient.

Dank u wel.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Betekent dit dat u daarmee de motie intrekt?

De heer Nefjodov, GroenLinks

Ja, dat klopt. De motie vuurwerkverbod wordt vervangen door de motie burgerberaad vuurwerkverbod. Als het goed is, staat de motie inmiddels ook op iBabs.

De voorzitter

Dank u wel. Dan is nu het woord aan de heer Verreck van de PvdA.

De heer Verreck, PvdA

Dank u wel, meneer de voorzitter. Laat ik op de eerste plaats het college bedanken voor de beantwoording van de vragen van de Partij van de Arbeid van gisteren. De nieuwsberichten van vandaag en gisteren dan ons noden om een aantal aanvullende vragen over wat zaken te stellen. De komst van een nieuw distributiecentrum van JD Sports GXO Logistics, zoals we gisteren en vandaag vernamen via de verschillende nieuwskanalen, riep in eerste instantie een 'yeah!' van de PvdA-fractie op. Maar in tweede instantie moest ik denken aan de komst van de loods van Amazon naar Avantis. Overigens is op vrijdag 25 november de jaarlijkse Maka Amazon Pay Day. Amazon heeft een gemiddelde omzet van 470 miljard dollar per jaar. Dat bereiken ze onder andere door medewerkers een verlaging van het salaris te geven, slechte arbeidsomstandigheden te hebben en in landen waar Amazon zijn logistieke centra heeft geen of zeer weinig belasting te betalen. Maar volgens mij is dat nu net niet wat wij in Heerlen willen. Nu weten wij niet zoveel over GXO Logistics dan alleen maar dat zij ook een grote internationale speler zijn in de markt van de logistiek, met 950 warehouses over de hele wereld. Of zij hetzelfde gedrag naar hun personeel hebben zoals Amazon heeft, is voor ons lastig te onderzoeken. Op de verschillende websites vinden we teksten in het Pools en Spaans terug die gaan over locaties in Nederland. Nu moet ik constateren dat mijn Pools of Spaans erg slecht is. Ik maak ook graag gebruik van Google Translate om de teksten die daar vermeld staan te vertalen.

Ik moet constateren dat de meningen van de werknemers zeer verdeeld zijn. Sommige medewerkers hebben het over een vreselijke werkgever die aan uitbuiting doet tot aan fantastisch, maar waar je wel zelf je koffie moet betalen. Het blijft Nederlands, schrijven ze er dan achteraan. We hebben begrepen dat de FNV niet altijd even enthousiast is over de werkomstandigheden van de medewerkers binnen de locaties van GXO Nederland.

Ik hoop dat de gemeente heeft geleerd van de discussie die wij rond Amazon hebben gehad. Als fractie van de Partij van de Arbeid nemen wij aan dat de gemeente in het acquisitietraject heeft gekeken naar wat voor type werkgever GXO is. Ik zou graag een toelichting van het college willen hebben. Is GXO een werkgever die zijn personeel een normaal salaris betaalt, zodat medewerkers een normaal bestaan kunnen opbouwen?

Tevens lezen wij dat de gemeente zich actief heeft ingespannen om JD Sports GXO naar Heerlen te halen. Welke spelregels zijn voor deze acquisitie opgesteld? Wordt er überhaupt rekening gehouden met het sociale aspect van zo'n werkgever? Wordt er rekening gehouden met een duurzaamheidsaspect van zo'n bedrijf? We hadden graag het antwoord van de wethouder afgewacht, voordat wij een motie konden indienen. Maar de volgorde van vandaag maakt dat we dit nu moeten doen en later naar aanleiding van de antwoorden van de wethouder moeten kijken of we hem werkelijk laten staan of dat we de motie misschien gewoon intrekken.

De motie vraagt aan het college om een afwegingskader te ontwikkelen c.q. aan te vullen, binnen de acquisitie van bedrijven met sociale en duurzame standaarden.

Nu lezen wij in de krant dat er ongeveer 1.500 medewerkers komen. Dat zijn verschillende functies: van medewerker warehouse, IT'er tot aan manager HR en verzin het maar. Op welke wijze heeft de gemeente geborgd dat zo veel mogelijk mensen met afstand tot de arbeidsmarkt een baan kunnen krijgen bij GXO? Ik weet dat we daar in het verleden weleens afspraken over hebben gemaakt. Ik ben heel benieuwd of dat hier ook is gebeurd.

Nu zien we vaak dat in de logistieke dienstverlening gebruik wordt gemaakt van mensen die niet regiogebonden zijn. Voor deze medewerkers ontstaat vaak een probleem op het gebied van huisvesting. Op welke wijze heeft het college hier rekening mee gehouden? Hebben zij bedacht: als de helft uit Heerlen komt en de andere helft komt uit België, hebben we daar dan woningen voor? Graag een antwoord van het college.

Als fractie hebben we begrepen dat er een nieuwe loods wordt gebouwd van ongeveer 6 hectaren groot. Op welke wijze is geborgd dat deze loods duurzaam is?

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Even voor de duidelijkheid, zodat we het over hetzelfde hebben. Staat die loods er niet al tegenover de voormalige Peppermill?

De heer Verreck, PvdA

Ik heb uit de krant begrepen - misschien kan het college dat bevestigen - dat de huidige loods wordt afgebroken en er nieuwbouw zou plaatsvinden. Dat is wat ik heb begrepen. Maar misschien vergis ik mij wel helemaal en wordt het gewoon hergebruikt. Dat weet ik niet. Daar wil ik graag straks het antwoord van de wethouder op horen.

Op welke wijze is geborgd dat een eventueel nieuw te bouwen loods - dank voor de aanvulling - duurzaam is en energieneutraal gebouwd gaat worden? Zijn er afspraken gemaakt over gasvoorziening, zonnepanelen enzovoorts?

De laatste vraag van onze bijdrage aan deze Algemene beschouwingen 2022 is of het college enig idee heeft wat het effect is van de uitspraak van de Raad van State met betrekking tot de stikstofregels en de woningbouwprojecten? De Raad van State heeft gisteren uitgesproken dat woningbouwprojecten aan allerlei stikstofregels moeten voldoen. Ik denk dat dit heel goed is. Maar het heeft wel veel effect op projecten in Heerlen. Ik ben heel benieuwd of ze daar al een visie op hebben.

Dank u wel.

De voorzitter

Dank u wel. De heer Janssen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Ik ben blij dat de heer Verreck die vraag stelt, want dat wordt toch de weegschaal waarop wij onze eigen belangen moeten afmeten. Wat gaat de Raad van State besluiten en wat is voor ons hier in Heerlen belangrijk? Als u het nu op de man af zelf hier in de weegschaal moet leggen, welke keuze zou u dan maken? Houdt u dan eerder rekening met de stikstofproblematiek of denkt u dat de urgentie om hier in Heerlen te verbouwen en herbouwen en de huizen te verduurzamen belangrijker is? Daar ben ik heel benieuwd naar.

De heer Verreck, PvdA

Vandaag las ik een commentaar in de Volkskrant. Ik weet even niet wie het commentaar had geschreven. Die mevrouw of meneer schreef dat Nederland zichzelf verdrinkt in haar eigen mestproblematiek. Ik denk dat wij een probleem hebben. Net zoals onze collega mevrouw Géron net zei, dat wij een probleem hebben met te veel dieren op te weinig ruimte. Dat hebben wij allen en in het bijzonder een aantal partijen in Den Haag steeds maar toegestaan. Die hebben steeds meer uitbreiding gegeven aan bedrijven. Ook met dank aan een bank in Nederland. Investeer maar en maak maar groter en groter. Daarbij hebben we de regels die we met elkaar in Europa hebben afgesproken laten liggen. Het is een duivels dilemma wat u vraagt. Ik snap de noodzaak van woningbouw heel goed. Dan is er misschien nog een geitenpaadje. De overlast van CO₂ rondom een bouwplaats is van beperkte aard. Daarna verandert die weer en is die weer anders dan wanneer er morgen een staalfabriek komt, die constant overlast geeft. Wij zullen moeten afwachten hoe hier met elkaar wordt omgegaan. Ik begrijp de noodzaak van nieuwbouw en verbouw heel goed. Dat is heel belangrijk.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Dank u wel voor uw reactie. Gelukkig bent u raadslid in Heerlen. Uw collega's van ... ja, wat is het? Klein links. Bij elkaar opgeteld zijn dat 3.

De heer Verreck, PvdA

Volgens mij heet het de progressieve partijen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Sorry. Progressief links.

De heer Verreck, PvdA

Ik ga ook niet steeds de oudere Jongerenpartij noemen. Jullie zijn namelijk geen Jongerenpartij, maar een oudere jongerenpartij.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Dat snap ik. Dank je wel voor de correctie. Als het om de agenda voor Heerlen gaat, hoe laat u de weegschaal voor Heerlen uitslaan als fractievoorzitter van de PvdA hier in Heerlen. Wat vindt u dan belangrijker? Moeten we hier bouwen of moeten we hier vooral aan stikstofuitstoot gaan denken?

De heer Verreck, PvdA

U vraagt mij om op de stoel van de Raad van State te gaan zitten. De Raad van State doet uitspraak. Dat is het hoogste juridische orgaan in Nederland. Ik kan die afweging niet maken, omdat de Raad van State ons iets oplegt. Daar zullen wij als gemeente Heerlen en als bouwers in de gemeente Heerlen aan moeten blijven voldoen. Dus wij kunnen niet zeggen: ik gooi dat besluit maar over mijn schouder en hoop dat het bij de heer Peters terechtkomt. Nee, dat kan ik niet doen. Ik hoop alleen maar dat we met elkaar, zoals we het zo mooi het geitenpaadje noemen, vinden. Het zou een oplossing kunnen zijn dat de stikstofbelasting rondom de nieuwbouw van woningen beperkt is tot een bepaalde periode en daarna weer verandert. Dat dit de oplossing is voor deze problematiek.

De voorzitter

Laatste interruptie van de heer Janssen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Mag ik daaruit concluderen dat u bereid bent om samen met ons te kijken naar de geitenpaadjes en naar wat we hier in Heerlen wel kunnen doen. En dat we toch kunnen bouwen zonder dat we ons laten knevelen door de Raad van State hier in Heerlen en dat u bereid bent om met ons mee te denken om zo snel mogelijk goede woningen voor onze mensen hier te bouwen?

De heer Verreck, PvdA

Ik ben altijd bereid om met de oudere Jongerenpartij aan de slag te gaan om te zoeken naar oplossingen voor de woningbouwproblematiek in Heerlen.

De voorzitter

Geweldig. We nemen de Partij voor de Dieren mee voor de geitenpaadjes. Maar nu gaan we met zijn allen toch even lekker eten, lijkt mij. Ik schors de vergadering tot 19.30 uur.

De vergadering is geschorst van 18.30-19.30 uur.

De voorzitter

Ik heropen de vergadering. We komen aan de tweede termijn beantwoording door het college. We doen dat vandaag in omgekeerde volgorde. Dat betekent dat ik ga beginnen. Ik verzoek de heer Kastrop om even de voorzittershamer over te nemen.

De heer Kastrop is nu de voorzitter van de vergadering.

De voorzitter

Dank u. Het woord is aan de burgemeester.

Burgemeester Weaver

Dank u wel, voorzitter. Ik ga niet net als gisteren een heel verhaal houden. Ik ga proberen om zo snel mogelijk wat antwoorden door te lopen, zodat we de tweede termijn wat sneller kunnen doen. Ik kom toch eerst even terug op de boa's. Ook omdat de heer De Groot daar nadrukkelijk naar vroeg in relatie tot zijn mogelijke motie. Ik zou tegen alle indieners van moties op het gebied van boa's willen zeggen: doe het niet, want wij doen al gewoon wat u vraagt. We zijn dus al die groei aan het aanmaken richting die 35.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Ja, u hebt inderdaad heel helder toegelicht dat u eigenlijk al tien arbeidsplaatsen hebt toegewezen en gaat invullen. Maar ze worden soms volgens mij heel erg gericht toegewezen. Er is ook wel een behoefte om die aanwezigheid van de boa's op straten en in de buurten te hebben. Hoe wordt dat geborgd?

Burgemeester Weaver

Het grootste deel is nog steeds algemene boa's. We hebben een aantal boa's ondermijning en we gaan nu een aantal jeugdboa's aanstellen. Maar het merendeel is nog steeds de algemene boa's die in de wijken komen.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Ik heb nog een korte vraag. Kunt u iets toelichten hoe de jeugdboa's in de praktijk werken? Zijn die ook gewoon in het publieke domein op pad?

Burgemeester Weaver

Ja, die gaan ook gewoon in het publieke domein op pad. Schakelen we met name in in het kader van de jeugdoverlast. Die gaan we dus ook echt inschakelen in het onderwerp preventie met gezag om te proberen die ondermijning onder jongeren te voorkomen. Het is dus wel een heel gerichte taak. We zullen ook voor een deel naar scholen, naar het onderwijs in Heerlen-Noord gaan om op dat onderwijs te aanschouwen wat er gebeurt en wat we daar kunnen doen om dingen te voorkomen, om beter in gesprek te gaan met de leerlingen en dat soort dingen.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Wij zijn heel erg blij met de toezeggingen zoals ze zijn gedaan door de burgemeester, het gaat niet alleen om het aantal boa's, maar het gaat ook om de inspanningsverplichting die de burgemeester aangaat om te kijken wat maximaal binnen het arbeidsvoorwaardenpakket kan worden gedaan, inclusief een stukje carrièreperspectief. Ik denk dat het heel belangrijk is om de boel kwalitatief op sterkte te krijgen, niet alleen kwantitatief. Daarnaast hebben we er ook nog eens een keer het volste vertrouwen in dat onder leiding van de burgemeester de mensen op de goede plekken worden ingezet. Het is heel goed dat er ook jeugdboa's komen.

Als laatste. Ik heb ook begrepen dat de inspanningen om over de gemeentegrenzen samen te werken op dit gebied er ook zijn en dat die nog meer geïntensiveerd worden. Dus al met al, op basis van deze toezeggingen, hebben wij het volste vertrouwen in de activiteiten van de burgemeester.

Trouwens overall complimenten namens de Ouderenpartij, burgemeester, voor uw grote inzet voor de veiligheid in onze stad. Wij zullen de motie daarom ook intrekken.

Burgemeester Weaver

Dank u wel, meneer De Groot.

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)

Die motie is mede ingegeven door het feit dat onze lobby in Den Haag geen voeten aan de grond krijgt. Die motie is ook ingegeven door het feit dat ook boa's een gezagwekkende uitstraling hebben. U geeft aan:

dat doen we al. Maar wat weerhoudt u dan om die motie dan niet te omarmen? Om te zeggen: we doen het al, dus ik omarm de motie. Waarom doet u dat niet?

Burgemeester Weaver

Omdat dat een volstrekt overbodig signaal is. Ik ben er gewoon mee aan de slag. Ik ben het aan het uitvoeren. Ik doe al wat u van mij vraagt. Ik ga gewoon liever door. Die motie komt op een lijst. Wat moet ik er dan mee doen? Over drie maanden rapporteren dat ik er al mee bezig was? Daarom doe ik het niet. Ik heb dat gisteren ook gezegd: ik ben hartstikke blij met de aandacht die u daarvoor geeft. Dat meen ik serieus. Ik ben ook hartstikke blij met het signaal dat u geeft. Daarom ben ik er ook zo hard mee bezig. In aanvulling, de heer Daamen vroeg: kunnen wij als raad nog we doen in de lobby? Graag! Gebruik uw kanalen in Den Haag. Degenen die in Hoensbroek een buurt raads lid hebben. Ik ken er zomaar eentje in de Eerste Kamer die in Hoensbroek woont. Degenen die via landelijke kanalen hun Kamerleden kunnen aanpakken. Pak ze aan! En dan met name op politiesterkte. Zij gaat niet over het aantal boas, maar over politiesterkte en over die beschermingsmiddelen.

Natuurlijk doe ik dat ook. Ik zit op het ministerie. Ik praat met DG's. Ik heb contacten met de leiding. Via de G40 lobbyen we. We hebben de indruk dat er beweging komt, maar elke beweging om dit te ondersteunen is meegenomen. Ik ben dus heel blij met de aandacht die u geeft.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Voorzitter, via u een vraag aan de heer Van den Berg. Zo heel erg lang zit ik ook nog niet in de raad. Maar ik heb nog nooit meegemaakt dat als een concrete toezegging wordt gedaan door een collegelid, ondanks dat de motie die eigenlijk om hetzelfde vraagt, toch in stemming wordt gebracht. Ik bedoel, het mag. Laat dat duidelijk zijn. Maar ik ga er toch van uit dat ook u vertrouwen heeft in de toezeggingen die vanuit het college worden gedaan en dat dit inderdaad wat ons betreft op dit moment totaal overbodig zou zijn.

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)

We zien natuurlijk op de lijst van moties een aantal moties staan die worden omarmd door het college. Ik hoor de toezeggingen. Dat vind ik ook goed. Maar het zou ook de handreiking naar deze raad kunnen zijn: "Ik doe dat. Het is fijn dat jullie deze motie indienen. Ik omarm ook die motie en daarmee gaan we die ook uitvoeren." Het zou fijn zijn om over drie of zes maanden te horen: jongens, we hebben er al tien kunnen toevoegen aan ons arsenaal. Ik snap niet wat daar mis mee is.

Burgemeester Weaver

Ik ga verder. Voor mijn gevoel is het omarmen van een motie iets wat ik dan ook ga doen. Ik doe het al. Ik heb u al omarmd. Dus ik heb u nog liever, zal ik maar zeggen. Dat was mijn gevoel erbij. Om het maar even heel positief en liefdevol te brengen: uit liefde voor onze stad en onze inwoners.

Ik ga even verder met een aantal losse vragen. Meneer Leers, de stadskrant. We hebben nu een jaar ervaring met het maken van de stadskrant. We hebben voor 2023 een realistische inschatting gemaakt op basis van kosten, uren, verhouding prijs-kwaliteit bij het maken van de stadskrant. We zien dat de materialen echt aan alle kanten duurder zijn geworden. Papier, fotografie, drukwerk en zelfs bezorging. We zijn over moeten schakelen op een andere bezorger, omdat de ene bezorger het niet meer kon voor die kosten. We zien aan alle kanten dat als je het op deze manier wil doen ... We hebben er meer dan een jaar geleden bewust op grond van een motie van deze raad voor deze manier gekozen, omdat we de voltallige doelgroep wilden bereiken met juist dat stukje papier en kwaliteit.

Kan het goedkoper? Als dat zo is, graag. Ik ga dus met u gewoon een kop koffie drinken.

De voorzitter

Dat is een goede afspraak.

Burgemeester Weaver

Weer een kop koffie. Man, man, man, die horeca hier wordt blij van ons.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Het mag ook thee of water zijn.

Burgemeester Weaver

Ook goed. Bestuurlijke handhaving, richting de VVD. Voor het einde van het jaar zullen wij een lijst aanleveren met de actuele bestuursrechtelijke handhavingsscasussen. Dat zijn handhavingsscasussen die vallen onder de Wet algemene bepaling omgevingsrecht, zoals de thema's milieu, bouwen, ruimtelijke ordening. Dat is in principe openbaar, maar we gaan het vanuit privacy-oogpunt toch even onder geheimhouding ter inzage leggen bij de griffie, als u dat goedvindt.

Daarnaast wijs ik u erop dat er een toezichts- en handavingsjaarverslag 2020-2021 ter beschikking is. Dat hebben wij recent aan de raad gestuurd. Daar zitten ook in algemene zin nog wat gegevens over handhaving, maar ook op casusniveau. Ten aanzien van afvaldumpingen bij overtredingen verhalen wij de kosten op de overtreder. Wanneer sprake is van recidive of echt heel grote dumpingen, gaan we het strafrecht inschakelen. Dan gaat het naar de Officier van Justitie.

Als het dan strafrecht bevat, kunnen we zeker geen lijst aanleveren, want dan staan de naam en de locaties erop. Maar wel voor het eind van het jaar een overzicht van het aantal gevallen waarin we de kosten van opruiming in rekening hebben gebracht en het aantal gevallen waarbij strafrechtelijk is opgetreden. Op deze manier krijgt u een goed overzicht van handhaving Omgevingsrecht, afvaldumpingen en illegaal gebruik openbare ruimte. We zijn nu aan het kijken hoe we een aanpak kunnen doen met situaties waarin gemeentegrond illegaal in gebruik wordt genomen. Dan hopen wij u daar in de loop van 2023, tegen de zomer, over te kunnen informeren. Dat hebt u inzage in hetgeen u gisteren hebt gevraagd.

De voorzitter

Duidelijk.

Burgemeester Weaver

Een vraag van de heer Leers over identiteitsfraude. Dit valt onder digitale criminaliteit, cybercrime. Toevallig ben ik voor Limburg de cybercrimeburgemeester. Dat is een mooie titel. Ik ben verantwoordelijk voor deze portefeuille vanuit het Regionaal Informatie- En Expertisecentrum, het RIEC. Als Taskforce Cyber Limburg hebben we vier doelgroepen. Niet alleen jongeren, maar we gaan voor ouderen, jongeren, licht verstandelijk beperkten en laaggeletterden. We richten ons dus echt op vier doelgroepen. Dat kun je ook zien. Want een van de meest recente acties was samen met de politie met behulp van stickers om ouderen te wijzen op bankhelpdeskfraude. Dat is een mooi woord voor scrabble. Het is gericht op de oudere doelgroep om te voorkomen dat ze via de bankhelpdesken in vervelende dingen komen.

We gaan ook snel starten met de interventie HackShield, waarbij we basisschoolkinderen door middel van een lesprogramma weerbaar maken tegen cybercrime. Dus je ziet dat we proberen om op al die doelgroepen te acteren.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Bedankt voor de uitleg. Heb ik dan de stukken verkeerd gelezen, omdat erin staat dat men zich qua identiteitsfraude enkel richt op de jeugd?

Burgemeester Weaver

Dan hebben we dat niet goed genoeg omschreven, want we richten ons op vier doelgroepen.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Als dat het geval is, dan is dat bij deze toegelicht en zijnde aangepast.

Burgemeester Weaver

Ja, absoluut. Partij Hoensbroeks Belang maakte nog een opmerking over buurtgericht werken en communicatie met de burgers. Wij zijn druk bezig om de laatste hand te leggen op de visie over buurtgericht werken. Die moet nog voor een tweede keer door het college heen en zal dan zo'n beetje in december in deze raad verschijnen. Daar hoort ook een uitvoeringsprogramma bij, waarbij wij hebben laten zien met welke doelgroepen je allemaal omgaat. Dat zijn niet alleen de buurtorganisaties. Welke middelen staan je daarbij ten dienste? Hoe kun je dat gericht inzetten en wat wil je daarmee bereiken? Wij komen dus binnenkort naar u toe met een wat uitgebreidere tekst op dit onderwerp.

Het tweede punt was uw memo over voortijdig communiceren wat in het college is besloten en dat al in de Stadskrant zetten. Mag ik u voorstellen om dat op de eerstvolgende agenda van het presidium te zetten en het daar even wat preciezer te maken? Dan kunnen we dan kijken hoe we dat gaan aanpakken.

Tenslotte de motie burgerberaad vuurwerkverbod. An sich heel sympathiek. Ik heb gisteren een boekje neergelegd over het burgerberaad. Ik ben er groot voorstander van dat we volgend jaar gaan experimenteren met het burgerberaad. Dat moet wel meteen de eerste keer, pang, hartstikke goed zijn. We hebben een eerste avond hier gehad. Ja, dat is verkeerd taalgebruik. Pang! Vuurwerk! Ik steek straks nog wat af!

We hebben de eerste raadsinformatieavond gehad over dat burgerberaad. Er zitten een aantal dingen in die heel nauw luisteren. Dat is: een goede vraagstelling, de goede doelgroepen betrekken, het goed informeren van de mensen die het burgerberaad gaan doen, goed begeleiden. Daar zijn we nog niet helemaal. We moeten nog een tweede avond met elkaar krijgen. Daarna moeten we met elkaar gaan nadenken over wat dat dan is.

Op zich lijkt dit een mooi onderwerp. Van de andere kant vind ik het hier nog steeds een grote verantwoordelijkheid voor het Rijk zitten. Ik zie echt de problemen met de handhavingsmiddelen. Dus vind ik het mandaat van de gemeentelijke overheid nog steeds klein. Daarom ontraad ik dit. Ik vind het wel prima om die discussie te voeren bij het burgerberaad. Wat is nu het beste eerste onderwerp voor een burgerberaad? Ik ben niet tegen een burgerberaad. Maar nogmaals, als dit het onderwerp is waarbij ook het Rijk zo veel verantwoordelijkheid heeft en handhaving zo ingewikkeld is, dan is dat de reden waarom ik het ontraad.

Dat was het.

De voorzitter

Burgemeester. Ik dank u. Dan geef ik u de voorzittershamer weer terug. O, meneer Janssen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Dank u wel, voorzitter. De burgemeester heeft een duidelijk verhaal. Ik heb even een vraag. Ik zag de motie rondom de buurtconciërges. U geeft net aan: in december leggen we de laatste hand aan het buurtgericht werken. Daar horen dan ook een aantal middelen bij. Ik zag in de motie dat de buurtconciërges gefinancierd zouden moeten worden uit de middelen van het buurtgericht werken. Of waarschijnlijk het overschot daarvan. Kunt u iets meer vertellen of dat voor u ook de logische weg is? Wilt u graag ingaan op de motie over de buurtconciërges? Of is dat een gepasseerd station en gaan we het gewoon zo doen?

Burgemeester Weaver

Ik maak een heel elegante buiging. Dat zal wethouder Peters zo meteen voor u doen.

De heer Dragstra, D66 (interruptie)

Ik heb ook even een vraag aan de burgemeester over het burgerberaad en het vuurwerkverbod. U geeft aan dat dit geen goed onderwerp is voor een burgerberaad en dat u het daarom afraadt. Maar u vindt het wel een goed idee om daar het gesprek over aan te gaan. Hoe kunnen we het gesprek met de burger daarover aangaan? Dat is eigenlijk vooral de vraag.

Burgemeester Weaver

Volgens mij moeten we eerst met elkaar goed zorgen dat we de randvoorwaarden voor een goed burgerberaad hier met zijn allen vaststellen. Willen we het? Welke bedragen hebben we ervoor over? Wanneer willen we het precies doen? Wie gaan we het laten doen? Hoe laten we het ondersteunen? Dat soort dingen. Dan is het aan u als raad of u met elkaar dat onderwerp wilt bepalen waarvoor u de eerste keer een burgerberaad wil laten uitoefenen of wil u ook al met burgers contact hebben over wat zij een goed onderwerp vinden? Bij dat de burgerberaad is het natuurlijk een beetje raar als we al aan de voorkant opleggen: en zo gaan we het doen.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)

Maar de motie zelf voorziet niet in een deadline. Als het goed is, is er meer dan genoeg tijd om al die details daarin te kunnen doorwerken. Het vuurwerkverbod zelf hoeft ook echt niet gelijk het allereerste burgerberaadsonderwerp te zijn. Ik vraag in de motie om het in ieder geval wel een onderwerp te laten zijn.

Burgemeester Weaver

Maar dat kunt u dan ook in de discussie rondom het burgerberaad net zo goed agenderen. U zou die motie ook tot dan kunnen aanhouden.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)

Maar wat maakt het uit of ik het nu doe of dan?

Burgemeester Weaver

Het burgerberaad is een van de argumenten die ik noem. Ik blijf het een ingewikkeld onderwerp vinden door de handavingsproblematiek en de verantwoordelijkheid van de rijksoverheid rondom vuurwerk.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)

Maar het kenmerkende van een burgerberaad - dat is ook het hele verhaal dat destijds Eva Rovers had gegeven - is dat waar de politiek soms niet bepaalde oplossingen kan bedenken. We zijn natuurlijk maar met een x-aantal man. Een burgerberaad is daarin juist handig, want die komt juist met die creatieve oplossing. Die komt met allemaal deskundigheden uit verschillende achtergronden. Het kenmerkende aan een burgerberaad is dat zij misschien een omweg weten te vinden naar hoe het wel kan.

Burgemeester Weaver

Dat zou een mogelijkheid kunnen zijn. Ik geloof daar op dit moment nog niet in, vanwege de problemen en argumenten die ik net heb gegeven.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ik wil nog even terugkomen op de motie buurtconciërge die voorligt. Ik hoor dat de burgemeester zegt: wethouder Peters gaat dit beantwoorden. Deze keuze bevreemdt mij toch enigszins. Wij hebben het over een buurtconciërge die in de buurt actief zou moeten worden. Die moet nauw samenwerken met de vertegenwoordigers in de buurtorganisaties zelf, rechtstreeks met de burgers. En er wordt ook nog eens een keer een voorstel gedaan voor de financiering daarvan, in de zin van dat dit gefinancierd zou moeten worden uit het huidige budget van het buurtgericht werken. Dus ik vind het heel erg vreemd dat u als verantwoordelijke voor het buurtgericht werken niet ingaat op de inhoud van deze motie.

Burgemeester Weaver

Wij hebben gelukkig collegiaal bestuur. We hebben met elkaar afgesproken dat wethouder Peters deze zou beantwoorden, mede vanwege de verantwoordelijkheid die er ook zit in relatie met onderhoud. We zullen daar ook wat zeggen over de dekking. Vandaar dat ik hem niet doe.

De voorzitter

Duidelijk.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)

Nog even over het vuurwerk. Is het makkelijker als we dat alvast in de Parkstadgemeenten doen als het daar zou voorkomen? Dat is natuurlijk een lange weg ging. Misschien heeft de overheid voor die tijd ook stappen ondernomen. Ik zie nog altijd wel wat in een ontmoedigingsbeleid. We hebben waarschijnlijk een website. Dat we vanwege die en die en die reden vuurwerk eigenlijk ontmoedigen. Dat zou volgens mij een stap kunnen zijn. Vindt de portefeuillehouder dat ook?

Burgemeester Weaver

Ik heb gisteren in antwoord op uw vraag gezegd dat ik zeker een appel wil doen. Een lokaal appel. Ik wil ook met mijn collega's kijken of we niet een gezamenlijke appel kunnen doen om onze verantwoordelijkheid te nemen, om voorzichtig te zijn in de omgeving van ouderenhuisvesting, kinderen, opvangsituaties zoals Huize de Berg et cetera. Dat wil ik van harte doen. Maar ik heb gisteren ook heel nadrukkelijk gezegd dat ik hierin heb afgestemd met de Officier van Justitie en de teamchefs. Vanuit die hoek worden wij volledig gesteund in het feit: doe dit nu niet, want we kunnen het niet waarmaken. Maar dat appel kunnen we natuurlijk wel doen. Als u dat willen, kunnen we ook een appel doen naar de rijksoverheid.

De voorzitter

Duidelijk. Ik dank u. Ik overhandig nu de voorzittershamer aan de rechtmatige eigenaar. Burgemeester, neemt u plaats.

Burgemeester Weaver is weer de voorzitter van de vergadering.

De voorzitter

Dank u wel, meneer Kastrop. Ik geef het woord aan wethouder Gelderblom.

Wethouder Gelderblom

Dank u wel, voorzitter. De eerste vragen aan mijn adres kwamen van de SP. Die gingen over het nieuws dat gisteren binnenkwam over GXO en JD Sports. Dat zijn terechte vragen. Inderdaad, die ontwikkeling houdt ook verband met mijn portefeuille en dan specifiek wonen. De eerste vraag was eigenlijk een feitelijke. Volgens mij was het een soort aanloopvraag, namelijk: is het zo dat er straks tientallen of honderden arbeidsmigranten worden gehuisvest in onze meest kwetsbare wijken? Ik heb al meerdere keren gezegd dat data heel erg belangrijk is. Dus ik dacht: laat ik bij wijze van service nu al opzoeken waar we nu staan qua omvang van de arbeidsmigrantenpopulatie. Volgens mij is dat ook wel belangrijk voor de context.

De meest recente cijfers die wij zo snel hebben kunnen vinden, zijn uit 2018. Dan zie je dat we in heel Parkstad ongeveer 3.700 arbeidsmigranten hadden op dat moment. Redelijkerwijs kun je dan verwachten dat wij daarvan iets meer dan de helft hadden in Heerlen. Dus dan zit je rond de 1.900, een kleine 2.000. Dat is nogal een aantal. Gemiddeld blijven arbeidsmigranten 6,5 maanden in Nederland. Daarmee zit je precies op de grens van wat we shortstay noemen. Met shortstay als begrip ben je terug bij de volkshuisvesting. Dit geeft aan dat het mogelijk zo is dat als we er niet 100% in slagen om die werkgelegenheid vooral lokaal te laten zijn - wat we natuurlijk absoluut wel willen, daar zal collega De Beer ook op terugkomen - we er redelijkerwijs rekening mee kunnen houden dat een gedeelte van de banen die nu worden gecreëerd - wat an sich natuurlijk heel erg goed is - weleens gedeeltelijk ingevuld zouden kunnen worden door arbeidsmigranten die in die categorie vallen. Dat is ten dele koffiedik kijken, maar ik denk dat het alleszins redelijk is, ook in scenario's denkend dat er wel degelijk arbeidsmigranten hiernaartoe zullen komen.

Dan is het inderdaad de vraag: heeft de wethouder Wonen een plan om arbeidsmigrantenhuisvesting in goede banen te leiden? We hebben daar natuurlijk al beleid op. Gisteren ging het al over het actieplan Sturen op de woningmarkt. Ook daarin is specifiek gekeken naar deze groep. Even heel kort: de twee lijnen die in dat verband lopen, zijn dat we een stop hebben gezet op de ongewenste verkamering, met dat voorbereidingsbesluit. Dat wordt in het voorjaar omgezet in daadwerkelijk beleid. Namelijk in het eerste kwartaal van 2023 in de vorm van een bestemmingsplan. We bereiden ook regels voor met betrekking tot specifiek de categorie shortstay, die ik net aanhaalde. Dat zijn dus voorwaarden waaraan woningen voor arbeidsmigranten specifiek moeten voldoen. De leefbaarheid waar u naar vroeg is daarbij van enorm belang. Daarbij moet ook worden opgemerkt dat wonen natuurlijk maar een deelaspect van leefbaarheid in den brede is.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Dank u wel. Dat is een heldere toelichting. Tegelijkertijd hebben we cijfers van 2018. Die zullen gedateerd zijn. Ik denk dat de aanwas van arbeidsmigranten in de afgelopen vier jaar fors is geweest. Dat is ook mijn grootste zorg. Deze mensen wonen in omstandigheden die vaak grenzen aan uitbuiting. Of het is gewoonweg uitbuiting. Tegelijkertijd zien we dat het alleen maar toeneemt. We hebben er in Heerlen geen grip op. Dat neem ik u niet kwalijk, maar dat stel ik gewoon vast. We weten niet waar deze mensen verblijven, want dat hoeft niet te worden geregistreerd omdat het shortstay is. We hebben geen enkele grip op de huisvesting van deze mensen. We hebben ook geen goed beeld van de contracten. Dat baart de SP-fractie echt grote zorgen.

De frustratie is ook: we staan erbij en we kijken ernaar. We zien het in de buurten. We zien de klachten. We herkennen de klachten, maar het lijkt wel alsof we niets kunnen. Hoe ziet u dat?

Wethouder Gelderblom

Bedankt voor de vragen. Het baart niet alleen de SP-fractie zorgen, maar zeker ook mij. Ik deel die analyse in die zin dat het niet zo is dat wij helemaal geen grip hebben. Het is ook niet zo dat wij er helemaal niets aan doen. Integendeel. Er wordt echt wel veel aan gedaan. Dat moet ook gezegd worden. Maar als je kijkt naar waar mensen terecht komen en welke normen daar gehandhaafd worden, dan kun je niet anders dan constateren dat er in ieder geval praktijken zijn, ook in onze stad, waar we gewoon niet vrolijk van worden. Dat is geen geheim. Dat heeft ook al regelmatig vanuit ons college in de krant gestaan. Dus dat klopt. Dat is een mooi bruggetje naar wat ik hierna ga zeggen.

In het MBP staat heel duidelijk dat wat we eerst en vooral willen als het gaat over woningen, is regie, grip. Waar u ook aan refereert. Is het zo dat daar nul instrumenten voor zijn? Nee. Een aantal heb ik net al genoemd. Die twee concrete lijnen die al lopen. Maar volgende maand, of dat nou toevallig is of niet, hebben we een integrale bestuurlijke sessie op dit onderwerp met het hele college. Juist ook omdat wat ik als laatste aangaf voor de interruptie, de kwestie van leefbaarheid, maar ook dat stuk huisvesting raakt aan meerdere portefeuilles. We hebben dus die integrale bestuurlijke sessie om vanuit die portefeuilles samen tot een analyse te komen van wat gaat hier nu mis, maar ook juist: wat er zouden we hier aan kunnen doen?

Ik wil daar niet te ver op vooruitlopen, maar het woonaspect is daar natuurlijk erg belangrijk in. Collega Peters en ik zijn al begonnen om na te denken over wat we eigenlijk niet willen. Dan gaat het over bijvoorbeeld de verkamering. We moeten ook nadenken over wat we dan wel willen en over hoe het wel moet. Dat is de tweede lijn waar ik het over had. Wat zijn de randvoorwaarden waarbinnen wonen en huisvesting van arbeidsmigranten moet gaan gebeuren? Er zijn verschillende mogelijkheden om op dat gebied de regie te pakken op een faciliterende manier, dus hoe we het dan wel willen. Te normeren, als het ware. Daar is die strategische mix waar ik gisteren al het een en ander over heb verteld belangrijk in. Maar inderdaad ook duidelijk aangeven wat we dan wel willen op het gebied van shortstayverblijvers. Daar zijn die arbeidsmigranten natuurlijk heel belangrijk in. Ik wil dat zo schetsen dat we daarmee bezig zijn. Ik wil daar nu nog niet te ver op vooruitlopen, omdat ik wat dat betreft nog niet genoeg te melden heb.

Maar dan weet u in ieder geval dat het onze warme belangstelling heeft. Ik zie het als een heel belangrijk onderdeel ik zie het als een heel belangrijk onderdeel van de bredere huisvestingsopgave.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Bedankt voor de toelichting. We zijn erg benieuwd naar de uitkomsten van al die gesprekken. Als morgen dat distributiecentrum er komt en daar 1500 arbeidsplaatsen komen, dan hebben we daar op dit moment dus eigenlijk geen plan voor. We hebben niet de middelen om te zorgen dat de spreiding over de stad goed zal zijn, om te zorgen dat woonomstandigheden menswaardig zijn. Is dat de conclusie op dit moment?

Wethouder Gelderblom

Is dat al gebeurt, dan kunnen we daar op die manier op handhaven. Als echt de menswaardigheid in het geding komt, dan is dat iets anders. Het laatste dat ik wilde toevoegen, is dat we nog een ander instrument hebben. Tot het moment dat we de verwerkelijking hebben van het Actieplan sturing op de woningmarkt en ook de restrictieve en faciliterende lijn samen laten komen, hebben we natuurlijk ook nog de gelegenheid, dat gaan we dan ook doen, om samen, ik bedoel dan collega De Beer en mijzelf, direct het gesprek aan te gaan met deze werkgever om duidelijk terug te geven: we zijn heel erg blij met de bedrijvigheid, maar we willen het ook hebben over verscheidene aspecten die ook met die komst gemoeid gaan, namelijk dingen die vandaag terecht zijn genoemd en die ik verder ook aan collega De Beer ga laten om later op terug te komen.

Maar dingen die we ook belangrijk vinden, naast de bedrijvigheid en werkgelegenheid, dus duurzaamheid, dus begeleiden naar werk en dus ook huisvesting. Dat is een middel dat wij wel degelijk hebben. Daar gaan we ook gebruik van maken in gezamenlijkheid.

De heer Dragstra, D66 (interruptie)

De wethouder noemde net dat de kans bestaat dat arbeidsmigranten bij JD Sports gaan werken. We hebben een motie ingediend. Ik weet niet of u die kan beantwoorden. Als statushouders versneld opgeleid kunnen worden, zou dat daarin kunnen helpen?

Wethouder Gelderblom

Die kan ik niet beantwoorden. Ik volg het helemaal, maar daar komen we later op terug in de beantwoording.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

In het licht van de belangrijkheid van een goede huisvesting, ook voor de arbeidskrachten daar, hebben we gisteravond de suggestie van de heer Reijnders van de SP gehoord onze vooral op de Zandweg of in Heerlen-Zuid neer te zetten. Hoe kijkt u naar die uitspraken? Zeker als je dan denkt in de tegenstellingen Zuid of Noord? Bent u van mening dat we niet moeten kijken naar welk deel van de stad dat is maar dat dit gewoon generiek goed voor elkaar moet zijn?

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Ik voel me een beetje aangesproken. Ik heb helemaal niets over Zuid en Noord gezegd. Ik heb het voorbeeld van een straat en een buurt gegeven. Bekkerveld zou je een straat en een buurt kunnen noemen. Die worden op dit moment nooit met arbeidsmigranten geconfronteerd. Voor de duidelijkheid: spreiding is mijn boodschap. Gooi niet alle problemen op één hoop. Bijvoorbeeld in Vrieheide, waar ze echt zuchten onder heel veel panden van arbeidsmigranten. Spreid dit op zijn minst over de hele stad. Volgens mij is het helemaal geen onredelijk verzoek om juist te kijken of je ze ook een keer in andere wijken kunt vestigen.

De heer Dragstra, D66 (interruptie)

Kort in reactie op de heer Janssen. Vaak is het probleem wat de heer Reijnders ook aangeeft, namelijk dat er een clustering van problematiek door komt. Dat als toevoeging.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Via u heb ik een vraag aan de heer Reijnders. Is de heer Reijnders op de hoogte dat het AZC in het zuidelijk deel van Heerlen is gevestigd?

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Het maakt mij niet zo veel uit wat de windstreken zijn. Daar heb ik net ook iets over gezegd. Het gaat mij niet om Heerlen Zuid of Heerlen Noord. Het gaat mij wel om de concentratie van problemen die wij telkens weer concentreren in de wijken die het eigenlijk het minste kunnen gebruiken. Dat is wat ik zeg. Als er een wijk is waar die problemen zich voordoen en die is in Heerlen Zuid - die zijn er ook; ook in Eikenderveld en Molenberg heb je wat problemen - dan moeten wij die ook ontzien, ook al liggen ze in Heerlen Zuid.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Het bedrijf is nog niet geopend. Mensen hebben nog geen contract, of we denken al dat er enorme problemen gaan ontstaan. Er is natuurlijk ook een andere kant van de medaille. Er zijn ook tal van werkgevers die het heel goed hebben geregeld, omdat ze hartstikke blij zijn dat ze mensen uit allerlei landen kunnen vinden die voor hun willen werken. Als zij die mensen niet hebben, dan kan hun bedrijf niet draaien. Dat is de andere kant van de medaille die we ook mogen benoemen. De hele goede voorbeelden van mensen die er alles aan doen om juist die lege plekken op de werkvloer gevuld te krijgen, ik denk dat we dat moeten nemen als hetgeen zoals we het graag in Heerlen zien. Die rotte appels er tussen die er een potje van maken en denken "ik kan er nog een euro uit persen", die moeten we aan de oren trekken en tot de orde roepen. Maar dat is bij alles zo. Er zijn altijd mensen die de grenzen opzoeken en eroverheen gaan.

Of het nu om arbeidsmigranten gaat of het schoonhouden van je eigen stoep of het fatsoenlijk omgaan met je buurt, er zijn overal grenzen. Ook in dit. Dat is niet anders dan bij andere zaken. Bent u dat met mij eens?

De voorzitter

Meneer Janssen nog, en dan gaan we de wethouder echt de ruimte geven om zijn betoog af te maken.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

De vraag was ook gericht aan de wethouder. Wij beseffen dat er nu in een aantal buurten een concentratie is van overlast van arbeidsmigranten. Maar wij geloven zelf niet in de oplossing om dezelfde problemen terug te plaatsen in een ander deel van de stad. Wij vragen dus eigenlijk meer aan de wethouder hoe de wethouder erover denkt dat wij die arbeidsmigranten overal en waar dan ook op een goede manier kunnen huisvesten en wat daar zijn criteria voor zijn.

De voorzitter

De heer Van den Berg nog en dan kan de wethouder de hele zooi in een keer meenemen.

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)

Ik heb toch eigenlijk ook wel behoefte om even aan te geven dat niet alles slecht is. Er zijn zeker excessen, maar het merendeel van de arbeidsmigranten woont best fatsoenlijk. Zij hebben fatsoenlijke huisbazen. Ik wil aangeven dat het ook belangrijk is om dat goed te benoemen. Voor alle duidelijkheid: veel arbeidsmigranten kiezen er ook voor om zo goedkoop mogelijk te willen wonen en heel tijdelijk met z'n tweeën op een kamer te zitten. Dus benoem nu ook de goede dingen.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Ik wil hier toch even op reageren. Misschien twee dingen. We zijn uiteindelijk blij dat er 1.500 arbeidsplaatsen komen. Ik hoop ook dat de heer De Beer straks een aantal toelichtingen geeft over hoe hij mensen uit Heerlen gaat toeleiden. Dan zijn we allemaal hartstikke tevreden. Dat op voorhand. Maar ik kan echt niet meegaan in de woorden van de heer Van den Berg. Er is onderzoeks- na onderzoeksrapport gepubliceerd. Deze mensen hebben een arbeidscontract en een huurcontract. Die zijn allemaal in beheer bij dat uitzendbureau. Die huur wordt afgetrokken van dat salaris. Er zijn excessen te over. De stelling dat die arbeidsmigranten graag zelf heel goedkoop willen wonen en daarom met zijn zessen op een matrasje liggen, vind ik een beetje vreemd. Het lijkt mij ook niet aan de realiteit te voldoen.

De voorzitter

Zullen we de ruimte geven aan deze wethouder om op zijn portefeuilles antwoord te geven? Wethouder De Beer zal over de economische en de arbeidsmarktkant van de nieuwe werkgelegenheid aansturen. Gaat uw gang.

Wethouder Gelderblom

Ik voel me deels verantwoordelijk voor de geanimeerde discussie die is ontstaan. Ik denk ook in het belang van de tijd dat ik niet overal op in kan en zal gaan. Maar de duidelijkste vraag die ik heb gekregen, is: hoe kijk ik aan tegen het idee van die spreiding? Dat voert mij eigenlijk terug naar het begin van wat ik zei. Dat deel ik met de heer Reijnders. We hebben op dit moment eigenlijk onvoldoende grip en regie. Het gaat eerst en vooral om het organiseren van die regie. Het is een bekend feit dat als de leefbaarheid onder druk staat, dat concentratie daarbij in acht moet worden genomen. En dat spreiding op zich een staand instrument is om die leefbaarheid overal een beetje op peil te houden. Maar goed, dat is in zijn algemeenheid.

Zoals ik al zei, denk ik dat het verstandig is om niet al te ver vooruit te lopen op die verschillende beleidslijnen die ik heb aangekondigd, want dat doen we op het moment dat daarvoor geëigend is.

Maar goed, volgens mij is het een belangrijk debat. Op zich is het goed dat we dat op deze manier geanimeerd voeren. Daar komen we later uitgebreid op terug.

Ik heb nog een laatste opmerking. Ik begon met te zeggen dat het naar aanleiding van het nieuws gevierd moet worden dat er bedrijvigheid is en dat er werkgelegenheid wordt gecreëerd. Dat klopt. Anderzijds zijn er ook problemen die gevoeglijk bekend zijn. Dus daar moeten we iets mee. Daar heb ik iets over willen zeggen.

Dan door naar de Jongerenpartij. Kort. Er was eigenlijk niet direct een vraag aan mij, maar er waren een aantal opmerkingen. Er is ook een motie die nog in de lucht hangt. Allereerst heb ik gisteravond ook gezegd dat ik heel blij ben dat wij de analyse delen als het gaat over het belang van de woningbouwopgave en de prioriteit die wij daaraan geven. Ik zou het jammer vinden als het beeld ontstaat, ook op basis van wat werd gezegd over de bestuursamenvatting, dat wij de corporaties de zwartepiet toespelen als het gaat over de verduurzaming. Het klopt volgens mij dat iedere doortocht woning er een te veel is. Dan maakt het eigenaarschap wat dat betreft niet uit, of dat nou particulier is of sociale huur. Het is even problematisch voor de bewoner en het is even problematisch voor het klimaat. Laat dat duidelijk zijn. Tegelijkertijd zie je natuurlijk juist dat in de sociale huur mensen zitten die vanwege hun huurrelatie, maar ook vanwege hun inkomen niet zomaar in staat zijn om het huis te verduurzamen. Dat is een reden om daar daadwerkelijk wel prioriteit aan te geven. En natuurlijk omdat wij goede relaties hebben met de corporaties. Ook heb je massa. Als je met particuliere of private partijen gaat praten, dan heb je nooit in één keer duizenden woningen. Dat heb je met de corporaties wel. Dat is de reden dat in de bestuursamenvatting op pagina 22 staat dat de corporaties een goede plek zijn om te beginnen met de noodzakelijke grootschalige verduurzaming van de woningvoorraad. Maar uiteraard gaat het ons dan uiteindelijk om de hele woningvoorraad. Om genoemde redenen zijn de corporaties op zich een logische plek om te beginnen, bij wijze van.

Ik ben gisteren uitgebreid ingegaan op de motie. Ik heb aangegeven dat het juist omdat die woningbouwopgave zo hoog op de agenda staat, de suggestie die de motie lijkt te doen dat dit niet zo is,

enigszins onterecht is. Ik zou dus eigenlijk zeggen dat juist omdat we het eens zijn over de urgentie van het onderwerp, de motie kunnen ontraden. Daarbij wil ik aangeven dat de concretisering die ik gisteravond ook zei qua cijfers van de woningbouwopgave, meer dan terecht wordt gevraagd. Die komt terug in de Woonvisie en in de Woondeal. Dus dat in reactie op de motie die er gisteravond nog lag.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Ik vind het goed om dat te horen. U hebt mijn bijdrage in de tweede termijn ook gehoord. Wij waren al heel erg gerustgesteld na uw bewoordingen gisteren. Wij vertrouwen erop dat wij eind Q1 2023 goed nieuws van u krijgen.

De voorzitter

Meneer Janssen, dank voor deze interruptie, maar dit is nou een overbodige interruptie. U bevestigt iets wat er gezegd wordt. Dit houdt onze vergaderingen enorm op. Dus bij deze via u een oproep aan ons allen om dit soort dingen niet te doen, want dit kost ons echt heel veel tijd.

Wethouder Gelderblom

Dat vat ik op als een oproep om iets sneller te gaan.

De voorzitter

Dat ook!

Wethouder Gelderblom

Dan ga ik naar de Ouderenpartij. Een opmerking en een motie over de klimaatbegroting. Het huidige programma duurzaamheid liep van 2019 tot 2022. Dat loopt nu af. In dat programma zaten een aantal indicatoren, doelen en interventies die vervolgens dan ook iedere keer terugkwamen in de begroting. Dat heette dan inderdaad de klimaatbegroting. Omdat we op dit moment dat programma aan het herijken zijn, zitten we dus op dit moment een beetje tussen wal en schip. Dat is de reden waarom die nu niet terugkwamen op die manier. Maar zeker zodra wij dat nieuwe programma hebben met herijkte indicatoren, doelen en interventies, komt die klimaatbegroting ook terug. Dus kunnen wij de motie omarmen.

Dan meteen door naar de fractie Hart-Leers. Ik heb daar in ieder geval twee vragen uit gehaald. Eentje over het sturen op de circulariteit van bouwmaterialen en verduurzaming via de leges. Daar kan ik over zeggen dat dop dit moment wordt verkend hoe we dat kunnen gaan doen. Er zijn een aantal voor- en tegenargumenten, ook in de context van de omgevingswet et cetera. Maar dat wordt op dit moment verkend.

De tweede vraag ging over de Mijnwater BV in de context van de energiecrisis. Ik kijk een heel klein beetje vragend, omdat ik de bijdrage niet had. Ik hoop dat ik het goed heb geïnterpreteerd. Volgens mij was de vraag in het algemeen: hoe staat het nu met mijnwater in de crisis waar wij in zitten? Ik zie u knikken, dus dat is goed. Mijnwater is in beginsel een onafhankelijke partij. Ik voel mij wat dat betreft niet helemaal geroepen om echt tot in detail in te gaan op de plannen. Ik wil er wel iets over zeggen. Die energietransitie en die warmtetransitie zijn grote prioriteiten. Wij zien mijnwater daarin als een heel belangrijke partner. Een aantal grote projecten in het recente verleden zijn al aangesloten op mijnwater. Dat moedigen wij van harte aan. Wij hopen ook dat die lijn wordt doorgezet. Op die manier zijn we ook in nauw contact met mijnwater. We verhouden ons op een heel positieve manier tot elkaar.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Tijdens de schorsing werd ik door een van uw medewerkers aangesproken met de vraag over het mijnwater. Ik heb daar de suggestie gedaan - dat heeft u waarschijnlijk niet bereikt - om een update te geven van hoe het nu zit met de ontwikkelingen en de stand van zaken van de Mijnwater BV. Die is niet meer van ons, maar wij hebben er wel nog 19 miljoen van tegoed. Onder het huidige gesternte is het natuurlijk interessant wat daar is bereikt.

Wat betreft het circulaire bouwen geeft u aan: we zijn daarmee bezig. Dat klinkt interessant, maar wordt daar ergens deze maand of voor het eind van het jaar duidelijkheid gegeven? Wanneer kunt u dat bezig zijn afronden?

Wethouder Gelderblom

Ik had het specifiek over de leges. Ik kan heel veel vertellen over circulair bouwen en het hergebruik van materialen. Daar staat trouwens ook ontzettend veel over in het MBP. De leges zelf. Als u het goed vindt, kan ik ook informeel terugkomen op wanneer we dat kunnen gaan doen. Daar had ik het specifiek over. Er staan een aantal interessante dingen over circulair bouwen, aanbesteden, et cetera in het MBP. Maar leges, daar kom ik even op terug wanneer dat precies zal zijn. Dat zit inderdaad in de pijplijn.

De voorzitter

Wanneer komt u daarop terug? U doet hier namelijk een toezegging.

Wethouder Gelderblom

Ik kan voor het eind van de avond bevestigen of dit wel of niet voor het eind van het jaar gaat lukken. Daar gaat het om. Dan de vragen van de Partij van de Arbeid en ook via interrupties de Jongerenpartij.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Ik vraag me af wie de vraag gaat beantwoorden van het voorstel dat ik deed met betrekking tot de flexwoonwijk tegenover het huidige en het oude CBS. De heer Peters? Oké, dat komt nog. Merci.

Wethouder Gelderblom

Ja, dat was opgeschreven. En dan inderdaad de vragen van de Partij van de Arbeid en de Jongerenpartij via interrupties over het onderwerp stikstof. Ik heb het gisteravond tussen neus en lippen door al genoemd. Dat is een enorme uitdaging. Wie vandaag het nieuws heeft gevolgd, dat zal voor u allemaal wel gelden, die analyse wordt heel breed gedeeld. De concrete vraag die ik kreeg vanuit de PvdA was: wat is nou de impact van de uitspraak van de Raad van State voor de woningbouwopgave? Het is de vraag of we daar een beeld van hebben. Ja, we hebben een eerste beeld. Ik zal daar kort antwoord op geven langs drie perspectieven die raken aan de woningbouw, namelijk acquisitie, vergunningen en wonen.

Ik begin met de eerste. Het is nu aan de regering om met een oplossing te komen. We hebben nu een enorm probleem. Dat is een landelijk probleem. Het is ook een juridisch probleem. We kijken daarvoor toch echt naar de regering. Zij zijn in eerste instantie met een oplossing gekomen. Maar goed, tot die tijd is het aan ons om in kaart te brengen wat we ongeveer kunnen verwachten als de situatie niet wordt opgelost. Dat betekent in ieder geval helaas dat we vertraging kunnen verwachten. Die vertraging speelt zich af via verschillende flanken. Vertraging op arbeidstrajecten helaas. Eventueel problemen bij onze plannen als het gaat over de verduurzaming van een aantal panden. Het is allemaal slecht nieuws wat dat betreft. En wellicht zelfs ook op het gebied van de energietransitie.

Een schot voor de boeg vanuit vergunningen als het gaat over specifiek de bouw en de woningbouw. Zoals ik al zei, is het een eerste beeld. Er ontstaat weliswaar vertraging, maar uit de vorige periode - ik zeg dat heel voorzichtig - voor de vrijstelling waar de Raad van State nu een streep door heeft gezet, hebben we gezien dat er niet altijd problemen waren met de stikstofdepositie en dat een aantal dingen wel gewoon doorgang konden vinden. We hopen ook nu een positief gemêleerd beeld te zien, dat een aantal dingen wel gewoon fatsoenlijk doorgang kunnen vinden.

Om dan in een vloeiende beweging door te gaan naar dat woonperspectief als zodanig. Voor die vrijstelling zagen we ook dat Schinkel-Zuid, om maar iets te noemen, onder de grens bleef van die depositie ook door in te zetten op gasloos en emissievrij te bouwen. Op zich is dat natuurlijk heel positief. Dan zie je dat het ook een stimulans kan zijn om juist op een vooruitstrevende manier om te gaan met die woningbouw. Dus tussen het slechte nieuws ook wat goed nieuws wellicht.

Goed. Dit is een eerste beeld. We realiseren ons dus terdege hoe impactvol deze ontwikkeling kan zijn. We zijn dan ook intern meteen begonnen met de formatie van een werkgroep stikstof om die impact specifiek in beeld te krijgen.

Dan kom ik uit bij de moties en kan ik dus gaan afronden. Ik heb er twee al meegenomen. Namelijk de klimaatbegroting en de woningbouwopgave. Dan zijn er nog twee over waar ik gisteren ook al iets over heb gezegd. Eentje was: versneld isoleren van de woningvoorraad, van D66 en VVD. Die omarmen we. En eentje ging over de zelfbewoningsplicht. Van GroenLinks en de Partij Hoensbroeks Belang. Daarvan heb ik gisteren ook al gezegd dat de voorbehouden die in de motie zitten heel belangrijk zijn. Is het juridisch houdbaar en is het doeltreffend genoeg? Dat zijn heel belangrijke voorbehouden. Maar die zitten erin, dus we kunnen hem omarmen.

Er wordt gevraagd om een voorstel. Dat kunnen we toezeggen op termijn, maar de daadwerkelijke implementatieslag en de uitvoering, komen uiteraard vervolgens later. Maar met die verduidelijking kunnen wij die twee moties omarmen.

De voorzitter

Dank u wel, wethouder Gelderblom. Dan ga ik naar wethouder Van Zutphen.

Wethouder Van Zutphen

Voorzitter. Ik begin met de vraag van de Jongerenpartij hoe wij de inspraak van jongeren regelen. Dat is best een ingewikkelde vraag, want het blijkt niet alleen uit onze eigen ervaring, maar ook uit die van heel veel andere gemeenten dat jongeren over het algemeen niet te porren zijn voor een vaste structuur. Ik heb daar gisteren toevallig nog met de jeugdwethouders Parkstad overleg gehad. Nergens is het idee van de jongerenraad van de grond gekomen. Zo werkt dat blijkbaar niet bij jongeren dat zij in zo'n vaste structuur zouden willen zitten. Dat betekent niet dat we daarmee moeten ophouden met nadenken. Er zijn wel degelijk alternatieven denkbaar, bijvoorbeeld om jongeren ad hoc te betrekken. Er is iets aan de hand wat jongeren aangaat. Betrek ze dan bij die concrete kwesties. Probeer dan om de burgerparticipatie van die jongeren te regelen. Via de scholen zou je natuurlijk ook het een en ander kunnen doen.

We hebben in Heerlen al de MO-raad die ook adviseert over het jongerenbeleid. Maar de eerlijkheid gebiedt te zeggen dat degenen die ons daar adviseren over het jongerenbeleid dezelfde haarkleur hebben als u en ik.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Dat laatste is natuurlijk nooit een pluspunt. Dat is duidelijk. Maar ik wil toch even ingaan op waar u mee start in uw betoog. We zijn het in ieder geval eens dat je op creatieve manieren op zoek moet gaan om toch zo veel als mogelijk die jongeren te betrekken. Maar de insteek van onze motie zit er veel meer in om met name vanuit de rol van de jeugdconsulenten te kijken. Een uitkomst zou bijvoorbeeld kunnen zijn dat je komt tot een jongerenraad. Omdat de contacten met de jongeren zo dicht op elkaar zijn, kun je vandaaruit zo veel mogelijk invulling geven aan de jongerenparticipatie, zoals we eigenlijk allemaal willen. Dat is de aard van de motie. Het is dus de insteek via de jeugdconsulenten om eventueel tot een jongerenraad te komen. Dan heb je de jongeren natuurlijk ook direct aan tafel zitten. Hoe kijkt u daartegenaan?

Wethouder Van Zutphen

U noemt nu een motie. Ik heb eerlijk gezegd – maar dat zal best aan mij liggen – geen motie gezien die hierop betrekking heeft. Ik heb wel uw verhaal gehoord. Daar heb ik op gereageerd. Dat betrekken van die consulenten lijkt me een heel goede denkrichting. Ik heb geen motie gezien.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Dan is er iets misgegaan in de communicatie. Ik zal even met de griffie overleggen.

Wethouder Van Zutphen

Of ik heb hem gemist. De motie staat niet op het lijstje dat we hebben gekregen.

Dan zijn er ook vanmiddag weer door u en door de wethouder Ouderenbeleid een aantal opmerkingen gemaakt over de overheveling van de budgetten van Ouderenbeleid naar het bredere sociale beleid, met name als het gaat over lokale inclusie en eenzaamheidsbestrijding. Dat is op geen enkele manier een bezuiniging. Dat betekent alleen dat wij die beleidsterreinen niet apart zetten in een hoekje, maar juist veel breder bekijken dan op het moment dat je het alleen maar op een leeftijdscategorie zou zetten. Sterker nog, de bedragen blijven overeind. We geven de facto juist meer uit. Ik heb ondertussen informatie gekregen dat in 2021 een bedrag van ruim 2 ton niet besteed is voor dit doel. Wij zetten dat geld nu niet in de begroting om aan het eind van het jaar te constateren dat het niet is besteed. Wij zetten het geld in om het uit te geven, samen met de rest van het lokale inclusiebeleid.

We doen natuurlijk al lang heel veel aan lokaal inclusiebeleid. Of het nu gaat over sociale werkvoorziening, scootmobielen of wat voor andere voorzieningen dan ook, waardoor mensen met een beperking ook volwaardig kunnen deelnemen aan de maatschappij.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ik begrijp uw beantwoording. Een groot deel van de antwoorden die u geeft, zijn gisteren min of meer ook door wethouder Peters gegeven. Dat was al helder. Ik snap heel goed dat het wordt opgenomen in het totale programma. Ik heb al diverse keren aangegeven dat de zorg die wij hebben juist is dat door het budget over te hevelen naar de algemene programma's, het risico op het niet besteden voor die specifieke doelgroep daarmee aanzienlijk is. Maar goed, ik heb een aantal vragen gesteld aan wethouder Peters. Ik ga ervan uit dat hij daar ook nog op terug gaat komen.

Wethouder Van Zutphen

Wethouder Peters zal daar dadelijk ook nog wel wat over zeggen. Het is juist naar het bredere programma getrokken. Niet om het aan het eind van het jaar op de plank te laten liggen, maar om het uit te geven. Dus daarmee doen we meer dan we in het verleden hebben gedaan.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

De concrete vraag is wat concreter wordt gedaan met de 6 ton die is overgeheveld. Ik ben heel benieuwd naar de antwoorden van het college.

Wethouder Van Zutphen

We bespreken nu de begroting. In de loop van het jaar komen we terug hoe we het geld voor lokale inclusie en eenzaamheidsbestrijding gaan gebruiken. Maar we gaan het opmaken en het niet op de plank laten liggen.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Daar ben ik het helemaal mee eens. Ik heb een concrete vraag gesteld aan het college. Het is niet zo dat deze wethouder nu kan bepalen wanneer hij wil terugkomen op deze vragen. We hebben deze vragen gesteld in het kader van de begroting. Ik verwacht daar dan ook gewoon een serieus antwoord op. Dat kan mondeling, maar wij hebben het liefst schriftelijk.

Wethouder Van Zutphen

We zullen de raad schriftelijk informeren over hoe we dit geld gaan besteden en niet op de plank laten liggen.

De voorzitter

Wanneer gaat u dat doen, wethouder?

Wethouder Van Zutphen

Voor het eind van het jaar.

De voorzitter

Voor het eind van het jaar.

Wethouder Van Zutphen

Ja.

Dan zijn met name door het CDA, maar ook door anderen vragen gesteld over de sociale recherche. U kunt er verzekerd van zijn dat we een sociale recherche hebben die actief fraude opspoot. Dat is in 2020, 2021 en 2022 minder geweest dan in voorgaande jaren vanwege corona, omdat flexteams enzovoorts niet zomaar konden opereren. Desondanks zijn er in 2021 18 beëindiging geweest van de bijstand door fraudeonderzoek van de sociale recherche en dit jaar tot en met september al 17. We willen daar nu, zeker nu de corona-effecten voorbij zijn, een extra stimulans aan geven. Dat staat niet expliciet in de begroting, maar het is wel degelijk een besluit dat wij als college hebben genomen in de wat uitgebreidere lijst. Volgend jaar geven we € 147.000 extra uit aan de capaciteit van de sociale recherche. Inderdaad, dat verdienen we terug, omdat we ervan uitgaan dat dit resulteert in minder bijstandsuitkeringen.

Partij Hoensbroeks Belang vraagt: Hoeveel procent van de jongeren maakt eigenlijk gebruik van de voorzieningen die wij u hebben geschetst? U vraagt om een memo. Die memo zullen wij verstrekken.

In de discussie is het aantal mensen voorbij gekomen dat in het azc verblijft. Er verblijft op dit moment de maximumcapaciteit van 480 mensen. Dat was 380. We hebben tijdelijk een uitbreiding toegestaan tot 480. Ik heb het aantal 800 horen roepen, maar dat is absoluut niet juist.

Dan tot slot de motie van de PVV over kwijschelding van belastingen. Er zijn rond kwijschelding van gemeentelijke belastingen een aantal dingen aan de hand. Je hebt de landelijke regels. Dat is de Leidraad invordering. Dat zijn de landelijke kwijscheldingsregels. Daar mogen gemeenten niet van afwijken. Gemeenten mogen niet zeggen: wij gaan kwijschelding verlenen tot 110%, 120% of 130%. Die leidraad zegt: gemeenten mogen hoogstens tot 100% gaan. Die leidraad zegt ook: je kunt in principe ook kwijschelding verlenen voor kleine zelfstandigen, zzp'ers enzovoorts.

Wij hebben in onze gemeentelijke kwijscheldingsverordening, waar u de motie over indient, kleine zelfstandigen niet uitgesloten. Nu is de vraag: hoe functioneert dat in de praktijk? Want de invordering gebeurt door het BsGW. Op het moment dat u dat hier in de vergadering vraagt, kunnen wij niet precies nagaan in hoeverre de BsGW in Heerlen wel of niet zelfstandigen kwijschelding verleent. Ik zou u daarom willen vragen om de motie nu niet in stemming te brengen. Wij zoeken eerst uit hoe het zit. Als wij in feite al kwijschelding voor die groep kunnen verlenen, dan is uw motie overbodig of hij vraagt dingen die wij bij wijze van spreken niet eens mogen. Op het moment dat wij onbedoeld wel kwijschelding zouden weigeren voor kleine zelfstandigen, dan moeten we het daar verder over hebben. Ik denk dat het dan logisch is dat wij uw gedachtenlijn volgen, namelijk, waarom zou je iemand die een inkomen heeft uit een onderneming anders moeten behandelen als iemand met een minimumloon of een bijstandsuitkering?

Maar voor nu zou ik u willen vragen om de motie aan te houden en later alsnog te kijken of deze in stemming wordt gebracht en wel dat wij een ander besluit daarover nemen.

De heer Bosch, PVV

Dank. Dan houden wij hem aan. We wachten het af.

De voorzitter

Dank u wel daarvoor.

Wethouder Van Zutphen

Dat waren mijn antwoorden.

De voorzitter

Dank u wel, wethouder Van Zutphen. Ik zie dat er nog een opmerking is. De heer Dragstra.

De heer Dragstra, D66 (interruptie)

Ik heb even een korte vraag. Komt u terug op onze motie over statushouders aan het werk of doet de heer De Beer dat?

Wethouder Van Zutphen

Dat doet de heer De Beer.

De heer Dragstra, D66 (interruptie)

Dank u wel.

De voorzitter

Dank u wel. Dan gaan we naar wethouder Peters.

Wethouder Peters

Voorzitter. Dank u wel. Er zijn best veel vragen gesteld. Net als gisteren zullen we beginnen bij het ouderenbeleid. Collega Van Zutphen heeft daar natuurlijk al gedeeltelijk over gesproken waar het gaat over eenzaamheidsbeleid en inclusiebeleid. We hebben het meerdere keren gehad over de functionele verdeling, waardoor wij denken dat we kunnen komen tot meer kwaliteit. Goed. Ik heb het daar gisteren ook al over gehad. Ons doel is om ouderen volledig te laten meetellen en te laten meedoen. Er staat ook duidelijk in de begroting dat we veel meer willen doen in de komende periode. Zowel meer als het gaat om inzet, maar ook meer gerichte inzet op projecten met impact.

Ik denk dat het goed is om iedereen hier even mee te nemen in wat concrete zaken waar we mee bezig zijn, ook met het zicht op komend jaar. Het komend jaar staat in ieder geval bol van activiteiten als het gaat om ouderenbeleid. Er staan een heel aantal activiteiten op de rol die voor een gedeelte doorlopend zijn en voor een gedeelte nieuw zijn. We hebben bijvoorbeeld Senior actief, waar via Heerlen STAND-BY! diverse programma's zijn om ouderen in beweging te houden. Daar wordt geld voor vrijgemaakt om het dat via Heerlen STAND-BY! te doen.

Hetzelfde geldt voor bijvoorbeeld de voorzieningenwijzer, waar relatief gezien een heleboel ouderen gebruik van maken. Daar staan alle regelingen en financiële mogelijkheden in. Zeker nu in de tijd van energiearmoede is dat nog eens extra relevant. De mensen die daar gebruik van maken besparen daar gemiddeld € 500 per jaar mee. Uiteraard hebben we ook nog een heleboel subsidies aan ouderenbonden, verenigingen en inwoners ten behoeve van maatschappelijke preventie voor ouderen. Een aantal nieuwe zaken zijn bijvoorbeeld de valpreventie. Samen met CZ gaan we een aanpak valpreventie uitvoeren. Het klinkt een beetje vreemd, maar het is eigenlijk heel logisch. Vallen kun je leren. Als je al wat ouder bent kan het nogal wat consequenties hebben als je verkeerd valt. Via die manier kun je mensen zich ervan bewust maken dat er manieren zijn waarop je de 'schade' kunt beperken en waardoor je ook langer vitaal kan zijn.

We hebben hele duidelijk opgenomen het stimuleren van ouderen om vrijwilligerswerk te doen. Op dit moment zijn we duidelijk aan het kijken hoe we dat precies vorm willen geven. In de update sociaal domein hebt u reeds kunnen lezen de mantelzorgtest. In ieder geval het opzetten van een website die specifiek is gericht op de behoeftes en de valkuilen van mantelzorgers hier in Heerlen en daaraan ook gekoppeld de professionals in Heerlen. Relatief gezien zijn het veel ouderen die ook mantelzorger zijn. Zij komen dan meteen op de juiste plek terecht op het moment dat zij ondersteuning nodig hebben.

Op pagina 120 en 121 van de begroting staat de ontwikkelingsagenda met de tien actielijnen. Ik wil ze niet allemaal met u doornemen, want er staat ook al een heleboel genoemd. Ik denk wel dat het belangrijk is om er een aantal specifieke punten uit te lichten, omdat die gewoon enorm van belang zijn voor de

komende periode. Collega Van Zutphen heeft het er best uitgebreid over gehad. Hij komt ook terug met het eenzaamheidsbeleid, het inclusiebeleid en de uitvoering daarvan. Om even wat duidelijkheid te scheppen, we gaan in de komende jaren bijvoorbeeld de dementievriendelijke buurten verder uitrollen. De proef die tot nu toe is doorlopen, levert heel positieve ervaringen op. Dat gaat dan met name over het delen en ontsluiten van kennis over dementie.

Samen tegen eenzaamheid. Dat kent u allemaal. Ik denk niet dat ik daar nog heel lang bij stil hoeft te staan op dit moment.

Een aantal andere zaken die wel heel irrelevant zijn, zijn bijvoorbeeld het project Gezond ouder worden of 'Healthy aging', maar dat zal ik hier maar niet gebruiken. Dat wordt door de OU gerund. Wijk Aktief, heet dat ook wel. Er worden beweegadviezen op maat gegeven aan ouderen, zodat zij in ieder geval worden gestimuleerd om gezonder te zijn en meer te bewegen.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ik ben blij om te horen dat er een heleboel gebeurt. Er staat ook een heleboel in de planning. Concreet was mijn vraag in de tweede termijn om schriftelijk een opsomming te krijgen van de zaken die concreet worden opgepakt en een vervolg krijgen binnen het budget van de 3 ton, zoals ze nu zijn opgesomd onder verantwoording van wethouder Peters. En de 6 ton zoals ze bij de heer Van Zutphen zijn ondergebracht. De heer Van Zutphen heeft aangegeven: dat komt er. Die opsomming komt voor het eind van het jaar. Ik hoor de heer Peters een heleboel dingen zeggen. Ik hoor hem bijvoorbeeld ook in het begin zeggen dat een activiteit, ik weet even niet meer welke, onder auspiciën van STAND-BY! wordt uitgevoerd. Voor mij is niet helemaal duidelijk wat nou waar bij hoort. Ik zou aan de heer Peters willen vragen om die opsomming schriftelijk te verzorgen, zodat we, net zoals de heer Van Zutphen dat doet, dat inzicht krijgen op papier, zodat we het goed kunnen volgen.

Ik heb nog een concrete andere vraag aan de heer Peters. Dat is met name rondom Samen tegen eenzaamheid. De heer Peters weet natuurlijk dat we gestart zijn met een meldpunt eenzaamheid voor ouderen. De heer Peters weet waarschijnlijk ook dat daaraan gekoppeld een activiteit is dat mensen die 75 jaar en alleenstaand zijn worden benaderd. De concrete vraag aan de heer Peters is: wat is op dit moment de stand van zaken rondom met name die laatste actielijn? Kunt u aangeven wat daar op dit moment de bevindingen van zijn?

Wethouder Peters

Om meteen even met dat laatste te beginnen. Ik weet dat dit op dit moment in ieder geval loopt. De eerste vraag die u stelt. Ik dacht bij mezelf: ik neem u mondeling even mee in de projecten. Ik wil daar best nog wel schriftelijk op terugkomen, als u dat graag wil. Om in ieder geval duidelijk aan te geven wat in de 3,5 ton voor het Ouderenbeleid zit.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Prima. Die toezegging is dan bij deze gedaan. Uitstekend. Maar het antwoord op mijn andere vraag is dat u zegt: het loopt. Ik vraag eigenlijk naar wat er nu gebeurt. Wat zijn nu eigenlijk de ervaringen met dat stukje uitvoering van het ouderenbeleid met betrekking tot de oplossing van de eenzaamheidsproblematiek onder deze doelgroep?

Wethouder Peters

Zoals gezegd, neem ik dit verder mee in de schriftelijke beantwoording op het moment dat wij dat allemaal uitspecificeren. U wil dat graag weten. Ik denk dat dit de beste manier is. Het lijkt me wat ver reikend om hier op detailniveau overal op terug te gaan. Zoals gezegd, komen we er bij u op terug. U ontvangt dat gewoon.

De voorzitter

Wanneer ontvangen ze dat?

Wethouder Peters

Wat was de termijn van de heer Van Zutphen?

De voorzitter

Voor het eind van het jaar.

Wethouder Peters

Dan ook voor het eind van het jaar.

Mevrouw Butink, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

In het verlengde daarvan. De wethouder zegt toe aan te geven wat in die € 350.000 zit. Als fractie zijn we ook heel erg benieuwd naar het volgende. Wat onze reactie op de motie als een vraag naar u toe is. Wethouder Van Zutphen gaf aan dat in lokale inclusie en in eenzaamheid een groot deel van dat bedrag zit dat bezuinigd is. Dat komt daarin terug. Kunt u dan ook concreet aangeven in die thema's wat dan daarin is ondergebracht?

Wethouder Peters

Ik denk dat eenzaamheidsbeleid en inclusiebeleid an sich al twee beleidsthema's zijn. Die zijn in het college op een andere plek belegd bij de heer Van Zutphen. Hij heeft daar volgens mij ook verder van aangegeven dat hij daarop terug gaat komen. Eigenlijk hebben we het daar gisteren ook heel duidelijk over gehad. Het grote verschil tussen de 3,5 ton en dat andere bedrag is dat ik als portefeuillehouder verantwoordelijk ben voor het vitale ouderenbeleid. Dus voor de ouderen die niet kwetsbaar zijn. Dat is de knip die gemaakt is. U gebruikte het woord bezuiniging. Uiteindelijk is het zo dat er geen enkele euro minder naar de ouderen in onze stad gaat.

Mevrouw Butink, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Ik zei ook 'bezuiniging'. Dat was de discussie waar de motie over is ingediend. Ik begrijp dat het dan niet in uw programma zit. Het ligt bij wethouder Van Zutphen. Ik zou dan graag aan de wethouder Van Zutphen vragen: u geeft een heel mooi voorbeeld van welke programma's u uitvoert. Kunnen wij ook een overzicht krijgen van welke potjes er zijn met welke kosten daarbij per programma? Dan kan worden herleid of er bezuinigingen zijn of niet. Daar ben ik benieuwd naar.

Wethouder Peters

Ik denk dat u dit aan wethouder Van Zutphen had moeten vragen.

De voorzitter

Beide wethouders hebben toegezegd voor het einde van het jaar met een aanvullende memo te komen waarin ze schriftelijk zullen uitleggen welke activiteiten zij wensen te ontplooien. Dat was ook de vraag van de heer De Groot. Beiden hebben daar ja op gezegd. Beiden hebben gezegd: voor het einde van het jaar.

Wethouder Peters

Als het gaat over ouderenbeleid wil ik u meenemen in de plus die wij willen realiseren. Niet alleen als het gaat om de kwaliteit door de knip die we hebben gemaakt en onderwerpen meer hebben thuisgebracht op de plekken waar ze geconcentreerd zijn, maar ook door het inspelen op de actualiteiten. In ieder geval, zoals ze er op dit moment zijn. Ik heb het daar gisteren even kort over gehad, maar ik doe dat vandaag weer.

We hadden het natuurlijk over het stimuleren van gepensioneerden om bij interesse nog een paar uurtjes per week te gaan werken. Dat zorgt voor meer betrokkenheid, maar kan wellicht ook de krappe arbeidsmarkt vooruithelpen. Hetzelfde geldt voor het stimuleren van vrijwilligerswerk. De ouderenassistent

die we gisterochtend hebben aangenomen van 92 en het verbinden van jong en oud in de buurten en wijken, en dan met name op de basisscholen.

Wij gaan in ieder geval voor projecten die impact hebben. Ik nodig u allen van harte uit. Zeker op het moment dat de memo is binnengekomen. Laat ook zeker van u horen. Wij horen ook graag wat er nog schort en wat er nog beter kan. U zit hier niet voor niets met 37 man in deze raad.

Dan kom ik op de motie van de OPH. Die ontraden wij. Er wordt niets bezuinigd op onze ouderen. We gaan meer kwaliteit leveren, zowel op inzet als op actuele thema's. Die motie is op dat punt ook overbodig. Dat is in ieder geval de mening van het college.

Dan kom ik bij de losse vragen en de moties. Dat was ook nog een hele riedel. Allereerst Partij Hoensbroeks Belang. Heerlen Schoon. Jullie hebben allemaal Pancras de Leeuw gezien aan het begin van deze avond. Die was helemaal in zijn nopjes dat hij 37 nieuwe helden van Heerlen Schoon had binnengehaald. Daar was hij heel blij mee. Hij moest zelfs naar buiten worden geëscorteerd. Partij Hoensbroeks Belang had ook nog een concrete vraag. Dat was het organiseren van een ontmoetingsmogelijkheid voor al die helden. Dat het lijkt ons heel erg waardevol. We hadden er stiekem wel al over nagedacht om zoiets te doen. Maar goed, het is er tot dusver volgens mij nog niet van gekomen. Ik denk dat het heel waardevol is om daar ervaringen uit te wisselen en om samen na te denken hoe we de vrijwilligersorganisatie verder kunnen laten groeien. Ik denk dat we het er allemaal over eens zijn dat dit een heel sterke kracht is in onze stad. Ook Partij Hoensbroeks Belang. De motie buurtvoorzieningen. In ieder geval in de geest van de buurtvoorzieningen zoals ze ook in de motie genoemd werden, zoals de pinautomaat, de brievenbus et cetera. Het is nogal complexe materie. Geen wonder dat het ook niet makkelijk is om daar grip op te krijgen. We willen eigenlijk voorstellen om in het eerste kwartaal van komend jaar ook weer richting u terug te komen met in eerste instantie ook een definitie van wat dit nou precies inhoudt, waar we het nu precies over hebben. Het is dus geen eindresultaat. Ik denk dat dat nog wel meer tijd in beslag gaat nemen. Maar in ieder geval gewoon een stuk waarin we met elkaar van gedachten kunnen wisselen over wat dat nou precies inhoudt.

Meneer Leers, het terrein naast het oude CBS.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Het moet me even van het hart. Het is zo'n verschil hoe de wethouder ons vandaag aangaat ten opzichte van gisteren. Ik wil hem daar toch een compliment voor geven. Dat kop koffie heeft heel veel goeds gedaan. Sorry dat ik het zeg.

Wethouder Peters

Dank u wel, meneer Leers.

De voorzitter

Een compliment voor de wethouder. Dat is altijd goed.

Wethouder Peters

Het kan niet op vandaag. We zijn in ieder geval op dit moment integraal aan het kijken naar wat we met dat gebied willen. De suggestie die u hebt gedaan, hebben wij gehoord. Zodra meer duidelijk is over de beoogde invulling van dat gebied communiceren wij ook weer richting u.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Daaruit begrijp ik dat het plan om er een gigantische asfaltvlakte van te maken van de baan is of op zijn minst in de ijskast is gezet.

Wethouder Peters

Ik heb volgens mij gezegd wat ik gezegd heb. We zijn bezig met het integraal bekijken van het gebied om te kijken wat er allemaal mogelijk is.

De voorzitter

We zullen een memo over de zucht maken.

Wethouder Peters

Ik was bij de vraag van het CDA.

De voorzitter

Gaat uw gang.

Wethouder Peters

De tunnel Spoordamstraat – Mijnspoorweg. Wij kunnen uw zorgen daaromtrent wegnemen. We hebben wel degelijk rekening gehouden met de verkeersintensiteit en met dat de tunnel een fatsoenlijke doorgang wordt. Zowel fietsers, voetgangers als personenauto's kunnen erdoorheen. Hij is overigens wel beperkt in hoogte, 2,9 meter om precies te zijn, zodat er geen vrachtverkeer doorheen kan. Zij moeten omrijden via de Euregioweg of de Groen Boord, zodat zij de wijk ontlasten.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)

Wethouder, ik heb van uw voorganger weleens begrepen dat de tunnel maar door een auto tegelijkertijd passeerbaar is en niet door twee auto's. Klopt dat?

Wethouder Peters

Dat vind ik wel een heel specifieke vraag. Daar kom ik op terug.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Kunt u dan wel al aangeven wanneer deze maand de tunnel in gebruik wordt genomen, met links en rechts een fietspad en een voetpad en in het midden ...

Wethouder Peters

Volgens mij is de tunnel al ver af. Ik denk dat het goed is om eerst de zekere datum te weten, voordat ik 15,16,17 of 18 november zeg. Wij communiceren dat even met u. Dat kan in een heel kort bericht. Dat is niet zo moeilijk. Ik denk dat dit vanavond of morgen kan.

De voorzitter

Vanavond of morgen zelfs.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)

Zei de wethouder nu 2,09 meter of 2,90 meter?

Wethouder Peters

2,90 meter.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)

2,9 meter. Dat betekent dus dat een normale rolstoelbus er niet doorheen kan?

Wethouder Peters

Ik weet niet hoe hoog normale rolstoelbussen zijn. Volgens mij had ik die hoogte beter niet kunnen zeggen. Dan was die vraag ook niet gekomen. Het zijn uw woorden. U noemt getallen. Dan krijgt u natuurlijk een aantal specifieke voorbeelden van wagens die er wel of niet doorheen kunnen. Dat betekent ook dat de brandweer er niet doorheen kan.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Meneer de wethouder, kunt u ergens medio december aan deze jongen uit Molenberg even komen vertellen hoe die verkeersstroom dadelijk gaat en of dit naar tevredenheid van de inwoners van Molenberg en de andere kant gaat en daar de raad over informeren?

Wethouder Peters

Ik kan me voorstellen dat een periode van minder dan een maand erg kort is om zich te krijgen op of iets goed gaat of niet. We willen dat over een tijdje best doen wanneer dit wat meer duidelijk is. Dan komen we ook weer richting u.

De voorzitter

Ongeveer einde eerste kwartaal komen we bij u terug.

Wethouder Peters

Ja, zoiets.

De heer Pauwels, CDA (interruptie)

Uit eigen illegaal gebruik kan ik u vertellen dat de tunnel wel wat hoger is dan 2,9 meter. Ik heb gezien dat de tunnel al vol zit met bedenkelijke graffiti. Heeft dat ook uw aandacht met het oog op een opening?

Wethouder Peters

Dat heeft ook onze aandacht.

De voorzitter

Gaat u verder.

Wethouder Peters

Dan was ik bij de vragen van de PVV. Wat gebeurt er dit jaar met de riolen en de plannen? Eigenlijk een compliment aan u dat er eindelijk eens iemand een vraag gesteld over riolen, want dat gebeurt eigenlijk praktisch nooit. Maar dat is zeker belangrijk. Het is een belangrijk onderdeel van onze stad met een waarde van ongeveer 400 miljoen euro. Dat inspecteren en onderhouden kost flink wat geld. Elk jaar wordt 10% van ons riool geïnspecteerd. Kleine defecten worden dan verholpen. Indien vernieuwing aan de orde is, wordt dat eigenlijk altijd automatisch afgestemd met andere disciplines, zoals verkeer, verharding, groen, zodat het een totaalplaatje wordt en je niet dubbel werk zit te doen.

Die projecten lopen altijd op basis van prioritering. Dus op de plek waar dit het hardste noodzakelijk is, gaan ze als eerste aan de slag. De capaciteit en de middelen zijn daar uiteraard een onderdeel van. Die voorbereidingen duren meestal ongeveer een jaar, alles bij elkaar. Daardoor kan het dus ook voorkomen dat in een jaar meer projecten tot uitvoering worden gebracht dan in een ander jaar.

Er wordt elk jaar 5,4 miljoen voor uitgetrokken tot en met 2024. Volgens mij heb ik daarmee ook uw vraag beantwoord over de riolen.

De heer Bosch, PVV (interruptie)

Ik had nog een vraag. Waarom is er in 2021 dan niets uitgevoerd aan het riool? Of is dat een ander kader geweest? Op pagina 139 van de begroting staat dat voor 2023 is gereserveerd, maar in 2021 en in 2022 is volgens mij niets gebeurd. Of het heeft in een ander kader gestaan, dat weet ik niet.

Wethouder Peters

In het eerste tabelletje bij de lasten en baten zie ik dat er wel degelijk een rekening was van 19,5 miljoen.

De heer Bosch, PVV (interruptie)

Dat was het totale wegenwerk. Niet de riolering. Daarvoor moet u even dat andere stukje erbij pakken.

Wethouder Peters

Ik zal er schriftelijk op terugkomen. Ik kom bij u terug met een antwoord.

De voorzitter

Binnen een week?

Wethouder Peters

Ja.

De voorzitter

Binnen een week krijgt u een schriftelijke reactie.

Wethouder Peters

Dan ook nog een vraag van de PVV over het planten van bomen. U constateerde tijdens uw wandeling boompjes die onlangs waren gepland, maar jammer genoeg al het loodje hadden gelegd. Elke nazomer wordt geïnventariseerd hoeveel bomen dat in totaal zijn. Die worden in datzelfde jaar, mits mogelijk, op die open plekken herplant.

Ik kom schriftelijk terug op de vragen van de VVD over de laadpalen. Dan heb ik nog twee moties. De eerste motie is van de SP, de motie buurtconciërges. Daar staan wij heel positief tegenover. In ieder geval zeker tegenover het idee. Naast dat wij de basis op orde moeten krijgen als het gaat om kwaliteit van onderhoud, is dit wel een plus op die basis waar je veel uit kunt halen. Ook zeker richting het contact met de buurten en de wijken. Met korte lijntjes zijn er directe mogelijkheden om zaken uit te voeren. Wij vragen u of wij de motie als volgt mogen interpreteren. Het zijn eigenlijk drie voorwaarden. Mogen wij de door u genoemde concrete dekking loslaten? Die nemen we in overweging, maar we kijken eventueel ook naar andersoortige dekking.

Het tweede. U geeft heel duidelijk aan dat het twee wijken moeten zijn. Ik kan me heel goed voorstellen dat tijdens het verder uitwerken van de pilot vanzelf duidelijk wordt wat het meest werkzaam is. Misschien is het wel werkzaam dat je één wijk hebt met twee conciërges of twee met een of drie met een half. Ik weet het op dit moment niet.

Dan de derde. Ik wil u ook vragen of we de financiële onderbouwing zoals u die stelt op 31 december 2022, in het eerste kwartaal of in het voorjaar van komend jaar mogen aanleveren. Dat zijn eigenlijk de drie zaken die ik aan u wil vragen of dat acceptabel is. Een beetje flexibiliteit.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Dat is absoluut acceptabel. Dan hebben we dus voor het einde van Q1 een voorstel voor hoe we de pilot gaan insteken en financieren?

Wethouder Peters

Ja.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Top.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

In dat kader vroegen wij ons ook al af of het zo verstandig was om van het bestaande budget van de buurtorganisaties de financiering te doen. Ik denk dat dit meer een eenmalig iets is, gezien de bedragen die nu minder worden uitgegeven als gevolg van met name de coronaproblematiek. Er worden gewoon

veel minder dingen georganiseerd in de buurt, omdat mensen gewoon heel erg huiverig zijn. Ik verwacht dat dit dadelijk weer gaat aantrekken. Ik ben blij dat de wethouder aangeeft om wat breder te kijken. Wellicht is het in dat kader ook goed om te kijken naar hetgeen voort kan komen uit bijvoorbeeld de Bovengrondse Vakschool. Dat zijn basisbanen die daar vervolgens mogelijk op worden ingezet. Mogelijk kan dit leiden tot een besparing op de uitkeringen.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Ik kan mij goed vinden in de suggesties. Ik wilde geen gratis motie indienen, maar ook zorgen voor enige dekking. Ik zag dat er € 150.000 over ging blijven. Een pilot kun je daar wel van betalen. Maar als we het op een andere manier kunnen doen of zelfs op een meer structurele manier, dan zou ik daar alleen maar heel blij van worden.

Wethouder Peters

We willen het best in ons achterhoofd houden, meneer De Groot.

Even resumé. Het aantal wijken laten we dan los. De concrete dekking laten we dan los en de opleverdatum wordt Q1 2023. Die drie dingen. Onder die voorwaarden kunnen wij het als college omarmen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Eén ding is voor ons nog niet helemaal duidelijk. Misschien kan de wethouder daar wat duidelijkheid over geven. Wat moet zo'n buurtconciërge dan eigenlijk doen? Hebt u al voldoende handvatten om dat even mee te kunnen nemen in uw onderzoek? Of doet u dat later in die verkennende fase? Dat mag ook, maar daar ben ik wel heel even nieuwsgierig naar.

Wethouder Peters

In het verleden is al eerder gesproken over een wijkgerichte ploeg. Destijds was dat volgens mij een motie van het CDA. Twee of drie jaar geleden, ik weet het even niet meer precies. We waren het er toen al in grote meerderheid over eens dat het persoonlijk contact in een buurt of wijk de link met degene die onderhoud uitvoert, erg waardevol is. Het zou zomaar kunnen zijn dat je als link contact hebt met een buurtbewoner die jou kan wijzen op een plekje dat niet goed onderhouden is en dat je even kan meenemen. Daar waar nu toch wel vaker ergernissen ontstaan. Het heeft dus gewoon een meerwaarde door dat persoonlijk contact. Dat is de hoofdreden waarom je zo'n pilot zou willen doen. Het zorgt uiteindelijk voor meer kwaliteit.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Toch nog even aanvullend daarop. Zoals gezegd, verwachten wij in december de definitieve visie op buurtgericht werken. Ik kan me wel voorstellen dat dit de basis vormt voor dit soort mogelijke uitvoeringsinitiatieven. En dat behalve dat de wethouder daar bepaalde ideeën bij heeft qua invulling, het natuurlijk ook moet passen binnen die totale visie. Laat ik het daarbij houden. Ik neem aan dat u dat met mij eens bent.

Wethouder Peters

Door verschillende bewegingen is de maatschappelijke betrokkenheid volgens mij sowieso met elkaar verbonden. Het zou raar zijn als hetgeen daar gaat gebeuren conflicteert met hetgeen u zegt.

Ten slotte de motie van de Partij voor de Dieren over het voederverbod. Die motie omarmen wij ook. Het wordt tijd dat we alle middelen aanwenden om ook deze leefbaarheidsproblematiek aan te pakken. Naast het feit dat er een heleboel diertjes bij komen die een heleboel problemen veroorzaken. We hebben het niet voor niets groot in ons coalitieakkoord staan. We moeten hiermee aan de slag. Dit is een ieder geval een manier om dat ook te gaan doen. Dus die motie bevelen wij ook als college warm aan.

Dank u.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

De suggestie die ik deed over het langparkeren en dat budget van € 150.000, komt u daarop terug of komt iemand anders daarop terug hoe u dat ziet?

Wethouder Peters

Welke suggestie was dat?

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Dat was de suggestie om geen € 150.000 te investeren in een langparkeerplek tegenover dat stuk grond tegenover het voormalige en huidige CBS, maar in conclaaf te gaan met Kinderstad Heerlen om op die plek lang parkeren mogelijk te maken. Dat kan gewoon. Mensen betalen daar € 1,25 per dag voor. Dan hoeven wij niet te investeren en dan is het verhaal helemaal klaar.

Wethouder Peters

Wij als college hebben middels de begroting de afweging gemaakt zoals die staat opgetekend. Daarmee is hetgeen u zegt eigenlijk niet van toepassing.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Ik heb in het verleden deze suggestie ook al eens vaker gedaan. Ook uw voorganger heeft daar naar gekeken, althans, dat werd mij gezegd. € 150.000 is natuurlijk geen peulenschil. Ik weet niet in hoeverre u daar al de graafmachines heeft klaarstaan, maar het zou u sieren om te zeggen: als het beter kan en het kan anders, dan staan we daar altijd voor open. Dan wil ik daar alsnog naar kijken. Als het niet kan, dan kan het niet. Maar als het wel kan, dan speelt u hiermee zomaar € 150.000 vrij.

Wethouder Peters

Ik heb in een eerder antwoord natuurlijk ook al gezegd dat we op dit moment op een integrale manier naar het hele gebied aan het kijken zijn. Daarbij hoort ook een langparkeerplaats.

De voorzitter

Voordat ik naar wethouder Clemens ga, kom ik even terug bij wethouder Van Zutphen. Inmiddels hebben we de motie van de Ouderenpartij gevonden. Dan kunnen we daar even een reactie op geven. Wethouder Van Zutphen.

Wethouder Van Zutphen

In de goede oude tijd kregen we de moties gewoon op papier met een nummer erop. Dan kon niets je ontgaan. Nu plopt deze opeens op. In de motie wordt gevraagd om het initiatief te steunen voor het instellen van een jongerenraad. Ik heb net al aangegeven dat dit niet de oplossing is voor het probleem jongerenparticipatie. We zoeken eigenlijk andere manieren voor jongerenparticipatie. Daarbij komt, dat vond ik toch wel heel erg opvallend in de motie, dat het instellen van een jongerenraad gemotiveerd wordt met een heel negatieve waslijst aan waar het bij jongeren over gaat. Jeugdcriminaliteit, jeugdzorg, psychische problemen, voortijdig schoolverlaters. Daarom zouden we een jongerenraad moeten instellen. Ik ben blij met de bijdragen die bijvoorbeeld de Jongerenpartij vandaag en gisteren heeft geleverd, waarbij juist werd aangegeven dat jeugd niet een en al zwartgalligheid en ellende is. Gelukkig gaat het met heel veel jongeren in onze stad goed. Natuurlijk zijn er ook te veel jongeren met problemen. We werken hard aan een oplossing. Maar om nu een lijst met ellende op te sommen en dan te zeggen: we moeten een jongerenraad invoeren, dat wil ik echt ontraden. Dat neemt niet weg dat wij de jongerenwerkers graag willen betrekken bij de alternatieven voor jongerenparticipatie. Dat heb ik net ook al aangegeven.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Het is jammer dat de wethouder een beetje aan cherry picking doet. Zo moet ik het toch kwalificeren. Deze motie is bedoeld om aan de voorkant te voorkomen dat de problematieken die wij nu kennen bij de jeugd - gelukkig is dat een beperkt deel, maar het is wel groeiende - uit de pan rijzen. Daarom hebben we ze zo benoemd. U hebt het misschien op deze manier geïnterpreteerd. Ook de hand in eigen boezem stekend, dan hadden we het misschien iets anders moeten opschrijven als het zo is overgekomen. Maar de bedoeling hiervan is juist om dit soort zaken te voorkomen. Dit is ook iets dat ik even moet rechtzetten. Met name jeugdconsulenten betrekken in het overleg op welke manier we leuke, zinvolle projecten kunnen organiseren om dit soort negatieve zaken zo veel mogelijk te voorkomen. Dat zou kunnen leiden tot een jongerenraad. De insteek is wel om dat zo dicht mogelijk op de jongeren zelf te doen. En ze zo veel mogelijk daarin te laten participeren. Dat is de aard van de motie.

Nogmaals, als we daar niet duidelijk genoeg in zijn geweest, dan steken we de hand in eigen boezem. Maar ik hoop dat u met deze uitleg wellicht iets meer beeld hebt gekregen.

De voorzitter

Mevrouw Butink, aanvullend. Dan kunt u in één keer reageren.

Mevrouw Butink, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Ik heb eigenlijk geen vraag aan de wethouder, maar ik heb een suggestie op hetgeen de heer De Groot in zijn motie heeft gezet. Ik hoor eigenlijk dat er behoefte is om met jongeren in gesprek te komen. Hier zit een jongerenpartij met een heel grote achterban, waar nog steeds heel veel gesprekken worden gevoerd. Ik zou de wethouder willen uitnodigen om met onze jongeren in gesprek te gaan, ook zeker over de positieve zaken. Ik weet zeker dat de jongeren uit onze gelederen ervoor openstaan om over de positieve aspecten, maar ook over de negatieve aspecten van Heerlen in gesprek te gaan. Ik zou u daar graag voor willen uitnodigen.

Wethouder Van Zutphen

Heel graag. Daar wil ik heel graag gevolg aan geven. Ik heb net al aangegeven dat de jongerenparticipatie heel belangrijk is, inclusief ook uw achterban uiteraard. Maar ook dat een jongerenraad daartoe niet het instrument is. Het dictum van de motie is om het initiatief te steunen voor het instellen van een jongerenraad. Los van de zwartgallige motivatie is het dictum natuurlijk hetgeen waar het om gaat. Dat dictum kunnen we niet ondersteunen als college. Het werkt niet. Jongeren voelen er niets voor om in een instituut te zitten. Dat is de ervaring hier in Heerlen, maar dat is ook de ervaring overal in gemeenteland.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Is de wethouder het dan wel eens met de insteek om de jeugdconsulenten aan de voorkant meer te betrekken om uiteindelijk dichterbij de jongeren te komen? U geeft terecht aan dat het heel lastig is om de jongeren rechtstreeks te betrekken bij dit soort zaken. De jeugdconsulenten zouden daar natuurlijk gezien hun positie een vliegwielfunctie in kunnen vervullen. Bent u het daar dan wel mee eens? Dat zou mogelijk nog tot een jongerenraad kunnen leiden, maar dat hoeft niet per se.

Wethouder Van Zutphen

Ik ben het eens met het betrekken van jongerenconsulenten bij de jongerenparticipatie. Maar de ervaring is dat een jongerenraad niet het format is om dat te doen.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Via de Heerlense jeugdraad ben ik ooit in een grijs verleden in de Heerlense politiek geraakt. Dus je ziet zomaar wat je allemaal met een jongerenraad teweeg kunt brengen. Of dat nu positief of negatief is, is aan u.

De voorzitter

Was dit een ondersteuning van de wethouder?

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)0020

Laten we dat ook maar in het midden houden! Als je kijkt naar de verschillende opleidingen in het voortgezet onderwijs, dan zijn daar leerlingenraden. Daar is nog altijd animo voor. Ik kan me voorstellen dat - het hoeft niet maandelijks - op jaarbasis een jongerenconsulent of een jeugdwethouder met een afvaardiging van al die leerlingenraden hier eens een boterham eet of iets anders en spreekt over de leefwereld van jongeren, zonder dat je daar dan een jongerenraad voor nodig hebt. Misschien komt er uit het gesprek wel dat het juist wel nodig is. Staat u ervoor open om zoiets te doen?

Wethouder Van Zutphen

Ik heb net ook al in mijn eerdere verhaal gezegd dat het betrekken van de scholen, de scholieren, een veel betere route is dan het instrument dat in de tijd dat u jong was nog wel functioneerde, maar tegenwoordig niet meer aanslaat. Dus die suggestie is net zo waardevol als de suggestie van de Jongerenpartij.

De voorzitter

Meneer De Groot als laatste. U ook nog meneer Leers. Dan gaan we toch echt naar de laatste twee wethouders, want we lopen weer lekker uit.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Om even wat meer duidelijkheid te brengen in de interpretatie van de motie, laat ik het zo zeggen. De insteek van de motie is om via de jongerenconsulenten dichterbij de jongeren te komen om beter met ze in gesprek te komen. Als dat mogelijk zou leiden tot iets als een jongerenoverleg of jongerenraad, dan is dat mooi meegenomen. Dat is niet per se noodzakelijk. Dat is de bedoeling van de motie. Staat u mij toe om de motie in die zin iets aan te passen en daarin te verduidelijken.

Wethouder Van Zutphen

Als u de motie aanpast in de zin van jongerenparticipatie en het daarbij betrekken van de jongerenwerkers, dan kunnen we dat als college zonder meer omarmen. Met inachtnaam van het feit dat ik ook heb aangegeven dat de hele waslijst aan ellende van tevoren niet het beeld is dat wij als college van de gemiddelde Heerlense jongere hebben.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Dat delen wij volledig. Ik heb toegelicht waarom we het hierin hebben opgenomen.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

De wil is er. Dat is duidelijk. Ik begrijp dat als op enig moment die gesprekken hebben plaatsgevonden, wij daarvan op de hoogte worden gesteld wat er nu wel of niet leeft.

Wethouder Van Zutphen

Jazeker.

De voorzitter

Dank u wel. Het woord is aan wethouder Clemens.

Wethouder Clemens

Dank u, voorzitter. Ik ga een beetje kriskras door alle vragen heen. Ik hoop dat ik daarbij niemand vergeet. De VVD begon vandaag haar betoog met een goede dosis optimisme. Daar wil ik dus ook graag mijn de beantwoording mee beginnen. Om te beginnen ging dat over de ambitie rondom culturele hoofdstad, maar ook de viering van 800 jaar landsfort met het Heerlense Erfgoedjaar. De bedoeling is om met de

voorbereidingen van beide, maar met name ook het Erfgoedjaar, op zeer korte termijn te beginnen, zodat we al een beeld krijgen van hoe het eruit gaat zien en u dan ook halverwege 2023 nader te informeren over hoe dat er allemaal uit gaat zien.

U vroeg ook naar wanneer u de eerste schetsen te zien kon krijgen van de inrichting van het gebied Landsfort. Dus het gebied rondom het Pancratiusplein. Daar wordt momenteel gewerkt aan het PVE. We verwachten eveneens halverwege 2023 de schetsmatige uitwerking. Die kunnen wij op dat moment dan ook met u delen.

In de begroting staan wel al investeringsbedragen genoemd. Dat is niet ongebruikelijk, want die staan namelijk al sinds 2020 in onze begroting. Die zijn vooralsnog gebaseerd op de vierkante meters en andere kengetallen die wij kennen van dergelijke herinrichtingen.

De VVD had het ook over het niet indexeren van de culturele instellingen. Dat niet indexeren stond genoemd bij de risico's voor de toekomst. In deze begroting indexeren we wel. Weliswaar met 2,4%, maar er is wel het risico bij genoemd dat als je dit in de toekomst niet blijft doen, dit op enig moment ten koste van de inhoudelijke ambitie zou kunnen gaan.

Daar komt bij dat we nu ook, onder andere vanwege de energieprijzen en vanwege de nasleep van corona veel onzekerheden zien bij culturele instellingen. Daarover zijn wij voortdurend met hen in gesprek. Die gesprekken gaan niet alleen maar over problemen en de oplossingen daarvan, maar die gaan ook over hoe je voor de komende tijd nieuwe ambities met elkaar kunt formuleren. Een aantal voorbeelden daarvan, zijn bijvoorbeeld dat gratis bibliotheekabonnement voor ouderen, de bibliotheken op school en de extra aandacht voor architectuur.

Over het geheel daarvan, dus zowel de ambities waar we het over hebben als ook over hoe we de financiële uitdagingen te lijf gaan, denk ik dat de tussenstand van de culturele agenda een goed moment is om u nader te informeren. Die komt in december uw kant op.

De SP stelde nog een vraag over de schoolconciërges. Dat deden zij gisteren al, maar toen ben ik hem vergeten te beantwoorden. Die staan inderdaad genoemd in het coalitieakkoord. In het eerste kwartaal van 2023 gaan wij u nader informeren over hoe we daarmee verdergaan. Dat gaan we namelijk ook samen met het onderwijs doen. Dat spreekt voor zich.

GroenLinks heeft gisteren de motie taalstimulering ingediend. De geest en de inhoud van de motie kunnen wij in grote lijnen ondersteunen, ook omdat dit heel erg past bij de aanpak zoals wij die momenteel hanteren. Met één uitzondering, en dat is dat er heel specifiek genoemd wordt in de motie dat we schriftelijk in de moedertaal gaan communiceren. Maar met uitzondering van die opmerking zouden we deze motie kunnen omarmen.

De Partij voor de Dieren heeft een motie ingediend die gaat over zicht op evenementen. Eigenlijk stelt u daarin voor dat we voor evenementen waarin dieren een rol spelen eigenlijk niet meer werken met een meldingsoptie - dat is een heel laagdrempelige manier om evenementen aan te melden - maar zouden werken met vergunningaanvragen, zodat daar op voorhand al een controle plaatsvindt over de manier waarop er met dieren wordt omgegaan. Met dat laatste is het college het heel erg eens. We willen er graag voor zorgen dat op een goede manier met dieren wordt omgegaan. We willen daar aan de voorkant zekerheid over hebben. Daar staat echter tegenover dat meteen kiezen voor vergunningverlening betekent dat we wel meteen behoorlijk wat administratieve handelingen toevoegen voor evenementenorganisatoren. Ik zou eigenlijk aan de Partij voor de Dieren willen vragen of het mogelijk is om de motie nog even aan te houden en dat het college dan vervolgens in het eerste kwartaal van 2023 bij de uitvoeringsagenda, de Dierenwelzijnsnota terugkomt op dit punt. We constateren dan met elkaar dat we een betere oplossing hebben gevonden of we zeggen: die vergunningverlening is de enige manier om dit vorm te geven, dus dan kiezen we daarvoor.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)

Ik begrijp wat de wethouder zegt. U zegt dat het een hele hoop extra werk is. Ik denk niet dat er zo heel veel evenementen zijn met dieren. Ik wil de portefeuillehouder daar wel in tegemoetkomen. We kijken dan

in Q1 bij de uitvoeringsagenda wat we daarmee doen. Intussen begrijp ik dat u kijkt naar wat de mogelijkheden zijn. Dank u.

Wethouder Clemens

Geen enkele onduidelijkheid over de inhoud, want we zijn het ontzettend eens over dat we meer moeten opkomen voor de belangen van de dieren op evenementen. Alleen willen we de administratieve handelingen zowel aan onze kant als aan de kant van de aanvrager tot een minimum beperken. Fijn dat we dat op deze manier kunnen doen.

De heer Leers vroeg naar de garantstelling die in de begroting staat rondom het Romeins museum. U vroeg eigenlijk: we zijn toch nog bezig met het bedrag bij elkaar te krijgen om dat museum neer te zetten? Dat klopt helemaal. Dat is ook precies de reden waarom we niet kiezen voor een investeringsbedrag. Dat zouden we doen als we als gemeente dat hele bedrag zouden bijleggen. Waar we kiezen voor een garantstelling, omdat we zeggen: we gaan ervan uit dat we deze middelen extern gaan vinden bij andere overheden, bij fondsen, op plekken die we nu misschien nog niet kunnen verzinnen. Maar we willen wel alvast starten met de stappen richting dat nieuwe museum. Die moeten we ook nu zetten om het proces niet helemaal stil te laten vallen in de tussentijd. Daarom kiezen we voor de garantstelling. Dat laat onverminderd overeind dat wij ook echt vinden dat er extern geld bij moet.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Voor welk bedrag stellen wij ons nu garant? Klopt het dat in het slechtste geval, als er geen andere financiers worden gevonden, wij toch voor dat bedrag over de brug zullen moeten komen? Is het juist dat dat bedrag niet is meegenomen in de begroting? Om welk bedrag gaat het in het slechtste geval dat niemand van buiten onze gemeente wil bijdragen?

Wethouder Clemens

Wij komen in alle gevallen terug naar de raad. U geeft hiermee niet toestemming om het bedrag te investeren. Dat is heel expliciet gezegd. Het exacte bedrag en de manier waarop dit in de begroting is verweven, daar kan ik het beste schriftelijk op terugkomen. Dat heb ik hier nu even niet paraat.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Ik denk niet dat het goed is om daar nu schriftelijk op terug te komen, want we hebben het hier over een garantstelling van een miljoenenbedrag. Dit gaat over miljoenen en volgens mij is zelfs over meer dan 10 miljoen. Ik denk dat het zeer relevant is om het risico dat wij daarmee aangaan nu te bespreken, want vanavond wordt de begroting vastgesteld. Al woord voor mijn part een minuutje geschorst en gekeken hoe de vork in de steel zit. Als deze gemeenteraad vanavond in meerderheid instemt met deze begroting, dan is die garantstelling een feit. In het slechtste geval staan wij daarvoor aan de lat als gemeente Heerlen. We zullen dan moeten zien waar dat geld vandaan komt als anderen ons niet te hulp schieten. Ik zou toch met klem willen vragen - ik hoop dat daar ook enige wil voor is binnen deze raad - om daar nu duidelijkheid over te geven op dit moment en niet op een later moment.

Wethouder Clemens

Dan stel ik voor dat ik daar dadelijk na de termijn van de heer De Beer nog even op terugkom.

Dan het onheilspellende bericht dat het CDA ter berde bracht over dat de carnavalstent er dit jaar niet zou komen. Dat bericht heeft ons in ieder geval nog niet bereikt. Dat betekent niet dat het niet waar is, maar ik ken het bericht in ieder geval niet.

De Jongerenpartij stelde nog een aantal vragen over het waarom van het centrumbad. Los van het feit dat wij het centrumbad ook zien als een aanwinst voor de dynamiek van onze binnenstad, is het ook zo dat uit capaciteitsonderzoeken is gebleken dat er echt een doelgroep is voor dat zwembad in ons centrum. Bovendien zien we ook dat door heel veel mensen die in het centrum komen wonen of in de omgeving van het centrum komen wonen - er woont een grote groep ouderen - dat zwembad in de omgeving als een heel

belangrijke voorziening wordt gezien voor de gezondheid, bewegen en voor ontspanning en sport. Naast de eerder genoemde redenen zoals die destijds ook in het raadsbesluit stonden, zijn dat heel belangrijke argumenten om toch echt te kiezen voor dat centrumbad.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Ik begrijp wat u zegt. Ik heb begrepen dat het onderzoek inmiddels al een aantal jaar oud is. We leven nu in een andere tijd. De eerste schop zit nog niet in de grond. We hebben nu een wooncrisis en een energiecrisis. Ik ben heel erg benieuwd of die wens bij de burger nog altijd zo is. Als je de burger nu de keuze zou moeten laten maken, even los van wat de raad hier besluit, als we vandaag opnieuw beslissen, of die burger er dan nog altijd zo tegenover staat. Dat vraag ik mij af. Ik heb ook echt een oproep gedaan, niet alleen aan u, maar ook aan de raadsleden, om daarover na te denken. Ik hoor dat nu niet terug. Dat is een.

Twee. U hebt het over Landsfort Herle gehad op basis van de vragen van de heer Van den Berg van de VVD. U gaf aan: we zijn bezig met het PVE. Een belangrijke vraag wat ons betreft is: bent u in de opstartfase ook in gesprek met de ondernemers in dat gebied om te inventariseren wat die eventuele verbouw of ombouw voor hun onderneming gaat betekenen. Zij komen net uit een coronacrisis. Zij moeten nu belastingschulden inhalen. Ik kan me voorstellen dat ze niet heel erg staan te springen op een bouwput voor de deur. Dus ik vind het wel belangrijk dat u daar ook rekening mee houdt. Voelt u die urgentie ook?

Wethouder Clemens

Wat dat laatste betreft gaan we alle gebruikers van het gebied, dus bezoekers, winkeliers, de kerk, de horecaondernemers, een plek geven in het proces. Een deel van hen hebben we al gesproken. Een deel gaan we nog spreken. Een deel gaan we nog vaker spreken. Dat speelt gewoon een ontzettend belangrijke rol in dit hele proces. Het zijn altijd processen van de lange adem. Dat betekent dat je ergens moet beginnen. Je moet ook de tijd durven nemen om al die participatietrajecten een plek te geven, om te zorgen dat je de juiste kwaliteit krijgt, om de tijd te nemen voor een goed ontwerp. Het moet er niet alleen goed uitzien, maar het moet ook praktisch zijn. Dat betekent ook als je eenmaal zegt dat je aan zo'n proces begint, je dat wel moet doorzetten. Eerlijk gezegd wordt gaandeweg steeds meer duidelijk dat we ook in staat worden gesteld om antwoorden te geven op vragen die vastgoedondernemers en horecaondernemers in het gebied al jaren aan ons stellen, waar het bijvoorbeeld gaat over het gebruik van het plein. Waar het gaat over mogelijkheden voor de terrassen. Waar het gaat over een sfeer die ondernemers ook zoeken in het gebied waar ze ondernemen.

Halverwege volgend jaar, als we bij u terugkomen met wat concretere beelden daarvan, zult u dat ook terugzien in de ontwerpen. We zullen daarbij extra aandacht geven aan de vragen uit de omgeving.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Meneer de wethouder, kunt u zich voorstellen dat ik niet helemaal gerust ben over het feit van het betrekken van de ondernemers? Te meer omdat onlangs de Dr. Poelsstraat opengetrokken werd en omwonenden kort van tevoren geïnformeerd werden dat de werkzaamheden begonnen. Kunt u het met mij eens zijn dat het daar niet zo is gegaan als wij hier met z'n allen hebben besproken en dat het zeker niet zo moet gaan met de plannen die daar beoogd zijn? Kunt u begrijpen dat ik enigszins twijfels heb of dit allemaal wel goed gaat?

Wethouder Clemens

Wat concreet is misgegaan in het traject voor de Dr. Poelsstraat - daar moet ik ook open over zijn; dat ben ik ook richting de ondernemers - is het verzenden van de laatste nieuwsbrief over het exacte moment waarop de bouw zou starten. Maar als u met diezelfde ondernemers spreekt, dan zult u ook horen - ik heb dat van de week zelf nog eens gecheckt - dat zij wel heel tevreden zijn over de manier waarop zij input hebben kunnen geven in het proces. Ze zeggen allemaal dat ze enorm uitkijken naar het eindplaatje. Ze zijn allemaal in dat hele proces op allerlei momenten meegenomen in wat er komen gaat. Dan baal ik met

u dat net dat laatste schakeltje niet helemaal is gegaan zoals het zou moeten. Ik heb afgelopen week ook een paar keer sorry daarvoor gezegd. We moeten niet vergeten dat daar een heel intensief traject aan voorafgaat, waarin ondernemers inspraak hadden, volop geïnformeerd werden, allerlei momenten hadden om vragen te stellen. We hebben dat op die manier ook weer opgepakt. Er is veelvuldig contact. Ondernemers kunnen ook meedenken over hoe nu de straat moet worden ingericht en hoe dat straks zal moeten. Met andere woorden, waar gehakt wordt, vallen spaanders. Dat is waar. Maar ik denk wel dat we in toenemende mate aandacht hebben voor dit soort vraagstukken.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Waarschijnlijk heeft de wethouder net zoals ik het krantenartikel gelezen waarin een ondernemer zei: dit is het zoveelste jaar waarin ik in een belangrijke periode waarschijnlijk een hele hoop problemen ga krijgen, omdat mensen mij niet weten te bereiken. U zegt: ik heb sorry gezegd; het laatste puntje is niet goed gegaan. Hoe hebt u nu de problemen die er zijn maximaal kunnen oplossen en zaken kunnen gladstrijken, zodat het probleem dat er nu is of hopelijk was tot een minimum beperkt blijft? Dat hoeft u niet nu te zeggen, maar kunt u wel op korte termijn hierop ingaan? Voor die mensen daar, met dit achter de kiezen, is dat nu een levensgroot dilemma.

Wethouder Clemens

Volgens mij is de kern dat wij blijven luisteren en dat we ook nooit te beroerd moeten zijn om te zeggen: we passen het plan aan, omdat we het daarmee beter maken voor de omgeving of omdat het plan an sich gewoon beter wordt. Dat doen we ook hier. Ik noem als voorbeeld de verkeerssituatie. Daar was een beeld over de wenselijkheid van bijvoorbeeld het autoluw maken. Toen eenmaal bleek dat dit beeld gekanteld was - dus dat de mening van ondernemers in de omgeving om allerlei begrijpelijke redenen veranderd was - zijn wij niet te beroerd om te zeggen: dan passen we dat aan. Tegelijkertijd zeggen die ondernemers ook in dat gebied: we willen wel toe naar die kwaliteit. Daar moeten we dus ook voor staan. Dan is dat nu even vervelend, want niemand heeft graag een bouwput voor zijn deur, maar iedereen is het erover eens dat dit het wel waard is, omdat straks het resultaat gewoon veel beter gaat zijn.

De voorzitter

Gaat u verder.

Wethouder Clemens

Centrumbad. U zei eigenlijk: als je nu naar die verschillende argumentaties kijkt om dat centrumbad te bouwen, gelden die dan nog steeds? Het antwoord van het college is: ja, die gelden nog steeds. We zijn er nog steeds van overtuigd dat het centrumbad een aanwinst zal zijn voor onze binnenstad en dat we daar heel veel mensen een heel groot plezier mee gaan doen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

U geeft net aan dat het beeld bij de Dr. Poelsstraat is gekanteld. U baseert zich nu op oude feiten, oud onderzoek en oude ideeën. Volgens mij ben ik heel duidelijk geweest in mijn argumentatie om daar nog eens opnieuw naar te kijken, maar ik hoor eigenlijk dat u nu concludeert dat u dat liever naast u neerlegt en dat u liever doorgaat met het centrumbad versus eventueel het realiseren van woningen. Klopt dat?

Wethouder Clemens

Nee, voorzitter. Ik leg niets naast mij neer. Als we dan de Dr. Poelsstraat helemaal gaan uitdiepen. Daar was een verandering van standpunt van ondernemers. Daar was een verandering in de omgeving, namelijk de komst van Zuyd in dat gebied. En daar is ook nog eens een verkeerscirculatieplan. Er zijn allerlei redenen bij elkaar opgeteld die maken dat je tot een nieuwe afweging komt. Stellen wij ons af en toe de vraag bij het centrumbad? Natuurlijk stellen wij ons af en toe de vraag of we daar op de goede weg zitten. Alleen u en ik geven een ander antwoord op die vraag. Het college gelooft namelijk dat de argumentatie zoals die

er toen lag nog steeds van toepassing is. Ik moet ook constateren dat bij de afgelopen raadsverkiezingen er een situatie is ontstaan waarbij een meerderheid in deze raad dat ook nog steeds een goed idee vindt. Daar kunnen wij van mening verschillen. Dat doen wij met het grootst mogelijke respect, maar dit college bouwt door aan het centrumbad.

U had het ook over het spanningsveld tussen de investeringen en de problemen in de exploitatie die er zo hier en daar bij instellingen in onze stad zijn. Ik denk eerlijk gezegd dat daar geen tegenstelling in zit. Dat heeft een technische reden. Volgens mij heeft de heer De Beer die gisteren voortreffelijk uitgelegd, namelijk dat de lasten voor al die investeringen in gebouwen die wij in de komende jaren doen, pas over een aantal jaar gaan lopen. Maar misschien nog wel veel belangrijker, dat filmhuis, dat filmfestival, die jonge filmmakers in onze stad gaan straks profiteren van de vernieuwde Royal. Als we dat prachtige Romeinse badhuis prachtig willen houden, dan moet daar een nieuw gebouw overheen om dat erfgoed te bewaren. Als we willen dat dat kasteel een parel voor onze stad blijft, dan moeten we investeren om ervoor te zorgen dat daar ook over zoveel jaar nog van alles kan gebeuren. Als wij ondernemerschap en prettig wonen in onze stad willen bewaken en dat nog beter willen gaan doen in de komende jaren, dan hoort daarbij dat we ook die aantrekkelijke openbare ruimte creëren. Met andere woorden, wij investeren niet omdat we bouwputten zo leuk vinden of omdat we zo graag geld overmaken aan aannemers. Nee, we doen dat, omdat onze stad daarom vraagt. Omdat de mensen in onze stad en de mensen die aan onze stad bouwen dat nodig hebben.

Daarover gaat volgens mij ook de motie van D66 en anderen over visie op onderwijs. Die heb ik gisteren al warm aanbevolen. Een goede aanmoediging aan het college. De motie van FvD over onderwijs heb ik gisteren al ontraden. Daar blijven wij natuurlijk ook bij. PHB stelde vandaag nog een vraag over het kasteel. We hebben daar inderdaad nieuwe afspraken gemaakt, waardoor we de toekomst in kunnen met het kasteel en waarbij de gemeente ook echt gaat investeren in dat kasteel. Ik denk dat het goed is om dat nog eens te markeren. Je ziet dat het aantal evenementen toeneemt. Het ridderfestijn is daar een voorbeeld van. De kerstbeurs. Het kerstweekend dat er nog aan komt. En ook dat we eindelijk weer ruimte kunnen bieden aan het Hoensbroekse verenigingsleven in het gebouw. Ik zou zeggen: dat werd hoog tijd. Wat mij betreft ook een uitnodiging aan de Hoensbroekse gemeenschap om met ons mee te denken over hoe we dat kasteel nog levendiger kunnen maken. Maar dat is volgens mij niet tegen dovemansoren gezegd.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ik mis een paar antwoorden op mijn vragen.

De voorzitter

Maar u bent nog niet klaar.

Wethouder Clemens

Ja, eigenlijk wel. Dan moet ik wel vragen welke vragen dat precies waren.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ik kan ze wel even herhalen. De vragen hebben betrekking op het Schouwburgplein, het Van Grunsvenplein. Heeft u de vragen weer?

Wethouder Clemens

Als ik het mij goed herinner, ging dat over de vergroening en de bouwhekken.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Het gaat inderdaad over de vergroening middels de eventuele verrijdbare grote plantenbakken. In het verlengde daarvan ook meteen even die rode stoepjes fatsoenlijk van onkruid ontdoen. De andere was

inderdaad het plaatsen van mooie doeken in de zin van een andere vorm van streetart gedurende al die jaren dat wij tegen die hekken aan moeten kijken.

Wethouder Clemens

Excuses. De reden dat ik deze was vergeten, was omdat het bestandje op mijn computer ineens weg was. Ik denk dat ik met de heer Van Zutphen mee ga naar de seniorencomputercursus. Dan gebeurt dat hopelijk niet nog een keer.

Het Van Grunsvenplein. Ik hoef u denk ik niet uit te leggen dat het Van Grunsvenplein een heel gecompliceerd project was. We willen graag vergroening. We willen graag kwaliteit toevoegen. Tegelijkertijd willen we ook ruimte houden voor grote evenementen. Cultura Nova, de profronde die daar natuurlijk langskomt en noem maar op. Allerhande grote evenementen. Dan ligt er ook nog eens een parkeergarage net onder de grond. Dat heeft ons toch wel enorm beperkt in wat er kan. Desondanks denk ik dat het plein ontzettend mooi is geworden, maar we zijn wel beperkt in niet alleen de vaste mogelijkheden, maar ook in de tijdelijke mogelijkheden om het plein te vergroenen. Dat heeft ook alles te maken met belastbaarheid, met het ensemble zoals dat is ontworpen.

Desondanks vind ik het geen slecht idee wat de heer De Groot voorstelt. Dat is ook precies waarom we op andere plekken in de binnenstad in de komende tijd wel willen gaan kijken hoe we met tijdelijk groen alvast vooruitlopend op de grote vergroening die eraan komt in de komende jaren wat kwaliteit kunnen toevoegen.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Te meer daar we al een keer eerder mee geëxperimenteerd hebben tijdens een van de eerdere versies van Cultura Nova. Goed, belasting. Als je dat soort grote evenementen daar gaat doen, wat daar allemaal voor gewicht op komt te staan, staat niet in verhouding tot die plantenbakken, lijkt mij. Maar goed, het moet natuurlijk goed worden onderzocht. Maar ik ben blij met de toezegging dat u daar serieus naar wilt kijken. Ik hoop dat u daar binnenkort op terugkomt richting deze raad.

Wethouder Clemens

Zeker. Hetzelfde geldt voor de stoepjes aan de rand van het Van Grunsvenplein. Het is echt ontzettend zonde om te zien hoe mooi de openbare ruimte is geworden en hoe dat stoepje erbij ligt. Het is geen eigendom van de gemeente, maar we zijn inmiddels wel met de eigenaar in gesprek. We hopen heel erg dat dit ertoe leidt dat de situatie daar gaat verbeteren.

Tot slot de bouwhekken. Als ze er dan toch staan en niemand wordt er blij van, laten we dan kijken of we er iets nuttigs mee kunnen doen. Een van de dingen die we op een aantal plekken gaan doen, is ervoor zorgen dat we op die bouwhekken ook zichtbaar houden welke activiteiten en welk ondernemerschap zich in het gebied afspeelt. Ik vind de suggestie om daar ook iets met lokale kunstenaars te doen heel goed. Dus laten we eens gaan kijken wat we daarmee kunnen.

De voorzitter

Dank u wel. Dan gaan we naar wethouder De Beer.

Wethouder De Beer

Ik begin met de vragen van de SP. Die gingen vooral over GXO en JD Sports, de aanstaande werkgever in onze gemeente met 1.500 aangekondigde arbeidsplaatsen. We hebben daar zeer binnenkort een vervolgesprek mee, omdat zij hebben aangegeven graag intensief met de gemeente te willen samenwerken bij de werving van personeel. Dat zullen we doen in samenwerking met de partners in Zuid-Limburg. 1.500 arbeidsplaatsen is niet niks. Een derde ongeveer van die arbeidsplaatsen zullen overigens van het niveau hbo en hoger zijn. Met andere woorden, het gaat dus niet alleen over mensen in een distributiehal, maar ook over heel veel andere aanpalende functies. Ik denk dat dit een werkgever kan zijn die belangrijk is voor de stad en de regio. Die daarmee ook een belangrijke bijdrage kan leveren in het

robuuster maken van de economische ontwikkeling van Zuid-Limburg, die op dit moment best wel kwetsbaar is, tegen de achtergrond van de energietransitie als we kijken naar Chemelot en bijvoorbeeld een conjunctuurgevoelige sector zoals de automotive. Met andere woorden, in de komende jaren kan er in Zuid-Limburg nog weleens behoorlijk wat gaan verschuiven. Dan is het goed dat we ook inzetten op nieuwe sectoren met name op de medische logistiek, omdat die minder kwetsbaar zijn in dat opzicht. De werkgever heeft in ieder geval heel duidelijk uitgesproken intensief met de gemeente aan de slag te willen gaan. Zeker tegen de achtergrond van het commitment van de komende 15 jaar. Het is dus niet een werkgever die snelle winst wil boeken in de komende 3 jaar en dan heel snel weer weg zou kunnen zijn. Er ligt dus een huurcontract onder van 15 jaar. Dat is natuurlijk een heel mooi commitment in dat opzicht.

Wij zullen dus ook verder gaan praten over welke functies dat gaat. We zullen de werkgever uiteraard ook bevragen en uitdagen rondom de vraag over de arbeidsvoorwaarden. Als we daar wat meer gevoel bij hebben, zullen wij u daar ook nader over informeren. De insteek is om te komen tot een grootschalige werving. Ik noemde inderdaad in de media naar analogie van VDL NedCar. We zijn daar al met de Zuid-Limburgse partners mee begonnen rondom de medische logistiek. Waarin de werkgeversservicepunten in Zuid-Limburg vanuit Maastricht, Sittard-Geleen, Heerlen en het UWV, gezamenlijk met de ontwikkelbedrijven, voor Heerlen is dat Werk voor Heerlen, Beter Buren, het mensonwikkelbedrijf Landgraaf, Vidar in Sittard-Geleen en MTB in Maastricht om specifieke leerlijnen te ontwikkelen voor de medische logistiek. Wij zullen met deze werkgever daarop aansluiten. Dat wordt een soort taskforce waar we ook binnen de gemeente Heerlen mee gaan werken. Vooral ook omdat het vraagstukken gaat raken die veel verder gaan dan alleen maar economie en arbeidsmarkt. Collega Gelderblom noemde al heel duidelijk wonen. Ook op dat vlak heeft de werkgever uitgesproken heel intensief met de gemeente afspraken te willen gaan maken om excessen te voorkomen en om te voorkomen dat eventuele arbeidsmigranten eigenlijk redelijk zwevend door de gemeente hun weg moeten gaan vinden. Ze willen dus liever afspraken met heel concrete locaties en projecten. Wij staan er uiteraard voor open om dat gesprek te voeren.

Welke investeringen gaan we dan doen om die werkzoekenden klaar te stomen? De belangrijkste schijf daarin is de Bovengrondse Vakschool vanuit Heerlen. Maar we zijn specifiek aan het kijken of we ook andere ontwikkelbedrijven, zoals ik dat net schetste in Zuid-Limburg, infrastructuur kunnen laten ontwikkelen op dat gebied richting de logistiek.

Het is een heel intensief traject waar we denk ik in de komende twee jaar behoorlijk de handen aan vol zullen hebben.

Dan een ander thema waar de OPH, maar ook de PVV en de volgens mij ook nog een paar anderen aandacht voor hebben gevraagd. Dat is Heerlen-Noord. We hebben daar gisteren ook met elkaar over gediscussieerd. Ik wil toch nog een keer benadrukken dat het college daar zo transparant mogelijk in wil zijn. Als daar ruis of mist over zou bestaan, dan is dat natuurlijk helemaal niet aan de orde. Het is wel goed om te starten vanuit de doelstellingen en de missie vanuit Heerlen-Noord. Die zullen wij 17 november nog een keer presenteren in de raadsinformatiebijeenkomst en vervolgens ook actueel het beeld schetsen hoe de samenwerking ervoor staat. Daar zullen ook de programmalijnen nog een keer worden gepresenteerd. Daar komt ook het organogram aan de orde, wat de heer Bosch in de motie heeft aangegeven.

Op basis van de programmalijnen en op basis van de projecten die aan die programmalijnen hangen, wil ik voorstellen om te komen tot een voorstel voor een monitoring met een aantal indicatoren en een monitoring op basis van de financiën, waarbij we ons altijd moeten blijven realiseren dat de financiën op projectniveau niet alleen de financiën zijn van de gemeente Heerlen, waar we dan over zullen rapporteren, maar dat die ook gemacht worden met de financiën vanuit de alliantiepartners, inclusief het Rijk.

Ik wil dus eigenlijk vragen om eerst de discussie met elkaar nog een keer te doen aan de hand van de missie, de doelstellingen van het programma, de programmalijnen en de projecten. Als we dat scherp hebben op de 17e, dat u ons dan de opdracht geeft om vervolgens met een voorstel te komen over de monitoring in termen van indicatoren inclusief de financiële verantwoording daarvan. Dus dat is een toezegging wat mij betreft. In die vorm willen we graag invulling geven aan de motie.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Wij zijn tevreden met deze toezegging. Het voorstel zoals u het hebt geformuleerd kunnen wij volgen. Wij zullen de motie op basis daarvan intrekken. We zijn benieuwd naar dit specifieke vervolg. Dank u.

De heer Bosch, PVV (interruptie)

Ook wij zullen de motie dan intrekken en eerst het gesprek aangaan. Dan trekken wij deze motie in.

Wethouder De Beer

Volgens mij heeft collega Gelderblom al gereageerd op de klimaatbegroting. Dan over het bevriezen van de marktgelden en het verplaatsen van de markt. In het verleden is regelmatig contact geweest met de marktmensen. Door de marktmeesters is er continu contact. Er zijn geen signalen gekomen dat de markt wil worden verplaatst op dit moment. Mijn voorstel zou ook zijn om dat nu niet te doen. Als het gaat over de herinrichting van dat centrum, kan er natuurlijk op den duur wel een momentum komen om weer te gaan praten over de situering van de markt. Maar ik zou dat op dit moment niet willen aanraden, omdat daar verder ook geen signalen toe zijn.

Het bevriezen van de marktgelden. Dat is een heel klein bedrag. Dat zal de gemeente geen kapitalen gaan kosten. Aan de andere kant kost het de marktmensen zelf ook geen kapitalen, want het gaat echt maar over een paar euro. Wat het college betreft hoeven wij die motie niet aan te nemen. Wij zouden die dus willen ontraden.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

De achterliggende gedachte is dat wij zien dat markten het in het algemeen moeilijk hebben, ook de Heerlense. Ook voor eventuele aantrekkingskracht. Het gaat niet om enorme bedragen. Dat ben ik volledig met u eens. Maar het is toch een heel duidelijke blijk van welkom op de markt van Heerlen, beste marktkooplui. Dat gegeven kan natuurlijk ook een positief effect hebben. Als je een leuk aanbod hebt, zal dat ook meer mensen gaan trekken. Dat laatste argument geldt ook voor de mogelijke centralisatie. Het is gebleken dat die curiosamarkt ontzettend goed aanslaat, met name bij heel veel bezoekers in het Heerlense. Ik kan me voorstellen dat dit een nieuw gegeven is, ook voor de andere marktkooplui, die nu om redenen verspreid staan door de stad. Dat argument zou natuurlijk ook een extra argument kunnen zijn om toch te overwegen om juist wel bij elkaar te kruipen. Hoe denkt u daarover?

Wethouder De Beer

Een tijd geleden - volgens mij was dat nog net voor corona en vervolgens liep dat tijdens corona door elkaar - hebben we het uitgebreid gehad, met met mensen van de markt, over de toekomst van de markt. Dat is toen ook met een extern bureau bekeken. Daar zijn aanbevelingen uit gekomen. Misschien is het goed om dat nog een keer te agenderen, tegen het licht te houden en te kijken of we op basis van een actuele rondgang bij de marktkooplieden de behoeftes kunnen ophalen. Als blijkt dat er inderdaad behoefte is aan verplaatsing, concentratie et cetera kan aan de hand van die inventarisatie verder het gesprek worden gevoerd.

De voorzitter

Hoeveel tijd heeft u daarvoor nodig?

Wethouder De Beer

Dat lukt vanavond niet meer.

De voorzitter

Dat was ook helemaal niet de vraag.

Wethouder De Beer

Zullen we zeggen Q1?

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Nu wil het feit dat wij vanavond de marktspecialist van Limburg en misschien zelfs van Nederland en daarbuiten als lid van onze raad hier aanwezig hebben. Ik weet niet of het een het ander conflicteert. U bent marktvrouw pur sang en ook raadslid. Ik heb u nog niet gehoord. Ik weet ook niet of dat passend of niet passend is. Maar ik heb wat gezichtsuitdrukkingen gezien die wellicht boekdelen zouden kunnen spreken. En daarmee de beste bedoelingen meteen goed kunnen duiden. Dus via u aan mevrouw Heine, of dan terug naar de voorzitter, de mogelijkheid ...

De voorzitter

U maakt er een doolhof van in deze raad.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

De mogelijkheid bestaat om heel kort even een duiding hieraan te geven.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA (interruptie)

Omdat ik zelf op de markt sta, word ik geacht daar niet over te praten. Dat is een integriteitskwestie.

De voorzitter

Dat is heel netjes. Volgens mij heeft de wethouder een keurige toezegging gedaan hoe je op dit onderwerp terug kan komen. Dan kunnen alle fracties daar weer wat van vinden.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Maar nu wil het feit dat niet al te lang geleden de situatie op de markt breed uitgemeten werd in allerlei media. Een zeker iemand, wiens naam wij hier niet mogen noemen, nam daar duidelijk stelling in. Ik denk dat het belangrijk is dat de wethouder misschien samen met de heer De Groot eens onder andere omstandigheden praat met iemand met bepaalde specialismen over de stand van zaken. Of zich laat vertegenwoordigen door.

Wethouder De Beer

De heer Leers maakt het wel uitermate spannend.

De voorzitter

De heer Leers heeft gewoon ergens een koffiecontract. Hij wil iedereen aan het drinken zetten met elkaar!

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Ik heb laatste belegd in koffie- en theeautomaten. Nu is de bedoeling dat zo veel mogelijk van die gesprekken tot stand komen. Ik weet dat mevrouw Heine heel erg van koffie houdt. Wat dat betreft, onder moeilijke omstandigheden moet je toch het beste ervan maken.

Wethouder De Beer

Volgens mij zijn we al aardig op weg om elkaar tegemoet te komen. Ik zeg inhoudelijk toe dat we daar uitgebreid over komen te praten. Daaraan koppel ik dat we dan ook kijken naar de eventuele actualisering van het systeem van de marktgelden. Destijds is daar het nodige over gezegd in dat onderzoek, of dat nog wel op deze manier actueel is. Dat ging ook over marktrechten en dergelijke. Dat is best een gevoelig onderwerp. Ik denk dat je daar zorgvuldig mee moet omgaan.

De heer Kastrop, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Het is niet alleen in Heerlen Centrum, maar dat geldt ook voor Hoensbroek en Heerlerheide. Die kunnen ook best een goede impuls gebruiken. Dus eigenlijk was die bevrozing bedoeld om tot een kleine tegemoetkoming te komen, om het nog eens extra te activeren. Dat was hetgeen ik wilde zeggen.

Wethouder De Beer

Mijn voorstel zou zijn om te kijken of de impuls en de tegemoetkoming misschien nog wel veel groter zou kunnen zijn in termen van facilitering, positionering en dan kijken we ook naar de tarifiering. Maar om dat dan integraal te doen in het eerste kwartaal van 2023. We kijken dan even terug welke onderzoeken we ook alweer hadden liggen, wat daar nog actueel van is en wat de vervolgstap zou kunnen zijn.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen Mevrouw Timperman

Onder die toezegging kunnen wij de motie intrekken. We zijn blij met deze toezegging. We wachten Q1 daarin af.

Wethouder De Beer

Dan het CDA. Mevrouw Heine vroeg: wat betekent de landing van het nieuwe bedrijf op De Beitel in relatie tot de krapte op de bedrijfskavels. De heer Leers had het antwoord al gegeven. Het betrof inderdaad een bestaand bedrijfskavel. Het bedrijf dat er zat, is vertrokken. Dat hele pand is gesloopt en er is een nieuw pand voor teruggekomen van bijna zeven hectaren. Dat zal overigens helemaal vol worden gelegd met zonnepanelen. Dan kom ik al meteen op de beantwoording van de heer Verreck. Met andere woorden, qua duurzaamheid is dat ook een enorme impuls aan dat gebied.

Mevrouw Heine vroeg ook: is het ondernemershuis wel zichtbaar genoeg en moeten we ondernemers niet ook betrekken om na te denken over die zichtbaarheid? Dat gaan we doen. Ik kom graag terug met de reactie hoe we dat verder inkleuring gaan geven.

Dan de Jongerenpartij. Volgens mij zijn zij ook verlegen om een motie te kunnen intrekken. Dat gaat over het scenario van een eventuele hogere inflatie. We hebben gezegd dat dit een zeer reëel risico is en dat het daarom is meegenomen in de risicosimulatie. Ik zou dat willen meenemen in de scenarioplanning die ook door de VVD is gevraagd. Het feit dat de inflatie zou kunnen toenemen, of in ieder geval veel hoger kan zijn dan de essentie is in de begroting, is een parameter in een van de scenario's. Het kan ook betekenen dat we in de loop van 2023, als we financieel moeten bijsturen, er een nadere prioritering moet worden aangebracht. Daarover is de afspraak dat we daar de aangepaste Ladder van Lodewijks-Clemens, met een extra trede, voor hanteren. De heer Bertholet refereerde daar gisteren al aan. We willen de raad graag op de hoogte houden van de kostenontwikkeling van belangrijke projecten waar investeringskredieten voor zijn afgegeven. Dat doen wij twee keer per jaar met een actualisering van de investeringskredieten die al zijn afgegeven en de investeringskredieten die nog moeten worden afgegeven, inclusief de ontwikkeling van de cofinanciering op die projecten. Ik wil graag toezeggen dat we die rapportage richting de raad zullen doen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Dank u wel, wethouder, voor het heldere antwoord. Binnen dat kader heeft u het doel bereikt. Dan trekken wij met alle liefde ook die motie in. Dan wachten wij die antwoorden en de berichtgeving af.

Wethouder De Beer

Ik krijg wel heel veel toezeggingen op mijn bord.

De voorzitter

Wat is de termijn voor deze?

Wethouder De Beer

We komen twee keer per jaar met dat overzicht. Die moet eigenlijk gewoon als toezegging blijven staan. Doorlopend. Joepie! De Partij Hoensbroeks Belang vroeg nog een keer opnieuw naar de netwerkcongestie van Tennet. Ik had gisteren geantwoord dat op korte termijn die problematiek is opgelost, omdat is gekeken naar wat de administratieve ruimte is op het elektriciteitsnet. Veel van de capaciteit wordt nu feitelijk nog niet gebruikt, maar is wel administratief vergeven. Daarvan is geconstateerd dat die ruimte nog kan worden ingezet voor uitbreidingen. Dat geeft lucht aan ondernemers om capaciteit op dat net aan te vragen. Op de middellange termijn lopen we alsnog aan tegen de infrastructurele beperking van het netwerk. Dat betekent dat er echt geïnvesteerd moet worden in zogenaamde netwerkverzwaring. Daar lopen gesprekken over met de provincie, het Rijk en Tennet om uiteindelijk te komen tot een investeringsprogramma voor in ieder geval Zuid-Nederland. Het probleem zit op dit moment het meest urgent in Limburg en Brabant. Dus er is verlichting voor ondernemers op korte termijn, maar op middellange termijn lopen we weer tegen de beperking van die schaarste aan.

De VVD vraagt: waarom kiezen voor een Cruijff Court? Dat is een redelijk duur alternatief, want alle buitensportaccommodaties zijn toch openbaar toegankelijk en op loopafstand bereikbaar? We hebben daar een discussie over gehad in de raadscommissie. Volgens mij was de raadscommissie redelijk duidelijk in de wens om te komen tot een Cruijff Court. Het was ook een burgerinitiatief. Het Cruijff Court is iets meer dan alleen maar een trapveldje. Er zit ook een duidelijk begeleidingsprogramma omheen. We hebben daar gesprekken over met de Cruijff Foundation. Op dit moment zijn we bezig met een locatieonderzoek, juist om te kijken waar locaties in Heerlen zijn die op dit moment nog relatief verstoken zijn van buitensportaccommodaties. Dus waar die loopafstand relatief lang is en waar zo'n Cruijff Court een goed alternatief zou kunnen zijn om met name jonge kinderen te kunnen laten sporten.

Voorzitter. Dan zou ik bijna willen zeggen dat het in de afgelopen jaren langzaam traditie is geworden dat ik een soort gouden pluim uitreik aan een raadslid dat toch nog een heel technische fout in de begroting heeft ontdekt. Dit jaar gaat die naar Sacha Jacobs. Gisteren legde hij terecht de vinger op de ontwikkeling van de schuldratio. Hij gaf heel duidelijk aan dat een schuldratio boven de 100% toch wel een redelijk rare ratio is. De ratio wordt berekend op basis van de schuld gedeeld door het bezit. Als je vreemd vermogen aantrekt en je investeert dat, dan gaat het bezit met een gelijk getal omhoog. Teller en noemer. Er is een fout geslopen in de berekening van die ratio. Die is feitelijk 91%. Dus die is aanmerkelijk lager dan de 100%. Ik wil de heer Jacobs in ieder geval bedanken voor zijn scherpe analyse op dat punt.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

En u dacht natuurlijk dat ik alleen maar verstand had van klimaat!

De voorzitter

U pleit ook heel erg voor rekenen!

Wethouder De Beer

De heer Leers kan altijd een motie indienen om die wisseltrofee te introduceren.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Misschien ga ik me dan toch nog wagen aan een motie.

Wethouder De Beer

Ja, maar u bent in al die jaren niet in aanmerking gekomen. Dat kan ik u wel zeggen.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Waarvoor dank! Nu had ik nog ergens een wisseltrofee staan, maar die stel ik niet ter beschikking.

De voorzitter

Wat jammer.

Wethouder De Beer

Voorzitter. D66 heeft een motie ingediend voor een versneld leer-werktraject voor statushouders voor verschillende sectoren. Op verschillende sectoren hebben we overigens projecten lopen, specifiek voor statushouders, waaronder in de medische logistiek. We kunnen die motie omarmen om dat verder te verbreden.

Dan de Partij van de Arbeid als het gaat over acquisitie en de afwegingen erbij en het Yeah-effect van de heer Verreck toen hij vandaag het nieuws hoorde. U zegt: als de wethouder een adequaat antwoord heeft, dan trek ik de motie in. Ik heb inmiddels zo veel ingetrokken moties op mijn conto dat ik eigenlijk wil voorstellen om de motie gewoon te omarmen en het college opdracht te geven om terug te komen met een afwegingskader. We maken bepaalde afwegingen. We kijken onder andere naar de vraag of een bedrijf in de speerpuntsectoren past die we hebben vastgelegd. Hoeveel werkgelegenheid neemt dat bedrijf mee? In hoeverre staat het bedrijf open voor samenwerking met de gemeente voor bijvoorbeeld het aantrekken van relevante kandidaten? Dat zijn afwegingen die we in de praktijk al hanteren. Volgens mij is de oproep van de heer Verreck: zet dat eens netjes op papier en brengt dat ook in relatie tot de sociale dimensie en in relatie tot de duurzaamheidsdimensie. Daar zijn wij graag toe bereid.

Op welke manier zijn afspraken gemaakt om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in te zetten? Daar heb ik net op geantwoord. De vraag: welke afspraken zijn gemaakt met betrekking tot de nieuw te bouwen loods? Daar heeft de heer Leers ook al weer op geantwoord dat die loods bijna klaar is. Althans, hij staat behoorlijk overeind. Er is de afspraak gemaakt dat het dak van 7 ha helemaal wordt volgelegd met zonnepanelen. We kijken of de over energie - dat is natuurlijk een gigantische opwekcapaciteit - in de omgeving van De Beitel beschikbaar kan worden gesteld. Daarover lopen op dit moment gesprekken.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Even voor de duidelijkheid. Ik heb de wethouder al twee keer van antwoorden voorzien en dan heb ik nog steeds niets gewonnen.

Wethouder De Beer

Ook daar kunt u een trofee voor introduceren. Ik heb overigens nog een antwoord van de heer Leers tegoed. Die heeft u nog tegoed van collega Gelderblom. Dat ging over de aangepaste legesverordening. Daar komen we uiterlijk Q1 2023 mee terug.

De voorzitter

Dank u wel.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Ik denk dat het kwartje al is gevallen. Toch?

Wethouder De Beer

Over een trofee? Het amendement met betrekking tot de verlaging van de afvalstoffenheffing kunnen we omarmen. Het betekent wel dat we ten aanzien van de vulling van het schommelfonds, zoals dat wordt voorgesteld, een beroep zullen doen op de middelen die we in de Novembernota richting de raad zullen sturen. Dat lijkt mij prima om te doen.

De voorzitter

Dan kijk ik nog even naar wethouder Clemens.

Wethouder Clemens

De garantstelling staat inderdaad tekstueel opgenomen. Dat komt omdat deze in de tabellen pas vanaf 2027 gaat lopen. Het gaat vanaf dat moment om een exploitatiebedrag van 1 miljoen per jaar voor de duur van de afschrijving.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

En dan gaat het om een bedrag van 15 miljoen in totaal? Het Thermenmuseum was begroot op 30 miljoen. 15 miljoen van de gemeente Heerlen en 15 miljoen van externen. Dus we hebben het hier over een garantstelling van 15 miljoen voor alle duidelijkheid.

Wethouder Clemens

We hebben het over een bedrag van 1 miljoen exploitatie voor de duur van de afschrijving. Ik meen dat die 30 jaar is.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Dus dan gaat het om een bedrag van 30 miljoen. Die 15 miljoen hadden we al bijgelegd. Daar is toen enige discussie over geweest. Die andere 15 miljoen zou worden opgehaald door een derde partijen. Daar hebben we het nu over. Dat is dus wel een risico dat wij bij deze aangaan. Ik weet niet of 2027 al in deze stukken is opgenomen. Dat moet ik u schuldig blijven. Betekent dit niet een gat van 15 miljoen in hetgeen voorligt, in het slechtste geval als derden niet over de brug komen? Hoe zit dat?

Wethouder Clemens

Het is van belang dat het om de garantstelling gaat. Omdat 2027 nog niet in het boekwerk staat, lijden we hier ook geen financiële pijn van. Althans niet in de zin van dat het ten koste van iets anders gaat. Zoals gezegd, is de doelstelling nog steeds dat we dat geld extern gaan ophalen. We gaan geen aanspraak maken op de garantstelling zonder dat we hier bij u zijn geweest. Ik heb al eerder überhaupt van dit project gezegd, op het moment dat we toe zijn aan een investering, komen we bij u terecht. We hebben nu wel deze garantstelling nodig om het vervolgtraject in gang te kunnen zetten.

De voorzitter

Derde en laatste interruptie op dit punt.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

De simpele conclusie is dat wij ons linksom of rechtsom garantstellen voor een gigantisch bedrag, waarvan partijen in deze raad waren uitgegaan dat derden over de brug komen. In het slechtste geval staan wij daarvoor aan de lat.

Wethouder Clemens

Wij doen hier helemaal niet het voorstel om dat bedrag zelf te investeren. We gaan nog steeds op zoek naar die externe gelden. Alleen is de garantstelling cruciaal om voor te kunnen in het proces. Anders staan we gewoon stil. Daarom doen we dit voorstel.

De voorzitter

Dank u wel. Dames en heren. Meneer Daamen nog.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang (interruptie)

Aangezien alle wethouders, inclusief u, al aan de beurt zijn geweest, er staan nog drie vragen open. Gelet op de tijd, zullen wij deze vragen herhalen in de commissies.

De voorzitter

Dank u wel, meneer Daamen. Ik stel voor om even te schorsen voordat we overgaan tot besluitvorming. Dan kunnen we met zijn allen even goed kijken naar de hoeveelheid moties. Welke er nog zijn en welke worden ingetrokken. Dan kunnen we tot een goede lijst komen. Meneer De Groot, hebt u een vraag daarover?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Inmiddels hebben wij een kleine aanpassing gedaan om de onduidelijkheid rond de motie jeugdconsulenten te betrekken, te verduidelijken. Die staat nu in de laatste versie in de lijst.

De voorzitter

Prima. Dan gaan wij even alles controleren met de griffie. Ik stel voor een kwartier. Wij gaan verder om 22.15 uur. Dank u wel.

Schorsing

De voorzitter

Ik heropen de vergadering. Ik geef het woord aan de heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers

Ik ben nog heel ouderwets. Ik neem aan dat u het lijstje even afloopt en aangeeft wat wel of niet in stemming wordt gebracht.

De voorzitter

We gaan het als volgt doen. We gaan nu eerst stemmen over het amendement dat is ingediend op de begroting. Dat is het amendement over de rekenkamer. Daarna behandelen we de begroting. Vervolgens gaan we de moties langs. De griffier zal de moties een voor een opnoemen, met een korte toelichting daarbij. Dan stemmen we al dan niet of we het daarover eens zijn. Hetzelfde geldt voor de verordeningen: eerst het amendement en dan de verordeningen. De heer Reijnders.

De heer Reijnders, SP

U noemde het niet, maar er zijn twee amendementen.

De voorzitter

Ja, eentje op de begroting en eentje op de verordeningen. We moeten nog twee agendapunten langs. Ja? Dan gaan we het zo doen.

Ik begin met het amendement over de rekenkamer. Wilt u daar stemming over? Dan is dit amendement aanvaard.

Dan komen we nu bij het MBP 2023-2026 en de Begroting 2023. Wenst u daar stemming over? Wie stemt in met de begroting en met het MBP? Dat zijn de fracties van de SP, Partij Hoensbroeks Belang, CDA, VVD, D66, Partij voor de Dieren, GroenLinks en de PvdA. Wie is tegen? Dat zijn de fracties van de Ouderenpartij, de PVV, Forum voor Democratie, Hart Leers en de Jongerenpartij. Dan zijn de begroting en het MBP aanvaard met 22 tegen 14 stemmen.

Dan komen we bij de moties. Ik geef het woord aan de griffier.

De griffier

Dat is goed. Misschien is het handig om het lijstje door te nemen. Ik benoem de motie en u handelt de stemming af.

De voorzitter

Ja.

De griffier

Staat u mij toe om een opmerking te maken die hier niet direct mee samenhangt. Heel veel fracties hebben lof en complimenten uitgesproken. Ik heb nog geen gelegenheid gehad om daarvoor te bedanken. Dus bij deze namens alle collega's dank voor de lof. Uiteraard is de waardering geheel wederzijds. Laten we overgaan naar de moties.

Het is wel goed om te melden dat we ook de ingetrokken moties even hebben laten staan, zodat iedereen ook thuis nog even mee krijgt hoe het proces is verlopen en verloopt, voor alle transparantie en helderheid. De eerste motie gaat over de buurtconciërges. Die is van de hele coalitie.

De voorzitter

Is er behoefte aan stemming over de motie over de buurtconciërges? Dat is niet het geval. Dan is deze unaniem aanvaard.

De griffier

De tweede motie ging over de extra boa's. Die is van de OPH. Voor alle duidelijkheid, we doen het op volgorde van sprekers. Die is ingetrokken.

Dan komen we bij motie 3. Die is ook van de OPH. Die gaat over het extra geld voor het ouderenbeleid.

De voorzitter

Meneer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Heel kort even. Het extra geld voor het ouderenbeleid. Het gaat eigenlijk over de herverdeling van het budget Ouderenbeleid. Even ter verduidelijking.

De voorzitter

Zullen we deze in stemming brengen? Wie is voor deze motie? Dat zijn de fracties van de Ouderenpartij, de PVV, Forum voor Democratie en de fractie Hart-Leers. Wie is tegen deze motie? Dat zijn de fracties van de SP, Partij Hoensbroeks Belang, CDA, VVD, D66, Partij voor de Dieren, GroenLinks, PvdA en de Jongerenpartij. 12 voor en 24 tegen. Deze motie is afgewezen.

Dan gaan we naar de volgende.

De griffier

Motie 4 is van de OPH. De aparte boekhouding voor Heerlen-Noord. De motie is ingetrokken.

Dan komen we bij motie 5, ook van de OPH. De klimaatbegroting. De wethouder heeft aangegeven dat hij de motie kan omarmen.

De voorzitter

Wilt u daar stemming over? Nee. Dan is deze unaniem aanvaard.

De griffier

Motie 6 ging over de marktgelden. Je kunt je afvragen of die wel thuishoort bij agendapunt 3. Dat maakt niet uit, want de motie is inmiddels ingetrokken.

Dan komen we bij motie 7. Dat is de verbouwde motie over de jongerenraad of in ieder geval de samenwerking met de jongerenconsulenten.

De voorzitter

Is dit niet 8 geworden? 7 is ingetrokken en 8 is de nieuwe motie.

De wethouder wil daar nog op reageren, omdat dit een veranderde motie is. Ik geef dus even het woord aan de wethouder.

Wethouder Van Zutphen

Voorzitter. De motie gaat opeens over iets heel anders. Het gaat ineens niet meer over hoe we jongeren betrekken bij participatie, maar nu gaat het er opeens over dat de jongerenconsulenten in gesprek moeten met de raad. Onze jongerenconsulenten moeten aan de slag met onze jongeren. Natuurlijk mag de raad met iedereen praten, maar dat gaat niet over het betrekken van de jongeren. Hier worden de jongerenconsulenten - die soms enige leeftijd hebben - geacht in de plaats te treden van de jongeren. Ik wil de motie nog steeds ontraden. Natuurlijk moeten leden van de raad praten met iedereen die ze willen, maar dit is echt ver van de bedoeling die wij hiermee hebben.

De voorzitter

Meneer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Daar wil ik op reageren. Om verwarring te voorkomen, hebben we bewust de motie aangepast. Het verbaast mij ten eerste dat de wethouder op grond van zijn argumentatie dat het hem niet duidelijk is wat hier met deze motie wordt bedoeld, deze motie ontraadt. Als u de motie goed leest, dan staat daar dat - via de jeugdconsulenten die heel dicht op die jongeren staan - wij voorstellen dat het college met name met de jeugdconsulenten in gesprek gaat, om te kijken hoe zij een meer actieve rol kunnen vervullen in het betrekken van jongeren in projecten om jongeren aan de voorkant ter preventie zinvol bezig te houden. Dat is de aard van de motie. Volgens mij is dit ook heel duidelijk verwoord. Maar als de wethouder daar anders over denkt, dan is dat zijn interpretatie. Wij zouden het heel spijtig vinden als door deze interpretatie van de wethouder deze motie niet uitvoerbaar zou zijn.

Wethouder Van Zutphen

Voorzitter. Er staat wat er staat. Er staat niet: in gesprek te gaan met jongeren. Er staat: in gesprek te gaan met de jongerenconsulenten. Natuurlijk praten wij met onze ambtenaren. Wij praten met de jongerenconsulenten van JENS. Maar dat is iets heel anders dan de jongerenparticipatie zelf.

De voorzitter

Willen we deze motie in stemming brengen? Dat is het geval. Wil u een stemverklaring afleggen?

De heer Dragstra, D66

Ik wil inderdaad een stemverklaring afleggen. Wij gaan tegen deze motie stemmen, omdat de wethouder de motie ontraadt met de motivering die hij net gaf. Wij zouden wel voor de eerste motie zoals deze er in eerste instantie was, hebben gestemd als het om de jongerenraad ging. Dat wil ik even toelichten.

De voorzitter

Er is nog een stemverklaring van de heer Janssen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen

Wij willen ook graag een stemverklaring afgeven. In de kern vinden wij het belangrijk dat jongeren worden betrokken in de Heerlense politiek en dat zij geraadpleegd worden. Op dit moment is het voor ons niet helemaal duidelijk hoe dat vorm moet krijgen in het kader van wat de wethouder heeft toegelicht. Dus in dat licht moeten we dan ook niet anders dan tegenstemmen. Dat staat eigenlijk haaks op wat we natuurlijk graag willen, namelijk het meer betrekken van jongeren.

De voorzitter

De heer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks

Ik sluit me aan bij wat de heer Dragstra zei. Ik zou me ook best kunnen vinden in iets van een jongerenraad, maar niet in de vorm van de huidige motie.

De voorzitter

Dan breng ik de motie in stemming. Wie is voor de motie? Dat zijn de fracties van de Ouderenpartij en Hart-Leers. Wie is tegen? Dat zijn de fracties van de SP, Partij Hoensbroeks Belang, CDA, VVD, D66, PVV, Forum voor Democratie, Partij van de Arbeid, GroenLinks, Partij voor de Dieren en de Jongerenpartij. 9 voor en 27 tegen. Het tellen later op de avond wordt wat minder, maar de motie is verworpen. De volgende.

De griffier

Nummer 9 van het CDA. Rigoureuus vergroenen. De motie is omarmd door de wethouder. Is er behoefte aan stemming? Nee. Dan is deze aanvaard.

De griffier

Motie 10 is van de coalitie over de extra boa's. Deze motie wordt ingetrokken, heb ik begrepen. Ja. Motie 11 is van de Jongerenpartij en gaat over de woningbouwopgave. Die motie is ingetrokken. Dat geldt ook voor motie 12 van de Jongerenpartij. Deze motie gaat over prioriteiten in tijden van recessie. Dan komen we bij nummer 13 van de PHB. De motie gaat over het buurtplan groenonderhoud. De motie is omarmd door de wethouder.

De voorzitter

Is er behoefte aan stemming? Dat is niet het geval. De motie is aanvaard.

De griffier

Motie 14. Dat was de motie van de PVV over Heerlen Noord. Deze motie is inmiddels ook ingetrokken. Dat geldt ook voor motie 15. Dit is de motie over uitbreiding kwijschelding. Met dien verstande dat deze weer kan terugkomen, mocht het aan de orde zijn aan het einde van het jaar. Maar dat gaan we zien. Motie 16, de scenarioplanning, van de VVD.

De voorzitter

Die motie wordt ook omarmd door het college. Is er behoefte aan stemming? Dat is niet het geval. Dan is deze motie ook aanvaard.

De griffier

Motie 17 is ook van de VVD. De versterking medische logistiek. De motie is omarmd door de wethouder.

De voorzitter

Is er behoefte aan stemming? Dat is niet het geval. Dan is ook deze motie aanvaard.

De griffier

Motie 18 was de oude motie van het budget rekenkamer. Inmiddels is dit het amendement dat is aangenomen.

De voorzitter

Meneer Dragstra, dat amendement hebben we aanvaard.

De heer Dragstra, D66

Even iets anders. Ik zie dat net pas. De moties van de VVD zijn ook mede ingediend door D66. Dat is er niet in verwerkt.

De griffier

Dat komt allemaal perfect in iBabs te staan.

De voorzitter

Dat zal goedkomen in iBabs en in het verslag.

De griffier

Klopt. Dat komt even door de snelheid.

Dan zijn we bij motie 19 van Forum voor Democratie. De motie gaat over klimaatideologie onderwijs. De motie is ontraden door de wethouder.

De voorzitter

Meneer Jacobs, wenst u daarover stemming? Ik neem aan van wel. Meneer Dragstra, wenst u een stemverklaring af te geven? Nee. Dan breng ik de motie in stemming. Wie is voor deze motie? Dat zijn de fracties van Forum voor Democratie en de PVV. Wie is tegen deze motie? Dat zijn alle andere fracties. De SP, Partij Hoensbroeks Belang, VVD, D66, CDA, Partij voor de Dieren, GroenLinks, Partij van de Arbeid, Hart-Leers, Jongerenpartij en de Ouderenpartij.

De griffier

Dat is 3 voor en 33 tegen.

De voorzitter

Dan is de motie verworpen.

Dan gaan we naar de volgende.

De griffier

Motie 20 van D66 en de VVD. Hoge energiekosten voor verenigingen en maatschappelijk georiënteerde stichtingen. De motie is omarmd door de wethouder.

De voorzitter

Gaat iedereen akkoord? Dat is het geval.

De griffier

Motie 21. Ook D66 en de VVD. Het stimuleren van rigoureuze vergroening van buurtwinkelcentra en wijken. De motie is ook omarmd door de wethouder.

De voorzitter

Kunt u daar ook unaniem mee instemmen? Nee. Meneer De Groot, wenst u stemming? Dan gaan we stemmen over deze motie. Wie is voor deze motie? Dat zijn de fracties van de SP, Partij Hoensbroeks Belang, CDA, VVD, D66, Partij voor de Dieren, GroenLinks, Partij van de Arbeid, Jongerenpartij, Hart-Leers, PVV en Forum voor Democratie. Wie is tegen deze motie? Dat is de fractie van de Ouderenpartij. Met 28 tegen 8 stemmen is deze motie aanvaard. De volgende.

De griffier

Dat is motie 22 van D66, VVD en PHB. De brede visie op onderwijs in de binnenstad. De motie is omarmd door de wethouder.

De voorzitter

Wilt u daar stemming over? Dat is niet het geval. Dan is deze motie unaniem aanvaard.

De griffier

Nummer 23, D66 en VVD. Het versneld isoleren van de woningvoorraad. De motie is omarmd door de wethouder.

De voorzitter

Wenst u daar stemming over? Of wilt u geacht worden tegen te hebben gestemd? Dat kan ook.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie

Ja, ik wens stemming.

De voorzitter

U wenst een stemming erover. Wie is voor deze motie? Dat zijn de fracties van de SP, Partij Hoensbroeks Belang, CDA, VVD, D66, Partij voor de Dieren, GroenLinks, Partij van de Arbeid, Ouderenpartij, Jongerenpartij en Hart-Leers. Wie is tegen deze motie? Dat zijn de fracties van de PVV en Forum voor Democratie. Dan is ook deze motie weer aanvaard met 33 tegen 3 stemmen.
De volgende.

De griffier

Nummer 24, D66 en VVD, aanpakken statushouders versneld aan het werk. Ik meen dat de motie ook is omarmd door de wethouder. Het staat er niet bij.

De voorzitter

Ja. Wenst men hier stemming over? Ja. Of wensen de partijen van PVV en Forum voor Democratie geacht te hebben tegengestemd? Kunnen we dat zo verklaren? Dan is het daarmee aanvaard.
Dan gaan we naar de volgende.

De griffier

Motie nummer 25 inmiddels. De Partij voor de Dieren. Realisatie vrouwenopvang met huisdieren en huisdiergastgezinnen. De motie is omarmd door de wethouder.

De voorzitter

Wenst iemand daar stemming over? Dat is niet het geval. Dan is deze motie aanvaard.

De griffier

Motie 26 is ook van de Partij voor de Dieren. Voederverbod voor in het wild levende dieren in de stad. De motie is omarmd door de wethouder.

De voorzitter

Wenst iemand daar stemming over? Dat is niet het geval. Dan is deze motie aanvaard.

De griffier

Motie 27 was ook van de Partij voor de Dieren. De evenementen met dieren. Deze motie is ingetrokken. In het voorjaar wordt bekeken of deze motie eventueel terugkomt.
Motie 28 is de oude motie van GroenLinks over het vuurwerkverbod. Die motie is ingetrokken, maar komt straks terug.
Dan zijn we bij motie 29. GroenLinks en PHB. De zelfbewoningsplicht.

De voorzitter

Wenst iemand daar stemming over? Ja, daar wenst men stemming over. Wie is voor deze motie? Dat zijn de fracties van de SP, Partij Hoensbroeks Belang, het CDA, VVD, D66, Partij voor de Dieren, GroenLinks en Partij van de Arbeid. Wie is tegen deze motie? Dat zijn de fracties van de Jongerenpartij, Hart-Leers, Ouderenpartij, Forum voor Democratie en de PVV. De klassieker 22-14. De motie is aanvaard. Dan gaan we naar de volgende.

De griffier

Motie 30 van GroenLinks. Attendering op de taalstimulering.

De voorzitter

Wenst daar iemand stemming over? Dat is niet het geval. Dan is deze aanvaard. Nummer 31.

De griffier

Nummer 31 is eveneens van GroenLinks. Dat is dan het vuurwerkverbod in combinatie met het burgerberaad. Deze motie is ontraden door de portefeuillehouder.

De voorzitter

Wenst u stemming hierover? Ja, dat is het geval. Wie is voor deze motie? Dat zijn de fracties van D66, Partij voor de Dieren, GroenLinks en de Partij van de Arbeid. Wie is tegen deze motie? De SP, Partij Hoensbroeks Belang, CDA, VVD, D66, Jongerenpartij, Hart-Leers, Ouderenpartij, Forum voor Democratie en de PVV. 31 tegen en 5 voor. Dan is deze motie verworpen. De laatste, volgens mij.

De griffier

Ja, de laatste met nummer 32. De motie is van de PvdA en gaat over de acquisitie van bedrijven. De motie is omarmd door de wethouder.

De voorzitter

Wenst daar iemand stemming over? Dat is niet het geval. Dan is deze motie aanvaard.

3. Belastingverordeningen 2023

De voorzitter

Er is eerst een amendement over de afvalstoffenheffing. De zienswijze van het college is om deze te omarmen. Wenst u stemming over het amendement afvalstoffenheffing? Dat is niet het geval. Dan is dit amendement aanvaard.

Ten slotte in de besluitvorming de verordeningen. Wenst daar iemand stemming over? Meneer Leers, wenst u stemming of een verklaring?

De heer Leers, Hart-Leers

Een stemverklaring over de belastingverordeningen. Wat betreft parkeerbelasting en de begraafrechten, denken wij dat de parkeerbelasting nog steeds een tikkeltje naar beneden kan. De euro is in de goede richting, maar €0,50 is bekend. Wij denken dat de begraafrechten ook aan de hoge kant zijn. Dat is in de lijn met de voorgaande stemmingen. Wij zullen niet instemmen met deze twee verordeningen. Wij stemmen wel in met de rest.

De voorzitter

Daar wenst u geacht te worden tegen te hebben gestemd. Kunnen we akkoord gaan met de rest? Dat is het geval.

Sluiting

De voorzitter

Dan dank ik u hartelijk voor deze twee inspannende dagen, waar we op constructieve wijze met elkaar hebben vergaderd. Ik wil ook al het ambtelijk personeel danken voor de voorbereiding van de begroting, de begeleiding bij de begroting en de ondersteuning.

Ik wens u allen nog een hele fijne avond. Dat doen we met een borrel.

Ik sluit bij deze de vergadering. Dank u wel.

De voorzitter sluit de vergadering om 22.35 uur.

Aldus vastgesteld tijdens de openbare vergadering van de gemeenteraad van Heerlen van 15 februari 2023,

de griffier,

de voorzitter,

drs. T.W. Zwemmer

drs. R. Wever